

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

N O. 00054

MUNTERGANG

Yosel Cutler

*Permanent preservation of this book was made possible by
Philip Cutler & Ruth Cutler Murray
in memory of
Louis & Gittel Cutler and Rose Cutler Helfand*

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

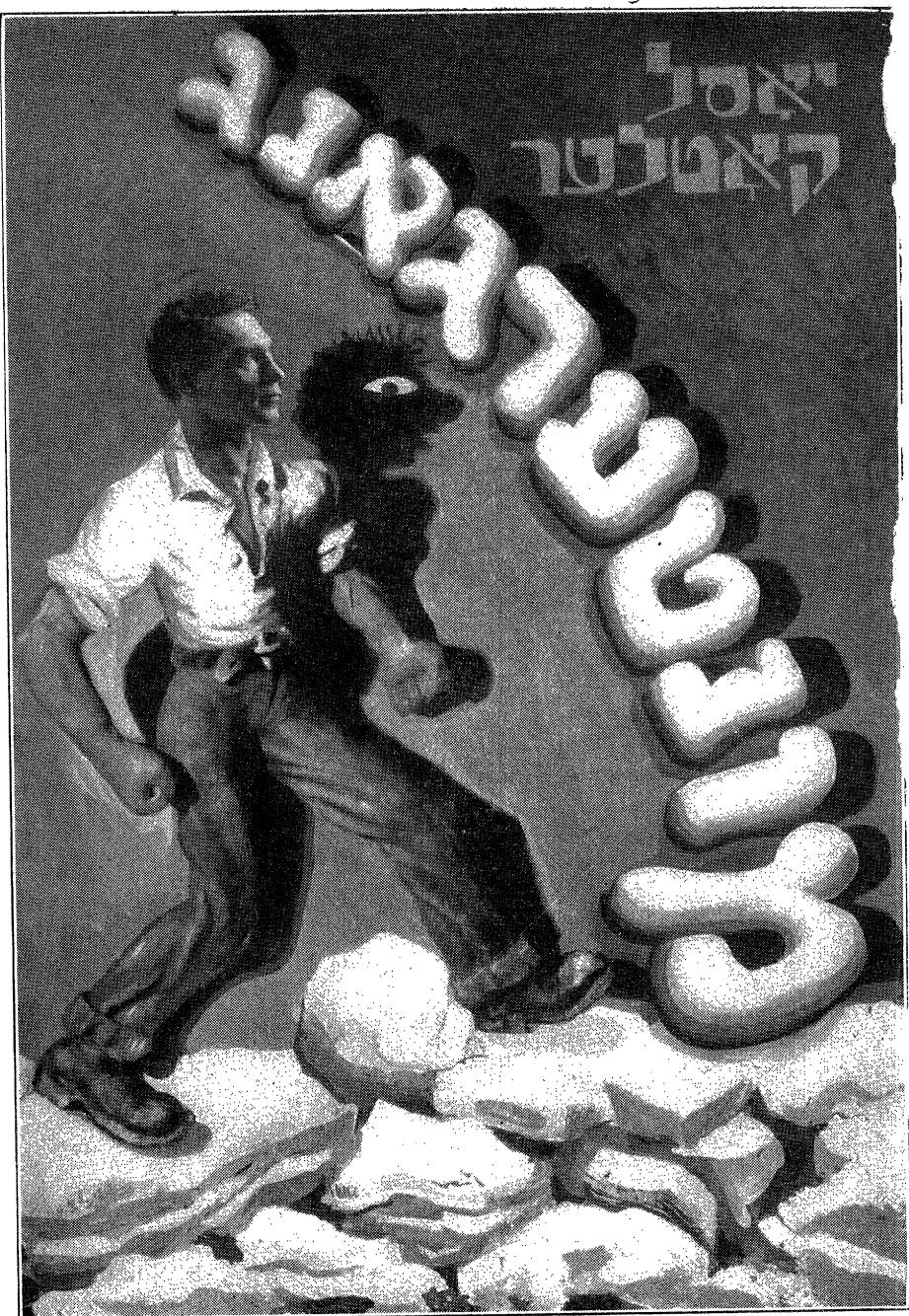
Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

צוֹווִיָּטָע אַפְּלָאנָג
(קָרְעָנִירֶט)

בַּיְלָדָעָר אָוָן
אַילּוּסְטְּרָאַצְּיּוּס
פָּוָן אַוּוֹטָאָר

MUNTERGANG

by YOSEL
CUTLER

Copyright, 1934
New York

Myold Printing Co., Inc.

161 Grand St., New York

מִזְטָעָרָה אָנוֹת

אַיִן הַ אֶלְט :

- ... שְׁשָׁשׁ . . . — — —
185
מֵיר וּמֵרָן פִּיאָנְגָרָן — — —
186
דָּעַר קָאָטָעָר פָּוָן בְּרָאנְזָוָוָל —
187
איָן דָּעַם קִינְגְּרוּיךְ פָּוָן מִילָּבָן
148
שְׁרִיּוֹ אָוָן שְׁטָילְ לְעָבָן
בִּילְדָּעָר — — —
151-176

מוֹנְטָעָרְקָלָאנְג

- סִימְכָּעַ מִיטְ זַיְן אִידָּעָנָע —
179
פָּאָרְטִּיזָאָנְיָישׁ לְיַבָּע — —
180
נַעֲסָט — — —
181
סְ'אַיוֹ דָּא — — —
183
סִימְכָּעַ בְּרָעַב קְרִיוֹזִיס — —
185
עָרָהָט גְּעוּוֹאָרָט — —
187
נִישָׁקָא — — —
189
בָּאָט — — —
191
גָּלְאָסָאָר — — —
192

מוֹנְטָעָרְגָּאנְג

- מֵיָּין פִּילְאָאָפִישָׁר וּוּשָׁעָר — 5
בְּרִילְיָאנְטָעָנָע אִידָּעָלָע — 18
גַּעַצְלָבָרָג — — —
18
סָאוּוֹקָאָרָטָעָם — — —
44
מָאָרָס — — —
68
עָרָעָוּ פִּיְּסָעָר — — —
98

קָאָמְעָדִיע

- אָרוּוִס אָוִן אָרוִין — — —
101
פְּרִוְּתִּיךְזָוָנָאָכָטָס — — —
114
וְאַמְּקִיְּפָעָר דָּעָר וְאַמְּפִיקָעָט —
120
עָרָ וּוּלְ וּוּיסָן דָּעַם עַמְּעָם —
125
פָּאָרְ קִינְדָּעָר פָּוָן 8 בֵּין 88 יָאָר
מִיטְ אַ נָּאָזָן אָן אַ נָּאָז — 181
בָּאָסְ פָּעָנְצָטָעָר — — —
182
דָּאָס גּוּטָעָ בִּילְדָּ (רַעֲשָׁעְנִישָׁ) — 183

El
Tiempo

מיין פלאזאפעשען וועשנער

מיין טיר האט זיך געעפנט און אט איז אריינגעקומען מיין
בэрלאיַּאָרְקָּעָר וועשָׁה, אָן אַנְגָּעָלִינְגָּטָר גַּאֲסָטָה. — שאלעם אלוייכעם
— זאג איך, — כאווער „לאנדראַמָּאן“! וואס מאכט איה, וואס
טוט איך?

— פרענט שווין גַּאֲרְנִישֶׁט, — ענטפערט ער. — ס'איז פונקט זוּ
אייר וואלט פרען אַ קָּאָטָאָרוֹשָׁאָן ווי עס געפערט אַים דער שיינער,
וועטער אַינְדָּרוֹיסָן. וואס־זֵשָׁע מַאֲכָתָאָן אַ רָּ, מִסְטָעָר קָאָטָלָעָר?
וואו זענט אייר געוען דעם גאנצָן זומער?

— איך, — זאג איך, — האָב דעם זומער פָּאָרְצָוּקָעָרָט אָף אַ
נְרִינְעָם באָרג מיט זיסער לְופְּט, אָן אַנְגָּעָלִינְגָּטָן אַ קְּלִיּוֹן בַּיְלָקְמָן
די גְּרֻעָטָע קְּלִיּוֹנִיקְיָהָן אַין דער וועעלט. וואו האט אַ יְדָ אַהֲנָה
געטָאָן אַזָּא טִיעָרָן זומער? אַ זומער אַזָּא מיט אַזָּוִינְעָד פְּרִישָׁע
וּסְעָד זָנוּבָּעָה, מיט נִיְּגָרִין הָיָי, מיט אַלְעָזָקְיָה ווּיְכָעָד.
וואס אַ „לאנדראַמָּאן“ דָּרָאָפָּה האָכָּן נִיְּתָקְדָּשָׁן זָיָן
פארשוויזטען געוזנטן.

— איך, — זאגט דער „לאנדראַמָּאן“, — האָב אוּסְגָּעָפְּרָעָסְט
דעם גאנצָן זומער אָף דער זעלבער בִּיגְלָּבָּרָעָט, וואס איך פרעס
אַלְעָזָקְיָה מִינְוֹתָן פָּוֹן מִינְעָזָקְיָה אַרְוָן. אַיְיך קָעָר זִוְּן גּוֹטָן,
רערט אַיר מיט גְּרִינְעָזָקְיָה פְּלִיטָעָלָעָךְ. באָ מִיר אַיז פְּרָאָסָט,
וְאַז פְּאָטָעָר אַז אַיְסָעָק. אַ חִיּוֹס שְׁטִיקָל בְּרוּוּת מיט שְׁוֹוִיס, אַ
שְׁוֹוּעָר שְׁטִיקָל בְּרוּוּת מיט טְוִוִּיט. מיט גְּרוֹזָפָן שְׁמוֹצִיךְ וועשָׁה,
מיט הִוִּיסָּעָר צְעָבָעָר זְיוּחָזָעָה, מיט גְּרוֹזָפָן גַּעֲפָלָאָצָטָעָר פִּינְגָּעָר. אַז
גְּרִינְעָזָקְיָה אַז וְאַיסָּעָר לְוֹפְּט, אַז זָוָן אַז שְׁמוֹן! ס'אַיז אַז
די מאַיסָּע: פרעס אָזָן עַמְּ, נִישְׁטָפָרָע — נִישְׁטָעָס. אָז זאגט
מִיר, אַיך בעט אַיך, באָ אַיך קוֹאָקָעָט עַפְּעָם סְזַוְּיִיב?

מיין פילאזהפישער וועשער

איך ענטפער: — ס'קען זיין או זי קוואקסט ערניא, דערווויל
וויס איך נאך נישט ווער מיין וויב איז.

— איך איז גוט, מיסטער קאטלער, איך וויסט נישט ווער
אייער וויב איז. אבע איך וויס איז. בא מיר קוואקט זי שון
מייטן פערטן פעםפיש אין בויך. זי האט שוין שאקייניט צו פאר
בינדן א "באנדל" אפילע.

— נו — זאג איך — דאראפט איך קידזן א מענטשן, זאם
ואל איך ארייסהעלפַן.

— א, — זאנט ער — איך האב. איך האלט דעם דאלעס
„סטעדער“. ער וועט נישט אונעכניין פון מיר, ווען מע נילט אים
אָפַן. ס'הויסט ארבגעטען קען ער נישט דער דאלעס, אבע ער איך
מיין קאסירעה. איך איז גוט, מיסטער קאטלער, איך זעט
א קינסטלער.

— איך מיינט, זאג איך, איז צו זוערן א קינסטלער איך עפעס א
שפילבל? ס'אייז נישט איזו גראנג. אונעהויבן כאפַן בעטש
פאלר קונסט האב איך אונעהויבן נאך אידיינער איך האב געקאנט
שטיין אָפַן די פיסלעך. אונעהויבן מאַלן מענטשעלעך האב איך, ווען
איך האב אויפגעעהרט זוינן.

:: ווען די מאמע האט מיר געוואַלט אנטוויינען, האט זי
באמשירט ס'ניפל פון דער ברומט מיט סמאלע, פלאָג איך זיך
פארמוושען ס'מויל, אָרֶפְּקִין אָפַן בעט און אָפַן די וויסע קישנס
אויסקושן שוואָרכָץ מענטשעלעך. דאָ קומען בעטש נומער איינס.
:: ווען איך בין עטלער געווארן, האב איך אויסיגגעמאַלן א
נאָלעך אָפַן מיין מעלאַמעדרס מאַכּוֹר. בעטש נומער צוּוִי.

:: איך האב אויך געכָּפַט פָּלאַמְעַנְדִּיקָּעַ בעטש פון אָפְּרוּמָּעַן
אידן, אין ביסמעדריש, וויל אין מיזערק-וואָנט האט געשטעקט
אָ קלײַן טשוועקל. דאָרוּיך פָּלאַגט דער אִיך אָפְּהָעֵנְגָּעַן ס'הייטל.
האָב איך דאָס טשוועקל אָרוּיסְגָּעֵצְיוֹן אָזְן אָוּסְגָּעֵטְמָּלְן מִיט פָּאָרְבָּ אָ
טשוועקל אָפַן זעלבן אָרט. איך האָב זיך באָהָאַלְטָן אָונְטָעָר
אָשְׁטָנְדָּעָר אָזְן גְּעוּוֹאָרט אָפַן אִים. אָזְן אָט אִיז ער גְּקוּמָּעָן,
ער גְּאָרְטָלְט זיך אָונְטָעָר פָּאָוּאָלִיעָ, הָוִיבָּט אָונְטָעָר ס'הייטל אָזְן
פָּרָאָוּעָט אָרוֹף די יָאָרְמָעְלָקָעָ, אָזְן ווי שְׁטָעְנְדִּיקָּ, נִישְׁטָקְוָנְדִּיקָּ

אֲפִילָע, טוּט עַר אַהֲנָג ס'הִיטָל אַפְּנָ "טְשׁוּעָקָל". ס'הִיטָל אַיּוֹ אַרְאָפְּגָעָפְּאָלָן. עַר וְאוֹנוֹדָעָט זַיִח, טְרָאָכָט, מִינְעָסְטָאָט נִישָׁט גַּעֲטָרָאָפְּנָ "טְשׁוּעָקָל". עַר הַוִּיבֶּט אַופְּ ס'הִיטָל פָּוָנְקָט אַיְבָּעָרָן "טְשׁוּעָקָל" זַיִיר פְּאַרְזִיכְטָה, לֹאָטָם עַס אַרְאָפְּ, אַחָא! ס'הִיטָל קַנְאָק אַף דְּרָעָרָד. עַר טָאָפְּט מִיטָּן הַאָנָט: ס'אַיּוֹ גַּלְאָטָם. דָא קַומָעָן פָּעַטָשׁ נּוּמָעָר דְּרָיִי.

:: ס'אַיּוֹ גַּעֲוָעָן מֵיָּוָן גַּלְיָק, וְאָסָם אַיךְ הַאָב זַיִד אַגְּנָעָכְאָטָט אַיּוֹ זַיִן בְּאָרָה, כָּאָטָש עַר הַאָט גַּעֲהָאָט זַיִיר אַ בְּעַקְאָוּוּדְיָקָע בְּאָרָה. נַאֲר וְוַיְגִיָּט דָּרָאָט ס'יוּעָרָטָל: אָזָה מַעַן טְרִינְקָט זַיִח, כָּאָפְּטָמָעָן זַיִד אָזָה אַהֲרָא.

— אַיךְ וְוַעַט זַיִד מִיטָּאִיךְ, — מַאָכָט דָעָר "לְאַנְדְּרִימָאָן", אָז אַזְּ טְשׁוּעָקָל אַיּוֹ אַמְּעָרְקָעָהָט דָי וְוַעַרטָט אַ שְׁוִינְגָעָ פָּטוּלָעָה. אַיךְ דְּעַרְקָלָעָר אִים אָז דָאָס אַיּוֹ נִישָׁט דָאָס אַיְנְצִיקָע טְשׁוּעָקָל, וְאָסָם הַאָט זַיִח מִיר גַּעֲשְׁטָעָלָט אַיּוֹ וְוַעַג פָּוָן קְוָנָסָט. מִיטָט אַ פּוֹפְּצָן יַאֲר צְוִירָק הַאָט אַ גַּאֲלָעָךְ מִיר בְּאַשְׁטָעָלָט צָו מַאֲלָן דָעָם יוֹזָל בָּא אִים אַיּוֹ בִּיבְּלִיאָטָעָה, הַאָב אַיךְ אַוְסְגָּעָמִישָׁט אַ בִּיסָּל נַאֲלָדָעָנָע פָּאָרָב אַיּוֹ אַ שְ׀יסָעָלָעָ אַפְּ אַוְנְטְּעָרְשָׁמְרוֹן דִי שְׁבִינָע הַיְנְטָעָרָן יוֹזָלָם קָאָפְּ. אַיּוֹ צְוָגָעָקָוָמָעָן אַ קְעָצָל, הַאָב אַיךְ דָעָם אַ שְׁמִיר גַּעֲטָאָן אַיְבָּעָרָן גַּעֲולָ. קַיִן פָּעַטָשׁ דְּעַרְפָּאָר הַאָב אַיךְ נִישָׁט גַּעֲכָאָפְּ. אַיךְ בִּין שְׁוִין נִשְׁתָט גַּעֲוָעָן קַיִן אַינְגָעָלָעָ אַיּוֹ הַאָב זַיִד מַעַן נִשְׁתָט גַּעֲבָן נּוּיְמִיקָט אַיּוֹ קַיִן פָּעַטָשׁ, נַאֲר אַיּוֹ אַרְבָּעָט. נַגְּ אַהָט מַעַן מִיד אַפְּגָעָאָגָט פָּוָן דָעָר אַרְבָּעָט. אַט הַאָט אַיר אַיִיךְ קְוָנָסָט!

— דָאָס, — זַאֲגָט דָעָר "לְאַנְדְּרִימָאָן", — אַיּוֹ אַיְיעָד אַיְגָעָנָע שְׁוֹלָה.

אַיךְ דְּעַרְקָלָעָר אִים, אָז אַיךְ וְוַיְסָט נִישָׁט וְוַעַר ס'וֹאָלָט זַיִד גַּעֲקָעָנָט אַיְנְחָאָלָטָן נִישָׁט אַ שְׁמִיר טָאָן, וְוַעַן מַעַן הַאָלָט אַ בְּעָרָ שְׁטָעָלָעָ, אָזָן ס'קָעָצָל קְוָמָט צָו אָזָן שְׁטָעָלָט אַלְיָיָן אַוְנְטָרָס'גַעָולָ. אַכְבָּעָר ס'אַיּוֹ נִשְׁתָט אַזְוִי שְׁלָעָבָט זַיִד צָו רַאֲנְגָעָלָן מִיטָט דָעָר קְוָנָסָט. מַעַן כָּאָפְּטָמָעָן פָּאָזָן בִּיסָּל אַזְוִי ס'גִיָּטָט אַ נְאָגָג. מִיטָט הַנְּגָעָר אַכְבָּעָר אָזָן רַאֲנְגָלָט זַיִח, אַיּוֹ מַעַן אַיְנְגָעָשָׁטָלָט מִיטָט לְעָבָן. כְּהָאָב שְׁוִין גַּעֲהָאָט אַזְוָלָכָע הַוְּגָעָרְיוּקָע טָעָמָה, אָז אַיךְ פְּלָעָג זַיִד מִיטָט אַ שְׁטִיקָל קָרִיָּד אַוְיְסָמָאָלָן אַ וְוַיְנָעָר וְוַאֲרָשָׁטָל אַפְּנָ טִישָׁ.

געטאנ א ביס ברויט און אפנעםוקט א שטיקל וואורשת מיטן האנט. א ביס און א מעק, א ביס און א מעק! דער קריידען-זואורשת האט מיר איזוי פארשאט, איז איך האב שווין קיין קויער נישט געהאט אראפצוטרייבן א פלאג פון דער נאנט.

— אבער איזט, — זאנט דער "אנדרימאן", — האט איר שווין איינגעביבן דעם קומס-טקייז און זיך אראפונגערבעט מיט א בזקן זיינער פיין, זיינער פיין. ווען איך ביז געווען "סינגל", פלאג איך אונטערשריבן.

:: איך פלאג נאָר זוכן דעם עמעם. כ'האָב געלאלט אַין טירל פון מיין האָרץן: העי, עמעם, וואָס שלאלטס? כ'האָב געוואָלט אַרוייסנארן פון האָרץ באָטש אַקלין פִּיצְל נאָקעטן עמעם, איז אבער דער דעם איזוי פארשליערט מיט זיין נאָקעטיקיט, אַז ס'איַן אַים אָומַעַנְגַּלְעַד צוֹ דערקענען אַן אַקְפָּלוּשׁ. אַט האָט אַיר אַ פָּרגְּלִיךְ: ס'חָבָן זיך גַּבְּאָהָן קִינְדְּרַלְעַד אַין & כֻּלְעַמְּדָר ווֹאַסְעָרֶל, זענען גַּשְׁתָּאָנָעָן צְוּוֵי פִּילְאָזָפָן אַזְן האָבָן גַּעֲקוֹקָט. פרענט אַיְינָעֶר: ווער באָרט זיך דָּאַ, אַינְגַּלְעַד אַדער מִידְלַעַד? ענטפערט דער צְוּוּיָּטָעָר: ווי איזוי קען מען ווֹסָן, — אַז זַי זענען נאָקעט !

:: די היינטיקע פָּאַלְשָׁע וועלט אַז אַקְפָּעַר מִיּוֹן אַפְּ נאָקְעַטָּעָר נאָקְעַטִּיקִיט, אַז דערפּוֹן טַאַקָּע נִיְּט אַרוֹם די גַּעֲרַעְתִּיקִיט איזוי זוי אַעֲכְּטִיקָע. אַט האָט אַיר אַ פָּרגְּלִיךְ: דער פָּאַלִּיסְמָאָן האָט גַּעֲרַעְתִּכְתָּט פָּאָרְן רִיכְטָעָר צְוּוֵי פָּאָרְשָׁוֹנָעָן, אַ "גַּעֲנְגְּסְטוּר" מיט אַ שְׁלִימָאָול. דער שְׁלִימָאָול האָט זיך צוֹגָעָה האָלָטָן די באָק אַז גַּעֲנְגְּנָעָט, אַז דער "גַּעֲנְגְּסְטוּר" האָט אַים דער לאָלָאנְגָּט מִיּוֹן האָנְטָן אַזְן באָק. דער "גַּעֲנְגְּסְטוּר" האָט זיך צוֹגָעָה האָלָטָן די האָנְטָן אַז גַּעֲנְגְּנָעָט, אַז דער שְׁלִימָאָול האָט אַים דער לאָלָאנְגָּט מִיּוֹן באָק אַז האָנְטָן. האָט דער רִיכְטָעָר דעם שְׁלִימָאָול אוֹסְגְּנוּזְדָּט: קְרִיךְ נִישְׁט מִיט דִּין באָק צוֹ יָעָנָם אַז האָנְטָן אַרְיָן !

:: מיטן עמעם אַז גַּרְינְג צוֹ בְּלָאָפָּן איזוי זוי מיט עמעס בערד-און-פִּיעִים (ニישט קיין אַגְּנְגְּלָעְפְּטָעָ). שְׁפִּינְגָּזָע אַדער מיין זיידע, דאָכָט זיך, האָט אַמְּאָל גַּעֲנָגָט, אַז אַ בְּלִינְדָּר ווּעָט גִּכְעָר טַרְעָפּוֹן אַז גַּרְובָּ אַרְיָן זוי אַ עַנְדִּיקָּעָר. אַז ווּיסְט

אייר וואס א יך זעל אייך זאגן, מיסטער קאטלעה, אז דער פילאזהה, וואס האט גזוכט באטאג דעם עמעס מיט א לאטערן, איז אויך געוווען א גוטער יאלד.

:: בא יעדן קאבצן וואלגערט זיך דער עמעס אונטער די פים, סי באטאג און סי באנאקט און קיון קאבצאנים פעלן נישט, טא וואסזושע איז די זובעניש? א נאנגיד באדרארף דעם עמעס אט קאפארעם, וויל ער האט עמעס גאלד און בריליאנטן. דערפאר אבער, זעט איה, מיסטער קאטלער, וווען א קאבצן איז נאך א ליגנער אויך, האט ער נישט די וווערט א פערטרישקע. וויל ס'אייז אויך די מאישע: קיון דמענטן האט ער נישט, קיון געלט אויך נישט, און אויב ער האט נישט קיון וואר ווארט, טא וואסזושע האט ער?

:: דער אריימאן איז פאראורטילט זיך צו ווארטן מיטן ביטערן עמעס. אבער בייטער און פינצעטער זעט וווערן דעם נאניד, וווען דער אריימער עמעס ווועט אים אונגעמען באט נארגל און אים א קוק טאן גלייך איז די אוינגן ארין!

ער האט א כאפ געטאָן דעם אטעם, האב אויך א כאפ געטאָן דאס ווארט:

— כאווער "לאנדראַימַן", אייר ווייזט אום צו זיין א גאנצער רעוואַלּוצִיאָנֶר!

— זוי דער בער! — ענטפערט דער "לאנדראַימַן" שנע. — אייר מיינט, אז דעם בער ליגט אינזונען זיך ערנען טאנצן? נאך דער בער-טריבער שטופט אים אראָפ אַה הייסער בלעה, מוז ער טאנצן! מיט מיר אויך דאס געמלעכע. אייר מיינט אז אוז איז זוי איך, מיט א ווייב און פינדעָר, מיט א שלימאַולדיקער "לאנדראַי", ליגט מיר רעוואַלּוצִיעס איז קאָפ? נאך מען שטופט מיך אַרְוח אַף א הייסער בלעה. מיינע פיאטעס זענען אויך נישט פון גראַנט. און כאטש אויך בין אלַיַּין (און אַרבָּעָטָר) א שטיקל "בָּאָס", א קליענברגער, פונדעָסְטוּנגן וויל אויך רעוואַלּוצִיע. אויך וויל רעוואַלּוצִיע.

ער האט זיך א צי געטאָן די הויזן, האב אויך א צי געטאָן ס'וואָרט: — ווייסט איה, — זאג איה, — אז א רעוואַלּוצִיע איז נאך פאָר די אַרבָּעָטָר און נישט פאָר די באַלְעָבָאַטִּים. קאָרֵל

מיין פילאזהפישער וועשער

מאركס זאנט טאפקע, איז איז א רעוואַלוציע האט דער אַרבָּעָטָר
גָּאוֹתְנִישֶׁת צו פֿאָרְלִין בּוֹז וַיּוֹנָעַ קִיטָּן.

דער "לאַנדְרִימָן" ענטפערט ניך: — בִּידְעַ, סֵיכָה דער
אַרבָּעָטָר, סֵיכָה דער באַלְעָבָּאָס האָבָן נִישְׁתְּ מַעַר צו פֿאָרְלִין וּוֹי
די סִיטָּן.

— אַיר זענט, — זָאג אַיך, — נִישְׁתְּ אַוְיסְגָּה אַלְטָן.

— זַי וּוּלְזַן עַס אַוְיךְ נִישְׁתְּ אַוְיסְגָּה אַלְטָן, — מאָכָּט עַר. — כָּאָפָּט
ニישט, וועל איך אַיריך דערקלען. בִּידְעַ פֿאָרְלִין די קִיטָּן: דער
אַרבָּעָטָר די קִיטָּן מִיט די שְׁלָמָעָר פֿוֹן די הענט, אַונְד דער באַלְעָבָּאָס
בְּאָס די קִיטָּן מִיט די זְוִינְגָּרָס פֿוֹן די בִּיכְעָר. אַף מיין קִיטָּן
הָעֲנָגָט נִישְׁתְּ קִיטָּן גִּילְדָּן זְוִינְגָּרָל, מִיסְטָעָר קָאָטְלָעָר. אַיך דְּאָרוֹה
רֻעוּאַלְוָצִיעָ פֿוֹנְקָט וּוֹי אַיר. גִּיט זַי מִיר הַיּוֹנָט, אַונְד מַעַם זַי
אוֹפְּ פֿאָרְן שְׁעַנְסָטָן נָאָסָטָן. דער קְרוּזָס קְרוּבָּט שְׁוִין צְרָפְּלִין אַונְד
די בִּינְגָר אַרְיוֹן, אַונְד דער בְּלָיוּר פֿוֹנְגָל צְרָפְּלִין אַיְוֹגָן אַרְיוֹן.
אַונְד די אַרבָּעָטָלְאַוְיקָיָוט לְאֹזֶט נִישְׁתְּ אַפְּ. אַיך האָבָן גַּעַלְיוּנָט אַיְן
איְיעָר "סְרָאָפְּוּוּ" אַשְׁוִין וּוּרְטָל. סְאַיזָּן, דְּאָכָּט זַיך, אַיְיעָר
אלְיָוּן טְאָפָּע.

— וּוּאָסָעָר וּוּרְטָל? — פֿרְעָג אַיך.

ענטפערט עַר: — דְּאָס וּוּרְטָל מִיט דער פֿרוֹי, וּוּאָס האָט
געבעטן אַיר שָׁאָכוֹן (אַז אַרבָּעָטָלְאָזָן). אַז עַר זָאל זַיך אַרְיוֹנִיכָּאָפָּן
איְן צְעַנְסָעָט "סְטָאָר" אַונְד קִוְּפָן אַ פְּאָסְקָל אַפְּ אַונְטָעָרָצָר
הַלְּטָן סְקָלִיְּדָל. ענטפערט דער אַרבָּעָטָלְאָזָעָר: שְׁעַנְקָט מִיר דָעַם
"דָּאִים", וועל אַיך אַיך אַונְטָעָרָה אַלְטָן סְקָלִיְּדָל "סְטָאָר". אַיך
מיינָט דָּאָך אַז סְאַיזָּן אַז זַיך! בָּאַ מִיר. אַיז עַס אַ טְרָאָגְנָדְיעָ
אַבָּעָר דער בעָסְטָעָר וּזְוּץ וּוֹאָלָט גַּעַוּוּן, וּוּעַן אַיר באַצְּאָלָט מִיר דָי
פָּאָר סְעַנְטָפֿאָרְן וּוּשָׁעָר, זְוִיְּלָן סְזָוִוִּיבָן וּוּאָרָט שְׁוִין אַפְּ מַיר מִיט דָעַם
וּוּטָשָׁעָר אַונְד אַיך מַזְוַן זַיך אַיְילָן.

— וּוּזְוִוָּזָט מִיר, — זָאג אַיך, — דָעַם בעַשְׁבָּן, וועל אַיך אַים
צְוָשְׁטָעָכְן צו יְעַנְעָם מְאָנָאָט וּוּיְסָעָ וּוּשָׁעָ-אַרְבָּעָטָם.

— וּוּאָס טְוִוָּג אַיך שְׁטָעָכְן? — מאָכָּט עַר, — זָאל מעַן
שְׁטָעָכְן אַונְדָּעָן אַונְזָעָרָעָס סְאָנִים. גִּיט מִיר בעָסְטָעָר מעַזְוָר
מעַן, "קָעַשָּׁ."

— קיין געלט, ליבער "לאנדראימאן", האב איד נישט נאר א לודל שען איך איך זונגען.
— נה מיילען — זאגט ער, — קיין לעבן דערפונ וועל איך אווארדע נישט מאכן, נאר ס'אייז בעסער פון גארנישט.
איך האב ארויסגעבעאטט פון בוזימדיקעשגען ס'ערשטע לידן,
וואס די פינגער האבן געפאנגען, און געליענט:

לייב-דרקלערונג

ニישט קיין בלומען-קרענץ
אדרער א חיב מיטן היטל
אייז פאָר היינטיקע מירלעך
א ליבעס-מייטל.

ס'העלפט נישט אַפְּלוּע
אייביס לייבע צו שועערן.
היינט מוּז מען אַנדְרֶעֶש
די לייבע דְּרָקְלָעָרָן:

לעמאָשֶׁל:
דיונע ציין —
קלאָרָע ווַיִּסְע
וּוְאַסְטָאָדָע ווַיִּסְע שָׂאָפ
אין אַחֲנָגָר-מָאָרֶש.

דיונע לייפן —
זונגע קלגנע
וּוְצֹוּיְרָוִיטָע לְאַזְוְנָגָעָן
וְוָאָס לְאָזָן זַיְךְ נִשְׁתְּבָלָאָפָן.

דעָר "לאנדראימאן" איז געווין פֿאָרטִיפְּט אָזָן פֿאָרכְּבָּלָעָם.
ווען איך האב גענדיקט דאס לֵוֵד, האט ער אַפְּגָנָרִיסְן זַיְנָע אַוְינְגְּר
דעְקָלָע וּוְפָוָן אַזְיסְן בְּאַלְעָם אָזָן שְׁעַלְמָמִישְׁ אַרוֹיסְגָּעָמָרְמָלָט:
נה, גיט אהער די נִיְיעַ שְׁמוֹצִיקָע ווּעָשָׂה. אַיך איז גּוֹט, מִיסְטָעָר

קאמלעэр! איר האט נישט, צאלט איר נישט. אבער מיין "לענד" ארד" איזן אנדער סארט מענטש. אט האט איר א פארגלייך :: ווען, א שטיונער, א מענטש פאלט איראָפּ פון צענטן שטאָקּ ארט אים נישט. דעם "לענדלאָרְדּ"; אַבִּי דער קלאָפּ האט אים אופגעוועקט איזן צוֹיֶט צוֹ גַּיְן מאָנָעַן "רענט". ארט אים נישט, וואָס יונער איזן דערהארגעט געוואר. אבער ב'חַבּ זיךְ שויַן ווידער צַרְלָאָגּן פֿאָרְעָדֶט. מיין וויבּ ווועט זיךְ שויַן בַּיּוֹזָעָן אָפּ מַיְר. גַּדְרַבָּאי מיסטער קָאָטְלָעֵר.

וַיַּדְרַעַמְאַנְטָא, אָז אַיְךְ הַאָבּ אַיְךְ
טוּשָׁע אַיְן קָעְשָׁעַנְעַא. כְּהַאָבּ אַיְם נָאָכָנְעַא
שְׁרִינְגָּן מִיטָּן טְשָׁעָק אַיְן חַאנְטָא: — כָּאוּוֹעֵר
"לְאַנְדְּיוֹמָאָן", נָאָט אַיְיךְ אַיְידָר גַּעַלְתָּא!
— צוֹ שְׁפָעַט. — עַנְטְּפָעַט עַר,
איַצְטָא הַאָבּ אַיְךְ שְׁוִין קַיְיַן צְיוּט נִישְׁט
צוֹ נָעַמְעַן.

מִילְאָנוּתָן אַדְעָלֶט

אייבער אַ קלײַזַן ברודיק יאמל שיפט מען זיך אַריבער פון
ענגלאנד קיון בעלגיינ. דאס יאמל איזו גראינברוין קאַלעומונע.
שפערנער געטונגקען אין יאמֿסמאָך ווערטן אונטערגעפֿאָטשט פונם
שמעוץין אויל-זואָסער אַרום ברעג.

דאס וועטער איי פֿייבֿט אַון שנירידיך ווי אַ געמאָרינְרָטער
ראָנְדְּרָשְׁטִיק. די לֹופְּט אַטְּעַטְּמַט מִיטְּן רֵיְצַע פון רְוִיעַן הָרְוִינְג.
כּוֹצְפְּעִידְיקָע ווַיְנְטְּלָעָך שְׁפִּיעַן אַין פָּאַנִּים אַרְיוֹן מִיטְּ שְׁפִּיזְוְלְדִּיקָע
טרָאָפָּן. דער חִימָל אַיז טּוּבְּלָע גְּרוּיָה ווי אַ רְאֹזְעוּעָך רָאַשְׁטְּשִׁיןְע. דאס
שְׁוִיפְּלָע זִיך אַון קְרַעְבָּצָט אַון סְקִירְפְּעַט פּוֹנְקַט ווי אַין די שְׁפָאַלְטָן
פון די ברעטער וואָלָט גּוּלִינְגּן וּמוֹמָטִיזּוּם.

אַף די פֿוֹנְקּּה בְּאַנְקְּבָּעְטְּלָע אַין מִין קָאִוְטוּעָשְׁלָאָפְּן פֿוֹנְקּּ
פֿאַלְקָעָה, יַעֲדָר מִיטְּ זִוְּן בְּאַלְעָם, יַעֲדָר מִיטְּ זִוְּן פָּאָק אַון זָקָם.
פון שלאָפּ רְעַדְן אַלְעָן :

אַף פֿעְרוֹזִישׁ דָּעָר פֿרְעָז,

אַף פֿלְעִמִּישׁ דָּעָר פֿלְעָם,

אַף פֿוֹלִישׁ דָּעָר פֿוֹלָהּ,

אַף אַיְתָאַלְעִינִישׁ דָּעָר אַיְתָאַלְעָן,

אוֹן אֵיך, דָעָר פֿינְגְּפֿטָעָר, שְׁוּוֹיָגּ אַף מַאְמָעָדָאָשָׁן: אוֹ נִישְׁתָּ
איְבִּיךְ ווּעַט דָס שְׁוִיפְּלָע אַזְוּי בְּוּטָעָן. אַין קָאָפּ הַוִּיבְּט זִיךְ מִיר
אַ טְּשָׁאָה, אַזְשַׁ דִי הָאָר ווּעַן שְׁקִיעָה.

אַיך קָאָז זִיךְ נְעַמְּן אַינְמָ שְׂוִים פּוֹנְסִים יָאַמְּ-טְּיוּוּלִי. אַיך זִוְּג
אַ לִימְעָנָע, בִּיטְעָר אַונְזָוּר דָעָר פֿיטְעָם פּוֹנְסִים בְּרָאַדְיְפֿקָעָן.
פָּע ! אַיך לִיְיָעַן דָעָם ווּאַרְשְׁוּוּעָר „מַאְמָעָנָט“.

צַו די הָעָרָן גְּאַנְגּוּוּם !

בִּיטְעָ אַפְּצָוְרָאָגָן

דָס גַּאֲלָדָעָנָע בְּאַנְקְעַ-לְעַמְפָּלָן.

נְאַוּוֹאַלְיְפָקָע 9. בְּאַלְוִינְגָן.

זִיך צַו דָעַקְוּוּקָן סְחָאָרִי, זִיך אַיך אַז עַסְטָעַטְיִישָׁן קָאַלְוָם.

אַט אַז דָעָר רָאַמְּן :

פארצווויפלונג און טויט

(פון ווּרְשָׁעוּרַ לְעֵבֶן)

איך לייען דעם ראמאן, אבער ער אין צו אומעטיק. רעדאקטיר איך אים אונטער א ביסל און ס'ווערט נישקאשע: "אייר גאנצע פארגאנגענהייט אין פארשווואנדן ווי סמעטענע בא א פויילער קאץ. אבער די ליבע, וואס האט געברענט מיטן גרעטען פיער אין אייר הערצן, אין געווען עטואס א טראפעלאַט שטאטראקייר פון טויט.

"אייר פארצווויפלונג געפֿילן האבן זיך געמינעט איזוי ווי די פארבן פון א ווּרְשָׁעוּרַ רענבוין. דער הער צימעסזאן, מיט זיין אויסלענדישן הוות און מיט זיינע אושטעלענדישׂ לִיבָעַס-מאַנְיָרַן, האט זיך ווי פְּלָאַמְעַנְצִינְגַּר אַרְמוֹגָעָכָּט אָוֹן פְּאַרְבְּרַעַנְט ווי א יונענטלעַבָּן בעזימַן.

"ראָכָּעָלָא האט זיך אַרְיוֹנָנְשָׁלִידְרָעַט אַיִן דַּעֲרָדָאַזְקָעַר לִיבָּע מיטן גאנצָן פִּיְּעַר פון אַיְּר אַמְשָׁלְדִּיק הָעָרִץ. זיך קָעַן אַיִּר לִיבָּע לְעַנְגָּרַנְדָּר נִישְׁתַּבְּחָלְטָן. ווי מוֹצָם אַכְּטָן מַאֲלָשׁוֹן עַפְּעַנְעַן אַיִּר הָרָץ פָּאָר אִים. אָוֹן אַוְיכָה ער ווּטַבְּלִיבָּן קָאַטָּה, אַזְוִי ווי יְעַנְעַן וִיבָּן מַאֲלָה, ווּטַבְּלִיבָּן ווי אַיִּס אַוְיסָזָאנְגָּן ווּגַעַן דַּעַר פְּרוֹכָּט, וואָס לִינְטָה אַיִּר אַונְטָרָן פָּאַרְזָעָצָּמָן פָּאַלְגָּטָן".

מיר נייען אַרְאָפָּה פון שָׂוָה, נוּשָׂט אַזְוִי מִיטַּדִּי פִּים ווי מיט פְּאַרְגָּעָנִין. ס'איין גוֹט צוֹ גַּיְינַן אַיְּבָעַר די גָּאָסָן פון אַנְטוּוּרְפָּן, כָּאַטָּש דַּעַר שְׁלִיאָק אַיִּזְנִישְׁת אַזְוִי נִישְׁתַּבְּחָלְטָן ווי אָוֹן נַיְוִוָּאָרָק. דַּעְרָפָאָר אַבָּעָר זַעַט דַּעַר אַוְיס אַלְטִיחִיְמִישׁ ווי אָוֹן אַפְּגָעָקְעָסְטָלְטָעָר קָאַרְוָשׁ. אַיְּבָעַר די הָאַרְבָּאַטָּע שְׁטִוְינָר טְרוּמָעָסָן זיך ווּגַעַנְעַר אָוֹן טְעַסְּסִים. אַ שְׁמַטָּאָט ווי אַלְעָא שְׁטָעַט, נָאָר די "פּוֹשְׁקָאָרְטָס" זַעַנְעַן אַנְדָּעָרְשָׁן. קוּקְנִידִיך אָפָּן פְּעַדְלָעָה, ווי ער שְׁטוֹפָט זַיְן ווּגַעַלְעַע, זַעַט מַעַן נִשְׁתַּבְּחָלְטָן. נָאָר אָזְנַבְּן בְּיִגְתַּזְקָעָה זיך אַיִּזְנִישְׁת אַוְיסָזָאנְגָּן אַונְטָרָן ווּגַעַלְעַע אַיִּזְנִישְׁת קִיּוֹן הִינְטָלָה. אַזְוִי מַעַן ווּיְכָבָע פִּסְעַלְעַד לְוִיפָּן. אַונְטָרָן ווּגַעַלְעַע, זַעַט מַעַן ווּיְכָבָע פִּסְעַלְעַד לְוִיפָּן. אַונְטָרָן ווּגַעַלְעַע אַיִּזְנִישְׁת אַזְוִי צְגַעַשְׁפָּאָנָט אַ הִינְטָלָה, וואָס אַרְבָּעָט אָוֹן מַאֲכָת זיך דַּאָּרָט אַלְיָוָן אַ לְעֵבֶן.

אין צענטער שְׁטָאָט שְׁטִוְיכָה דָּאס בָּאַרְיְמָטָע בְּעַרְזָעִיחִיוֹן פון דִּימְעַנְטָהָאנְדָל. די גַּעַבְּיָדָע אַיִּזְנִישְׁת בָּאַלְאָגָעָרְט מַיְינְסָטָן פון אַיִּדָן, אַינוּוּיִינִיך אָוֹן אַוְיסָזָאנְגָּן: פְּרוֹמָע אַיִּדָן, זַיְרָעָנָע אַיִּדָן, רַאֲכָנִים

מייט ספֿאָדרִיקעס, כאָסְידִים מייט צעשבִּיצְטָע שטרויימלעך, יונגעמאָן טשייקעס מייט רויֶטָע לְיִפְּנָן אָוֹן פִּיעָס פָּאָרוֹוָאָרְפָּן פָּוּן יַעֲנָרָז זַיִיט אָוּירָן, יונגעמאָלִיט מייט אָונְטַעְנְגַּעְפְּלִיעְשְׁתָּע בְּעַרְלָעָךְ.

עס צַעְבּוֹצְקָעָן זַיְדָאָ פָּאָרְפָּלְיָאָידָן מייט קַעְצָנָע שְׁטְרוֹיִימְלָעָךְ.

פָּאָרְדָּאָן! — יַאֲגָּדָאָידָן, לְיוֹחָּדָאָידָן, קוֹפָּהָאָידָן, פָּאָרְנָאָסְעָאָידָן, דָאָלָעָסָאָידָן. אָיְדָן אַיְזָן זַעַם, אָיְדָן אַיְזָן אַיְזָן טַלְעָם, אָיְדָן מִיט באָקְוִיבָּרָה, אָיְדָן מִיט באָקְוִיבָּרָה. בעַדְעָה, בעַרְלָעָה, בעַרְלָעָה, אָוֹן צִוְּטוֹרִיךְ גַּעַצְיָילְטָע הָאָרָ.

איְדָן מִיט ברוֹינָע בעַדְעָה וּוּי לְעַקָּאָר, וּוּסָם אַטְעָמָעָן מִיט בְּרָאָכָּפָן.

בעַקָּאָוּדְרִיכָּע אָיְדָן אַיְזָן גַּעַבְּלִומְטָע סַמְעַטְעָנָע קַאֲמוֹוִילָן מִיט שְׂוּעָרָא זַיְנָעָרְקִיטָן, וּוּסָם הָאָבָן זַיְדָשָׁוִין אַוְיסְגָּרְבִּין אַ בְּעַקָּאָר וּוּדְרִיךְ אָרטָם אָפְּנָסְמָעָט.

איְדָן — אַרְיָמָע נַאֲכְלָוִוִּיפְּרָעָם.

טַאֲמָעָרְמָאָכְעַבְּעַסְ-אָיְדָן.

אָקְאַשְׁעָאָפְּאָמָאָנָסָע-אָיְדָן.

ער זעט אַ הָאָר אַיְזָן דַּוְמָעָנָט זַוְוִיל ער זעט נִוְתָן
די בְּאָרְדָּו וּסָם שְׁטַעַשְׁ הַגְּמָעָר אִים.

מע האָנְדָּלָט, מע וּאָנְדָּלָט, מע שְׂוִוִּיצָט, מע הַוִּצָּט, מע יַאֲגָּט.

פֿאַלְעָס פֿוֹן לְאַנְגָּע אִידָּן פְּלִיעָן אַיבָּעֶר דָּאַשְׁעָקָעָס פֿוֹן קְלִינְיָנָה
אִידְעָלָעָךְ.

איינְנָעֶר רֻעֶדֶט אָוּן רֻעֶדֶט אָוּן רֻעֶדֶט. דָּעֶר צְוּוּיְתָעָר הָעֶרֶת נִישְׁטָה.
נְאַכְּדָעָם רֻעֶדֶט דָּעֶר צְוּוּיְתָהָה הָעֶרֶת נִישְׁטָה דָּעֶר עֲרַשְׁתָּרָה.

— עֲבַשְׂעֵר עֲפָעָם אַ דִּימְעָנְטָל, הָא ? בִּילְיָק, בְּעַכְּאַצְּבָנְעָם !
— וּוַיְיָזָט וּוְאָס אִיר הָאָט אָוּן טְהָאָט אִיר וּוְאָס אִיר דָּאָרָפְּט !

מַעַכְּשָׁבָנָט : 2 אָוּן 3, אַיְינָס דָּאַרְוָנְטָה, אַונְטָעָרְצִיעָן.
מַעַ שְׁלָאָגָט זִיךְרָמִית עַמְעָסָע פְּעַטָּשָׁא. מַעַ בָּאַרְוִיבָט זִיךְרָמִית
עַמְעָסָרָעָרָעָרָע. מַעַ וּוַיְיָנָט מִיטָּעַמְעָסָע טְרָעָן. מַעַ צְוָפְּט זִיךְרָמִית

דִּי בָּעָרָה, דִּי עַמְעָסָע בָּעָרָה, פֿוֹן דָּעֶר וּוְאַרְוִימָרָה הָוּתָאָרְוִים.
צְוּוּיָּאַפְּגַנְעַבְּרִיטָה אִידָּן פְּלִיעָן אַרְוִיסָּס פֿוֹן דִּי בָּעָרָעָטְיוֹרָן אַיִן

פָּאַדְעָרָהָוִוָּז. טְוָעָן זִיךְרָמִית אַהֲסְטִיקָן שְׁטָעָל אָפְּ. סְוִידָעָן זִיךְרָמִית אַסְּעָן
קְנָדָעָן. קְוָקָּן זִיךְרָמִית אַרְוָם. וּוַיְיָזָן זִיךְרָמִית אַוְיְסְגָּנוּוֹיְקָלָט פֿוֹן דִּי

פָּאָפִיר. דִּינְגָּעָן זִיךְרָמִית. זְעָנָעָן זִיךְרָמִית מִיטָּעַמְעָטָל מִיטָּעַמְעָט אַהֲנְטִמְאָךְ :

— גָּאַיִן שָׁעָן גָּאַיִן צְיָעָנָט כּוּסְעַדְאָיָע !

— וּוַיְיָפְּלָאָרָן נְוּמָעָר פָּאַרְצִיךְ ?

— מְטָאָר מְשָׁטִיןָן נִישְׁשָׁפְּאָלָטָן. דָּעֶר שְׁפָאָלָט וּוּעָטָ פָּאַרְקִירָיכָן

וּוַיִּמְעַדְרָאָרָה נִישְׁשָׁ ?

— נְאַכְּאַמְאָלָאָל אַפְּפָוָעָן אָה דִּי מְעַלְכִּיבָּשָׁע וּוְאַגְּשָׁאָלָן !

— פָּאַרְזִיכְטִיךְ, בִּיטָּע זְיוּעָר !

זְוִיָּקָוָן זִיךְרָמִית אַרְוָם וּוְדָעְשָׁרָאָקָן. לְוִיפָּן מִיטָּעַמְעָט דִּי פִּסְטָאָה אָוּן
קְוָקָּן מִיטָּעַמְעָט דִּי קְעָפְּ אַחֲהָרָה.

דָּעֶר קָאַשְׁעָאַפְּאַמְאַנְסָע-אִידָּן קְוָמָט צָו צָו מִיר :

— עֲפַשְׂעֵר עֲפָעָם אַ דִּימְעָנְטָל, הָא ? זְאָגָט וּוְאָס אִיר וּוְיָלָט
אַדְעָר וּוַיְיָזָט וּוְאָס אִיר הָאָט !

אַרְךְ וּוְיָלָט זִיךְרָמִית אַוְיְסְגָּנוּוֹיְקָלָט זְיָינָעָן וּוּוּרְטָהָה, זְאָגָט אִיר אַיִם נְאָךְ :

— וּוַיְיָזָט וּוְאָס אִיר הָאָט .

עָרָ פָּאַרְשָׁלְעָפְּט מִיר אַיִן אַ וּוּינְקָל, וּוַיְיָזָט מִיר אַ רְוִי שְׁטִיקָל
דִּימְעָנָט. — דָּאָס דָּאָרָפְּט אִיר — זְאָגָט עָה.

אִיךְ נָעַם דָּאָס, קוֹשׁ דָּוָרָךְ דָּעָם, אַבְּעָר אַוְךְ זַעַם נָאָרְנִישָׁת. אִיךְ
לִיְּגָעָס צָו צָו אַוְיעָה, אַבְּעָר אַיךְ הָעָרָגָרְנִישָׁת. אִיךְ נָעַם עַס
אַרְיָין אַיִן מוֹיָל.

דער איד דערשראקט זיך: — ניטע, ניטע, איר קענט עם
נאך איינשליינגען!
— איינשליינגען?
מען דערמיט?
איין איז פארשטיי איינגעאנצן נישט צרווקס מען
דארפא עס.
איין קידון און מע קיניגט א מיל א מינוט.
דערהערט מײנע רײַה, האט ער עס א כאפ געטאָן פון מײַנע
הענט און געפרענט: — עזוענט א מעריקאַהנער?
עפֿשׂעֶר עפֿעֶם
טוישן?
איך ענטפֿער:
וואָס?
וויבֵל ווועט איר ציזוֹן?
איך נעם אַרוֹים אַ "קוֹוָאַדְרָעָרָא"
ער: — פָּאַרוֹוָאַסְוָעָנִים אַיר מִיר גַּלְעַט?
וזאג איך:
ער ניט זיך אַ גַּלְעַט די באָרְד צַפְּרִידָן אָן זאגט:
רעַר אַיְבָּעַרְשָׁטָה.
איך האָב אַים אוּיך אַ גַּלְעַט גַּעטאָן די באָרְד.
געווּן רַוִּיטְלָעַךְ אָן גַּעֲדִיכְט אַזְוִי וַיְיַיְמַן טַאַטְנָמָן.
שַׁעַמְעוּוֹדִיק גַּעֲטָאָפְּט עַפְּעַם אַזְוַלְכָעַ קִיצְלְדִיקָעַ וַאֲרַעְמְלַעְכָע הַאָהָר,
אַזְוִי וַיְיַיְמַן אַ צַּאַרְבָּאַלְכָאַיְום.
דער איד אַיְזָן גַּעֲשְׁטָאָנָעָן גַּלְיַיְךְ, זיך מַוְיַּרְעַ גַּעֲהָאָט אַ דִּיר צַו טָאָן.
אוּן גַּעֲזָגָט: — טַאַפְּזַי, טַאַפְּזַי, אַבְּיַי גַּיְזַן גַּעַלְטָן.

אַלְכָהֶלְבֶּןְגָּ

„לאקשן”

בא דער שאפעטעריע אָפַע זעקסטער עווענוי האבן שפֿאצִירט
א גַּרְוָפָּע פִּיקָּעַטָּס באַהֲאנְגָּן מֵיט שִׁילְדָּעַר :

היינט מאָר מען דֶּא

ニישטמ עסן

ס'אַיז אַ סְטְּרִיּוֹק

לאזט אָונְדוֹ גַּעֲוָוִינְגָּן

בָּאוֹדִינְגָּן פָּוָן

דעַם

סְקָעַבָּס

סְטְּרִיּוֹק

און וווער ס'האט געווואָלט אַרְיִינְגְּנוֹן אַין רַעַשְׂתָּאָרָאָן עַסְן, אָוָן
דערזען די פִּיקָּעַטָּס, האָט זִיךְרַעַתְּ פָּאַרְהַאֲלָטָן מֵיט אָן אַפְּגָעַה אַקְטָן
טוֹרָאָט אָוָן אַיז אַזְוּעָק.

דער באַלְעַבָּסָם, מִיסְטָרַע בָּרָע, האָט זִיךְרַעַתְּ אַרְיִינְגְּשַׁטְּעָלָט וּוּי
קָאָרְטִינְגָּן אָין דער רָאָם פָּוָן דער אַפְּגָעַנְרַע טִיר. עַר האָט זִיךְרַעַת זִיךְרַעַת
גַּעֲלָאָזָט בָּאַנְיָסָן מֵיט זָוָן אָוָן אַרְיִינְגְּשַׁטְּעָרָט מֵיט שְׁטַעַנְדִּיקָע
בְּלִיאָן אָפַע זִינְגָּע אַרְבָּעַתָּה, וּוּאָס שְׁפָאָנָעָן מֵיט אַזָּא כּוֹצְפָּע פָּאָר
זִיְּן טִיר.

אַ מִידָּל, וּוֹאָרְשִׁיּוֹנְלַעַךְ פָּוָן די סְטְּרִיּוֹקָעָה, נַאֲטָש אָן אַ שִׁילְדָּן,
הָאָט פָּאָרְגָּעַלְיוֹגָט : — לאָמִיר זִינְגָּעָן דָּאָס לִידְלַע “אַין דער לִיּוֹן”.

עַנְטַפְּעָרָט אַיְינְנָרָפָן די פִּיקָּעַטָּס :
אַיךְ וּוָעַל אַיךְ זָאנָן דָּעַם עַמְּעַם : אַיךְ הָאָב “סְטְּיִוּדּוֹשְׁ-פִּיבָּעָר”.

ס'אייז געוקמען (ער וויזוט מיטן פינגער) א גרויס פובליקום, אוון אויב מײַן זונגען שלעכט. קענען מיר נאָר פֿאָרלִיּוֹן דעם סטרוייס. ס'מיידל ענטפערט : — נישט געפערלעך, דא איז נישט **קָאָרְגָּעָנִי חָאָל**.

בדער קאסירעה, אז עלטערער אידל, מיט א גרווי געשוין בערדל, האט צונגעבן: — עפשער וואלטן מיר טאקע דינגען אסעלע רדאענבלאט ! ווי מײנט איר ? ס'וואלט עפעם געהאלפֿן אומס טרייס ? בא ?

דר' בינויעשר "קייטש-מען" האט אריינגעווארפֿן א פאָר
דריבנע פֿאָרגנּוּטוּ עֲנֵגְלִישׁ וּוּרְטֶעֶר:
— יעַסְנֵגְ סָאנְגְ — נָא סָינְגְ סָאנְגְ — ערַ נָעַמְטַ אַ פָּעַנְיַיְהַ פֿאָרְדַּ
מאָכָּט דַּי האָנְטַ אָוֹן זָאנְטַ: — העַה, סָינְגְ סָאנְגְ! נָא העַה, נָא
סָינְגְ סָאנְגְ!

דאס מיידל טומ א וויזן מיטן פינגערא אפ זוין פארא מאכטער האנט און זאנט "העד". דער בינזער עפנטן די האנט און שרײיט אום: נא העד! נא סיגג סאנגן! אויב אזווי, זאנט ס-מיידל, קאָרָהּ מען זינגען. זי האט אַנגעפֿאנגען און אלעל האבן מיטגעוונגען.

אַיִן דָעַ לְיוֹן,
אַיִן דָעַ לְיוֹן,
אַיִן דָעַ פִיקָעַט, אַיִן דָעַ פִיקָעַט לְיוֹן.
אֲוֹנוֹנָר בָּאֶלְעָבָדָס,
עָרְדוּרִיטִים מִיטֵּדָעַת נָאוֹ,
אוֹוֹיָה דָעַ פִיקָעַט אַיִן דָעַ פִיקָעַט לְיוֹן.

מִיר סְטַרְיוֹיקָן גּוֹטֶן,
מִיר סְטַרְיוֹיקָן גּוֹטֶן,
סְעַטְרְיוֹיקָן דֵי טַעַטְלָעֶד אַוִיךְ,
די עַסְעָרֶם, מָר הַאֲפָנָן,
וּוּלְעָן זִיךְרְיוֹקָטְמָן, אַזְוֹן בַּלְאֲפָנָן,
איַין דָעֵר פִּיקָּעַטְמָן, אַיְן דָעֵר פִּיקָּעַטְמָן.

דער באם צאַלט געלט
אין דער אונטער-זועעלט
צ'ו קריין אָ קעלגעֶרדִסְקָעָב.
ס'זעט אַיסְטָהָלְפָּן די דָּרוֹיְדָּלְעָן
וּוֵי אָטוּיטָן קְנִירְלְעָךְ.
אין דער פִּיקָּעָט, אין דער פִּיקָּעָט לִיּוֹן.

קְומָט אַרְיוֹן,
זִינְגָּט אַרְיוֹן
אין דער אַינְדוּסְטְּרִיעָל פִּיקָּעָט לִיּוֹן.
וְאֵל דָּעָר בָּאָם דָּרְהָהָעָר
אוֹן צַעְפִּיקָּעָט וּוּרָעָן.
אין דער פִּיקָּעָט, אין דער פִּיקָּעָט לִיּוֹן.

דער באַלְעָבָס אין דער טִיר האָט זיך אַונְטְּרָגָעָלְאָפָט מִיטָּן
פָּום צָום טָאָקָט פָּון דָּעָר מְזָוֵּק. עָר האָט גַּעַמְיִיכְלָט פּוֹנְקָט וּוּי
סְאָרָט אַיסְטָהָלְפָּן נִישְׁטָם.
אַנְטְּקָעָן אַיְכָעָרְן וּוּג שְׂטִיעָן די הוּוֵי-פָּאָרְטָּמְעָרָם, מִיסְטָעָר
גַּעַלְבָּרָג מִיטָּמִיסְטָעָר קָהָהָעָנָעָן. זַיְיָ קוֹקָן פָּול מִיטָּקָאָס אָפְּ דִי
פִּיקָּעָטָם, וּוּיְיל עֲרַשְׁתָּפָּאָרָאָרָן פְּרָלִינְג האָט מָעוֹן זַיְיָ אַלְיָוּן אוּיך
נוֹט אַרְיוֹן-צַעְפִּיקָּעָט אַין די בִּינְעָר אַרְיוֹן, גַּעַלְבָּרָג זָאנְטָן:
— זַעַט נָאָר אָ כּוֹצְפָּעָן. אַזְוַלְכָעָ באָמָס! פָּאָרְטָּרְיוֹן די
קָאָסְטָאָמְעָרָם דָּעָם באָם אַין די אָוִינָן. אַי וּוּעָן אִיךְ שָׁעָן, וּוּאָלְטָאָיךְ
זַיְיָ אַלְיָעָ אַוִּיסְנְעָפְּאָטְשָׁטָם.
מִיסְטָעָר קָהָהָעָן עַנְפָּעָרטָם: — וּוּי זַיְיָ דָּעַרְשָׁמָעָן אָזְזָעָן מַאְכָט
אָטוֹלָעָר, זַעַנְעָן זַיְיָ דָּא מִיטָּן סְטָרִיָּיךְ!
גַּעַלְבָּרָג שְׁלָאָגָט אַיְכָעָר: — יָא, יָא, אַזְוּי זַיְיָ באָ אָנוֹ פָּאָרָאָרָן.
זַיְיָעָר אַיְסָעָק אָזְזָעָן האָט מָאוֹזָל. בָּאָטָש גָּעָם זַיְיָ צָוָּפָּאָר
פָּאָרְטָּנָעָרָם אַין די בִּזְנָעָם.
קָהָהָעָן אַין צְוָרִיךְ אַרְוֹפָּה אַין שָׁאָפָּה אָזְזָעָן גַּעַלְבָּרָג. האָט זיך אָלְאָז
גַּעַטָּאָזְזָעָן צָום רֻעַטְמָאָרָאָזְזָעָן עַסְפָּן. עָר האָט זיך אַבָּעָר אַוְמְגָעָעָרָט פָּון
מִיטָּן וּוּג, וּוּיְיל אַיְינָן פִּיקָּעָט, וּוּיְזָט אַיסְטָהָלְפָּן דָּעָר "דִּישְׁוֹאָשָׁעָר", האָט
גַּעַהָאָט גַּרְוִיסָּע וּוּאַנְצָעָס אָזְזָעָן אַוִּיסְנְעָזָעָן וּוּי אָקָיסָן. אַבָּעָר אַיְנָן

געצלבערגן האבן געבערנט צוווי פיערן. ערשותנэм, האט ער גען וואלט וויזון די פוקעטס או ער פוייפט אפ זוי און צויזיטנס, איז דאס געוען פרויטיך, ער לאקסז-טאָג. לאקשן האט ער ליב — ס'כאייעס מיט ער נעשאָמע. מען זאנט אָפּ אִים אָז וווען זיין וויבּ וויל בא אִים עפֿעס אַיספֿירן, קאָקט זי אִם אָפּ אַטעל לאָקְשָׁן אָזְן פִּירְט אַיס). וווען געצלבערג האט אָז דעם רעסטאראן געגעטן פֿערשטּען מְאָלָּה, האט זיך אִם אַיסגעזּוּזּ אָז פֿשְׂטִינְקְטּ אַבער זינט ער האט זיך צונגעווינט, קען ער אַין קַיְן רַיְנְעַם בְּלָאַץ נִישְׁט עַפְּן.

ער האט זיך ווידער אַלְאָז געטָן, מִיטְאָמָּל וְזַדְרֻכְּגַעַשְׁטוּפְּטָן די לִיּוֹן אָזְן אַרְיוֹן אַין רַעַסְטָאָרָן. מַעַן האט אִים באַשְׁרִינְן מִיט אַ כּוֹיְקְרִיךְן "בוּ". געצלבערג האט זיך אַנְידְּרָגְעַזְעַט בְּאַ אַטְוְשָׁה, גענעמען לִיְיָנָעָן די שְׁפִּיּוֹזְקָאָרטָע נַעֲנָעָן צו די אַוְינְגָן. דָּרְכוֹן גְּרוֹיסְן שְׁוּפְּעַנְצָטָעָר אַיְן גַּעַוּעַן גַּרְינְגָן צו זָעָן: קִימָט אַלְעָט טִישְׁלָעָר הָאָבָן גַּעַפְּסְטָעוּוּמָה, כּוֹז אַיְן אַיְן ווַיְנְקָל וענענען גַּעַוּסָן עפֿעס אַזְעַלְכָּע לְיִיט אָזְן גַּעַקְיִיט, פּוֹנְקָט וְזַיְגָעָפְּרָס קָאָרִיקָאָטוֹרָן וְוָאָלְטָן חָוְגְּנְעָרִים גַּעַוְאָרָן. זַיְהָאָבָן גַּעַוּפְּט קָאוּוּ אָזְן גַּעַשְׁפִּינְגָן פָּוּן ווַיְנְקָל מּוֹיל אָפּ בְּאַדְיוֹיטְנְדִּיקָע שְׁטָרָקָעָם, געצלבערג האט קָאָט גַּעַפְּלָטָט, אָז פָּוּן דעם באַרְעָכָהוּ — "בוּ" ווָאָס מעָן האט אִים מַעַכְּבָּדָע גַּעַוּעַן אַיְן-דָּרוֹיסְן, האט ער פְּאַלְיְוִוָּן דעם גַּאנְצָן אַפְּעַטְיִיט. סְהָאָט אִים באָנְג גַּעַטָּן. ער אַיְן דָּא אִיצְט מִיעָם אַרְיוֹינְגְּנְעַפְּלָן, וויל נַאֲכָן עַסְן מוֹר דָּאָד ווַיְדָרֶר דָּרְכוֹנִי זַיְעַרְעַה העַנְתָּה, נַאֲר ער האט זיך גַּעַפְּרָאוֹת שְׁטָאָרָן. ווָאָס בֵּין אַיך עַפְּעָם, טְרָאָכְט ער: אַלְיְוִן אַינְגַּעַלְעָלָה? אָז אָז מַאְכָּט "בוּ בוּ" ווָעַט קוּמָעָן אַבעְמִיך בַּיְסִן?

— גַּוְיִט עַפְּעָם צְוִיבִיסָן, מִיסְטָעָר בָּרָה — האט געצלבערג אַזְגָּעָמָען דעם באַלְעָבָאָס.

— "וְוַעַיטָע"! — האט דָּרָר באַלְעָבָאָס אַיסגעשרִינְגָן אָז ס'אַיְן צוֹנְעַקְוּמָעָן אַ דָּאָרָר הַוִּיכָּעָר מַעֲנְטָשָׁ מִיט אַ פָּאָרְנוּיִיטָן שְׁנִית אָפּן באָקְאָז אָזְן גַּעַפְּרָעָנְגָן:

— ווָאָס עַסְט אַיר? מִיד הָאָבָן פְּלָעִין הָעַרְינְגָן, מַאֲרָאַנְיָרָטָן הָעַרְינְגָן, "מַאֲטְשָׁעָס" הָעַרְינְגָן, בִּיסְמָאָרָק הָעַרְינְגָן, קַיְפָּעָרְד הָעַרְינְגָן אָז נַהֲאָקְטָן הָעַרְינְגָן.

— ניט מיר, — מאכט געצלבערג, — א לאקסניזוף. —

דער קעלנער אויז גיר אנטלאפַן אין קיד.

דורך דער אפענער טיר רייסן זיך די טענער : "אין דער ליין". געצלבערג וווערט ביזו, וויל דער קעלנער זאמט זיך. ענדליך איז דער קעלנער אַנגעלאָפַן מיט לאקסן וואָס האָבן אַרונטער-עהאנגען פון טעלער און דערגריכט דעם קעלנער ביז די קני. ער האָט מיט אַוינטיקן שוואָונג אַ שיב געטָאן דעם טעלער אַפַן טיש, איז אַפְּגַּנְּטַּרְּאָטָן, מיטן האַנטָּכָּל זיך גענומען ווישן דרי הענט און אַפְּשָׁנָעָלָן שטייקלעך לאקסן, וואָס האָבן געקלעפעט צו זייןע שיך.

געצלבערג האָט מיטן לעפל אַ רודער געטאָן אַין טעלער און דרי לאקסן האָבן זיך אַרוֹיְסְגַּעְלִיטְשֶׁם. ער האָט אַ הוֹיב געטאָן מיטן גאָפֵל ביז אַיבָּעָרָן קאָפֶן אַון אלע לאקסן האָבן זיך מיטנעחוּבוּבָן.

— עי, "זוייטער" ! — האָט ער אַוִּיסְגַּשְׁרִינְגָן. — וואָס איז דאס פָּאָר בָּאוּרְשָׁע לאקסן ?

דער קעלנער אויז צוֹנוּלָאָפַן אַ ביּוּזָר אַון גַּזְאָגָט : — דער לוייזקער טאָלענער האָט אַפְּגַּנְּקָאָפֶן סְפָּאָגָעָטִי אַנְשָׁטָאָט לאַקְּשָׁנִיזְוּפָן. געצלבערג האָט זיך אַ הוֹיב געטאָן פון טיש אַון גַּשְׁרִינְגָן : — דאס איז נישט מײַנָּע בְּזִוְּנָע ! אַיך בֵּין דָא אַ "סְטָעָדִי קָאָסְטָאָמָעָר" ! אַיך וויל נישט קִין סְפָּאָגָעָט !

— וואָס זשע ווילט אַיר ? — פרענט דער קעלנער. געצלבערג האָט אַ שאָר געטאָן דעם טעלער מיט קאָם אַון אַוִּיסְגַּשְׁרִינְגָן : — כ'ווֹיל גַּאֲרְנִישְׁת !

— אָזֶוַי, אַיר ווילט גַּאֲרְנִישְׁת ? — מאכט דער קעלנער, — טאָ נוֹיט זשע אַין אלְדָעָרָן וּכְבָּעָם אַון "בָּאָדָרְטָן" נישט, אַנְישָׁט פְּלוּקָאַיך אַיְיך אַרְיוֹן אַין דער מַאְרְדָּע, אַז די בָּאַלְיָעָר ווּט אַיְיך נַעֲמָעָן. אלטער בעסטעד !

דער באָס אויז צוֹנוּלָאָפַן, געמאכט אַ פְּשָׁאָרָע, גענעבן דעם קעלנער אַ גַּוְטִיבָּרוֹדָעָרָש פָּעַטְשָׁל אַין פְּלִוִּיצָע אַון גַּזְאָגָט צו געצלבערגן :

— אַיר מַוּט אִים "עַקְסְקִיוֹן". אַ נַּיְיעָר אַרְבָּעָטָר : אַין ער אַ בִּיסְלָן גַּעֲרוּעוֹן.

געצלבערג האָט שיד אַרוֹיְסְגַּעְוִוִּינְט : — אלטער בעסטעד האָט ער מַיך גַּעֲרוֹפָן, נו ?

דרער באס האט אים באנראיקט : — ער וויסט נישט איז אויר זענט מיסטרער געצלבערג. ער אויז דאך נישט קיין נאוויר. נויט, נויט, נעקסטע וואך ווועלן מיר האבן א גוטן שעפּ און דאס עסן ווועט, זיין ווי שטענדיך. גוט-באי.

ווען געצלבערג אויז ארום, אויז צו אים צונגעאנגען דער פיקעט מיט די גרויסע ואונצעס און געזאנט אין איז אוקראינייש פאָרגרייזטען ענגניש :

— "מייסטער, דיס רעסטארטען טרייך. נא איט דינעה, נא איט סופער, נא איט ברעדום. נא טו האם, וויב ניב יו קאָרענְדֶּלְיאָען, שי ניב יו קוּאוֹרְדִּינָה, בווארָאָבָּא טִי, טְרָאָסְצִיאָאָטָוָאָיָאָטָעָרִי" !

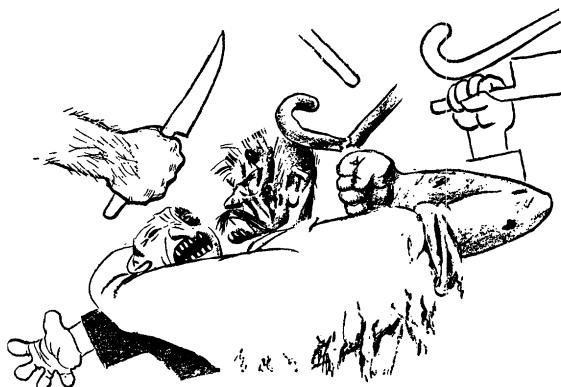
די געדונגגען עסערס מיטן סקעבֿ-עלנער זענען ארים און האבן זיך געווארפּן אָפּן "דִּישׁוֹוֹאַשְׁעָרָה" מיט שטענס, אבער דער "דִּישׁוֹוֹאַשְׁעָרָה" האט זיך אָפּ דִּי קְלָעָפּ נישט אומגעקסט, נאָר ער האט געצלבערגס קאָפּ אַיִינְגְּעַשְׁלָאָסְן אַיִן לִינְקָן אָרָעָם, אָזְוִי ווי אַז אָוֶרֶשְׁטָטָם, אַז אַסְּרִיְינְגְּעַטָּעָטָמָט אַז אָנָעָם אָרְיוֹן :

— נא נאָס טו אַיט אַזְוִי סקעבֿ-אוֹוִי רעסטארטען. יו בעד באָי. אי ניב יו פְּלָעִיט באָרְשָׁט אַז די נָאָזָה ! — אַז ער האט אַס דערלְאָגָּנָט אַז אָוִיגּ אָרְיוֹן.

די פִּיקְעַטָּס האָבָן ווי אָונְטְּרָגְּעַזְוְנְדָעָנָע זיך אָשְׁלִיְידָעָר גַּעֲטָאָן אָפּ דִּי סְקֻעָבָם. שטענס האָבָן זיך גַּעֲרָאָכָן אַיבָּעָר רְוָקָנָס אָזְוִי סְמִידָלָה האט מיט דער שְׁפִּילְקָעָפּ אַיר חָות אָהָסְטִיאָה שְׁטָאָר גַּעֲטָאָן אָסְקָעָבּ אַז אָרָעָם אַז אַס אָרוֹיְנְגַּעְזָעָצָט אָקִידָה מעסער פּוֹן האָגָּנָט

די הוית אָפּן דִּישׁוֹוֹאַשְׁעָרָה פְּאָנִים אויז אַיִינְגְּאָנָצָן גַּעֲוָעָן צְעַקָּאָרְדָּאָשְׁעָוּט, דָּאָס הָעָמָד צְעַפְּיִיצְלָט. די סְקֻעָבָם האָבָן גַּעֲלָאָגָּן דָּעַם דִּישׁוֹוֹאַשְׁעָרָה מיט די פִּים אויז בוּיך אַז אָז ווִיט, בְּזַי זַי האָבָן אַס אָוְמָעְוָאָרְפָּן. ער האָט אַבָּעָר געצלבערגן מיטָן גַּעֲנוּמָעָן מיט זיך אָפּ דער ערָה, האט אַס גַּעֲהָאָלָטָן אָונְטָעָר זיך אָז אַז נִישְׁט אָזְפְּנְעָהָעָרָט קְלָאָפּּן אַס מִוְּטָן פּוּיסְט אַז רַעֲכָטָן אָוִיגּ אָרְיוֹן, נִישְׁט אָפּ קַיִן אָנְדָעָר אָרט.

קונדריס אָפּ זַי בִּידֵן אָפּ דָּעֶרְ אַהֲטָמֵן גַּעֲקָעֵנְטָמֵין,
אָז דָּעֶרְ דִּישׁוֹוֹאַשְׁעָרְ שַׁלְאָגֵט זַיְךְ כָּאַטָּסִי. אַבָּעָרְ אָז גַּעֲצְלָבָרְגְּ אַהֲטָמֵן^{גַּעֲנָומָעַן קַוְוִיטְשָׁעַן נַאֲךְ שְׁתָאָרְקָעָרְ, אַיְזְ גַּעֲוָעַן אָסִימָעַן אִי עָרְ שַׁלְאָגֵט זַיְךְ נִישְׁטָמֵן כָּאַטָּסִי.}

די סְטְּרִיּוֹקָעָרְסָמָן זַיְךְ גַּעֲשְׁטָאָרְקָטְ, אָזְ סְ'הָאָבָן אַגְּנָהָוִיבָן
פָּאַלְן סְקָעָבָס אַיְינָנָעַרְ נַאֲכָן אַנְדָּעָרְ. סְ'אַיְזְ אַבָּעָרְ בָּאַלְדְּ אַגְּנָעָלְאָפְּן
פָּאַלְיִצְיְיִ מִיטְ פָּאַטְרוֹלְ-וָאָגָּנָסְ, גַּעֲנוּמָעַן אַהֲקָן מִיטְ דִּי "קְלָאָבָס"
אַיְבָעָרְ דִּי סְטְּרִיּוֹקָעָרְסָמָן קָעָפְ, אָזְ גַּעֲוָאָרְפָּן אַיְזְ דִּי וּגְעָנָעָרְ צְעָבָלְרְ
טִיקְטָעְ אַרְבָּעָטָרְ מִיטְ צְעָפְלָקְטָעְ קְלִיְיִדְעָרְ.
וּוֹעֵן סְ'אַיְזְ שְׂוִין גַּעֲוָעַן נַאֲךְ אַלְעָמָעָן, אַיְזְ דָּעֶרְ בָּאָסְ אַרְזָוִים,
אַהֲטָמֵן גַּעֲוָאָלְטְ אַוְפָהָיִבָּן גַּעֲצְלָבָרָגָן, אַיְזְ עָרְ אַבָּעָרְ גַּעֲוָעַן
צְוּ שְׂוּעָרְ. גַּעֲצְלָבָרְגְ אַהֲטָמֵן גַּעֲפָעָרְלָעְדְ גַּעֲקוּוֹיטְשָׁעָטְ אָזְ מִיטְ זַיְינָנָעָרְ
קְוִילָעָס צְוָגָעָזָיָגָן הַוְנְדָעָרְטָעְרְ פָּאַרְבִּיוֹגִיְעָרְ.
די פָּאַלְיִצְיִי אַהֲטָמֵן צְעָטָרְבִּוִּן דִּי מַאֲסָעְ אָזְ דָּעֶרְ בָּאָסְ
מִיטְ אָ פָאָרְ פָּאַלְיִסְלִיְיטְ אַהֲבָן גַּעֲצְלָבָרָגָן אַרְיִינְגַּעַשְׁלָעָפְטְ אַיְזְ אַזְ
אַפְּטִיקְ. וּוֹעֵן זַיְךְ אַהֲבָן אִים צְרוּיקְ אַרְוִיסְגַּעַפִּירָטְ, אַיְזְ זַיְינְ פְּנִים
גַּעֲוָעַן פָּאַרְקָוְטָעְטְ מִיטְ וּוֹיְסָעְרְ מַעְרְלִיְעָרְ. נַאֲרְ אַיְזְ אַוְגְּ אַהֲטָמֵן

ארוויסגעפינע צערט פון דעם וויסן קנויל, מיטן בליך פון א פארזינדריקטן חונט. ווען געצלבערג איז אהיימנע Kommuן מיטן פארקוטעטן פאנים, החאָט זיך זיין פרוי געכאנט בעמ קאָפ: — פאָפֿעלע, וואָם האָט געטראָפּ ?

עד האט זיך אַרְפָּגָנוּוֹאָרְפָּן אֲפָּרְעָכָן : — אָוִי, מֵיָּן אָוִיגָן ! אָוִי, מֵיָּן אָוִיגָן !
הָעַנְמָן, — וּוֹסָם וְאֶלְךָ דִּיר טָן ? וְאֶגָּנָן פָּאָפְּלָעָן, זָגָן !
עד קָרְעָכָץ אַרְוָס : — דוּ וּוֹיסְטָאָלְיָין, דוּ וּוֹיסְטָאָלְיָין.
— אַזְזַי גַּלְיוֹד אַרְיוֹן אַיְן קִיחָה, חָאָט אַנְגָּעָצָונְדָן דוּ גַּעַו אַן צָוָגָע
שְׁוִיכָּלָמָן אֲשֶׁרְבָּאָלְבָהָוָה.

ענישט געוואָלט דַי לאָקְשָׁן, האָט זִין פֿרְיוּ פֶּאָרְשְׁטָאָנָעָן, אוֹ אַיר
מְאָן אַין פֶּאָרְבִּי.

מיסען געצלבערג גייט שוויין זופנעריגס

דער היינטיקער פרילינג האט זיך בא מיסטער געצלבערגן נישט איזו גוט אויסגענטאלט. פארזיארן אין דער צייט איז נאך געווען צו דערליךן. סייאו אפייע פאָרגנוקומען אַסְטְּרִיָּק, אַבְּגָעֵר מע איזו דורךענטומען: אַסְקָעְבָּל אַרוֹה, אַסְקָעְבָּל אַראָפ. אַפְּטָש אַהֲרָה, אַגְּלָעַת אַהֲרָן, "אַינְדוֹזָאנְקָשָׁן", פָּאנְקָשָׁן, מאַנְקָשָׁן — מען האט געמאָכט אַסְטָלָעָר. אַיצְט, האט ער גענְרָאָכָט, וואָלט גוט געווען נעמען סיְוִוִּיב אָזֶן אַוְועַקְפָּאָרָן אין דַּקְעַצְיָלְבָּעָרג. אַבְּגָעֵר סַחַט זיך אַנְגָּרוּקָט אַגְּמָינָן שְׂטִיכָל קְרָזִים. וואָס טוֹט מען וואָס? זוֹצָט ער מִיטָּן ווֹוִיב אין דער לאָפְּטָרָיעַ אַפְּקָטָעַר עַזְוָנָנוּ אָזֶן קְרָעָצָט:

מאנטערן אוניביטערן

זָאָגֶט זַיִן אֹוֵן פִּינְצְטָעָר.

וְאָגַט עֲר : שלעכט.

זאגט זי: כוישעך.

מיעוט ערך:

זאנט זי:

ווערט ער אין קאָס אַלעֲמִי זֶה זאנט נישט דאס נעלמלעכע
וואָס ער. — ביטעה, שלעכט און מיעס איז דיר ווייניך? —
ברענט ער. — מזוטו נאָך צוֹלִינְג פֿינְצְטָעָר, כוּשְׁעָד און פֿעָן
אוּ, מֵין אָוְיגְן!

ענטפערט זֶה: — די צוּיט איז שלעכט. זוֹיסְטוֹ וואָס,
פֿאַפְּעַלְעָע, צוֹזְזוֹס זֶלְעָן מֵיר אַזְזָלְקְרִיזִים עַסְן אַין רַעַמְטָאַרְאָן?
אַכְּמַעְר וּוּלְעָל אַזְד בְּעַסְעַר בְּוּנְגְנַעְנַע דָּאָס גַּזְוַיְוּוּלְעָע אַין שָׂאָפְּ אַרְיוֹן
אוּן קָאָכְן אַין אַפְּפִים. וּוֹיְל וואָס, מַשְׁטִינְסְ-גַּעֲזָאַגְטָן, עַסְטָמַעְן דָּא
פֿאָר אַ “קְוֹאָדְרָר”? מִיטְיְקִצְיָיט אַיז גּוֹט אַז מַעְעַט אַ קָּאָרְטָאָפְּ,
אַ בעַבְלָע, אַ מִיעָרָה, אַ לְאָקְשָׁ אַזְנְבָּעָט אַ שְׁטִיקָל
“פֿאַלְאַנְקָעָן” אוּיך.

געצלבערג האָט דערהערט “לְאַקְשָׁ”, האָט אַים אַנְגְּעוּבִין
שְׁמַרְצִין סְ'אוּיג. ער האָט אַנְגְּעַשְׁפָּאַרְטָן דָּעַם קָאָפְּ אַפְּנוֹ וּוּיְבָסְ
אַקְסָל אַזְנְגָּנָט: — בְּיוֹזְט גְּרַעַבְטָן.

— וואָס דָּעַן — זאנט זֶה, — עַסְן דָּא אַין קָאַפְּעַטְעַרְיָע? סְ'פָּאַלְטָ
דָּאָר אַוִּיס באַקָּאָם. די פִּיקְעַטָּס שְׁטִיעָן אַונְטָעָן פֿעַנְצְּטָעָר אַוְן
מַאְכָן אָוּנוֹ “כּוֹ”. זֶלְעָן זִיְּ פִּיקְעַטָּן אַין קָאָפְּ, רַיבְיְוָנְשְׁעַלְיָוְלָעָם.
סְ'אַגְּלִיךְ וואָס די פֿאַלְיְסְלִוְתָּשׁ שְׁמִינוּן.

געצלבערג טאָפְט דאס אָוּן: — אוּ, וּוֹאָ זְעַנְעָן זִי דְעַמְאַלְט
גְּעוּוּן?

אוּן טָאָקָע בְּאַלְד אַף מַאְרָגָן, האָט די מִיסְעָס גַּעַלְבָּרְג גַּעַד
בראָכָט דָּאָס אַיְוּוּלְעָע אַין שָׂאָפְּ, צוֹנְעַשְׁטָעָלְטָקָאָכְן אַ טָּעַפְל פְּלוּיָסָ
אוּן אַיז אַרְאַפְּגַּעַלְאָפְן קוֹפְּן זְוּפְנְגָּרָנִיס.

געצלבערג אַיז נַאֲר גְּעוּוּן אַין דָּעַר הַיִּם. ער האָט גְּעוּוּיקָט
סְ'אוּיג מִיט באַרְקְ-עַסְיד אַזְנְבָּעָטָן די פִּיקְעַטָּס:

— סְ'הָאָרֶץ האָט מֵיר אַבְרָהָם גְּעוּנָגָט, אַז דָּעַר נָאִי מִיט די גְּרוּסָע
וּוְאנְצָעָם אַיז אַ גַּזְוְלָעָן. וואָס דָּעַן, אַ אַיד וּוּטָהָלָטָן אַיז אַיז
שְׁלָאָגָן אַף אַיז אַרְטָה? וּוּאַיז אַים נִישְׁטָנִים גְּעוּוֹאָרָן צַוְּשָׁלָאָגָן
אַיז זְעַלְבָּן אָוְיג אָוְוִי לְאָנְגָּן?

ער האָט אַ קוֹק גְּעַטָּן אַין שְׁפִּיגְלָה, גַּעַפְּרָוָאָוָת אַ קְּנוּיְשָׁתָן
מיְתָן שְׁוֹאָרָצָן גְּשֻׁוֹאָלְעַנְעָם אָוְיג. סְ'הָאָט גַּעַשְׁמָאַרְצָט, האָט ער
אַ מאָך גְּעַטָּן: — אוּ, אוּ, מַעְדָּרָה נִישְׁטָן. — ער האָט אַנְגְּעַטָּן
די שְׁוֹאָרָצָע לְאָטָע אַפְּנָן אָוְיג אַזְנְבָּעָט צְוֹנְעַלְיָינָט אַ בִּיסְל.

זען מיסעם געצלבערג האט זיך אומגעעקרט אין שאפ ארין
מייטן זופנריינס און געפנט ס'טייל פון אפיקס, האט א זיע געטאן
א דיקער קנויל רוייך אין שאפ ארין אין פלאמען האבן
גענומען קנאן ארום די פאליציס וואו די טירן זענען.

מיסעם געצלבערג האט געכאנט א בענקל, ארויפגעשטעלט
א芬 טיש, אין ארוות א芬 בענקל און גענומען קרבן דורבן
"סקאיילאיט".

אלע שניידער-מיילדעך זענען ארוות א芬 טיש פארצאטפלטע
מייט גרויסע געוואלדן. זי זענען געתטאנען ווי אפ שפיילקען,
ווארטנדיק או מיסעם געצלבערג זאל שווין ניכער דורךריכן. אין זי
אבער ארוים בי איבערן בוועם און געליבן שטעקן נישט אהין
ニישט אהער.

די מיילדעך האבן זי פריער געתטאפעט ארוות, נאכדעם גע-
שלעפעט איזונטער, ס'איו נישט גענאנגען: זי האט פארשטעט די
לאך. אונטן האט זי געדראיגעט און געווארפן מיט די פים און
אויבן האט זי געקוויטשעט מיט אלע קויבעט.

פלואים האט די מיסעם געצלבערג דערפילט אזווי זיך
וואלט זי געפאטשט פון אונטן, האט זי נאך שטארקער געקוויטשעט.
אבער דאס זענען געווען די שטראמען ואסער, וואס די פיעירלייט
האבן מיטאמאל אריינגעשאנס דורך די פענצעטער.

שפער, זען מען האט זי קוים מיט צארעט איזונטערגע-
ציגן פון "סקאיילאיט", אין זי געווען פון אויבן וויס און טרוכן,
און פון אונטן שוואץ און נאמס. אבער די מיסעם געצלבערג האט
זום זופנריינס נישט דערלייגט דער באבעס יערושע. דאס ואסער
האט אפנוראטען דאס פיעיר און דאס פיעיר האט אפנוראץ-
טעהוועט די לאגע.

געצלבערג אין די קעקלילבערג

ס'איו געקוומען דער מאנטט يول. די זון האט געשווואונגען
מיט פיעירדיקע בעוימער איבער ניויארך און אונגענלייט די שטינינער
וואי פרעלעך. די סמאלו א芬 אספאלט אין צעטמאלצן געווארן
און זיך געלעפעט צו די פים.

געצלבערגס הויזן האבן זיך א הויגעטאן אין מעקאך. שיין

וoidער דא ארבעט. ס'או אים אבער צו הים צו זיין אין שאפ. איבער די גרויסע היין האט אים דאס שלטאפע אויג גענומען נאך מערד ערקטוטשען און שמארצן: האט ער גענומען נאך מערד ער קוטשען זיין וויב.

איין פרימארגן האט ער זי געוואלט געטן נאך אין די "פאודושאמעס". ער האט איר אופגעווארטן, או זי האט אים מערכישט לייב. — דו וויסט, — זאנט ער צו איה, — געדענסט ווי איז האב דיך גענומען? און אירמאן און א פעני נאך.

ענטפערט זי: — טא ווער האט דיך געבטן און דו זאלסטען מיך געמען? האסט מיך לייב געהאט! — און זי ניט אים דערביי א גלעט און דער פאטילינצען.

— וואס? — טוט ער זיך א כאט, — איז האב דיך לייב געהאט? ענטפערט זי: — וואס דען, איז האב דיך לייב געהאט?

א芬 אנדערן מאג האט זי אים אינגעפאקט אין טשעמאדאן א גרייסן בוטעל אויגנוואסער און אים אווועקגעשייקט און די שעשליל בערג.

דעם ערשותן מאג און די בערג, צוישן פרעמדו לוייט, פלייסט זיך מיסטער געצלבערג צו זיין א פיניינער מיסטער, דער איקער נישט ארויסויזן זיין אפערטייט. וויל ער אליאן האט לייב מענטשן, וואס עסן זויניס אדרער גאנרישט. אט אזא נאטור האט ער.

זו "דיןער" איז געצלבערג אריינגעקומען מיט געמאסטענע טרייט, האט זיך גענוינט מיט א שמייכל פאר זיינע טיש-מענטשן און זיך אנדערגעעצעט מיט "געחויבענער וווערדע" און מיט דער שוואארץער לאטער אט און אוג.

פערני, די סאַרווערקע, האט צונגעראנן א טאָז מיט הינערשען בעבעלען.

— איז בין היינט נישט הונגעריך, — האט געצלבערג א זאג געטאָן צו דער סאַרווערקע.

— וואס רעדט איה, מיסטער געצלבערג! אועלאכע לעבעעלען ווועט איר נישט עסן?

— ב'ווים. — ענטפערט ער, — איז בין נישט הונגעריך, נאך פונדעסטווען וועל איך פאַרווכן. — ער שמונט דורך א

לעבערל איבער דער גראונץ פון זייןע ליפּן, פֿאַרטראקט זיך טיף
און זאגט צו זייןע מיט-עסערס :
איך גגעסען, געדען איך, אײַינמאָל איז לֻווערפלַּן. "וואַוִיטערקע!" (וְ
אייז צוּגעלאָפּן) דאס זענען דאָך וואָנדערבראָרַע לֻעבערלַּעַךְ!
פרענט די קעלַנְעַרְקָעַ : — עַפְשָׂר ווֹילְט אַיר נַאֲך אַיְוּנִים?
— נַיְיָן, נַיְיָן — זאגט ער, — איך בין נישט הונגעריך. סִידּוֹן
אייז האָט אַ פֿאָר אַיבָּרְיוֹקָעַ.
פָּעַנְיִ בְּדַעַנְגַּט גַּעַרְאָטְעַנְיָן טַוְיכָן. גַּעַלְבָּרְגָּן טָוָט אַ וּאַרְתָּ
מייט דער האָנט : — וּאָס? וּוֹידְעַר עַסְּן?
— עַסְּטָן, עַסְּטָן, — זאגט פָּעַנְיִ — סְ'אַיְזָן גּוֹטָן.
עַנְטְּפָעַרְטָן ער : — אַוּבָּ אַיר וּוּטָן בְּדַעַנְגַּעַן אַ זְוִיְּרָע אַונְגְּרַקְעַ
וּוּלָן איך זען וּאָס איך קָעַן טָאָן דְּרַעְמִיטָן. קָאַטְשָׁקָעַ קָעַן איך עַסְּן
אוֹן אַונְגְּרַקְעַן, אַכְּבָּר טַוְיכָן קָעַן איך נַיְשָׂט.
פָּעַנְיִ לְוִיפּּט נַיְקָן בְּדַעַנְגַּעַן אוֹן אַונְגְּרַקְעַן, אַכְּבָּר בֵּין זֶה האָט זיך
אוֹמְגָּקְעָדרָטָן, האָט עַל דְּרוֹוֹיְילָן אַונְגְּנַעַגְעַן דָּאס טִיבְּעָלָעָן. עַר
הָאָט נַעַבְּכָּדְרִיךְ פָּאַרוֹאָרְפָּן די אוֹינָן צוֹ פָּעַנְיָן אוֹן גַּעַזְגַּט מִיטָּ
אַ קִימְפָּעַטְאָרְן-שְׁטָמָעָן :
— אַנְאָוּוֹיְרָעָן צוֹ שְׁלַעַפְּן די אַונְגְּרַקְעַן צְוִירָה אַיְזָן קָידָן. נַוְּ מִילְעָן.
זָאָל שְׂוִין זָיִן קָאַטְשָׁקָעַ.
וּוּעָן פָּעַנְיִ האָט אַים צְוַנְעַשְׁטָעלְטָן די קָאַטְשָׁקָעַ, האָט ער דָּער-
קְלַעַרְטָן : — סְ'עַשְׁטָעָן מְאַל אַיְזָן מִין לְעָבָן, אַז אַיר עַס קָאַטְשָׁקָעַ
מייט אוֹן אַונְגְּרַקְעַן.
פָּעַנְיִ האָט גַּעַרְאָכָט שְׁטוֹרְדָּן. גַּעַלְבָּרְגָּן האָט זיך אַונְפָּגָעָן
שְׁטָעלְטָן וּוּ צָום אַוּעָקְגִּין : — נַיְיָן, נַיְיָן, דָאס וּוּלָן איך אַוּאָרְדָּע
ニַיְשָׂט עַסְּן. — ער בּוֹיְגָט זיך צָום שְׁטוֹרְדָּן, בָּאַטְרָאָכָט אַים
אוֹן זאגט :
— וּאָס? טָאַקָּעָן? סְ'אַיְזָן בָּאַשָּׁאָטָן מִיטָּ צִימְרִינְגָּן? נַוְּ אַוְיכָן
מייט צִימְרִינְגָּה, וּוּלָן איך עַסְּן אַ פֿאָר שְׁטוּקְלַעְעַן. איך, אַז אַיר בין
ニַיְשָׂט הָוּנְגָּרְיךְ, מַעַגְטָ אַיר מִיר גַּעַבָּן גַּאלָה, וּוּלָן איך דָאס נַיְשָׂט
עַסְּן, סִידּוֹן סְ'אַיְזָן בָּאַשָּׁאָטָן מִיטָּ צִימְרִינְגָּה.

געצלבערג באָמַעַרְקַט נִישְׁתַּדֵּע טְכֹוֵר

נאָכָן עַסְן. די זוֹן האָט זִיךְרָאַסְנָעַלְאַשָּׁן. גְּרָאַבָּע וּוּאַלְקָנָס
רוֹקָן זִיךְרָאַיְנָאַד אַיכְבָּעָן אַנדְעָרָן. צְוִוִּישָׁן אַיְזָן וּוּאַלְקָן אַן צְוִוִּיתָן
וּלְבָעָרָן אַרְיוֹסְקָנָאַפָּע פִּיצְלָעָךְ טָאגָן.

געצלבערג בְּלָאָוֹת : — פָּעָ, קִיל אַ מעַכְאַיָּע.

אַ וּוּיְךְ פּוֹכְקָע וּוַיְנְטָלִי, מִיט אַיְזָן טְרָאָפָּן רָעָנָן, טָוט אַ פְּרִישָׁן
וּוַיְשָׁ דִּי נְעוֹרָ פָּוָן דִּי גַּעַטְמָ, וּוָאָסְ שְׂטִיעָנָן אָפָּן "פְּאַרְטָשָׁ" אַן זַאנָן
נְעוּוֹיָעָם, אָז סְ'וּעָט נַיְזָן אַ רָעָנָן. גְּרָאַבָּע צְעֻוּאַרְפָּעָנָע טְרָאָפָּנָס
נְעַמְּעָן פָּאָלָן אַן בָּאַרְאָכָבָאַנְעָוָעָן אָפָּן דָּאָק אַן אָפָּה דִּי טְרָעָפָּה. סְ'הָאָט
דָּעֶרְלָאַנְגָּט אַ מְעַכְטִיקָּעָר דָּונָעָר אַן אַיבָּעַרְגָּעַשְׁרָאָקָן אַלְעָ וּוּיְבָעָרָ.

געצלבערג וּוְינָט זִיךְרָאַדְקָעָר אַין זַיְן שְׁטוֹל : — אַיְ גּוֹטָ
גּוֹטָ, קִיל, פָּעָ, אַ מעַכְאַיָּע.

דָּעָרָ רָעָנָן אַיְזָן בְּעַסְרָרָ פָּוָן זַיְינָע אַרְבָּעָטָעָר : עָר אַרְבָּעָט
אוּמוֹיסְטָן. אַן אַ "יוֹנוֹנָע", אַן אַ שְׁמוֹנָיָע, אַן אַ "רְעִיזָן", אַן אַ שְׁמָעָן.
— קִיל אַ מעַכְאַיָּע. אָחָר, וּוּן אַיְזָן יְעַזְרָאָפָּן רָעָנָן וּוּאַלְטָן גַּעַשְׁטָעָקָט
אַ נַּאֲדָל, וּוּאַלְטָן דָּעָרָ רָעָנָן גַּעַשְׁטָעָפָּט הַוִּזְוִין אוּמוֹיסְטָן, אַן דִּי
פְּרָאָפִיטָן וּוּאַלְטָן זִיךְרָאַדְקָעָר גַּעַוּוֹן.

אָזוֹי האָט גַּעַצְלָבָרָגְן גַּעַטְרָאָכָט. אַדָּעָר בָּאַדָּרָפָט טְרָאָכָטָן.
נַאֲךְ אַיְדָעָר מַעַן האָט זִיךְרָאַדְקָעָט, שְׁווֹן ! אָוִים רָעָנָן. דִּי גַּעַטְמָ
נִידְרָעָן פָּוָן דִּי טְרָעָפָּט אַרְוָנָטָעָר. מַעַן גַּיְתָן שְׁווֹן שְׁפָאָצָרָן. גַּעַצְלָבָרָת
הַוִּיכָּט זִיךְרָאַדְקָעָר זַיְן וּוְינָטָלָן : סְ'אַיְ גּוֹטָ.

די זוֹן שְׁפִינְגָּט זִיךְרָאַדְקָעָר אַיְזָן אַיְזָן גְּרָאַזָּן. יְעַדָּעָר בְּלָעָטָל
אַתְּ דִּי בְּיּוֹמָעָר אַיְזָן בָּאַצְּרִיטָט מִיט אַ דִּימְעָנָט. נִיְיְגָעְבָּוִירָעָנָע
רִיטְשְׁקָעַלְעָךְ גּוֹלְגָּעָן אַרְוָנָטָעָר פָּוָן דִּי בָּעָרָגְן. דָּאָס הַאַרְבָּאָטָע פְּעָלָד
אַנְטָקָעָנָן האָט זִיךְרָאַדְקָעָט מִיט אַ לִיְלָעָךְ זְאַפְעָרָזְזָוָן, אַן
דָּאָס אַיְינְצִיקָּעָ בְּיִמְלָא, וּוָאָס שְׂטִיטָאָט אַפְּ דָעָט, שְׁאַלְטָן זִיךְרָאַדְקָעָר,
וּוְיִיְגָעָן נַאֲךְ אַ לְעַקְאַרְדָּאָזְנָדְבָּרָאָנָפָּן.

די צְעֻוְיִקְטָעָרָד אָפָּן וּוּעָ אַטְעָמָט מִיט רִוְּכָעָם פָּוָן גַּעַי
פְּלָאַצְּטָע אַרְבָּזָן אַן זְוּמָעָרָט אַרְיוֹן אַיְזָן נַאֲזָן אַרְיוֹן מִיט, גְּרָעָסָטָן
פְּאַרְגָּעָנָיָן.

פְּלָזָזִים : פָּעָ ! עַפְעָם אָזָא מִיעַסְעָרָ פָּאַרְבָּרָעָנָטָע גַּעַשְׁטָאָנָקָה,

נאר צום ברעכן. דער אוילעム כאפעט זיך בא די נועער. מעכלין דער אידוייסט. טוט א בליך אָפַג געצלבערגן און שפיט אוייס: — פה פע, א "סקאנק" איז דא, א טכoir!

געצלבערג חאט עטלעכע שמארע געטאן מיט דער נאָו און געוזנט: — פע, א שיינער טאג הײַנט. ס'שמעקט אָמעבאָיע, פע! — וואָס פֿאָר אָמעבאָיע? — פרעגט מעכלין דער אידרי שיסט, — אָסקאנק איז דא!

געצלבערג החאט זיך אָטָפַג געטאן די לאָטָע אָפַנְ אָוִינְ אָוִין געפֿרֶעגט: — אָסקאנק איז דא? אַיך האָב נאָר נישט באָמערטן, וויל באָמֵיר אָז אָז אָוִינְ נישט פֿאָר אַיך גַּעֲדָאָכְט, נישט דָאָסְקִ.

געצלבערג רעדט וועגן קונסְטַטָּה

ס'אָז אָז אָוִיסְגַּעַזְעַנְעַר ווֹנְגַּעַר אָוָונְטַ מִיט ווֹיְכַע ווֹינְטַלְעַךְ אַיבָּעָר פָּאָרְשׂוֹוִיצְטָע שְׁטָעָרְנָס. אַלְעַ וּנְגַּעַן צְפָרְדִּין ווֹאָסְ דָּעָר דָּעָן הַחַטְ אַפְּגַּעַלְאַשְׁן דָּעַם צְעַגְּלִיטַן טָאָג. די לְעוֹנוֹןְ רִינְטַ מִיט בְּלָאָסְן לִיבְעַדְשְׁמָרָעַז אָזָן זָוְכָת, וּוּ מִיטַּ לִיכְטַן אָגְלִיכְטַן אָגְרוֹסְעַדְשִׁוְהָוִוִּיתְ. די בעָרָגְ, וּוּ רְיוֹקָעְ ווֹאָרְעַנְיקָעָס אָוִיסְגַּעַטְוֹנְקָעָן אַיְן זְוִירְמְלִיךְ, שְׁלָאָפְּןְ שָׁוֹן. פּוֹן טִירְ קְרָאָקָעְן זְיךְ אַיבָּעָר די זְשָׁאָבָעָס, מִיט בָּאָכְבָּעָסְאָזְ-זְיָוִידָעָם שְׁטִימָעָם. די פְּיֻעְרְפְּלִיגְן שְׁפְּרִיצְן פּוֹן טָאָל, וּוּ פְּיֻעְרְדִּיקָעְ פְּעַרְלְגְּרוֹפִּיןְ פּוֹן אָבְּלוּעָרְ שִׁיסְלָ.

געצלבערג דָּרְיוֹיט זְיךְ אָזְ ווֹינְטַ זְיךְ אָזְ זְוַיְן שְׁטוֹלְ. ס'קִיצְלָט אָזְ די שְׁיַינְעַ נְאָטוֹרָ. אַיְן נְיַיְאָרָק אָזְ עַרְ קִינְמָאָלְ נִישְׁט אָזְוִי גַּעֲרִידָתְ פּוֹן אָשְׁיַינְעַמְּ אָוָונְטַ וּוּ דָאְ. וּוּיְלָ דָאָרָט אָזְ עַרְ פָּאָרְ נְוּמָעַן מִיטַּ די הוֹזְןְ.

דָא הַעֲרָטְ עַרְ שְׁיַינְעַ מַעֲנְטָשָׁן רָעָדְןְ מִיטַּ שְׁיַינְעַ ווּעְרְטָרְ: סְטָאָקָאָוָסְקִי, פְּרִיבְּלְיוֹוּטְעַלְגָּא, צְאָמְעַטְעַרְאָפְּעָקְ, דָאָנְטָמְעַנְטָשְׁעַנְיָטְ, מַאָטְמַשְׁבָּלָאָיְ, קוֹנְסָטְ, בְּעַטְשְׁלָעָרְ אָזְ אָרְטָ, לִיטְעַרְאָטָהְ, צְאָפְּטָעָיְ. עַרְ הַעֲרָטְ "שְׁיַינְעַ ווּעְרְטָרְ", וּוּיְלָ עַרְ אָזְ זְאָנְןְ עַפְּעָסְ שְׁיַינְעַ. פּוֹן טָאָנִיְ-זָאָלְ הַעֲרָטְ זְיךְ דּוֹשָׁאָ-מוֹיָקְ. עַרְ גִּיְיָטְ צְוִי צְוִי מַעְכְּלִינְעַןְ, דָעַם אַידְוִישְׁטָטְ, אָזְ ווּיְזָטְ מִיטַּן פְּינְגָרְ צָום קָאָסְיָנְ: — מוֹזִיקְ האָב אַיךְ לִיבְ, אָפְּ מִיְּן כָּאָסְעַנְעַ זְעַנְעַ גַּעַוּעַ אָכְטַ סְלָעְזָמָרְ אָזְוִי וּוּ די בָּעָרְ.

מעבלין מאכט אים אווועק. מיט דער האנט: — וואס גלייכט איר די היימישע קלעזומערוקעס צו מזזיך, צו קאָרנענגי האָל ! — שפט, שרײַט נישט. — מאכט געצלבערג — אַיד בִּין שווין איין מאָל געווען מיט מײַן מאָמען איין קאָרנענגי האָל אוֹה. — נֶה אָונֶן אָז אַיר זענט געווען, — ענטפערט מעבלין, — ווייסט אַיר דעַן ווער ס'הָט אַיך געשליערט ?
 געצלבערג טומט אַ פֿאָך אָן אָפְּגָעָהאָקטן "אָזּוּ ?" אָזּוּ זאגט: — אַיכְל אַיך אָפְּילָע אָזּוּן ווֹאָס מֵעַט האָט געשליפֿלֶט, מַעַט האָט געשפֿ... אַי, אַי... (מעבלין ווֹיל שווין אָוּוּקָנִין, געצלבערג האָלט אַים צו באָם אָקְרָא) "וּוְעִיד אַ מִינּוֹת" !
 מיסטר געצלבערג, — האָט זיך מעבלין אַ בִּיזְעָר געטָן, — אוֹיב אַיר ווֹילְט אָז אַיך זאָל אַיך נישט ווֹעֲרָן קִין דַּאסְ-סַוְּנָעָן,
 טָא מישט נישט קִין עֲנֵגְלִיש מיט אִידִיש.
 געצלבערג ענטפערט: — "וּוְאָצְעָדִיפְּרָעָנִץ ?" מַעַט גַּעַשְׁפִּילֶט... ווֹי קָעַן עַס אַבעָר הַיּוֹסֵן אָפְּ אִידִיש ?.. דַּאָכְט זיך אָז
 "הַאָפְּמָאָנָס ווְיַדְעַלְעַךְ" !
 מעבלין פָּאָרְדִּיכְט אַים: — אַיר מִינְט "טַעַיְלָס אָוּה האָפְּמָאָן":
 "הַאָפְּמָאָנָס מַאִיסְעַלְעַךְ".
 געצלבערג ענטפערט: — "וּוְאָצְעָדִיפְּרָעָנִץ ?" אָזּוּ דַּאָס אָזּוּ נָאָך
 בלאטָע. אַיך האָב שווין געהרט אַין אָפְּרָעָר די "קְלִיאַטְשָׁע".
 מעבלין פָּאָרְדִּיכְט אַים: — אַיר מִינְט "פָּאָגְלִיאָטְשָׁי".
 געצלבערג ענטפערט: — "וּוְאָצְעָדִיפְּרָעָנִץ ?" אִידִיש אַי אִידִיש !
 מעבלין קְלָאָפְּט אַים אַין פְּלִיצְעָ: — מַיט אוּיָּעָר אִידִיש
 קענט אַיר ווֹעֲרָן אַ לִיטְעָרָטָרְ-קְרִיטִיקָעָר. —
 נֶה, וואָס מִינְט אַיר, — ענטפערט געצלבערג, — אַיך
 האָב אַ לאָנדְסָמָאָן, האָט עַר אַגְּנָעָמָאָכְט אַ פֿוֹל בִּיכְל מַיט לִיטָעָ
 רָאָטוֹר אָזּוּ זיך גַּעַפְּנוּנָע אַין אָקְרִיטִישׁעָר לְאָגָע: אַט האָט אַיר עַס !
 :: עַר האָט נישט געהאט קִין סעַנְט אָפְּ אַרְוִיסְצְּוָלָאָזְן דַּאָס
 בִּיכְל, האָב אַיך צָעָנוֹיָפְּנָעָרָפְּן מִינְעָרָה-דִּיבָּע לְאָנְדָסְלִיטָי אָזּוּ
 גַּעַזְאָגָט: אָזּוּ אַ מעַנְטָשָׁה האָט אַלְיוֹן גַּעַמְאָכְט אַ בּוֹךְ, אַונְזָעָרָעָר אַ
 לאָנדְסָמָאָן, באָדָאָרָפְּן מִיר אַים העַלְפָּן.
 :: האָבוֹן זַיְן גַּעַטְאִינָעָט, אָזּוּ אַ בּוֹךְ אַיז טָאָקָע ווַיְיָעָר אַ שִׁינְעָן
 זָאָה, נָאָר פָּאָר בִּיזְנָעָס טָוִינָע אַס אָפְּאָרָעָם. פָּוֹנְדָעָסְטוּוּנָן

האבן מיר זיך צונזעפנעליגנט או דרייסיק טולער און אים געהפנט אַ "גראַסערוּ".

:: אַכְבָּעֶר אִיצְט אַין קְרִיזִים אַיְזַן אִים דֵּי בִּזְנָעָס נִישְׁתַּגְּט גַּעַוָּאָרָן, האבן מיר אַיבָּרְגָּעָנוּמָן דֵּי גְּרָאַסְעָרִי, פָּאָרְקוֹפְּטַדְּסָכוּרְעָן אַיְזַן "אַקְשָׁן", אַיְזַן קְוִימִיךְוִים אַרוֹסְטָנוּטָעוּט אַנוּזָּעָר "אַיְזַן וּוּסְטָטוּנָט". אִיצְט שְׂטָאָרְבַּט עַר שְׂוִין וּוּדָעֶר פָּוּן הַוּנְגָּרָע.

מעבלין האט אִים גַּעַבְּטָן דְּרָאַצְּיָלְן וּוּאַסְפָּאַר אַ בּוֹךְ דָּאַם אַיְזַן גַּעַוָּעָן, אַכְבָּעֶר גַּעַצְּלְבָּרְגָּה האט זַיךְ גַּעַקְוּוֹינְקָלְטָ:

— צַו דְּרָאַצְּיָלְן אַקְוָרָט וּוּי עַר מַאְכָט עַמְּאָפָּה, אַיְזַן צַו שְׁוּוּרָה. אַיךְ גַּעַדְעָנָס אַכְבָּעֶר אָז עַס אַיְזַן גַּעַוָּעָן אַ וּוּאַזְשָׁנָעָס מַאְיָסָעָ וּוּי אַיְינְגָּעָר אַ מַּילְיאָנָעָר האט זַיךְ פָּאָרְלִיכְט אַיְזַן אַן אַרְיָס מִידָּל, וּלְאַטְמָעָ, וּוּאַסְפָּאַר שְׂוִין גַּעַחְאָט אַ בְּאָסְן. אַכְבָּעֶר סְמִידָּל האט דֻּעָם מַילְיאָנָעָר פִּינְגָּט גַּעַחְאָט, מַאְכָמָעָס עַר אַיְזַן גַּעַוָּעָן אַ בִּיסְלָץ צַו פָּעָט. אַכְבָּעֶר אַלְסָם מַעַנְטָשָׁה האט זַיךְ אִים גַּעַאְכְּבָּטָעָט אַיְזַן גַּעַשְׁעָצָט אַיְזַן נַאֲךְ עַפְעָם אַ בָּאָרְזָאָן, וּוּי אַ שְׁרִיבָּרְמַאְכָט עַמְּדָאָרטָן.

:: אַקְלָאָל, וּוּעָן זַלְאָטָעָה האט באַדְאָרְפָּט כַּאֲסָעָנָה האָבוֹן, האָט זַיךְ אִים גַּעַשְׁיקָט אַ בִּילְעָט עַר זַאלְ קְוּמָעָן צַו אַיר כַּאֲסָעָנָה. האָט דַּעַר מַילְיאָנָעָר גַּעַנוּמָעָן דֻּעָם בִּילְעָט, צַוְּגָעָרְבִּין "אי לְאָוּ וּוּ" מִיטָּנָאָר עַפְעָם, אַזְוִי וּוּי אַלְבָּעָן נַיְוָט. אַפְּגָעְשְׁרִיבִּין אַפְּ אַיר דֵּי יְעָרְשָׁעָ אַיְזַן פָּאָרְשָׁלָאָסָן אַיְזַן אַ זְוִילְבָּרָן קָעְסָטָל. עַר האָט גַּעַרְכָּבָט אַיְזַן פִּינְגְּנוֹצְוָאנְצִיךְ יָאָר שְׁפָעָטָה, צַו אַיר זְוִילְבָּרָן רָבָּאָסָעָן, וּוּעָט עַר אַיר בְּרָעְנָגָן דָּאַם קָעְסָטָעָלָעָ אַיְזַן וּוּיְוָן, אַז עַר האָט זַיךְ אַיְבָּשָׁ נִשְׁטָ פָּאָגָעָסָן.

:: פָּאָרְשָׁלָאָסָן דָּאַם קָעְסָטָעָלָעָ אַיְזַן "סְעִיף", האָט עַר זַיךְ גַּעַפְּלָט נִישְׁטָפְּוִינְגְּלָדִיךְ אַיְזַן אַיר דְּרָוּוּיְל אַוּקְעָגְעָפָאָרָן אַיְזַן "לְאָקָד שְׁלָדְרָעָךְ" (אַיךְ בעט אַיבָּעֶר אַיְיר קָאוּוּדָה).

:: הַלְּפָטָט נָאָט, אַז פָּוּן עַרְשָׁטָן קִימְפָעָט שְׂטָאָרְבַּט זַיךְ. עַר קוּמָט צְוִיקָּה פָּוּן לְאַפְּשָׁעְלְדָרָעָךְ, עַר טָוָט אַ קְוָקְ מִיטָּן אַוְיָן — אַ גַּעַנְיוּוּעָ. נִשְׁטָאָ דָּאַם קָעְסָטָעָלָעָ! עַר טָוָט אַ הַעַד מִיטָּן אַוְיָעָר — זַיְוָן אַיְינְצִיךְ טְרִיוּסָט אַיְזַן נִפְטָעָר גַּעַוָּאָר.

:: האָט עַר כַּאֲסָעָנָה גַּעַהָאָט מִיטָּה אַ בְּרָדוּוּיְעָר טָעָנָה, האָט זַיךְ אִים פָּאָרְסָאָטָה. האָט זַיךְ גַּעַרְקָאָן עַלְעַטְרָאָט טְשָׁעָה, האָט וּלְאַטְמָעָסָן מִאָן אִים גַּעַיְאָרְשָׁנָט אַיְזַן פָּאָרְלָאָרָן דֵּי

יעורושע אין "וואָל-סְטַרִיט". האט ער זיך געהאנגען, אויז זיין פאָטער געשטארבן פון צָאָרָעָס אָזֶן זַיְן מּוֹטָעָר האט געהאט אָז אַטְאָמָאָבְּיָל-עַקְסִירָעָנֶט": פֿאָרְנְדִיק צו דער לְעוֹזִיאָע אויז זיך געשטארבן.

אין נאָך אָ דְּרוֹיִיסִיך מְעַנְּעָר אָזֶן פְּרוּעָן זַיְן גַּעֲשַׁטָּרְבָּן: אין ערשותן קָאָפִיטֵל. אין צָוִוִּיטֵן זַיְן שַׁוִּין גַּעֲשַׁטָּרְבָּן וּוּוִינְיקָעָר: אָ צָעַנְ-צָוּוּלָה לְיוֹטָע — גַּעֲשַׁטָּרְבָּן, אָזֶן עַפְּעָם אָ פּֿרְיָפִינָה — פֿאָרוֹוָונְדָעָט.

מעכְּלִין האט אִים אַיְבָּעָרְגָּעָשְׁלָאָן: — אָזֶוּ? מַעַן האָלֶט אָז אַיְן שַׁטָּרְבָּן בָּא אַיְיָעָר לְאַנְדְּסָמָן אָזֶן בָּזָק!

— נַיְן, — פֿאָרְנְטְּפָעָרט אִים גַּעֲלְבָּרָה — אָזֶן דְּרִיטָן קָאָפִיטֵל אויז שַׁוִּין שְׁטִיל. די פּֿיְגָעַלְעָךְ זַיְן גַּעֲנָעָן, דָּעָר סָאָלָאָקָוִוִּיטִישִׁק זַיְן גַּנְגָּם. דָּעָר פָּאָסְטָעָר זַיְן גַּנְגָּט אָזֶן פּֿיְפָטָן. די וּוּוִיסָה שָׁאָפְּ פָּאָשָׁעָן זַיְךְ אָפָּן גַּנְגָּוֹ. דָּעָר דְּהָמָל אָזֶן בְּלִי. סְ'גָּאָזָן אויז גְּרִין. די בִּימָעָר זַיְן גַּרְגָּן. אָבָעָר בָּאָמָסְפָּרְטָן גְּרָאָדָע, אָזֶן דָּעָר פָּאָסְטָעָר דֻּרְוָהָאָרְגָּעָט זַיְן טָאָסְטָעָמָע אָזֶן אָ פּֿאָלָהָה עַסְטָעָה, אָזֶן אָ דְּוֹנָעָר דֻּרְוָהָאָרְגָּעָט דָּעָם וּוּאָלָה. וּוּוִיטָר אָזֶן שַׁוִּין וּוּידָעָר שְׁטִיל.

מעכְּלִין טָוָט אָ מַאְךְ מִיט דָּעָר האָנָט: — סְ/טִוְּגָ נִישְׁתָּ! גַּעֲלְבָּרָג גַּוְּטָ אִים צָו: — אָוּוֹאָדָע טִוְּגָ נִישְׁתָּ. אָךְ וּוּוִיסָה אָז אִיד. אָזֶן פָּוָן בִּיכָּעָר קָעָן מַעַן זַיְךְ נִישְׁתָּ אַרְוָפָאָרְבָּעָטָן. קוֹנְסָט אָזֶוּ זַיְיךְ זַיְן גַּרְגָּגָן צָו קָוָקָן אָזֶן שַׁוְּעָר צָו "מְאָנוּפְּעַטְשָׁוָן".

ער פֿאָרְקוּט זַיְךְ אָפְּ דָּעָר לְעוֹזָאָנָע: — אָךְ, סָאָ טִוְּרָעָלְעָךְ, אָזֶוּ זַיְיךְ אָ "וּוּאָפְּשָׁעָ". אָזֶן לְעוֹזָאָנָע האָב אִיךְ אַיְנְמָאָל גַּעֲזָעָן אִין "הַיְמָאָט", וּוּעָן אִיךְ הַאָב כָּאָסָעָנָע גַּעֲהָאָט מִיטָּמִין מַאְמָעָן.

— וּוּאָס? — זַאְגָּט מַעֲלִין, — אִיר האָט כָּאָסָעָנָע גַּעֲהָאָט מִיט דָּעָר מַאְמָעָן?

גַּעֲלְבָּרָג קוּקָט אִים אָזֶן מִיט כּוֹוֹזָק: — וּוּאָס זַשְׁעָ אִיר וּוּוִיסָה נִישְׁתָּ, אָזֶן אַזְוִישָׁן רִוְּיָבָן גַּעֲלְעַרְנָטָן מְעַנְטִישָׁן רַוְּפָן זַיְךְ מַאְךְ אָזֶן זַיְיךְ "טָאָסְטָעָמָע"? אִיךְ רָוָה זַיְךְ מַאְסָעָן זַיְךְ רַוְּפָט מִיךְ פָּאָפָעָ. מִיר פִּירָן זַיְךְ גַּאֲטוּיְדָאָנָק, וּוּי בָּאָ לְיוֹטָן. אִיר מְעַנְטָמָאָל קוּמָעָן צָו מַוְּרָאָפְּרָעָר, וּוּעָט אִיר זַעָּוָן, אָז אָפְּיָלָעָ מִין וּוּיְבָאָהָט אִיךְ לִיבָּ קוֹנְסָט. זַיְהָאָט דִּי שְׁעַנְסָטָע "דָאִימְעָנדָס" אָזֶן

זוי וויל איך זאל איר קויפן אַ נוייעם אַטָּאַמָּאַבִּיל אָוֹן „מוֹפָן“ אַפְּ „רייזוערסאַיד דֶּראַאיוֹ“. באָ איר איז נאָר קוֹנסְט! זוי איז נישט קיַין פְּרָאַסְטָע, די פְּרוֹוי מִינְיָע.

דער טעלעפָּאן האָט גַּעַנוּמָען קַלְינְגָּעָן. אַ שְׁטִימָע האָט אוֹיסְט גַּעַרְופָּן: — מִיסְטָר גַּעַלְבָּרָעָה, טעלעפָּאן!

געַלְבָּרָעָה האָט זיך אַ יָּאָג גַּעַטָּאָן מִיט גַּרוּים דָּרָאָש. אָפָּן ווועג אַיבָּעָרְגָּעָרְט אַ קְּנָהָר, אָרְיוֹן אַיְזָן בּוֹדָע אַזְּנָגְדָּוּן זַיְעָר הַוִּיך:

— העַלְאָ, מַאֲמָעָ! הָא? וַיַּדְעֶר די יוֹנִיעָ! אַיך הוִים נִישְׁתָּה! כְּזַעַנְעָן פָּאָרָאָן „פְּלָעַנְטִי“ גַּעַנְגָּו לַיְדִּיקְגְּנִיעָר! סְאַיְזָן זַוְּמָעָר, נִישְׁט ווַיַּנְטָרָע! בְּלַיְנְצָעָס! הָא? נִין, נִין! בְּלַיְנְצָעָס! בְּלַיְנְצָעָס!

לְאַיְקָא אַיְזָן בָּאָרִישָׂת; „עַלְאָ“, לְאַיְקָא אַיְזָן לְאַקְשָׁ; „אַיְנְצָעָס“, לְאַיְקָא אַיְזָן סִיקְס אַינְטָשָׁעָם. לְאַנְגָּע בְּלַיְנְצָעָס. נִישְׁט גַּעַבְּן קַיְיָן „רָעַזְזָן“! די לְעוּוֹאנָע אַיְזָן דָּא אַ שְׁוַיְינָע. ווַיְלַסְטָט קַומְעָן מַאֲרָגָן? מַאֲרָגָן?

מַע ווַיְוַסְטָט נִאָך נִישְׁט. הַוִּינְט האָטָן גַּעַנְעָסָן בְּלַיְנְצָעָס. „בַּי“, „לְאַיְקָא אַיְזָן“ אַזְּוִי ווַיַּפְרִיעָר. מַאֲרָגָן ווַעַט אַיך זַיְעָן גַּוְתִּינְקָע זַאָך. מַאֲמָעָ! הָעֵי, הָעֵי, „הַאַלְדָּד די וּצְיעָר“. דָּא אַיְזָן אַ גַּעַלְעַרְנְטָעָר אַוְילָעָם. נָעַם מִיט אַלְעָז דְּאַיְמָאָנדָס מִיט אַ גַּרוּיסָן קַנְאָבְּלָזָוֹאָרְשָׁת, „אַיְ קִים יוֹ גַּדְבָּאִי“.

געַלְבָּרָעָם פְּרוֹוי עַסְטָט נִישְׁט

אַפְּ מַאֲרָגָן צָו מִיטִּיק וְעַנְעָן שְׁוִין גַּעַזְעָסָן מִיסְטָר אָוֹן מִיסְעָם גַּעַלְבָּרָעָז זַוְּיָּוִיט באָ זַוְּיָּוִיט. זוי אַיְזָן גַּעַזְעָסָן אַוְיכְּגַּעְפָּצָט אַיְן הַוָּתָּמָן מִיטִּים דִּימְעָנָטָן אַפְּיָלָע אַפְּ די גַּרְאָכָע פְּנִינְגָּה, אַיְזָן האָט זַיך זַעַלְאָזָן קַעַנְזָן די אַנְדָּרָעָר פְּרוּיעָן, ווָאָסָחָבָן גַּעַטְרָאָגָן לַיְעַנְטָעַלְעָד אַרְוָם די הַאָרָן זַוְּנִיבְּלָזָוֹעָס מִיט אַפְּעָנָע פְּלִיזְעָס.

מַעְבָּלִינְס פְּרוֹוי, קַלְאָרָעָ אַיְזָן אַיר עַפְּעָס נִישְׁט גַּעַפְּעָלָן, ווַיַּלְאַהֲט גַּעַקְוָט מִיט אַשְׁמִינְכָּל אַפְּ אַיר גַּעַלְבָּרָעָן. סְאַיְזָן אַיר נִישְׁט גַּעַפְּעָלָן קַלְאָרָעָס קַלְאָרָעָס פְּאָנִים מִיט די בְּלַיְוָעָ אָוָונָן. נִאָר ווּעָן זַיְהָאָט דָּעָרְזָעָן ווַיַּלְאָרָעָס פְּלִיזְעָס אַיְזָן בָּאַשְׁמִינְרָת מִיט פָּעָטָס אַפְּ די רְזִוְתָּעָז זַוְּנִיבְּרָאָגָן אַזְּנָה די הוּוִיט שִׁילְטָזְדִּיךְ אַיר ווַיַּזְיְגָרְפְּאָפִיר, הַאָט זַיְהָאָט זַיך אַבְּסָל בָּאַרְאוּקְט.

לַיְנָקָס לַעֲבָן גַּעַלְבָּרָעָן אַיְזָן גַּעַזְעָסָן אַ גַּעַלְעָז, בְּלַאָסָעָ פְּרוֹוי, ווָאָסָעָ נִישְׁט. גַּעַלְבָּרָעָן אַיְזָן אוֹ דָעָר קַרְעָנְקַלְעָבָר בְּלַאָסָעָ פְּרוֹוי

ニישט געווען גליוכיגוילטיך, וויל ער איז אזא מענטש, וואס האט לייב
מענטשן וואס עסן וויניק אדרער גאנרנישט.
די מיסעם געצלבערג האט באם ערשותן מאלצייט אויך גשוואַלט
ווײַזּן, איז זי איז נישט קיון פראַסטע, אונז וווען פֿעָנִי, די קעלגעַרְין,
האט דערלאָנגט קאַפְּלָעַטְן. האט די געצלבערג געפֿאַדערט „טַשְׁקָוּן“.
איז גראָדָע נישט געווען, איז טאָקָע באם ערשותן מאלצייט געווען אַ
ראָכְמָאַנְעָם אַפְּ אַיר.

האָבָן אַלְעָ געגעסן אַונְז געבעטן אַיְינֶר באָס אַנדָרָעָן: — די
זאלַעַי, פֿלְיוֹ! דָעַם פֿעָפְעָה, פֿלְיוֹ! דָעַם כְּרֵיָן, פֿלְיוֹ! דָאָס ברוֹיָם,
פֿלְיוֹ! ווּאָסָה פֿלְיוֹ! — אַונְז מִיסְעָם געצלבערג אַיז גּוֹעָסָן אַ
פֿאָרְלוּיְוּרְעָנָעָ לְעָבָן אַיר מְאַן, וואס אַיז געווען שְׂטָאָרָק פֿאָרְטִּיפֿט אַונְז
זַיְוִין טַעַלְעָה, אַונְז נִישְׁתָּבָאָמְרָקָט וואס דָאָ נִיְוִיט אַן.

זַיְוִין אַרְוִיסְגַּעַנְיִיפֿט אַשְׁטִיקָל בְּרוּיָם, גענוּמָעָן צּוּם מְוּיל אַונְז
אוּיךְ אַוּעַקְגַּעַלְיִינְט, אַונְז אַלְעָ אַרְוּם אַיר קְיֻעָן מִיטְדִּי צִיּוֹן, שְׁנוּדוֹן
מִיטְדִּי מַעַסְדָּרָם, שְׁטוּכָן מִיטְדִּי נַאֲפְלָעָן, טְרוּיְסְלָעָן מִיטְדִּי זַעַלְעָ
צָעָרָס אַונְז בְּעָטָן אַיְינֶר באָס אַנדָרָעָן: — די ווּרוֹשְׁטוּבָּלָם, פֿלְיוֹ!
די סְעַלְעָרִי, פֿלְיוֹ! די פֿאָטִיטָעָם, פֿלְיוֹ! די גְּרִינְסָן מִיטְעָסִיק,
פֿלְיוֹ! די קְרֻעְמְבָּרִי סָאָם, פֿלְיוֹ! די פֿיקְלָס, פֿלְיוֹ! דָעַם קְעַטְשָׁאָפְּ
פֿלְיוֹ! די מַאיָּאָנָעָזָי, פֿלְיוֹ! די גְּרִיןְפִּז, פֿלְיוֹ! — אַונְז זַיְוִין זַיְוִין
נִיְוִיט אָוִיס פֿוֹן הַוְּנָגָעָר מִיטְדִּי אַלְעָ אַירָעָ דִּימְעָנָטָן אַונְז בְּרוּיְאָנָטָן.

זַיְוִין האָט דָאָס לְעָנֶגֶר נִישְׁתָּגְעָנָט פֿאָרְטָרָאָן. האָט זַיְוִיךְ
אָוּפְגַּעַהֲוִיכְן אַונְז אַיז מִיטְטָאָקָע קְלָאָפְנְדִּיקָעָ קְנָאָפְּ אָרוֹיָס
פֿוֹן עַסְ-צִימָעָר.

מִיסְטָעָר געצלבערג האָט זַיְוִיךְ גּוֹעָסָן אַיְלָן, גּוֹעָסָן גִּיכָּה,
אַונְז גּוֹעָסָן די קְעַלְנְעָרָקָעָ, אַז זַיְוִיךְ זַאַל וואס גִּיכָּה צּוּבְּרָעָנָגָעָן דָעַם
צִימָעָס מִיטְדָּר טִוְיָה מִיטְדִּי קְיֻבְּעָלָךְ מִיטְדִּי אַיְזְקוּרְוִים, וויל ער
איַלְטָ זַיְוִיךְ: זַיְוִין פֿרְוִי פֿילְטָ זַיְוִיךְ עַפְעָם נִישְׁתָּמְתָּאָלָעָמָעָן.

געצלבערגן רעדט וועגן דיעטע

ס'אייז געווען א הייסער נאך-קאטשען. די הייז האט א ברוי געטאנן וויי א הויס פֿרֶעלן און בזיזקס-קעשגען. די בלעטער אָף די ביזמער זענען געהאנגען ווי געלילימט, זיך נישט א דיר געטאנן. אונז די זון האט געפֿיינרט פֿיעיר אָף פֿיעיר. דאס גראז האט געטרוקנט און געטרעסטשעם אונטער די פֿים, אָזוי ווי אַיעֶרדְשָׁלְעֶבֶץ.

דער קודלאטעה, פֿעטער הונט, וואס הייסט נאפטאָלִי, איז געלעגן פֿוֹל אָף די טְרַעֵפּ פֿון דער וועראנדע און אַרוֹיסְגָּעָטָעָמָט דעם צונגע מיט אַ ניכּן: בחיהיע! בחיהיע! ער איז געווען אָזוי צעטראָן פֿון דער הייז, אָז געווען אַ קינד האט אַים אַ רײַז געטאנן אָף אַ וועווערָקָע וואס אָזוי געשטאנגען רעכטס, האט ער זיך אַ וְאַגְּנָעָטָן לְיָנָקָם — פֿונְקָט פֿאָרְקָעָט. די געסט האבן זיך באָקלאגנט אָף דער הייז יעדער אָף זיין אוּפּן:

— סָהִיז אַ בִּיסְל !

— הַיִּסְמָחָה, הַיִּסְמָחָה !

— אַיִּזְהָאָט !

— צַוְּהַיִּס !

— סָעַ בָּאָקָט !

— בִּזְוּת אַ מִּיוֹוֹן, יַאֲסָל, אָף דער הייז ?

— סָעַ פֿאָרָעָט, אַרְוֹזָא !

— סָאַיז נַאֲךְהַיִּסְמָרָה פֿון נַעֲכָטָן !

— וְוַיְהִי קָרְבָּר שְׂוִין זַיְן אַיִּינְגְּוִיךְ ?

פֿונְדָעַסְטוּעָן אַיז קִיְּנָעָר דָא אָף דער דָאָטְשָׁע נַיְשָׁט גַּעֲפָלָן בְּזַיִּז. וַיְיַלְּא אָף די בערגן, לעבען אַ טְיִיךְ, להעבן אַ וּוְאַלְד — אַיז נַיְשָׁט אָזוי גְּרִינְג צַוְּפָלָן פֿון הייז.

קִיְּנָן גַּרְוִיסְמָרְכָּה כִּילָעָם אַיז אַבְּעָר נַיְשָׁט גַּעֲוָעָן דָער שְׁעָבִין, מִיסְעָס בְּרוֹסְטָה, וואס שְׁטִוִיט אַ גַּאנְצָן טָאגּ בְּאַם רַיּוֹקָן אַזְיוֹן, וַיְיַיְלְא וְעוֹן אַין דְּרוֹיְסָן אַיז אַ טְרָאָפּן קִילָעָר, וְוַעַט דָעַן דָער אַנְגָּנְגִּילִּיטָעָר אַוְיֻזְן קִילָעָר הַיצְן ?

אַבְּעָר די גַּעַסְט אַין גַּאֲרָטָן, אַונְטָעָר גִּינְעָשָׁטָן, נַאֲקָעַטָּע אָף די שְׁפִּיצְיְּזְדְּבָּרָה, בְּאַם טְיִיךְ אַין אַין טְיִיךְ — פֿיכּוּן מִיטְדִּי וְוַיְשָׁעַטְלָעָה, שִׁיפּוּ זַיְד אַין קְרָעְכָּזָן, קְרָעְכָּזָן אַין פִּישָׁן, שִׁיפּוּ זַיְד אַין שְׁוּוֹכְעָן אַין וְוַיְיַעַן : פּוֹי, צַוְּהַיִּס !

פָּאָר דַּי טְעֵלָעַ-וּוֹאַשְׁעָר אִין קִיךְ וּוּרְעָן צּוֹגַעַשְׁטָעַלְט בָּעָרֶג מִיט
שְׁמוֹצִיָּקָע טְעֵלָעַ. זַוְּיַהְאַלְטָן אִין אַיִּינְוּ וּוָשָׂן אָונְנַזְוִינְקָעָן אָונְ
וּוִישָׁן אָונְ רַיְבָּן. וּוַיְיַל בֵּיזְ מַעְ צְעוֹזָשְׁטַ שְׁוִין אַלְעָ אַלְעָ טְעֵלָעַ
דָּאָרָף מַעְן שְׁוִין וּוָשָׂן דַּי טְעֵלָעַ, וּוֹאָסְמַהְאָטְ מַעְשָׁתְ גַּנוֹשָׁתְ.

אַלְעָ קִירְטָמַעַנְטָשְׁן וּוֹינְטָשְׁן זַוְּהָ, אָזְ מַעְ זַוְּיַהְאַיְבָּרְקוּמָעַן
דָּעַם לְעַצְמָן טָאגְ „לְעַיְבָּאָר דַּעַיְ“, אָונְ בָּאַפְּרִיְיט וּוּרְעָן פָּוּן דָּעַם
גַּעֲהָעָנָעָם. זַוְּיַהְאַבָּן אַפְּלָעַ נִישְׁטָ קִיּוֹן צִוְּיַהְטָ זַיְקָ אַזְוָן
אָפְדַּי חִיצְזָן.

נַאֲרָ דַּי גַּעַסְטָ נַעַבָּאָךְ אַיְנְדָרוּוֹסְן בָּאַקְלָאָגָן זַיְקָ : — הַיִּסְמָ
סָאַחְזָאַכְבִּיסְלָ !

גַּעַצְלָבָרָג זִיצְטָ אַונְטָעַר אַבְוִים, הַאַלְטָט לְעַבְנָ זַיְקָ אַסְפָּאָן
סָעַלְצָעָר אָונְ רַאְטָעְוּעַט זַיְקָ. מִיסְעָסְגָּעָלָגְגָן אַיִּזְ אַרְוֹפָ אִין
צִימָעָר זַיְקָ אַנְטָאָן דָּעַם בָּאַדְרָאַנְצָוָג. עַר הַאָט אַזְיַקָּ גַּעַזְוָלָטְגָּיָן,
נַאֲרָ עַר הַאָט דָעַרְזָעָן דַּי גַּעַלְעָ קְרָאַנְקָעָ פָּרוּי, הַאָט עַר זַיְקָ אַפְּנָעָ
שְׁטָעַלְטָ אָונְ זַיְקָלְוִיבָּטָ דָעַרְפָּאָר וּוֹאָסְמַהְאָטְ גַּעַטְ נִישְׁטָ.

— אַיְקָ, — זַאֲגָטָ עַרְ, — בֵּין שְׁוִין אַבְּיסְלָ צַוְּפָעַט.

— נַהְ, — זַאֲגָטָ דַּי קְרָאַנְקָעָ פָּרוּי, — דָעַרְפָּאָר אַיר עַסְן אַבְּיסְלָ
וּוַיְיַנְיקָעָר, אַזְוִי זַיְקָ אַיְקָ.

— אַיְ, — זַאֲגָטָ גַּעַצְלָבָרָג, — מִיר הַעַלְפָטָט עַם נִישְׁטָ. עַפְעַם
אַדְקָטָאָר הַאָט מִיר נִישְׁטָ גַּעַהְיִיסְן עַסְן קִיּוֹן קָאַרְטָאַפְּלִיעָם, הַאָט
עַסְגַּעַקָּסָט אַפְּינְגָּרְלָ אָונְ סָאַהְאָטָט נִישְׁטָ גַּעַהְלָפָן. הַאָט מַיְקָ
מִיְּנָעָ גַּעַשְׁלָעַפְטָ צַוְּ אָן אַנְדָעָר דָקְטָאָר, הַאָט עַר גַּעַנוּמָעָן אַצְעַנְדָלָר,
אָונְ מִיר דָעַרְפָּאָר נִישְׁטָ גַּעַהְיִיסְן עַסְן קִיּוֹן פּוֹטָעָר. הַאָב אַיְקָ זַיְקָ
מַעְכָּאָיָעָ גַּעַוּעָן, וּוַיְיַל אַיְקָ הַאָב שְׁוִין פָּאַשְׁעָטָ גַּעַבְעָנָקָט נַאֲדָא
קָאַרְטָאַפְּלִיעָ.

פְּרָעָנָטָ דַּי פָּרוּי : — אַלְעַמְאִי הַאָט אַיר נִישְׁטָ גַּעַפְרָעָנָט דָעַם
דָקְטָאָר צַי אַירָ מַעְגָּטָ עַסְן קָאַרְטָאַפְּלִיעָם ?

גַּעַנְטָפָעָרָט עַר בִּיוֹזָלָעָ : — אַיְךְ בֵּין נִישְׁטָ קִיּוֹן אַידְעָנָעָ אָונְ
הַאָב פִּינְיַנְטָ דָרְיִיעָן יְעַנְעָם אַקְאָפְטָ מִיטָ קָאַרְטָאַפְּלִיעָם. עַר הַאָט
גַּעַזְאָגָט „נַא פּוֹטָעָר“, אַיְזָ אַוִּים פּוֹטָעָה, אָונְ פָּאַטָּעָר אָן אַיְסָעָק !
נַאֲרָ מִיּוֹן פָּרוּי הַאָט מַיְקָ וּוֹידָעָר גַּעַשְׁלָעַפְטָ צַוְּ אַגְּרָעָפָעָט אַגְּרָעָפָעָט
פְּרָאַפְּעָסָאָר. הַאָט עַר גַּעַנוּמָעָן אַפְּינְגָּוֹנְצָוֹאַנְצָיקָעָר אָונְ מִיר גַּעַד
הַיִּיסְמָן עַסְן „טָאָסָט“. לְאַזְוִי זַיְקָ אַוִּים אַמִּיסָעָ, אָזְ פָּוּן דָעַם
„טָאָסָט“ אַיְזָ מִיר אַיִּינְ אַיִּינְ מַאֲנָגָט צּוֹגַעַקָּמָעָן צּוֹוָאַנְצָיקָ פָּוּנָט.

די קראנקע פֿרְיוֹ הָאָט זַיֵּךְ אֶזְשׁ אַכְּפָּה גַּעֲטָאָן בָּאָסְ קַאְפָּה : — אָזְוִי ? וּוֹאָסְ זַשְׁעָה הָאָט אִיר גַּעֲטָאָן ?

עַנְטְּפָרֶט עַר : — אִיךְ חָאָב בָּאַלְדְּ אַוְפְּגָעָהָרֶט עַסְן דַּעַם "טָאָסְטָ". סְאַיְוֹ דָאָךְ אַסְאָם ! שְׁטָעַלְטָ אַיְיךְ פֿאָרָה, אִיךְ הָאָב דְּרוּי מְאַנְגָּטָן נִישְׁתְּגַעַנְמָן קִין פּוֹטוּה, אַיזְ מִיד נִישְׁתְּצְגַעַקְמוּמָעָן אָזְוִי פַּילְ וּוֹאָגְ וּוֹיְ פָּוּן אַיְין מְאַנְגָּטָן עַסְן "טָאָסְטָ".

— עַפְּשָׁעָה — זַאנְגָּטָן די קְרָאַנְקָעָ פֿרְיוֹ — דָאַרְפָּט אִיר מְאַכְּן "עַקְסְּרָסְטָאַיְן" ?

עַנְטְּפָרֶט עַר : — אִיךְ וּוֹאַלְטָ עַס מְאַכְּן, אַבְּעָר אָז מַעַ שְׁמוּעָסְט אָזְ אַיְזְ גּוֹט פֿאָרָן קְעַרְפָּהָרָה, אַיזְ דָאָךְ זַיְעָר שְׁלַעַכְּתָם. וּוֹיְלָ אָוּבָ אִיךְ פַּילְ גּוֹט, וּוֹעֵר אִיךְ פֿעָטָה. אִיךְ חָאָב גַּעַמְאָכָט "פְּלַעַנְטִי עַקְסְּרָסְטָאַיְן", וּוֹעֵן אִיךְ בֵּין גַּעַוּעַן אַיְן דַּעַר מַיְלְכָאָמָעָה.

— אִיר וּעַנְטְּגַעַוּן אַיְן דַּעַר מַיְלְכָאָמָעָה ? — פֿרְעָגָט די גַּעַלְעָ פֿרְיוֹ.

— דָרְצְיַיְלָט עַפְּעָם פָּוּן דַּעַר מַיְלְכָאָמָעָה, מִיסְטָעָר גַּעַלְבָּרָגָן.

— אַיְ — מְאָכָט עַר, — וּוֹאָסְ אַיְזְ דָאָ צְ דָרְצְיַיְלָן ? אִיר וּוֹיְסָט נִשְׁתְּמָלְיָן ? מַעַ זַעַט אָזְן מַעַ שִׁיסְטָ אָזְן מַעַ לְאָזְטָ נִשְׁתְּ אַוְיְסָרָדָן אַ וּוֹאָרָט.

די קְרָאַנְקָעָ פֿרְיוֹ הָאָט אִים וּוֹיְדָעָ גַּעֲבָעָט : — דָרְצְיַיְלָט עַפְּעָם, דָרְצְיַיְלָט, מִיסְטָעָר גַּעַלְבָּרָגָן. כְּחָאָב זַיְעָר לִיבָּהָעָן מַיְלְכָאָמָעָמָאִיטָם.

גַּעַלְבָּרָגָן קְוִיְינְקָלָט זַיֵּךְ : — כְּזָוִוִּיסְ ? אִיךְ שְׁטִי מִיר אָזְוִי אָפְּנָן שְׁלַאְכְּבָטְפָּעָלָד מִיטָּפִינְפִּינְ אִידָּן אָזְן מִיד פְּלַאְנְגָעָוּעָן אַ גְּרוּסָע בִּזְוּנָעָם, סְהִיהִיסָּט וּוֹעֵן מִירָן קְוּמָעָן צְרוּיקָ אַחֲיָם. וּוֹיְ מַעַ שְׁטִיְוִי אָזְוִי אָזְן מַעַ רָעַדְתָ אָזְ אַוְאָרָט, אַיְנָמִינָן דְרִינְעָן : קְנָאָק ! זַעַנְעָן מִיר גַּעַלְבָּרָגָן פִּיר

:: הָאָבָן מִיר זַיְדָ אַפְּגָעָרָקָט אַיְן אַ זַּיְיט אָזְן וּוֹיְטָעָר גַּעַעַשְׁמָוּסָט, אָזְ אַזְעַלְכָעָ פִּיר פְּאַרְטָנָעָרָם, וּוֹיְ מִירָן, וּוֹאַלְטָן זַיְדָ אַרְיוֹינְגָעָכָפָט אַיְן דִּי הַוִּיזְ-בִּזְוּנָעָם. וּוֹאַלְטָן גַּעַוּעַן זַיְעָר גַּוּוּיָה אַיְנָמִינָן דְרִינְעָן : קְנָאָק ! זַעַנְעָן מִיר גַּעַלְבָּרָגָן דָרְיָי

:: הָאָבָן מִיר זַיְדָ אַפְּרָרוּקָט גַּאֲרָ אַיְן אַ זַּיְיט אָזְן גַּעַרְעָבָנָט — קְלַעַנְעָר דַּעַר אַוְלָעָם, גַּרְעָסָעָר דִּי סִימְכָעָ, דָרְיָי פְּאַרְטָנָעָרָם מִיטָּשְׁיַינְעָ עַטְלָעָכָע טַוִּיזְנָט דָאָל קְנָאָק ! זַעַנְעָן מִיר גַּעַלְבָּרָגָן צְוּוּיָה — אִיךְ מִיטָּמִין פְּאַרְטָנָעָר, מִיסְטָעָר קָאָהָעָן. אָזְן, גַּאֲטְצָעָדָאַנְקָעָן,

מיר מאכטן אויס גוט, נאר די "יוניע" מישט זיך צו פיל אין פרעמדע געשעפטן.

ער האט זיך צונדרוקט ננטער און אַרְפָּגָנְעַלִיָּגֶט אַהֲנָט אָפֶּרֶת קְרָאָנְקָעָר פְּרוּ'סֶ אַקְסָל. זי האט אַים דֵּי האנט באָלֶד צוֹרִיקְגַּעַשְׁיקְט.

געצְלַבְּרָגֶן שָׁאַקְלָט מִוְּטָן קָאָפֶּ: — אַי, — זַאנְטָ ער, — דֵּי יְוֹנִיעַ, דֵּי יְוֹנִיעַ!

מִיסְעָם גַּעַצְלַבְּרָגֶן אַיְזָ אַרְפָּגְנָעַקְמוּן אַיְן אַגְּרִינְעָם באָדָן אַנְצָוֹג מִיט אַגְּמָעָנָעָר יָאַרְמִילְקָע אַפְּנוֹ קָאָפֶּ. זי האט גַּעַנוּמָען אַיְינְטָאַנְגָּעָן מִיט גַּעַצְלַבְּרָגֶן, אָז ער זַאל זיך נַיְזָן באָדָן. אַבעָר גַּעַצְלַבְּרָגֶן האט באָרָאַטָּע גַּעַחְאָטָן.

— צו חַיִם, — זַאנְטָ ער, — צו הַיִם זיך אַוִּיסְצָוָטָן. האט דֵּי מִיסְעָם גַּעַצְלַבְּרָגֶן באָלֶד צַעְנוֹיְפְּגַעַלְעַפְט אַפָּר אַיְדָעָם אַזְן זיך גַּעַשְׂוָאוֹיָרָן, אָז אוּבָ ער גַּיִיט זיך מִיט אַיר נִישְׁט באָדָן, וּוּט זי אַים נִישְׁט אַוְפְּוּעָקָן צו "ברֻעְקְפָּעַטְט".

אָזָא שְׁפִיצָלָהָט זיך אַיְן שְׁוִין אַיְן מַאְלָ אַפְּגַעְטָאָן. אָז טַאַקָּע דָעָר פְּלָאָז גַּעַנְגָּעָן באָדָרָאָם. גַּעַצְלַבְּרָגֶן אַיְזָ אַרְמָמְנָעָן גַּעַנְגָּעָן צו יְהָדָן אַיְינְעָם אַזְן זיך באָרִימָטָן: — אַיר וּוּוִיסְטָן, מִיסְטָעָר אַלְעָה, אַיך הַאָב הַיִּנְטָ נִישְׁט גַּעַנְעָסָן קַיְיָן "ברֻעְקְפָּעַטְט".

— פָּאַרְוּוֹאָס ? — פְּרַעְגַּט יְעָנָעָר.

— וּוּיְיָל, כְּזָוִוִּיס ? — עַנְטָפָעָרָט גַּעַצְלַבְּרָגֶן, — אָז מַע עַסְט נִישְׁטָה, אַיְזָ מַעַן בְּעַסְטָר אָפֶּ.

ער דִּיסְטָ זיך אָפֶּ פָּזָן מִיסְטָעָר אַלְעָפָן אַזְן כָּאָפְט אָז מִיסְטָעָר בִּיְזָן: — אַיר וּוּוִיסְטָן, מִיסְטָעָר בִּיְזָן, הַיִּנְטָ הַאָב אַיך דָוְרָכִי נַעַלְאָזָט אַ "ברֻעְקְפָּעַטְט".

פְּרַעְגַּט יְעָנָעָר: — פָּאַרְוּוֹאָס ?

— אָ — מַאְכָטָ ער, — זַאל מִיְינָס אַיבְּעָרָגִיָּן. אַיר מִיְינָט אָז אַ מעַנְטָשָׁ מוֹו הַאַלְטָן אַיְזָ עַסְט "ברֻעְקְפָּעַטְט" אַפְּנוֹ נִיכְטָעָרָן מַאְגָן ? בָּא מִיר קָעָן אַמְּאָלָ טְרָעָפָן, אָז אַיך זַאל דָוְרָכְלָאָזָן אַ "דִּינָעָר" אַוְיך. יָאָ, יָאָ אַיר זַעַט מִיְינָ אַוְיך ? וּוּעָן אַיך בֵּין גַּעַוּוֹן אַין מִילְכָאָמָע, אַזְן אַ קָּאָנָאָן האט מִיר אַ שָּׁאָס גַּעַטָּאָן אַיְן אַוְיך אַרְיוֹן, הַאָב אַיך זיך גַּעַטְרָאָכָט : וּוּע ! "דְּחָעֵל וּוּדִוְיט" ! הַאָב אַיך נִישְׁט גַּעַנְעָסָן קַיְיָן "דִּינָעָר" אַזְן אַיך לְעָב ! אַיר זַעַט דָאָך.

געצלבערג האט זיך זווייר געגראויסט דערמיט וואס ער האט דורךעלאָזט אַ פרישטיק. אַבער דאס וויב, אונטער פֿיר אויגן, האט ער שיר דערהאגעט. ער האט זוי יענען פרימאָרגן נאָר גען וואָלט געטן: — וואָס היסט מע לאָזט אַן איינגעַנען מאָן שלְאָפָּן אַן "ברעקטעסט"? וואָס בין אָך דיר אַ מאָן צי אַ חונט? אַיכָּל דיך געטן ווי אַ חונט באָר אַזעלכּע שטיך! אַיך האָב עס פִּינְט!

אַבער אַיצְט, ווען זי האט דעללאָגנט דעם סטראָשע, אָז זי וועט אַים נישט אַופּוועקן צו פרישטיק, אַיז ער געבלְיבּן צעטומְלְט, וויל אָז אָז ווי זי, קען אַים טאָקע ווידער אַמָּאל נישט אַופּווען. האט ער נישט געמאָכְט קיין טאָינען, אַונ אַין עטלְעַכּוּ מִוּנוֹת אַרום האט זיך באָזווין אַ נײַיעַר מִיסְטָעַר געצלבעְרָג: אַ זוּיך אַנגָעָאנְסָעָנְדָר בוַיְך אָף צוּוִי דִּינָע בְּלוּעַ פִּיסְעַלְעָד, אַין אַ לאָנְגָּן שְׁלָאָפְּרָאָק מִיט אַ נָּאָרְטָל, וואָס האט זיך געשלְעַפְּט אַפְּ דְּרָעָד, אַונ אַ קָּעְצָלָע אַיְזָאָגְנָשְׁפָּרוֹנוֹגָעָן אַונ גַּעַרְאָפְּעַט דעם קוּטָעַס מִיט דער לאָפְּקָע.

אין טיך אַיז זי פֿרְיוּר אַריַין אַונ אַים גענוּמָען דְּפָן: — פָּאָפָּע, קּוֹם אַריַין! האַקְעָמוּרָעָנִיט! ס'וֹאָסָעָר אַיז ווֹאָרָעָם ווי אַין אַ טָּעָפְּל, קּוֹם, קּוֹם! ער האט אַריַינְגָּטָאָן אַ פּוֹס אַין ווֹאָסָעָר אַונ אַים גִּיד אַרוֹיסִי געכָּאָפְּט אָזְוִי ווי פּוֹן פִּיעָר.

— קּוֹם, קּוֹם אַריַין, האַקְעָמִירָעָנִיט, — שְׁרִוְיט זִין פֿרְיוּר. ער האט מִיט גַּעוּוֹאָלְד זיך אַריַינְגָּעָזָאָוָונָגָעָן אַין ווֹאָסָעָר בְּיוּ דִי קְנִי, אַונ מַוְיָּרָע גַּעהָט זיך אַ רְדָר טָאנְזָן. אַיז זוי צַעְגָּאָקָומָעָן אַרְוָנְטָעָרְגָּוָקָט אַיר קָאָפְּ אַונְטָעָר זִין פָּאָכְּוּעָן גַּעַזְאָנִט:

— פָּאָפְּעַלְעָא, וואָס אַיז דָּעָר מַעַר מִיט דִּיר? דָּס אַיז דָּאָר דִי שְ׀וִינָעָ נָאָטוֹר! זַע, קָוָק: אַ בּוֹמָ, אַ בָּאָרָגָן, אַ פִּינְגָּלָע, סַעַשְׁמָעָקָט. ס'אַיזוּ "בּוֹטוּפּוֹל", בעסָעָר פּוֹן אַ גַּעַמָּה, האָ?

— נָו, — עַנְטָפְּעָרָט ער — זַאְגָּ אַלְיַיְן, דָּאָרָה מַעַן דָּעָרָצָו קְרִיכָן אַין ווֹאָסָעָר? אַט בֵּין אַיך אַנוּמָעָלְט גַּעַשְׁתָּאָגָעָן אַפְּן "פֿאָרְטָשָׁ", אַונ דו האָסָט גַּעַמְגַּט זַעַן סַאָרָא טִיעָרָע לְעוֹוֹנָעָ ס'אַיז גַּעוּוֹן. ס'אַיז גַּעוּוֹן אָזְוִי שִׁיןְיָן, בָּאָטָש נָעַם אַיז "מַאְנוּפְּעַקְטְּשָׁוּרָעָ" עַם. אַיך האָט גַּעַרְדָּט פּוֹן קְוַנְסָט אַיז גַּעוּוֹן אַמְּעַכְּאָעָ, אַונ מַהָּאָט זיך נִישְׁט באָדָאָרָפְּט אַוִּיסְטָאָן נְאָקָעָט גָּאָר. — דָּעָרְבִּי האָט ער אַ צִימָטָע גַּעַטָּאָן: ווֹאָ, ווֹאָ! קָאָלָט!

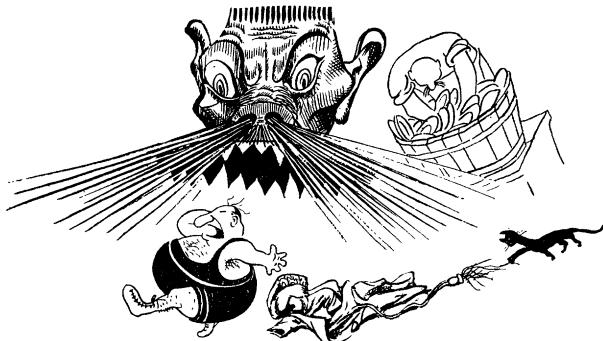
— ניון, — זאנט זי, — דו פארשטייסט נישט. נאקעט איז
שיין. אוווי ווי מיר האבן געווען דעם שטיוינערנעם מענטש בא דער
"לאיבערו". געדענקסט, ווי שיין ס'אייז געווען?

— גיי, — זאנט עה, — דערציאל מיר נישט קיין מאיסע.
געדענסקט, ווען מיר האבן געוואוינט אין ברוקלין, איז באם נאי
איין גארטן אויך געווען אַ נאקסטער מענטש. זייז האבן אים גערופן
דער "דענ侃ער". האבן די שכינעם נישט געוואָלט. ליידן, אַ לעם
זוי זאל זיצן אַ נאקסטער מענטש, האבן זייז גענוומען דעם נאי איז
"קארט", און דער "דוושאָדזש" האט געפֿאָסְקֶנְט, אַז מע זאל
דעם "דענ侃ער" אויסקלידן. האבן זייז אַס "קריסמעס" אַנְגָּעָן
טאָן אַ פָּאָר "נייסערם". געדענקסט?

איינמייטן טאיינען האט זיך פֿלִיצְלִינְג דערהערט אַ גַּלְאָק.
געצְלַבְּרָג אַז אַ צְמִישׁתָּר אַרוֹסְגַּלְאָפְּן פָּוּן וְאַסְמָעָה, אַפְּן וְוָעָג
וְוִידְעָר אַובְּרַגְעַמְעַרְט אַ קִּנְדָּה, אַז גַּעֲנוּמָעָן לְזִיפְּוָן עַסְּן.

מִיסְעָם גַּעַצְלַבְּרָג הָאָט אַיִם נְאַכְגַּשְׂרִיןְן: — שְׁלִימָאָל,
וְאוֹהָהֵן לְוִיפְּסָטו? דָּאָס קְלִינְגְּטָן דִּי בְּעַהֲיוּמָעָמִיטָן גַּלְאָק אַפְּן הַאַלְדו!

— אַכְבָּעָר עַר אַז שְׁוִין גַּעַוְעָן וְוִוִּיטָם.
געצְלַבְּרָג אַז אַזְוִי גַּלְאָפְּן אַז אַטְעָם, אַז עַר אַז אַז שְׁאַבְּרָד
גַּלְאָפְּן דָּאָס הוּוִי אַז עַרְשָׁת גַּעַלְבִּין שְׁטִיּוֹן באַם קְלִינְגְּטָן פְּאַרְקְנְדָל
הַינְּטָעָר דַּעַר קִידָּן.

ער האט גענוומען זיך אַרְוָמְקוֹן אַז פְּלוֹצִים דערזען דעם "דייש"
וְאַשְׁעָר", וְוָאָס האט אויך גַּחֲאָט גְּרוֹיסָע וְאַנְצָעָס אַז אויסגעזען
וְוי אַ קָּאִיסֶּן, פּוֹנְקְט וְוי יְעַנְעָר וְוָאָס האט אַיִם גַּעַפְּאָטְשָׁט אַז אוֹיְן

אריין. געצלבערג האט זיך א כפֿעַגְעַטְאָן באס אויג און אייז געללאפֿן צויריך, אַ דערשראָקענער. ער אייז אָרוֹף אַין הוֹוִין אַון זיך גענוּמוּן פֿאָקָן.

זַיְוִין פֿרְוִי אייז אַנְגַּעַקְוּמָן מִיטָּן נַאֲסָן בָּאָדָּאָנְצָזָן אַון גַּעֲפְּרָעָגָט:

— וּוֹאָס טּוֹסְטוֹ?

— אַיך פֿאָק אַון אַיך פֿאָה, — עַנְטְּפָעָרֶט ער אַ פֿאָרָסָאָפֿעָטָר.

— אַכְּבָּעָה, — שְׁרִוְּטָזִי, — וּוֹאָס עַפְּעָם מִוְּטְנְדְּרִינְעָן?

עַנְטְּפָעָרֶט ער: — מַעְ פֿאָדָט אַחַיָּם, אַון פֿאָרָטִיך!
זַי האט גַּעַזְעַן, אָז ער מִיְּנָמָט עַמְּרָנְסָט, האט זַי אוּיך גענוּמוּן
פֿאָקָן אִירָעָזָאָכָן.

ער אייז אַרְאָפְּ אַין אָפְּים. דער קָאָסְרָעָר פֿוֹן האַטְעָל האט
אִים גַּעֲפְּרָעָגָט: — שְׁוִין פֿאָרָט אִיר?

ער עַנְטְּפָעָרֶט פֿאָרָסָאָפֿעָט: — גַּיְטָ מִיר אַ "בִּילְ", אַיך פֿאָר
שְׁוִין אַחַיָּם.

די גַּעַלְעַ קָרָאנְקָעַ פֿרְוִי אייז צָוְעַנְגָּנָעָן: — וּוֹאָס אַיִן, מִיסְטָעָר
געַלְבָּרָגָן? וּוֹאָס אַיְלָט אִיר זַיך?

— אַיך פֿאָר אַחַיָּם! אַיך פֿאָר שְׁוִין אַחַיָּם! חַעַי, מַאְמָא!
גַּוְעָר!

ער האט באַצְאָלֶט דַעַם קָאָסְרָעָר. אִים אַיבְּעַלְבָּרָגָעָלֶט אַ
זַוְּבָּצִיךְ דַּאְלָעָר צְרוּפְּלִי. דער קָאָסְרָעָר אייז אִים נַאֲכַנְגַּלְאָפְּן אַיִן
דרוּיסָן אַרוּסָן, אַפְּגַּעַנְבָּן דַּאְסָ גַּעַלְטָן. גַּעַלְבָּרָגָן האט אַין אַיִן
הָאַנְטָן גַּעַהְאַלְטָן דַעַם טְשֻׁמְאָדָאן, אַין דער צְוּוּיְטָעָר — די צְעוּוֹאָרָר
פְּעָנָעָ צְעַקְנִיְּמַשְׁטָעָ דַּאְלָעָרְפָּאָפְּרִין. ער אייז אַריַין אַין "קָאָרְ",
גַּעַהְיִיסָן פֿאָרָן, אַון נִישְׁטָם בָּאַמְּרָקָט וּזְיִוִין פֿרְוִי האט נַאְר נִישְׁטָם
אַוְסְפָּעָיָט צְוּזְלוּיְבָן. זַי האט גענוּמוּן קְוִוְּתְּשָׁעָן: פֿאָפָא! אַון
אַלְעָ גַּעַסְטָהָאָבָן גַּעַשְׁרִינְגָן: הַעַי! "וּוְעַיטָם עַי מִינּוֹת! יְוָר וּוְאִיפָּ!"

די מַאְשִׁין האט גענוּמוּן פֿאָרָן קְרִיקְוּעָם. אַרוֹפְּגַּעַכְאָפְּטָן די
מִיסְעָם גַּעַלְבָּרָגָן, אַון אייז פֿאָרָשְׂוֹאָונְדָן הַינְטָעָר דַעַם בְּלִוְיָן
גַּעַזְלִיְּזִיךְ אַון גַּעַלְן שְׁטוּבָן.

סָאוּוּטִישֶׁן גְּרוּנַיָּה-זֹאָךְ.

בָּא דָעֵר סָאוּוּטִישֶׁן גְּרוּנַיָּה (פִּינְלָאַנד)

איןם סָאוּוּטִישֶׁן טָמָאַזְשָׁנָעַקְאַנְטָאָר הָאָט גְּנָגְלִיט אָז
איְזָעַרְנָאָר אַוְוּוֹן. אַ וַיְוַנְגַּרְמָאָן, אַיְזָ פְּרָאַסְטָע שְׁטִיוֹוֹל אָז
קוֹרֵץ רָעֵךְ, הָאָט גְּבָעָמָן עֲפָעָנָעָן דַּי טְשֻׁמָּאַדָּאָנָעָם. לָעַם אַיְם
וְעַנְעַן גְּשַׁטְאַנְעַן צְוּוֵי רַוְתְּאַרְמִיעָר אַיְזָ לְאַגְּנָעָן שְׁנָעַלְעָן בַּיּוֹ דָעֵר
עָרָד. זַיִן וְעַנְעַן נִישְׁתְּגַשְּׁתְאַנְעַן גְּלִיכְיךְ וְוַיְסְטוּרְנוּמָעָם, נָאָר וְוַיִּ
חַיְמִישָׁע מְעַנְטָשָׁן אַיְזָ אַוְאַרְיָמָעָר שְׁטוֹב.

דָעֵר וַיְוַנְגַּרְמָאָן הָאָט פְּרִיעָר גְּעַפְרָעָגְט דַּעַם פָּאַסְאַזְוּר: —
הָאָסָט דָאָרָט אַ פָּאַטְאַ-אַפְּאַרְאָטָט, אַ שְׁרִיבְ-מַאַשְׁין, אַדְעָר אַנְדָעָר
מַאַשְׁיַנְקָעָם?

כְּחַאָב בָּאַמְעָרְקָט אַיְזָ דַי אַלְעָ שְׁמָאָטָעָם, וּאָסָטָ לִיְנָן אַיְזָ
טְשֻׁמָּאַדָּאָן, גְּיוּעָן אַיְם וְוַיִּנְשָׁ אַן. קְוִים אַבְעָר הָאָט עַד גְּעַפְנָעָן
אַ בָּהָ, אַדְעָר אַ מַאַנוּסְקָרִיפָט, הָאָט עַר דָאָס אַפְּגָעָנָבָן אַ דְוִיטָ
אַרְמִיעָר. יְעַנְעַר הָאָט אַרְיוֹנְגָעָקָט אַיְזָ אַיְם, אָזָן אַוְיָב עַס אַיְ

אום געווען קאשע, האט ער זיך אנטשולדריקט און דאס אידיגגען.
טראנן אין אין אנדער צימער עוקזמענירן.

איך גראדע פיר זיך מיט א פולן טשעמאדאן טאלאנט:
מאנסקופטן, צייבענעונגגען, בריוו. האב איך ארויסגעומען דעם
רעקאמענדאציעדבריוו וואס באזוער נאוזיק האט מיר מיטגעגען,
און געזאנט:

— איך האב זיינר פיל אועלכע פאפרון, און גראדע אידישע.
נעטער ער לויינגען העם בריוו. — נישט דא לויינט, — זאג
אייך, — דא איז געשריבן אפ אידיש. אפ דער אנדער ער זיינט איז
די איבערצעונג אפ רושיש.

כאפט ער אפ מיר א בליך פון הינטער די ברילן און זאנט:
— ניע בעופאקייטיעם, מי טשייטאיעם פא יעורעיסקי!
באטש איך האב געוואוסט, איז דאס רוסיש וועט ער גלאטער
איינשלונגען, האב איך אבער פארשטיינען, איז פאר א נאוונע
האט ער ליב א אידיש ווארט.

באלד האט מען אונז גערופן אין אין אנדער אפטוילונג צו וויזו
אונזערע קאסטנס מיט מאידיקטן (די אידיש מאיראנעטלעך).
ווײ נאָר מיר האבן געפנט איזן קאסטן, איז זיך פונקט פונאָוּבוּ
געלען גאנדי, האלב נאָקעט, איז געלישטשטט מיט די ברילן. די
סָאָוּטִישׁע בָּאָמֶטָּע האָבָּן אִים בָּאָלָּד דערקענט, אָז זיך
חוּיך צָלָאָכָּט.

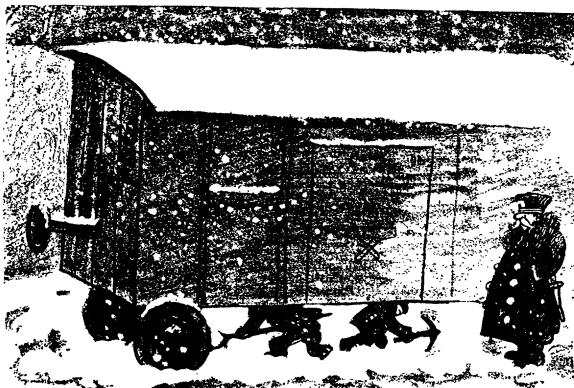
האט איינער טיפער אָ רָאִיע גַּעֲטָאָן אִין די מאידיקטן, האט
זיך באָוווֹן דער מאָגָה, איינגעוויקט אִין טָאָלָעָט, מיט דער באָרָד
אויסגעזוּגָן בַּיְּוִי די פִּים. מיר האָבָּן אָוּטָאָרִימָעָר אָ צִי גַּעֲטָאָן
אָ שְׂטְּרִיכָּל, האט דער מאָגָה גַּעֲנוּמָעָן פִּינְטָלָעָן מיט די אוֹיגָן.

— נָה, כָּאָרָאָשָׁא! — די מאידיקטן האָבָּן זיך אָרוּסְגָּוּזָן
פָּאָר גַּעֲוָאָונִישׁעָן בִּירְגָּעָה.

מיר גײַען אלע צוֹרִיךְ צָוָם בָּאָן. וּוַיְסַעְד וּוָאָס! דער פִּינְגָּאָן
דער באָן אִיז נִישְׁט גַּעֲלִיבָן. עַס זְעַנְעַן פָּאָרְשָׁוָאָוָן יְעַנְעַן
אָפְּנְעַטְּיְלָעָט עַנְגָּעָן קָאָמְפָּאָרְטָאָמְנָעָטָלָעָט, מיט די בָּאָפְּוֹצְטָע
קָאָנְדוּקְטָאָן.

דא האָבָּן מיר אָ ברִיְיטָן לְאָנָּגָן וּוְאָנָּגָן, מיט לְאָנָּגָע בְּעַנְקָה.
אוֹנְמִיטָן בְּרַעַנְט אָן אַיְזָעָרְנָעָר אוֹיְוָן. אָוּנְטָעָר די בְּעַנְקָה לִיןָן קוֹרְץָן

געשניטענע דעמכעם. ס'אייז וואראם און חײימיש. אָפַּדִּי בענק זיצן פוייערים אין פעלצן און באשלייקן, פרויען מיט שאָלֶן, וואטאָוווע לוייבלער, ואַלְיַקָּעַם און מע ריביכט די סודע. פון

(פִּינְאָנדָן)

טָאָרְבָּעָם אַרְוִוִּסְגָּעָנוּמָעָן לאָטְקָעָם, זְוִוְּרָקְרוּיט, פִּישָׁ, בְּרוּוּיט. מַעַט מִיט אָזָא אָפְּעָטִיט, אָז ס'אייז אַ גְּעוּוֹאַלְדָּר. דָּעַר קָאנְדוּקְטָאָרָה, אַנְגָּעָטָאָן אֵין אַ שְׂוֹאָרְצָעָר טְוּזְוָרְקָעָ מִיט אַ צְוּוֹיִי בְּלִיְיָעָנָעָ קָנְעָפְּלָעָד בּוֹן יְאִזְצָעְדוּעָנָה, הָאָטָם גְּעוּזָעָן אֵין אָוָנה, אָז מִיר זְעָנָעָן שְׁוִין זְיוּעָר נִיְוִירָק אַנְצָוּקָעָמָעָן אֵין לְעַנְיָנְגָּרָאָה, אַיְזָוּעָן עָרָה אָטָם נָאָר צִיְּתָן גַּעַחַתָּם, אַיְזָעָר אַלְיַיְן צְוָנָעָקָעָמָעָן צָו אָוָנוֹ אָז גְּעוּאָגָט: — נָאָר אַ חָלְבָּעָשָׁא! נָאָר 10 מִגְּנוֹת! נָאָר דְּרִיְמִינּוֹת בִּיז לְעַנְיָנְגָּרָאָד!

די בָּאָן הָאָט זִיךְ אָפְּגָעָשְׁטָעַלְטָם. מִיר גַּעֲבָן דְּרִיְ שְׁפָאָן בּוֹן דָּעַר בָּאָן אָוֹ שְׁפָאָן אַרְיַיְן אֵין לְעַנְיָנְגָּרָאָה.

„עד ארבעט פאָר דער געשיכטע“

וואּו איז ערגעז דער לֻעַנִינְגֶּרֶדֶר אַידִישֶׁר אַרְבָּעַטֶּר קָלָובֶּ? אַבָּעַר עַס גָּלוּסֶט זַיְד נִישְׁתָּאָפְשָׁטוּלֶן עַמִּיצָּן וְאַס לְוִיפְטָגֶן אַזְנָבָן, וּוַיְוֵיל בַּיוּ מַעַז אַגְּנָט אַיְם מִיט אַצְּבָעָרְכָעָנָעָם צַוְּגָן וְאוֹהָהִין מַעַזְאָרָה, קָעַן עַר נָאָר פָּאָרְשָׁפְעָטִיקָן דָּעַם פִּינְגִּירְדְּפָלָאָן.

אַבָּעַר ס'חָאָט לְאָנָגָן נִישְׁתָּאָפְשָׁטוּלֶן גַּהֲדָוּרְטָמָן אַזְנָבָן גַּיְיט זַיְד מִיט דָּרְבִּנְגָּעָן טְרִיטָמָן עַפְעָם אַזְנְגָּנְעָאָרְטְּשָׁעָטָהָרָה, דָּעַר קָאָפְעָלְיוֹשׁ דָּקְעָט אַיְם צַוְּבָן דַּי אַקְסָלָעָן, אַזְנָבָן ס'שְׁפָאָרָן זַיְד לְאָנָגָן הָאָרָפָן אַונְטָמָעָן קָאָפְעָלְיוֹשׁ. חָאָבָן מִיר אַיְם גַּמְטָאָן אַשְׁטָמָל אָפָ: „סְקָאָזִישְׁטִיעָן פָּאָוְשָׁאָלְסְטָאָן, גְּדִיעָן יְעוֹרְוִיסְטִיקָי דָּאָבָאָטְשִׁי קָלָובֶ?“?

עַנְטְּפָעָרטָן עַר אַיְן אַוְרִישָׁ: — אַיְךְ זַעַנְטָ דָּאָר אַיְדָן פָּוָן אַמְּעָרִיקָעָן דָּאָכָט זַיְד? אַוְיבָּ אַזְוִי, קָוְמָטָן פְּרִיעָרָ אַרְיָין צַוְּמִיר אַיְן שְׁטוּבָן, וּוְעָלָן מִיר זַיְד דָּוְרְכְּרוּדָן. נַאֲכָדָעָם וּוְעָלָן אַיְךְ אַיְיךְ אַלְיָוִן אַוְעַקְפִּירָן צַוְּמָ אַרְבָּעַטֶּרֶלְקָלָובֶ.

— וּוְעַדְזְּשָׁעָן זַעַנְטָ אַיְרָ אַלְיָוִן?

וְאַגְּנָט עַר: — אַיְךְ בֵּין אַסְקוֹלְפְּטָאָר!

— אַסְקוֹלְפְּטָאָר? אַרְבָּעַטָּ אַיְרָ דָּאָר אַוְוָאָדָעָ פָּאָר דָּעַר רַעֲגִירָוָנָגָן?

— לְיִדְעָה, נִיְין, — עַנְטְּפָעָרטָן עַר. — אַיְךְ אַרְבָּעַטָּ פָּאָר דָּעַר גַּעַשְׁיכָטָעָן. אַוְךְ בֵּין אַזְעַמְעָדָר קִינְסְטָלָעָר אַזְנָבָן קָעַן נָאָר טָאָן לְוִיפְטָגֶן מִיְּנוּעָ שְׁטִימָנָגָעָן. וּעַט אַיְרָ, מִיְּן וּוְיִם, אַיְזָעָנָעָן פָּוָן דַּי וּוְיבָן.

טִיקְסְטָעָ הַוִּיפְטָ-מַעְנְטִישָׁן דָּא אַיְן לֻעַנִינְגָּרָה. זַי אַיְזָעָר הַוִּיפְטָ-רַעֲדָאָקְטָאָר פָּוָן דָּעַם הַוִּיפְטָ-פָאָרְלָאָן אַיְן דָּעַר הַוִּיפְטָ-אָפְטִיְילָוָנָגָן פָּוָן

דער הויפטידראוקערוי אין דעם הויפטידצענטער פון די הויפטיד בעלעטעריסטען און הויפטידרכטער.

דער סקולפטאר האט אונז געוויזן זיין ארבעט פאר דער געשיכטער. אבער פון דער געשיכטער קען ער קיין לאבן נישט מאכן, גייט ער מיט אפענע פיאטעם.

אָפַר דער פראנגע, צי וואַלט ער געקעט פֿאַרדיינען, ווען ער זויל טאן ארבעט פֿאַרְזְּן לאָנה, האט ער גענטפערט : — אָחָא ! — ער וואַלט גענאנגען אין גָּאַלה, נאָר ער האט ראַכְמָאַנָּעַס אָפַר דער געשיכטער.

האָבָן מיר אָוִים אַנְגַּהֲוִיבָן באַוְוִוִין זֶוּס פֿאַר נְרוֹוִוָע קִינְסְטְּלָאָר שְׁטוּלָן צָו אָן אַקְסָל צָוּם פֿינְגְּרִיאָר פֿלְאָן אָן די גַּעַשְׁיכְטָע ווערט גַּאֲרְנִישָׁט גַּעֲקָרְיוּודָט דְּרָפְּרָוּן. האט ער גענטפערט, אָן דָּאָס ווַיִּסְטָט ער אָלְיִוּן, נאָר ער אָיוֹ אַפְּגָעָצְוָוִוָן גַּעַוְוָאָרָן אָין אַיעַשְׁיוּוּ אָן ער קען דָּאָס אַפְּגָעָצְוָוִוָן זִיךְ נִישְׁתָּאָרָאָפְּצִיעָן. זָאג אֵיך אִים : — קענְטָא אִיר דָאָר מָאָכָן אַנְטִירָאַלְיִינְיעָז אַרְבָּעַט ?

ענטפערט ער : — זֶוּס טוֹיג אֵיך דָאָס רָעוֹן, אָן מִין ווַיִּבְּהָאָט פֿוֹן מִיר קַיְינְן לִיְּטָא נִישְׁתָּאָמָכָט, ווּעַט אִיר דָאָס אַוְיך נִישְׁתָּאָמָכָן.

ער האט אונז געוויזן זיין ארבעט, געשטעלט טְוִי, אָן בֵּיז ער האט זִיך אַיְסְנָעְקָלְבָּן אָנוּ צָו פֿרְזָן צָוּם אַרְבָּעַטער-קָלוּב. האט מען שוֹין מער קיינְעָם נִישְׁתָּאָרָיְינְגָּאָלָאָט.

עַם אָיוֹ דָאָרָט גַּעַוְוָעָן אַיְנְטָעָה, אָיוֹ דָעַר קָלוּב גַּעַוְוָעָן אַיְבָּעָרָד גַּעַפְּאָקָט. דָעַר אוֹלְלָעָם, זֶוּס אָיוֹ זַיְעָר נִיְוִירָק גַּעַוְוָעָן אַרְיִינְצָוָוִוָן, האט זִיך גַּעַשְׁטוֹפְט. האט דָעַר מָאָן זֶוּס שְׂטִיטָט בָּאָס טִיר אַרְוִיָּפָט גַּעַרְוָפָן אַמְּלִיכִיאָנָט, אָז ער זֶאָל הַיְּסָן דָעַר אַוְילָעָם זִיך צְעַנְיָין.

דָעַר מִלְּיִצְיאָנָט אָיוֹ אַרְוָה אָנוּ גַּעַזְגָּט צָוּם מָאָן באָס טִיר : — זִיך זַעַן דָאָר אָלְיִוּן, אָז סָאָיו נִישְׁתָּאָקִיְּזָן. זַיְעָן אַלְיִוּן אַוְעֲקָגִינוּן. צָו זֶוּס טְרִיוּבָן מַעֲנְטָשָׁן ? ער אָיוֹ אַרְוַנְטָעָר גַּעַנְגָּעָן אָנוּ אלָעָז עַנְעָן אִים נִאַבְגְּנָעָאָגָּעָן.

„אַרְיֶבֶר גַּעַבָּאָפֶט דִּי מַאָס“

גייען מיר עסן וועטשרע איז אינטורייסט רעסטאראן. די סטאלוואוועס זענען פול. די קעלנער פלייען מיט פולע טעלער אוון תאָנצן. ס'אייז יאנטערפֿידק.

אָף דער מוזיקאַלישער פֿלאַטְפֿאַרְמָע טְרָעַטְזְּ-אוֹפֶּ אַוקְרָאַינְיְשָׁע אָון צִינְיְינְגְּרָעָשׂ זִינְגְּרָעָן טְלָעָצָה. דער רְעַסְטָאָרָאָן אָיז אַנְגָּעָה פִּילְטְּ מִיטְ פְּרִיְיד אָזֶן מִיטְ לִיְיטְ.

לָעַם אָונְגָּעָר טְיִישׁ זִיצְטָ אַרְומְ מִיטְ אַ פְּרוֹיְ. דָּרְכְּפָט אָרְ דָּרְיִימְלָאָן זָוְ בָּכְּפָטְ מִיטְ אָנוֹ אַ שְׁמוּעָ. זָוְ דָּרְצְיוּלְטָ אָזְ אַרְ מָאָן אָיז אַן עַקְאַנְאָמִיסְטָ. — נָהָ — אַגְּנָעָן יָאָרְ בָּעַשְׁבָּנְטָ עָרְ אָון רָעַכְנָטָ, נָאָרְ אַיְצְטָ הָאָטָ עָרְ פָּאָרְלוֹרְן דָּעַם כָּעַשְׁבָּן אָיז אַיְבָּעַר גַּעַבָּאָפֶט דִּי מַאָסָ. אַבָּעָר עָרְ טְרִינְקְטְּ זָעַלְטָן, אַטְשָׁעָן רַיְעַדְקָאָ!

שְׁלִיטָנָם אָזְ טְרָאָקָם

אָיז דִּי טִיפְּעָ שְׁנִיאַיְקָעָ אַדְאָשִׁים גַּיְיטָ אָזְ אַקְמָפְּ צְוּוּשָׁן אַוְיטָאָן שְׁלִיטָן. וּוּבְּאַלְדָּ דָּרְכְּ שְׁנִי וּוּוִיסְטָ אָפֶּ דִּי שְׁטִינְגְּרָעָנָן גַּאֲסָן אָיז מַאְסְקוּעָ, יָאָן זִיךְ שְׁלִיטָן אָזְ אַזְפְּטִיקָן שְׁיִי אָן לְאָסָן. טְרָאָקָם בְּלִיְבָּן פָּוּן צִיְּטָ אָזְ צִיְּטָ שְׁטָעָקָן אָיז שְׁנִי אָזְ דִּי רָעַדְעָרָ דָּרְיִעָן זִיךְ פָּאָרְצְיוּיְפָטָ אַרְוָם זִיךְ הָאָכָן דִּי שְׁלִיטָן נַעַקְאָמָעָ : עַנְדְּלָעָר קָעָנָעָן זִיךְ אַרְיְבָּרְעָרָאָן אַ טְרָאָקָם וּוּאַסְ שְׁטָעָקָט אָיז שְׁנִי. קָוְמָעָן אַבָּעָר אַונְטָעָר קָרְעַפְּטִיקָעָ פְּלִיְזְעָשָׁן אָיז מָעָן זַגְעָט דָּעַם טְרָאָקָם אָיז אַוְעָרָ אַרְיוֹן עַפְעָם אָזָא מִין שְׁפָרָאָךְ... אָזְ דָּרְכְּ טְרָאָקָם זִיךְ, צָעָגְזָלָעָנָט זִיךְ אָזְ לְיִופְטָ אַוְעָקָט מִיטְ אַזְעַלְכָּבָעָ גַּעַת וְאַלְהָן, בּוֹנְקָט וּוּי מָעָן וּוּאַלְטָ אִים אַונְטָעַגְעָסָאמָט.

הָאָטָ אַבָּעָר מַאְסְקוּעָ אָזָא טָעוּעָ : אָזָוְ גִּיךְ וּוּי דָּרְכְּ שְׁנִי נַעַמְתָּ זִיךְ אַיְינְפּוֹנְדָּעָוּעָן אָפֶּ דִּי שְׁטָאַטְיִשְׁעָ גַּאֲסָן, מַאְכָטָ מָעָן אָפֶּ אִים אָזְ אַיְבָּרְדָּאָלָן מִיטְ שְׁפָאָדְלָעָן, בְּזָוּמָה, לְאַפְּעַטְעָם, אַיְזָנָם אָזְ מָעָ שְׁנִידָטָ אִים אָפֶּ בִּזְוֹן שְׁטִינָן. עַרְשָׁת דֻּמְמָלָט הַוּבָט זִיךְ אָזְ דִּי בְּרִיְלְעָכָעָ כָּאַסְעָנָעָ.

אוֹבָ אַיְרָ זַעַט אָזְ רָאַטְ-פָּאָרְבָּאָנָד נִישְׁתָּחָווּ קִיְן גְּרִינְהָרָ, אָזְ אַיְרָ וּוּוִיסְטָ וּוּאַסְ כְּחִיְיסְטָ "קָאַלְוּוֹרְטָ", "סָאַוְרוּוֹירְטָ" אָזְ אַיְרָ וּעָטָ פָּוּן בָּאָרְנָט אַנְקָוּמָעָן אַ שְׁלִיטָן מִיטְ קָלְעָצָה, דָּרְפָּטָ אַיְרָ שְׁוִין אַלְיָוָן פָּאָרְשְׁטָיָן, אָזְ הַיְנָטָעָר דָּעַם שְׁלִיטָן פָּאָרָן נָאָךְ אַ לְאַגְּנָעָ רַיְיָ

שליטנס מיט קלעצער. און וואו מען פארט אונטער צו א שטיקל באָרג-אָרוֹף, הערט איר שווין הוייכע באַלענְגָּלִישׁ שטיימעס: חען נו וויאָ, קוביילא, נו עטיא, קודא טוי ליעויעש? וויאָ, נו, "קָאַלְוּוֹרֶטְנִיךְ" וויאָ! מע שמייסט אונטער און דער גָּלִיטְשָׁן זיך פון פעל אַרוֹס אָפְּ דֵי אַיּוֹד-בָּאָגָּלָזָטָע שטיינער.

דעישראקט זיך אַ נְרִין פָּעָרָה, שָׁקָלָת מִיט דֵי בְּלִיבָּע אַוְיעָרָן. עס גָּלִיטְשָׁט זיך אַוִּיס אַ פָּעָרָה. ווערט שווין אָפְּ אַים אַ רָּאַכְמָאנְעָם. ניט מען אַים אַ צָּוקָעָר-בִּיגָּעָלָע. מע הַוִּבְטָא אַים פָּאָרָן ווּיְדָל, מע פָּאַרְקָעַט אַים אַיְן פְּרִידִיך, ס'קָּומָעָן צו אַנְדָּרָע פָּוּרְמָאָנָעָם מִיט אַיְיז אָפְּ דֵי בָּעָרָד אַוְן פְּרָאַסְט אָפְּ דֵי פָּעָלָצָן. זַיְן קִיצְלָעָן אַים אַיְן בּוֹיְך, רָעָדָן צו אַים צָאָרָטָע ווּרְטָעָרָע: נָה שֻׁם זיך, טָאַוּאַרְיִשְׁטָאַש, אַ קָּאַלְוּוֹרֶטְנִיך ווּ דָו, זַאֲלַזְעַיְן אַיְן מִיטָּן מַאֲסָקוּעָ. בע! מען אַפְּעַלְוָרֶט אָזְוִי צו זַיְנָעַ נְעַפְּלָן, אַוְן דָּאָס בָּעָרָד פָּאַרְשָׁעָמֶט זיך, ווערט רְוִית ווּי אַ בּוֹרִיך, טוֹט זיך האַסְטִיק אַ שְׁטָעָל אַוְתָּה, אַוְן אַיְך גַּיְיִר אַזְוּעָק. ווּיְלָן ווּבְאַלְדָּפְּעָרָד לְיִגְמָן נִישְׁטָמָה, טָא ווּאַסְזָשָׁע אַיְן דָּא צו שְׂטִיּוֹן?

אין מזווי רעוואַלוציע

אין פאָדרער-הווּ, באָם גָּאָרְדָּרָאָכְ בְּפָנִים "מוֹזֵי רָעוֹאַלְוֶצְיָעַ", שטייען פָּרוּיָעַן ווְאָסְ נְעָמָעַן צַו דַּי קָאָלָאָשָׁן, פָּעַלְלָעַד אָזְנוֹ שְׂטַעְלָלְעַד באָ דַי באָזָוְכָּה. אֲבָעָד ווְאָסְ טָוָת מַעַן מִיטָּ דַּעַם? ס'אָין אַרְיוֹינְגְּעַקְּוָמָעַן אַ קְּלִיָּין עַלְטָעַר פָּוּיָעַל מִיטָּ אָן אַפְּגָנָהָאַגְּגָעָנָעַן טָאָרְבָּע אָוְנְטָעָרָן אָרְעָס אָן מִיטָּ פָּאָרְשָׁנִיָּיטָע לְאַפְּטְשָׁעַם. ווְאָסְ זָאָל דַי גָּאָרְדָּרָאָכְ-מִידָּל טָאָן מִיטָּ אִים אָוִיסְטָאָן באָרוּוּס?

דָּאָס מִיְּדָל קוּטָט אַרְוָנְטָעַר אָפְּ זַיְינָעַ
לְאַפְּטְשָׁעַם, פָּוּן ווּלְבָעַע עַס שְׁלַעְנְגָלְעַן זַיךְ שְׁוַיְוַי
אַ פָּאָר שְׁנִירְלָעַךְ ווְאַסְעָר אָפְּ דָרָר פָּאָדָלָגָעַ
ס'פָּוּיָעַל קְרָאָצָט זַיךְ מִיטָּ אַ פִּינְגָּעָר אָוְנְטָעָרָן
הַיְּתָל, אָזְנוֹ ווְיִסְטָט ווְאָסְ דָאָס קְוָמָט פָּאָר.
דַי גָּאָרְדָּרָאָכְקָע מָטוֹט אַ זָּאָג: — ווְאָרטָט אַ
מִּינְיוֹנְטָעַנְיָע, בִּירְגָּעָרְל.

בָּאָלָד אַיְזָן זַיְזָוִיקְגָּעָקְוָמָעַן מִיטָּ אַ בְּעוּזָם פָּוּן פְּרָאָסְטָעַ רִוְּטָלְעַד אָזְנוֹגָאנְטָמָן: — בִּירְגָּעָרְל, הַוִּיבָּט אָוֹת אַ פָּוּס. הַאָט זַיךְ ס'פָּוּיָעַל גַּעַשְׁרָאָקָן. עַר אַיְזָן ס'עַרְשָׁטָעַ מַאְלָאָפְּ זַיְוַן לְעַבְנָן אַיְזָן מַזְוַיְוַי. קָעָר מִיְּוָנָעַן, אַזְנוֹ אַיְוָרָעָר מַעַן גַּיְוָט אַרְיָין אַיְזָן אַזְנוֹ אָרָטָמָן, דָּאָרָה מַעַן פְּרָיָר אַבְּיָסָל אַנְשָׁמְיָיסָן. נָאָר זַיְהָאָט אִים גַּעַטְאָן אַ טָּאָרָע בָּאַ דַי לְיִוּוֹנְטָעַנְעַ פְּלָזְדָּעָן: — הַוִּיבָּט אָוֹת, בִּירְגָּעָרְל. — זַיְהָאָט אִים גַּוְטָט אַפְּגָנָרִינִיקָט דַי פָּאָרְשָׁנִיָּיטָע לְאַפְּטְשָׁעַם.

איַן מַזְוַיְוַי בֵּין אַיךְ צְוָנְגָנְגָנָעַן צֻוְּמָפָּוּיָעַל זַיךְ דָּוְרְכְּרִידְן. דָּעַרְצִיְּלָט עַר מִיר, אַזְנוֹ עַר אַיְזָן גַּעַפְּמָעַן קִיְּוַן מַאְסְקָוָעַ זַעַן זַיְוַן זַעַן ווְאָסְ דִּינְט אַיְזָן קְרָעָמָל. זַאנְט עַר צֻוְּמָזָוָן: — צַזְוִי ווְיִ אַיךְ בֵּין שְׁוַיְן דָאָזְנוֹ דָעַר גְּרוּסְטָעַר מַאְסְקָוָעַ, ווְאַלְטָט גַּעַוּוֹעַן קְעָדָאִי אַרְיָינְגָנְגָנוֹי אַיְזָן אַזְנוֹעַסְנָן גְּרוּיסְטָן קְלָוִיסְטָעַר אַ בְּעַט טָאָן, אַזְנוֹעַר פְּרָיָר לְעַנְיָן זַאָל זַיךְ מִיעָן פָּאָר אָנוֹן. — הַאָט אִים דָעַר זָוָן דָעַרְכְּרָעָטָמָן, אַזְנוֹעַסְנָן אַזְנוֹ אַזְנוֹ טָאָטָעַ פָּוּן אַ רְוִיְּטָאָרְלְמִוְיָעַר נְיִוָּת אַיְזָן קְלָוִיסְטָעַר אַיְזָן דָאָס אַשְׁאָנְד אַיְזָן אַשְׁפָּאָט. — בָּעַסְעָר, זַאנְט עַה, גַּיְיָ אַרְיָין אַיְזָן מַזְוַיְרָעַוְאַלְצִיְּעַ, וְעַט זַיְוַן מַעַר מִיזְוָעַ. — הַאָט דָאָס פָּוּיָעַל גַּעַטְרָאָכָט: זַיְנְדוֹק אַיְזָן מַעַן, אַזְנוֹ אַוְיָב ס'אָין טָאָקָע מַעַר מִיזְוָעַ אַיְזָן מַזְוַיְוַי, פָּאָרְוָאָס נְיִוָּת? אַיְזָן עַר אַהֲרָן גַּעַקְוָמָעַן.

אוֹן אַט הַאָט עַר דָעַרְעָן עַפְעָס אַנְטִירָעְלִינְגִּיעָז קוֹרִי-

קאטדור פון א פעתן גאלעד מיט א לאגנגן רעבן. האט ער מיך איבערגעלאוט, איז צונגעאנגען און זיך גענומען ציילעמען. נאר זענדיק זוי מען שמייכלט ארכס איזם, האט ער אופנהערט, און מיטן זעלבן פינגער, וואס ער האט זיך געציילעט, האט ער א וויש געטאן די נאזה, אונטערגעוויבן ס'היטל, זיך א קראץ געטאן איזן קאפ. ער האט אריינגעוווקט די הענט איזן די הייזעגעשנעס זיער טוף און א הוויב געטאן מיט די אקלען, ווי איזו נישט ריבטיך גוי וויס וואס ס'איז יא ריבטיך און וואס ס'איז נישט ריבטיך פאר אן עמעסן באַלשוועיך.

הינטער די אָרְשָׁעֵר קוֹלִיסֶן

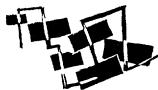
באמ אוייספאָקן די "מַאֲדִיקָטְלָעֵךְ" (אַוְידִישָׁע מַאֲרִיאָנָעָטָן) איז צונגעומען דער "פֿאַושָׁאָרְנִיךְ" פון טעאטעה, איזן א מעשן היטל, און דערציוֹלָט, או דא אין טעאטער געפֿינט ער זיך נאר וווען מען שפֿילָט, אָבעָר אָן עמעסער פֿיְיעָרָמָן איזן ער נאר וווען סע ברענטן, אָבעָר וווען סע ברענטן נישט, אָרבּעָט ער אַין א שטְרִיךְ-אָברִיךְ אָן זיען ער, זאנט ער, וואָלָט באָדָאָרְפּט ציען פֿאַרְנָאָסָע פון די אָרְשָׁעֵר סְרִיְּפּעַם, וואָלָט אִים נישט גַּעֲסְטָאָעִיט קַיְּין פֿיְיעָר אָפְּצְזָקָאָכְן אָטְעָבְּלָקָאָשָׁע. נאר דָּאָם, זאנט ער, איזן באָ מַיר אָ פֿרָאַלְעָטָאָרִישָׁע פְּלִיבְּטָמָן.

קומט אונטער אָפְּ דַּי שְׁפִּיעַ פֿינְגָּעֵר אָ גַּעַלְוָאַנְצָעְדִּיקָּעֵר שְׁמוּיְּכְּלַעְדִּיקָּעֵר אַיְּד אָן טָוָט אָ שְׁלָעָפְּ דָּאָס הַעֲקָלָל, וואָס הענט דעם פֿאַושָׁאָרְנִיךְ אָפְּן גַּאֲרְטָל. דער פֿאַושָׁאָרְנִיךְ עַנְטְּפָרְט אָים מיט אָ פְּלִיאָסָק אַיבָּעָרָן לְעַדְרָן הַיְּטָל, אָן זאנט: — הָעֵי, דָּו סְטָאַלְיָרוֹק ! האָסְטָ שְׂוִין גַּעֲכָאָפּט אָ טְרָוָנָק בְּרָאָנְפָּט ?

— זאָלְסָט אָזְוִי האָבָּן יָאָרָן, — עַנְטְּפָרְט דָּר גַּעַלְוָאַנְצָעְדִּיקָּעֵר. — וּאֱסִיזְשָׁע דַּיְּרָ שְׁטִיְּטָ שְׂוִין נִיט אָן קַיְּין סְטָאַלְיָרוֹק ? אָן אָ שְׁטְרִיךְ-דְּרוֹיְיךְ אָיזְ מַעְרְ מַעְיָוְכָּעָם ?

— זאָל דַּיְּרָ שְׂוִין דְּרִיעָן אָן פְּפָוק ! — עַנְטְּפָרְט דָּר פָּאָר זְשָׁאָרְנִיךְ — דָּו מִיְּנָסְטָ, אָזְ מַעְ וּוֹוִיס נִישְׁטָ, אָזְ דָּו האָסְטָ זְיךָ אַוְיסְגַּעַשְׁרִיבָּן פָּוָן "זָאָרְגָּאָנִיצְׁעָ" מַאֲצָעָם אָפְּ פְּיִיסָּעָד ? מַעְ... דָּר גַּעַלְוָאַנְצָעְדִּיקָּעֵר עַנְטְּפָרְט בְּיַזְלָעָךְ : — נִשְׁטָ דְּרָעְלָעָבָן

וועסתו איז איך ואל מאכן פוייסעך. וואסיזועש, ווילסט מיך פאריך
שעמען פאר דיז אמעריקאנער מאדריקאנעלעך?
ער כאפט א קוק אַפְּרִיך אַפְּרִיך אַפְּרִיך?
ער כאפט א קוק אַפְּרִיך אַפְּרִיך אַפְּרִיך?
באלשוויס אין די פיאטעם, ווי ער אין קאָפֶ
— יא, אַוּאָדָע — ענטפערט דער פָּאוֹשָׁאָרְנוּק, — דז ביסט
א באַלְשְׁוּוֹיס קאַשְׁעֵר לְעַפְּיִיסָּעָך.
מען האט דערלְאָנְט אַסְּגָּנָּאָל, דער : פָּאָרְהָאָנָּגָּה האט זיך גענדיקט
גענוּמען עפָּגָנָּע און די הַינְּטָרְ-קָוְלִיסָּן פְּצָעָנָּע האט זיך גענדיקט
באמָּן אַנְהִיבָּ.

אַמְּאָרָקִיטָן

אין אַרְשָׁע איז דער מאָרָק אַנְגָּעָפָּאָרָן מיט פּוּיְרִים און
פּוּירְטָעָם, שליטנס און וואָגָנָס מיט פְּרָאָסְטָעָם דְּרָאָבִינָעָם, שׂוֹאָרְצָעָם
קרִינְגְּעַלְעָךְ מִילְּךְ, נִוְּעַץְבָּרָם גְּזִוְּיְעָרְטָעָם עַפְּלָה, שְׁטוּרוּעָנָעָם קִוְּיְשְׁלָעָךְ
מִיט אַיְוָרָה, פּוֹטָעָר גַּעַפְּאָקָט אַיְזָנָעָם רִינְגָּעָנָעָם סָאָלָאָטְבָּלְעָטָר, רִיבְּ-אִיְזָנָם,
מְעַלְקִידְשְׁעַפְּעַלְעָה, קָאָטְשְׁעַלְעָה, לְאָפְּעַטָּעָם. אַוְּסָגְּנָנִיְּתָעָם האַנְטָעָכָה,
סָאָכָאָוּזָאָלָעָה, ווּלְקָעָם, בעוּמָה שְׁעַפְּסָעָנָעָם פְּעַלְעָלְעָה; בָּאָזְוִיְּהָ
רְעַמְלָעָה, פָּאָרְבּוֹנְדָן אַיְזָנָעָם זָעָם, קוּוִיטָשָׁעָן מיט די שאָרָפְּסָטָעָם
פָּאָלְצְעַטָּאָם.

דער מאָרָק אַיְז אַ בְּרִיְמְדוֹן דער פְּלָאָזִי, אַרְוָמְגָּעָרְנִינְגָּט מיט
קָאָפְּעָרָאָטָיוּעָ קָרָאָמָעָן. סָאָזָן ווי אַ רְאַשְׁיקָעָר יָאָרִיה. מַעַשְׁרִוּוּת:
הָעֵי “בְּעָרְעָנִים”! “סְטוּפָאִי נָאָזָד”! מִוט באַלְעָנְגָּלִישָׁע לְוּלְקָעָ
שְׁטִימָעָם. אַזְסָעָמָעָם סְפָּעָלָט אוּיך נִישְׁטָאָזָמָעָם אַ בְּלִינְדָעָר בְּעַטְלָעָה,

וואס זינגעט א ליאד און א טראפֿו אידיעאָלָאנִיע. ס'אייז זיין
נְלֵיכ ווֹאָס עֲרַשְׁפִּילְט צֹאָפֶר דָּעַר לְיֻרָע, אֲנוֹיְשָׁט ווֹאָלְט אִים קִינְעָר
קִין גְּרָאַשְׂן נִישְׁט גַּעַשְׁעַנְקָט.
אַיִן עַק מָארָק שְׁטִוִּיט דִּי בָּאָה, אַ בִּיסְל אַיְינְגָהָאַרְבָּעַט.
ס'שְׁפָאָרֶט דִּי פָּאָרָע פָּוּן אַיְרָע שְׁפָאָלְטָן, אַוְן דָּעַר פְּרָאָסְט פָּאָרְשָׁלִינְגָט
זַי מִוּט אַיִין לְעַפֶּק.

פָּוּן דָּעַר אַנְדָּעָר זַיְט מָארָק שְׁטִוִּיט דִּי נִיּוּ בְּרוּוֹטְ-פָּאָכְרַוִּק,
אוֹן דָּעַר רְוִיּוּךְ פָּוּנָס בְּרוּוֹטְ-קוּוּמָעָן דַּעֲקָט אַפְּטָמָאָל צֹו דִּי גַּאנְצָע
בָּאָה. ס'זְוּנְדָּרֶט זַיְךְ וּוֹי דָּעַר ווֹינְגָט בְּלָאָוֹט.

דאס נידעריקע טירל פון דער באָד האָט אויפגעפֿראָלט אָזֶן ס'הָאָבָן זיך גענומען אַרוֹוִישִׁיטָן אַין פֿרָאָסְט אַרְיִין הַיּוּסָעָן-אַרְמִינָה, אַושׁ אַ פֿאָרָע אַיְזָן גַּעַנְאַנְגָּעָן פֿון זַיִן זַיִן הַאָבָן דָּרְלָאָנְגָּט אַ קְרָעְפֿטִיקָן זָוָנָן ס'הָאָבָן זיך צַעַשְׁפִּילָט עַטְלָעָכָע בְּרוּיִיט-שְׁטוּלְדִּיקָע הַאַרְמָאַנִּיקָּעָם. הַאָט זיך אָזֶן אַלְטָפּוּעָרְלָן נִישְׁתַּגְעַנְתָּ אַיְינְהָאָלְטָן אָזֶן זיך גַּעַלְאָזָט טָאנְצָן אַ קָּאָדָז אַטְשָׁקָע מִיטָּ דֵי פֿאָסְטָעָלָעָס אַיְזָן בְּלָאָטָע. הַאָט עַר יְהֻדָּן אַרוֹם זיך אַפְּגַעַשְׁפְּרִיצָמָן. אַיְזָן מַעַן אַפְּגַעַטְרָאָטָן אָזֶן זיך אַוִּיסְגַּשְׁטָעָלָט אָזֶן אַ בְּרוּיְטָן רִינְגָּן אַרוֹם אִים.

דאס פֿוּעָרְלָן הַאָט אַרוּפְגַעַטְאָנְגָּט אַה אַ פֿאָרְבָּלָאָטִיקָט הַאַרְבִּיקָל אַיְזָן זיך אַיבְּרָעְגַעְשָׁרָט אַיְזָן בְּלָאָטָע אַרְיִין. הַאָט זיך אַ יְוָנָגָע פֿוּעָרָטָע נִישְׁתַּגְעַנְתָּ גַּעַפְוִילָטָה, זיך אַגְּבָוִינְגָן אַיבְּעָר אִים אָזֶן גַּעַזְאָגָן: — בְּרִיגְנָרְלָן, בָּאַצָּאָל פָּאָרָן פָּלָאָז!

דָּעָר מַאְרָךְ הַאָט אַסְאָךְ דָּעְקָרָאָצְיָעָס אָזֶן קָאָסְטְּיוּמָעָן פֿון אַמְּאָלָן. דֵי כָּאַזְוִירְמָלְעָךְ קָוּוִישָׁעָן נַאֲדָמִיטָה דֵי זַעַלְבָּעָ קְוִילָעָם. אַבְּעָר דֵי סָאָכָרִים מִיטָּ דֵי מַעְקָלָעָרָם קוּוִיטְשָׁעָן שָׂוִין נִישְׁתָּ.

דָּעָר קָאַנְטָעַרְעוּוִיזִינָעָר

אַיְזָן זַשְׁוִטָּאָמְיוֹר בָּאָטָם פֿוּדְעִילָן, הַעָר אִיךְ וּוּי מַעַן קְרִינְגָט זַיִן. טְרָאָכְט אִיךְ: וּוֹאָס אַיְזָן דָּאָס? אַינְגִּיטָן סָאוּוּעַטְּ-לְאָנְדָר אַ קְרִיגָג?

לוֹאָחָד צָוָה שְׁטִיְמָיטָאָס קָאַנְטָעַרְעוּנִיטָשָׁק אַיְזָן אַ גְּרִין הַעֲמָרָל מִיטָּ אַ גַּעַל פִּינְגְּעָלָעָ אָפָן רְוִיטָן קָעְסְטָל אָזֶן עַר שְׁרִיְיטָאָס אַה אָזֶן אַיְדָל מִיטָּ אַחָרָב: «קָאַנְטָעַרְעוּוִיזִינָעָר!»

דאָס אַיְדָל הַאָט אִים אַבְּעָר נִישְׁתַּגְעַנְתָּ גַּעַשְׁוּוֹגָן, אָזֶן אַוִּיסְגַּשְׁטָעָרָין: — אַוי אַרְיכָן זָאָן בָּאָכָעָם טָאָטָן אַרְאָן! עַר אַלְיִין גִּיטָּ אַרוֹם אָזֶן בָּאָרָעָט דָּעָם אוֹלָעָם מִיטָּ אַ פִּינְגְּעָלָעָ אָזֶן מִיךְ רַוְּפַט עַר קָאַנְטָעַרְעוּוִיזִינָעָר. העָי, דֵה, קוּמְעַדְיָאָנָט! שְׁלַעְפָּעָר! כָּאֹועָרָב בְּיִסְעָר! סְיֻוּעָט קוּמָעָן מִיְּזָן אַינְגָּל מִיטָּן לִיסְאָפְּעָד וּוּטָעָר דֵר פְּלָעָטָן דָּעָם מוּיָעָ! אַזְאָן אַזְעָס! מִיְּזָן אַינְגָּל אַיְזָן אַ בְּיִינְקָל-מַאְכָעָה, אַ שְׁלַאְגָּלָה, אָזֶן דָּעָר קָאַנְטָעַרְעוּנִיטָשָׁק רַוְּפַט מִיךְ קָאַנְטָעַרְעוּוִיזִינָעָר!

שעפסל דער קוימענקייערער

איך האב געזוכט שעפסלען איבער גאנץ בערדיטשעו. (מיינס א באָרוועס קוינדער-פֿרײַנטּ פֿון טראיאנאָו). ווען איך האב אים געפונען, אויז ער שוין פֿון מיר ניט אָפֿגעטראָטּן.

— דערצ'יל, — זאגט ער, — יאָסֶל, ווי זעם אָויס פֿאָרדס פֿאָבריויקע? מָאָל מיר אָויס די עַמְפִּיעָר סְטִוִיטּ.

— דערצ'יל מיר, — זאגט ער, — ווי אָזֶוּ הַאלְטּ זיך די ברוקלֵין בריך? אוון וואָס אויז דָאָס אָזֶוּנָס דער קוינִיאִיסְלָאָנד?

איך האב אים מיט קרייד אָף אָן אלְטּן טויעָר גַּעֲזִיכְנָטּ די עַמְפִּיעָר. ער האט געשלונגגען מיינע לְגַנְיָעָס אָזֶוּ ווי לאָקְשָׁהּן, זיך גַּעֲזִיכְנָטּ אָן גַּעֲמָאָכּטּ מִיטְּן צוֹגָן: צִיאָ, צִיאָ, צִיאָ. צום סָאָפּ זאגט ער: — אָונְזָעָר מַאְגְּנוּטָא סְטְרָאִי אַיז, דָאָכָטּ זיך, אַגְּרָעָסְעָרָעָר אָוְפְּטוּ פֿון אִיעָר בְּרוּקְלֵין בְּרִיךְ צְוָאָמָעָן מִיטְּן קוֹנִיָּה אִיסְלָאָנָר.

— קּוֹם, — זאג אָיך צִוְּ אִים, — קּוֹם, עַמְיר נִוְין אָפְּגָעָן אַגְּרָעָס פֿון אַ בְּרוּקְלֵינָר שְׂוּעָסְטָעָר צִוְּ אַ בעַדְּרִיטְשָׁעָוָעָר בְּרוֹדָעָר. ט'אַיז דָאָא טִיקְעָתָה, נִישְׁטָה ווֹוִיטּ.

ווען מיר זענען אַרְיָוְנִיגְעָקוּמוּן אַין הוּוּז, האָבָן מיר גַּעֲטָרָאָפּן דָעַם בְּרוֹדָעָר שְׁטִיְין שִׁימְעָנָעָסְרָעָר. זאגט שעפסל: — מיר דָאָרְפָּטּ שְׁווֹין מַאְכָן אַן אַנְטִירָעְלִינִיעָז דֻּעְמָאָנְסְטְרָאָצְיעּ.

זאג אָיך: — ווֹאָרטּ, כַּאֲפְנִישָׁתּ. ער וועט מַינְעָסְטָאָמּ אַלְיָין בְּאָלְדּ אָוְסְנִיּוּן.

— נָה אָוְבּ אָזֶוּ, — זאגט שעפסל, — עַמְיר זיך אָבִיסְלּ בְּרוּיְלָעָךְ מַאְכָנוּ. — ער כַּאֲפָטּ אָרוּסִים אַ גַּרְמָאָשָׁקּ פֿון דָעָר בְּאַלְיוּוּז.

טּוֹט דָאָס אָפְּוַר אַיבָּעָרָן מוֹילּ הַיּוֹן אַוְן צְוָרִיק.

דָעָר אַיד קּוֹטּ זיך אָומּ. ער טָאָר נִישְׁטָה אַוְיסְרָעָדָן, מַאְכָטּ ער מִיט דָעָר הַאָנָטּ. הַיּוֹ, אַ, נָגּוֹ. דָעַרְכְּעָרָעָז.

סְשִׁטְיָוִת אָוּס נִישְׁטָה אַן, — זאגט שעפסל, — אַבְּעָר מִיר שְׁטִיְיטּ אַן.

שעפסל טּוֹט אַ שְׁפִּילּ אַ פְּרוּיְלָעָךְ לְיָדָל אֹאָ, אוֹ אָיך האָב זיך נִישְׁטָה גַּעֲקָעָנָטּ אַיְוָה אַלְטּן אַוְן אַנְגָּעוּבִּין טַאָנָצִין. דָעָר אַיד האָט אַוְיך גַּעֲטָאָנָצָטּ, אַבְּעָר מִעְן חָקָטּ נִישְׁטָה גַּעֲוָאָסָטּ צִי פֿון דָעַם לְיָדָל צִי פֿון קָאָס. שעפסל האָט דָאָס שְׁפִּילּן דָוְרְכְּנַעַפְּלָאָכְטּוּ מִיט אַ לְיָדָל וואָס הַיִּסְטּ:

מיר שטייט אן

מיין ברודער אייז א קאמסאַמַּלְיוֹז
 און אייך בין א רוויט אַרְמִיְיעָר,
 מיין פֿעַטֶּר אייז אַ לִיְּדִיקְגִּיעָר
 מיין גַּלְיוּבְטָע — אַ שְׁטוּיכְלִידְרִיעָר.
 אוּר שטייט אַן,
 און מיר שטייט אַן.

מיין זַיְדָע אַיז אַ לִישְׁעָנִיעָן,
 ער טְרָאָגֶט אָפּ מִיר אַ רִינְגָע —
 ער זַגְטָאַיְךְ שְׁפֵל אַ לִיבָע
 מִיט אַ בְּלָאָנְדָר שִׂיקְסָע.
 אַבְעָר
 מִיר שטייט אַן,
 מִיר שטייט אַן.

ווען דער איד אויסגעאנגען שימענענערע, האט ער אונדו געוואלט נעמען זידלען. נאָר ווי איך האָב אַים געוֹאנְטַ, אָז אִיך בֵּין פָּוּן אַמְּעָרֵיךְ אָזָן אִיךְ בְּרַעֲנֶגֶן אַים אַ גְּרוּם פָּוּן זַיִן שְׁוּעַטָּרָ, אָזָן עָרְגָּוֹאָרָן זַיִעָרָן וּוּירָדָן אָזָן אַנְדָּזָן גַּעֲבָעָטָן זַיִצָּן.

אִיךְ האָב אַים גַּעֲפָרָגָטָן צַיְעָרָ אָזָן נִישְׁתָּאָזָן קָאָסָ פָּאָרָן לִידָלָן — **כָּאַסְּזָוּעָשָׂלָעָם!** — עַנְטַפְּעָרָטָן עָרָה — זַיְנְגָּטָן גַּעַוְנִי טָרָהִיִּטָּם. יְוָנָגָעָ מַעֲנְטָשָׁן דָּרָפָן זַיְנָגָעָן, וּוּי דָעָן? סָאיָזָן גַּרְאָד גַּעַוְעָן אַ **פָּאָרְכָּאָרְדִּיאָשְׁטָעָן!** לִידָלָן. נָאָר אַ פִּינָּן לִידָלָן נָאָר ווי איך האָב אַים דָּרְצִיְּלָטָן, אָז זַיִן שְׁוּעַטָּרָ אַרְבָּעָט שְׁוִין נִשְׁתָּאָזָן אַ חָאָלָב יָאָר אָזָן אָזָן זַיִן וּוּעָטָ אַים נִשְׁתָּאָזָן קִיְּזָן גַּעַלְתָּ אַין טָאָרְגָּסִין, האָט ער זַיִךְ אַנְגָּבָלָאָזָן טִיף אָזָן דָּרָר בָּאָרָד אַרְיָין אָזָן אַרְוִיסָּגָעָבָרְטָשָׁעָטָן: — **פָּוּנְדָּעָסְטוּעָן** אָזָן דָּאָסָ פָּוּן אִיךְ אַ הָאָזָעָ, אַינְמִיטָן שִׁימְעָעָ נַעֲפָרָעָ זַיִךְ צְיוֹנָגָעָן. פָּעָ, פָּעָ, נִשְׁתָּאָזָן!

זַעַנְעָן מִיר גַּעַוְאָרָן זַיִעָרָן אָזָן קָאָסָ אָזָן מִיר זַעַנְעָן אַוּוּקָעָ עַפְּן וּוּעַטְשָׁעָרָעָן.

שיר פָּאָרְגָּעָסָן אַוִּיסְזָאָגָן וּוּרְרָ ערְשִׁימְעָנְעָסְרָאָיָד אָזָן. כָּעָן קָעָן דָּאָךְ מִוּנָגָעָן, אָזָן עָרְגָּוֹאָרָן אִיךְ קִיְּזָן אִיךְ נִשְׁתָּאָזָן. אָט וּוּעָלָ אִיךְ אַים פָּאָרְ אִיךְ פָּאָרְשָׁטָעָלָן. דָּרָר אִיךְ, וּוּרְרָ אִיךְ גַּעַוְאָרָן, אָזָן אַ הָוּמְפָאָרְדָּאָיָד. וּוּיְסִיטָּ אִיךְ דָּאָךְ שְׁוִין וּוּדְעָרָ נִשְׁתָּאָזָן וּוּסָסָ הָיוּסָטָן הָמוֹפָאָ, הוּמְפָאָחָה, לוּוּטָמִיָּן מִוּנָגָגָן, אָזָן וּוּסָסָ הָאָט גַּעַהְאָנְדָלָטָן מוּטָה הָיוּסָטָן, טָאָרָ מַעַן מַעַרְ נִשְׁתָּאָזָן הָאָנְדָלָעָן. אָבָסָ. נָאָר ווי דִי לָאָגָע אָזָן אַיְצָמָן, טָאָרָ מַעַן מַעַרְ נִשְׁתָּאָזָן. פָּאָרְקָוְיָסָטָן ערְפָּעָרְזָעָלָעָבָעָ הָעָרִינָגָן, סָהָוִוָטָה הָעָרִינָגָן, וּוּסָסָ ערְלָאוּזָה הָאָדָעָוּשָׁ אָזָים פָּוּן קְלִיְּנוּוּזָאָזָה.

אַ מעַסְלָעָם אֵין מִין שְׁטַעַטְל

פֿוֹן זִשְׁיטָאָמֵר קִיּוֹן טְרָאַיְאָנָּאוֹו (מיין הַיּוֹם-שְׁטַעַטְל) בֵּין אַידָּן
אַרְיִינְגָּעָפָּאָרָן מֵיט פֿעַרְדָּאָזְנוֹווָאָגָן פְּרוּלִינְגָן פָּאָרְנָאָכָט, יָאָר 1931.
דָּעַר, בָּאַלְעָנָאָלָעָ מֵיט אַ רְוִיטְזְוִינְטִיךְ פָּאָנָעָם, בָּאַוּאָקָטָן מֵיט
זַוְּלַבְּעַרְשְׁטַעַכְּלָקָעָם, הַאָט מִיד דְּרָקָעָנָט, עַר הַאָט גַּרְעָדָט מֵיט
אַ טְרָאַיְאָנָעָוָר קָאָל, פָּאָרְדוֹפָן וּוּ פֿוֹן אַ פָּאָס אָרוֹיָס:
— יָאָסָל, וּוּאָסָמָאָכָט עַפְעַס דַּי מַאֲמָע?

זִיּוֹן קָאָל הַאָט מִיר דְּרָמָאָנָט אֵין גַּאנְצָז טְרָאַיְאָנָאָוֹ. דָעַם
גַּאנְצָז וּוּגַּן הַאָט עַר גַּרְעָדָט וּוּגַּן דָּעַר רְעוּאָלְוִוְץִיעָ. — שְׂוִין,
זַאְגָּט עָה, — מַעַן וּוּאָרְפָּט שְׂוִין מַעַר נִישְׁתָּקִין שְׁטִינְנָעָר אַפְּ טְרָאָר
יַאְנָעָוָר אִידָּן אֵין דַי דְּרָעָפָר. אַלְעָז וּנְעָנָן דַי זַוְּלַבְּעַר מַעְיוֹכָאָסִים!
אַ אַיִּה, אַ גַּאי, אַ פָּאָרְעִיז, אַלְעָז כּוֹזֶן אַרְבָּעָתָן, אַנִּישְׁתָּקִין עַסְטָמָעָן
נִישְׁתָּקִין. אַ מִּיצְוֹעָ אַפְּ זַוְּיִ!

מִיר פָּאָרָן בָּאָמָז זִוְּיט פֿוֹן אַ פְּעַלְדָּר. עַר וּוּיְזָט מֵיט דָעַר בִּיּוֹטְשָׁ.

— זַעַסְטָמָעָן, יָאָסָל, גַּאנְצָעָ פַּעַלְדָּר כְּלִיאָנָעָן, נִישְׁתָּקִין גַּעַזְעָרָט אֵין

ニישט געווייט. מע וועט דא פובנען נאך א מוייעץ. ס'איין שווין
אייצט אויך געונג ביטעה, אבער ווינטער וועט זיין ערנער.
איך פרען: — וואם איז, טראיאנאנווער ער איז אויסגע
טרידקנט? אליאין וועט זיך די ער ד נישט פאַריזיען.
— זאל איך האבן אוזיא ואה, כוז שווארצקייט, — ענטפערט
ער, — וואם פאָר א טיעער ער ד איז. אבער ס'זענען נאך ד א
געונג באַלעגנופים, קולאָקעם, הינט מיט אויערן. אָז זיין שיטין אָז
שטיינגער אין דער נאסני אַריין, קאָן עפֿעס וואָקְסָן?
איך טרייסט אִים, אָז מע וועט די קולאָקעם אויסראָמען אָז
ס'זעט וווערן אָזוּו פֵּיל ברויט, אָז ס'זעט נאך סטאייען אַנצּוֹהָאָר
דעווין די אַמְּעִירִקָּאָנָּעָר אַרְעַמְּלִיָּיט וואָס האָבָן נִישְׁתְּ קִין אַרְבָּעָט
— יָאָ, יָאָ, — זאנט ער, — איך הער אָז מאָסְקוּעָה אָט
זיך גענומען צו דעם אַיסְעָק. אָז אוּ מאָסְקוּעָה טוט זיך אָז
וועט עס שווין זיין דיבְּטָק. אהאָ!
דער באַלעגנָּלָע אָז באָ די לְעַצְמָע ווּרטער פְּרִילְעָך גְּעוֹאוֹרָן.
האָט ער אַ ביּוֹטָש גַּעֲטָאָן אַיבָּעָר די פָּעָר אָז זיך שטָאָרָק צַעְקָאָר
טוּקָעָט. די פָּעָר זעֲנָעָן אָז אַיְלָעָנִיש אַרְאָפֶּק פּוֹנָם ווּגָן אָז
אַרְיִינְגְּנָעְרוֹזָנָּע אָז אַ גְּדָרְבִּטָּר בְּלָאָטָע. ערְשָׁת אַיְצָת האָב איך
זיך דערמאָנט אָז איך זיך אַ טְרָאִיאָנָאָוּעָר פּוֹה.
די פּוֹר האָט זיך אַפְּגַּעַשְׁטָעָלָט אַינְמִיטָן מְאָרָק. די זוּן האָט
גענומען פָּאָרְגִּין אָז פְּרִיצְיָשׁ הַוּוֹ. ווּ אַ פְּיֻרְדִּיקָּעָר טְלָעָר
אָז זַי צַעְפִּיכְלָט גְּעוֹאוֹרָן הַינְּטָעָר די שְׂוֹאָרָצָע סָאָסָנָע. לְיִמְעָן
כָּאָטָעָס מִיט שְׁטוֹרְיָעָנָע דַּעֲכָרָה אָבָן זיך ווּיך גַּעֲנָרָעָט אַיְינָס אָז
אַנדְרָוָן אָז זיך גַּעֲעָבָן פָּאָרְדוּבָּרָן פּוֹן די קִיּוּמָעָס.
איך קְרִיך אַרְאָפֶּק פּוֹן ווֹאנָן, קוֹק אָפֶּק דָּעָר ערָד. די ער ד אָז
איינְגַּעְפָּרָן מִיט שְׁטוֹרָי אָז גְּנָאִי אָז סְעַמְּטָשָׁקָעָס: טְרָאִיאָר
נָאָוָעָר ערָד. דָּאָס שְׁטָעָלָט אָז אָז סְאָרָט שְׁטָעָלָט ווּאָס טָוִג נִישְׁט
פָּאָר אוּסְגַּעַוּוּקָסְעָנָע מְעַנְטָשָׁן, אַבָּעָר אָפֶּק גְּבוּרָן ווּעָרָן אָז דָּאָס
אַ וְּאַיְלָן פְּינְדָרְ-שְׁטָעָלָט. ס'איין קְלִיְּין אָז הַיְּמִישׁ אָזְיִי ווּי אַ
מִּילְכִּיקָּעָר טָאָפֶּק. בְּעַרְגְּלָעָך, בְּרִיקְלָעָך, נִידְרָעִיקָּע דַּעֲכָר מִיט בְּרִיטָע
בּוּדְרָעָמָר. פְּעַנְצְּטָעָלָעָך בָּא דָעָר ערָד. פָּאָר אַ קִּינְד אַרְוִיסְצּוּפָּאָלָן
פּוֹן אָז פְּעַנְצְּטָעָלָל אָז ווּ גַּעֲפָנוֹנָעָן. ס'בְּלִיּוּבָּט זִיכְן אָפֶּק דָעָר
פְּרִיזְבָּעָ פְּונָקָט הָעָם דָעָר קָאָזִי, ווּאָס לִינְגָט אָז ווּאָרִימָט זיך
אָפֶּק דָעָר זוּן.

מע פירט מיך איבערן שטעטל. איך פרעג אוים און ווער געוואר או דאס שטעטל האט זיך גארנישט געכיטן, ביז דעם וואס די שזוערט טויערן פון פַּרְצִיֶּשׁ חוֹף זענען ברײַט צעפענט, און ס'שטייט דארט אַ זומער-שטאטער; ביז דעם וואס דאס שטעטל איז באצווין מיט עלאקטרי, און ביז דעם וואס די פַּרְמָע אידן פְּרִין אַ קַּאֲמָפּ צָנוֹנִיְּפַּצְּעַשְׁתַּאֲבָעָן אַ מִינִיּוֹן אַהֲ שָׁאָבָעָם. ביז די אלע זאכן איז דאס שטעטל פַּונְקָט ווי געווען.

מיינע באַלְיִיטער צעגינען זיך אהיים עסן ווועטשרע און איך גיז אויך אחיהם. אָפָּן וועג צו מיין געסל בין איך באַשאָטן געווארן מיט וויסן צוויט. די ביומער פָּוּן יַעֲנֵעַ זִוִּית פַּאֲרָקָן טַרְיוֹסְלָעָן זיך אַיבָּעָר מִיר: זַיְהַ אַבְּבָן מִיךְ דַּרְקָעָנֶט. איך פְּלָעָג פָּוּן זַיְהַ אַרְאָפְּרוּסִין אַ באָר אָוָן אַנְטְּלוּפָן. ס'בָּלָאָוט אַ ווִינְטָל. איך האָבָּבָן זַיְהַ דַּרְעָלָעָנֶט. אַ טַּרְאַיְּאָנָאָוָועָר ווִיךְ קִינְדְּעָרְדוּוֹנְטָל אָן בַּיְינָעָר. סְפַּרְיְּלִינְגָּט אָנִי נָאָזָא אַרְיָין אַ רְיִיעָד אָזְוִי ווי פָּוּן אָן אַיבָּעָרְעָקָרֶט שֻׁפְּלָאָמִיךְ אַפְּ אַפְּרִישָׁ בִּיסְלָהִי.

די זון איז פַּאֲרָגָאנְגָּעָן אָין רְיוֹטְסָטָן גָּלִי אָן גַּעַלְאָוָט דַּעַם הַיְמָל אַ בַּאֲרוֹאוֹינְדָּעָטָן, אַ צְעִוְשָׁעָטָן בֵּין בְּלֹות. דַּעַר הַוְּמָל הַאָט אָוִיסְט גַּעַזְעָן ווִיךְ עָרְ ווֹאָלֶט מַאֲפָל גַּעַזְעָן אָוָן לְיִידָּט שְׁמַעַרְצָלָעָכָע פָּעָרָל-מוּטָעָר ווִיְיָעָן. ס'זְוָעָרָט טַוְנְקָעָלָעָר.

אָפָּן חַיְלָצָעָרָנָעָם בְּרִיךְ טַרְעַמְעָסָעָט זַיךְ אַ גַּרְיְּנָגָעָר ווְאָגָן, אָזְשָׁ דָּאָס בִּיסְלָהִי שְׁפְּרִיגְגָּט אָוֹנְטָעָר. ס'זְוָעָרָט נָאָר טַוְנְקָעָלָעָר.

דַּעַר צַיְלָעָט פָּוּן קְלִוְיסְטָעָר אָיז אַבִּיסְל אַרְוֹנְטַרְגָּעָבוֹגָן, די גַּיְלָדָרָנָע בָּעֵל פָּוּן קוֹפָּאָל אַפְּגָעָשָׁוָנוֹן, די גַּעַלְעָע פָּאָרָב פָּוּן די פְּרָאָזְוֹאָסְלָאָוָונָע ווּעָנָט אַוִּיסְגָּעָנָאָגָט פָּוּן פַּעֲרָצָן יַאֲר זָוָן.

אבער די פֿאָזְשַׁאָרְנָע אַנְטְּקָעָן מִיטָּן עַלְקָטְרִישׁן לְאַמֶּפֶת, נְלָאַנְצָט מִיטָּפָעֵטָר וּוּיְטָעָר פָּאָרְב אֹן מַאֲכָט דָּעַם קְלוּסְטָעָר אַלְוָנְגְפָּעָלָעָר. אַ פּוּיְעָר גִּיְתָּהָרָה. עַר נֻעְמָט אַרְוָנְטָעָר סְחִיטָל וּוּיְצָוָם צִיְּלָעַמָּעָן זִיר, אַבָּעָר עַר טָוָט זִיר נָאָר אַ קְרָאָץ אַיְן קָאָפּ — עַר הָאָט עַם אַיְן דְּרָעָרָה.

אָפָּן בִּיסְמָעְדָּרִישׁ הָעָנְגָּט אַ רְוִיְתָּעָפָּן. אַיְדָה אָבָּא אַרְיִינְדָּע גַּעֲקָוְתָּ אַיְנוּוֹיְנִיס אֹן גַּעַזְעָן לְעַנְגָּעָן מִיטָּמָאָרְקָסָן אַיְן מִיזְוָעָד וּוּאָנָט.

סְ'עַנְגָּע שְׂוִין פָּאָרְגָּאָנְגָּעָן דִּי סִימָאָנִים פָּזָן דָּעַר זָזָן. אַ בְּלָוָע גַּרְוְנְגָּע טְוָנְקָלְקִיּוֹת הַיְלָט אַיְין דָּאָס שְׁטָעָטָל.

אַיְן דָּעַם שְׁמָאָלָן גַּעַסְלָי, וּוּאוּ מִין שְׁטוּבָ שְׁטִוִּיטָ, אַיְזָמִיר אַנְגָּעְקָוְמָעָן אַנְטָקָעָן אַ בְּרוּיְטָבִיכְיָע קָה אֹן זִיר קִימָאָט וּוּי גַּרְיבָּן מִיטָּ דִּי בְּאַקְעָס אַיְן דִּי וּוּנְעָטָפָן בְּזִידָע זְיוּתָן גָּאָסָט. דִּי קָה הָאָט אַ מְרוֹקָע גַּעַטָּאָן מִיטָּ מִילְכִּיקָּר פָּאָרְגָּאָטִיקִיָּיט. אַיְרָנָסְעָר בָּאָסָט שְׁטוּמָדְאָשָׁוּן אֹן רָוּ. אַיְדָה אָבָּגְעָמוֹזָט גִּיְזָן קְרִיקְוּעָנָם, לְאֹזָן דִּי קָה פְּרִיְעָר אַרְיוִינְגִּיּוֹן. אַיְךְ אָבָּגְעָמוֹזָט אֹן גַּעַטְרָאָכָט אֹזָן דָּאָס אַיְזָן אַ "לְיִירְוִיסְ-פּוֹרְסָטָס" - קָה.

אַבְּיִסְלָ טְשָׁעְרָעְדָּעְשְׁטוּבָ הָאָט אַ וּוּיְעָ גַּעַטָּאָן. אַיְךְ שְׁמַעְטָרְאַיְצָנָאָוּ מִיטָּ אַ צְנִיפְלָגָנָאָוּ. אַיְדָה טָאָפָן אֹן דָּעַם אַמְּאָלָא אַמְּאָלָא אַיְן אַמְּאָלָא מִיטָּ אַ-דָּעְסָ-אַ פִּינְגָּרָל. אַלְעָ צְוָאָנְצִיךְ יָאָרָהָבָן זִיר גַּעַנוֹמָעָן אַרְאָפְקִיְּקָלָעָן פָּזָן מִין עַלְתָּעָר אֹזָוּ וּוּי שְׁטִינְגָּרָפָן הָאָרָצָן. אַיְךְ וּוּרָ אֹזָוּ יָוָגָג אֹזָן דָּאָס קִינְדָּעְרָסְטְּרָעְמָפָל דִּינָט מִיר שִׁיר פָּזָן דָּעַר נָאָזָן אַיְן אַיְן אַוְיְסְגָּעְנוּוֹיְטִיקָּט דִּינְוָעָלָלָעָ. אַיְךְ וּוּרָ גַּעַד פָּעָרְלָעָךְ יָוָגָג. בָּאָטָשׁ לְוִיָּה אַחֲיָים בָּאָרוּעָם צָוָדָעָרָמָעָן אֹזָן וּוּיְיָן : עַסְוָ !

מִין שְׁטוּבָ שְׁטִוִּיטָ קְרָוָם : זַי חִינְקָט אַפָּה אַ וּוּאָנָט. זַי אַיְזָבָעָר פְּרִישָׁ אַפְּנָעְקָאַלְעָכָט, דִּי פְּרִיזְבָּעָ אַפְּגָעְטָוְנָקָעְוָעָט מִיטָּ גַּלְעָדָר לְיִים. דִּי קְרָוָמָעָ פָּעָנְצָטָעְרָלָעָךְ פָּזָן דִּי לְיִוְמָעָנָעָ וּוּנְעָטָהָבָן מִיר דָרְקָעָנָט. מַעַלְאָבָט אַיְן פָּעָנְצָטָעָר : -- יָאָסָל ! יָאָסָל !

אַיְךְ בִּין אַרְיִין אַיְנוּוֹיְנִיקָּה. -- נָו יָאָסָל, דָרְקָעָנָט מִיהָה, -- הָאָט זִיר פָּאָרְמִיר אַנְיִידָעָר גַּעַשְׁטָלָט אַ יְוָגָע. חַוְבָעָ פְּרִוי מִיטָּ אַיְסְגָּעְנִיְּתָן פָּאָרְטָה.

דער מאן אירעה, מיט א בלאנדר בערד און א גענאלטן קאָפּ, איי געשטאָגען אין א ווינקל הויז און געהאלטן א פלאַש איי האנט. איך האָב באָטראָכט די פֿרוּי, און ווי דורך א נעם א זאג געטָאנְג:
— דְּרוֹוֹאָסְקָעַ!

זֵי האָט אַרוֹיסְגַּעֲלָאָזֶט אַ קוּוִיטְשִׁיקָן גַּעֲלָעְכְּתָעָר, זֵיךְ אַ דְּרוּיִי געטָאנְג צּוֹם מאָן:

— עֻווּעָדִי! עַר האָט מעַךְ דָּרְקָעַנְט. דָּרְלָאָגְנָג דָּעַם ווֹיַן.
זֵי האָט גַּעֲשְׁטָעַלְט צּוֹם טַוְשׁ זַיְלָבְּרָעָנָה בַּעֲבָרְלָעָךְ, בְּרוּיִט, קָעָז,
הַאֲרָטָע אַיְיָר.

— עַם, טְרִינָק, יָאָסֶל, זְשָׁאָלָעוּוֹ נִישְׁטָט. אַזָּא גַּאֲסָט, אַזָּא
גַּאֲסָט. סְחָאָרִיךְ קְלָאָפְּטָט מִיר אַזָּא.

בָּאָמָּעָן דָּרְעָצְיוּלְט זֵיךְ: — מְעַגְּסָטָט עַם הַעֲרָן יָאָסֶל! — מִיר
הַאֲבָן גַּעֲשָׁאָט פָּנוּ פְּרוּנָאָה, אַ זְעַקְעַלְעַ מִיטְטָן גַּאֲלָה, הַאֲבָן מִיר
דָּאָס פְּאַרְמָאָוּרְט אַוְנְטָעָרְן פְּרִיפְּעַטְשִׁיק. אַיזְזָאָס אַבְּעָרְטָרְאָר
יאַנְאָנוֹ. האָט מִעְן אַנְגָּהָבוֹן אַוִּיסְטָרָאָכָּט אַפְּ אָנוֹ. אַזְזָאָס
גַּאֲלָד אָנוֹ גַּאֲלָה, בֵּין סְאָזְזָאָזְגָּנָעָן אַחֲין צּוֹ דָּרְעָגְעַפְּטָאוּ. אַיְיָן
איַנְדְּרָעְפְּרִי: אָחָא, מִעְשָׁקְטָט רְוָפְּן מִיְּן עַיְוָדְין. האָב אַיְדָא גַּעַד
טְרָאָכְט, אַזְזָאָז עַר וּוּט אָפְּזִיצְזָאָן אַיְן קָאָנְצָעָר עַטְלָעְכָּעָטָעָמָּה, אָנוֹ זָאָגָן:
ニִין אָנוֹ נִין, אָנוֹ אַיְינְמָאָל נִין, וּוּ בָּאַ לִיְּטָן, אָנוֹ קָוָמָעָן אַהֲיָם אָנוֹ
שָׁא. שְׁפָעְטָעָר אַבְּיסָל, אַיְדָא גַּיבְאָס קָוק דָּרוּבָּן פְּעַנְצָטָה, מִיְּנָעָר גַּוְיָט
מִיטְטָעָס אַפְּרָעְמָדָן, אַזְזָאָז פְּרִילְעָךְ, פְּוֹנְקָט וּוּי עַר וּוּאָלָט עַפְּעָס
גַּעֲמָאָכָּט אַ גַּוְטָעָסָעָט. זֵיזְזָאָז קָוָמָעָן אַרְיָין אָנוֹ זָאָגָן גַּאֲרָנִישָׁת.
נָאָר מַעְגָּשָׁט זֵיךְ דְּלִיבָּעָן אַוְנְטָעָרְן פְּרִיפְּעַטְשִׁיק. — נַעֲכָאִי וּוּאָלָט
עַר אַיְבָּרְגָּעְנְעַכְּטִיקָּט בָּאַזְזָאָז בְּאָטָש אָיִין נָאָכָט, וּוּאָלָט מִיר
ニִישְׁט אַזְזָאָז בָּאָגְגָעָג גַּעֲטָאָסָט אַזְזָאָז...

דָּרְעָרְמָאָן שְׁלָאָגְט אַיְבָּעָר: — כְּבָאָדִיר שְׂוִין טְוִוְונָט מַאָל גַּעַד
זָאָגָט אַזְזָאָז דָּי גַּעֲפָעָאָו וּוּסְטוּ נִישְׁט אַפְּנָאָרְן. — עַר וּוּעַנְדָּט זֵיךְ אַזְזָאָז
מִיר: — איך האָב זֵיךְ גַּעֲשָׁעָמָט צּוֹ דָּרוּיָעָן מִיטְטָן צָוָנָג גַּאֲלָד
איַזְזָאָז? פְּרָעָעָן זֵיךְ. סְאָזְזָאָז דָּא! זָאָגָן אַיְדָא. מַאָלָאָדִיעָץ, זָאָגָן זֵיךְ.
אָנוֹ וּוּעָן אַיְדָא וּוּאָלָט זֵיךְ גַּעֲזָאָגָט אַ לִיְּנָה, גַּעֲמָט מִעְן צּוֹ דָּאָס גַּאֲלָד
אַזְזָאָז פְּאַרְפָּאָלְן. אַזְזָאָז קָרִינָג מִיר דָּרְפָּאָר סְכִוּרָע אַזְזָאָז טְאָרְגְּסִין, אַזְזָאָז
פְּאַרְדִּין נָאָק אַזְזָאָז אַפְּקָאָר קָרְלָעָךְ.

פון קווניב הינטער מיין הויז קליננט דער האמער דעם זעלבן מונטערקלאנג ווי שטענדייך. טראיאנאנווער לייט האבן זיך אין דער רעוואַלזיע געאנדרשט, אבער דער האמער האט דאס נישט באָדראָפט. ער אייז שטענידק געוען אנדערש, און איזט אייז ער פונקט אָזוי אנדערש ווי שטענדייך.

זידל דער אלטער קאּוועל האט אָפֿגעַהָאָמְעַרְט ביז 86 יאָר מיט איין האמער און מיט איין ווערטל: "ש וו ער אַבְּרַצּוֹלְעַבְן אַהֲמָעָה," און איזט זאגט עס זיין פערט וויב. מײַן זיידל, זאנגט זו, אייז שוּן אָפְּ דער עַמְּסָעָר ווּלְט. ער האט אַבְּרַגְּנָעַלְעַבְט אַזְוֵן פון 68 יאָר, ער האט אַבְּרַגְּנָעַלְעַבְט דעם ווֹרְשָׁוּוּר ווֹאנְטֶר זיינְגָּה, אבער ש וו ער אַבְּרַצּוֹלְעַבְן אַהֲמָעָה. אַיך דערקלְעַר אַיר, או אַבְּרַצּוֹלְעַבְן אַהֲמָעָר מִזְוְן זַיְן שְׂטָאָרְקָעֵר פון אייזוּן. ענטפערט זו: — מײַן זידל, אייז געוען און אַיזְוּרְנָעָר אַיד. ער ווֹאלְט נַאֲך גַּעֲקֻעַנְט לְעֵבָן אָזְוּנְט, ווּעַן ער ווערט נישט יַאֲדָשֶׁן לְיוּוּעָ. דער מַאֲלַכְעָמָאָוּסָם מוֹזְהָבָן אַט טָרְיעִין.

אַיך טְרִיסְטֶט זו: — נָה ווֹאָס זַאֲל מַעַן טָאָן? מַעַן קָעֵן דַּאֲך נישט שְׂטָאָרְבָּן גַּעֲונַטְעָרְהִיּוּט.

אָפְּ חִימֵל אייז שוּן דער לְעַצְטָעָר טְרָאָפָּן אַוְונְטַ-בְּלַיּוּ אַוְנְטַעַרְתָּ גַּעֲנַגְעַן. ס'איוּ פִּינְצָטָעָר אַין מִין גַּעַל.

טְרָאָיְנָאָוּ אַיז שְׂטָעַנְדִּיק גַּעֲועַן אַן אַוְנְטַעַרְגַּעַנְגַּעַן שְׂטָעַטְל. אַיך גַּעַדְעַנְק אַז ווּעַן אַקְינְד אַיז אַוְנְטַעַרְגַּעַוְאָקְסָן האָט מַעַן דָּאָס אַרְוִיסְגַּעַפְּרִיט קִיּוּן זְשִׁוְטָאָמִיר אַדְעָר קִיּוּן בָּאַרְדִּיטְשָׁוּדוֹ דָאָס אַפְּגַּעַבְן פָּאָר עַפְּעָם, אַזְוּנְט מַאֲכָן פָּאָר אַלְיִיט. ס'איוּ אַבעָר נִישְׁט אַלְעָמָל גַּעֲועַן קִיּוּן אַרְטָט דָעַרְפָּה, פְּלַעַגְט עַס קּוּמָעָן צְוּרִיק, אַרְוָמְגִין מִיט אַצְּרִיסְעַנְעָם פִּידְזָשָׁק אַבְּרָעָן מַאֲרָק, בָּאַרְוּעָם אַזְוּנְט הַוּנְגָּרִיךְ.

אַבעָר הַיִּינְט אַיז דָּאַזְוּאָז אַז אַרְבָּעָטָן. מַע גַּיט מִיר אָפְּ גַּרְוּסָן, אַז טְרָאָיְנָאָוּר יַוְנְגַּלְיִיט בּוּיְ�וּן דְּנִיעְפְּרָאָסְטָרָאִי מַאֲכָן טְרָאָקְטָאָרָס אַזְוּטָאָבָּסָן. זַיְיִ שִׁיקָּן פון דָאָרָט שְׁפִּיּוֹן פָּאָר זְיִירָעָר טָאַטְעַמְּמָאָע, ווֹאָס זַעַנְעָן גַּעַבְלִיבָּן שְׁטִיְּזַיְּן אַיז טְרָאָיְנָאָוּ בָּאָגְלִיךְ מִיט דִּי קְרוּמָע שְׁטוּבָעָר..

טְרָאָיְנָאָוּ אַיז נַאֲך ווֹיְנִיךְ סָאָוּטְזִוְּיָרָט. אַלְץ ווֹאָס דָאָס שְׂטָעַטְל האָט אַפְּגַּעַנְאָשָׁט פָּוּנְמָעָרְשָׁן פִּינְגָּה יַאֲרָ פְּלָאָן, אַיז אַ בְּרוּקְרָטָן שְׁלִיאָה, אַיז טְרָאָקָל, אַז אַלְעָמָל עַלְקְטָרִיךְ.

מען האפט נאך או פון דעם שטעהל זאל אמאָל עפֿעַס ווועַן,
דערווויל קען מען דערמייט גָּרְנִישֶׁט מַאֲכָן. מאַכְמָעַס ס'איַז נָעָנַט
זו שיפֿעַטָּאוּקָעָר גָּרְעָנִיַּז, אוֹז אַ רְיוֹזִיקָעַ דָּאָרָט אַוְיסְצּוּבָּיָעַן באָז
דייטנְדְּיךָעַ פָּאָכְּרִיךָן. אָבָּעָר די עָרָד אַין טְרָאַיְזָנָאָזָו אַז פָּוֹל מִיט
פִּינְחָאַיָּאָר פְּלָאָן, זַי אַז שְׂוֹאָרַץ אַזְוַן זַאְפְּטִיךָ וַיַּי אַ גָּנְגָּרְשִׁין.
די עָרָד צָאָפְּלָט זַיְךְ נָאָךְ אַ גָּלְעָט פָּוֹן אַ פּוּיְעָרְשָׁעַרְתָּהָאנְט — אַז זַי

וועט גָּלְעָנְנוּוֹרָעַן מִיט אַ מָּאַזְוּבָּאָכָּעַ
ס'איַז צְוֹנְעָלְאָפָּן, אַן אַטְעַם, עָלִי דָּעַר בְּיוֹנְגָּלְבָּעָרָה, אַ הָאָרָט
גָּעָנְקָאָטָן אִידְלָ מִיט אַ גָּלְמִיעָרָן בְּעֶרְדָּל. עָרָהָאָט מִיךְ אַרְוָמָד
גָּעָנוּמוּן מִיט בִּיּוֹדָעָה הָעָנָט אַזְוַן יְעָרָעָרָהָקָיָטָל אַזְוַן פָּאָנִים
הָאָט גָּלְאָכָּט.

ווער אַזְוַן עָלִי? עָלִי אַזְוַן דָּעַר, וָאַסְמָס וָוָעַן ס'הָאָט אַוְיסְגָּעְבָּרָאָכָּן
אַ פּוּיְעָרָבָּאָסְטָעָן — אַלְעָבָּאָסְטָעָן אַז שְׁפָעַטָּעָר נָאָכָּט, הָאָט עָר זַיְךְ
אַוְגָּעְנְבָּאָפָּט פָּוֹן גָּלְעָנְגָּרָאָזְוַי צְעָטוּמָלָה. אַז עָרָהָאָט פָּוֹן דָּעַר
פָּאָלְיָצָעָאָרָאָפָּט אַלְאָזָי אַיְנְגָּעְמָאָכָּחָ אַזְוַן אַגְּנָעְחוֹזָיָבָן עַמְּן.
— מִין בְּאַלְעָבָּאָסְטָעָן — אַגְּנָעְחוֹזָיָבָן — אַזְוַן גָּעוּזָן אַזְוַן סָאָרָט
מָעָנְטָשָׁעָה, וָאַסְמָס נָאָךְ אַז אַפְּזָשָׁאָר הָאָט מַעַן גָּעָקָעָט באָזְרָאָט
פָּאָרוֹזָקָן אַ בִּיסְלָאָזָי אַיְנְגָּעְמָאָכָּחָ אַזְוַן הָאָבָּן פָּוֹנָם לְעַבָּן.

דערנָאָךְ אַזְוַן גָּעָקוּמוּן בְּעַרְלָה דָּעַר קִירְוָשָׁנָעָר. עָרָהָאָט אַונְדָּן
טְרָעָנְגָּוְהָוּבָּן זַיְן גְּרוּיְסָעָבָּאָדָר מִיט דָּעַר הָעָנָט אַזְוַן גָּעָאָגָּט :
זַעַטָּה, יַאֲסָל, מִין בְּאַדְרָ אַזְוַן וּוּוִיס. דָּעַר מָאַלְעָכָאָמָאָוּסָהָעָסָה הָאָט
מִיר שְׂוִין אַיְנְגָּעְזָוִיְּפָט.

ס'איַז גָּעָקוּמוּן עַלְיָקָדָעָר קָאָוּעָל אַזְוַן דָּעַר צְרָצְיָוָלָט אַז זַיְן
וּוּיבָּה הָאָט זַיְךְ פָּאָרְקִילָּט נָאָךְ פָּאָרָאָיְרָן וּוּינְטָהָר, הָאָט עָר אַזְרָאָט
אַיְנְגָּעְרוּבָּן דִּי פְּלִיְּצָעָמִיט צְעָטוּקָעָ אַזְוַן אַזְרָאָיְסָגָּעָקוּוּעָטָשָׁט
אַ בְּיַינְדָּל. הָאָט זַיְךְ גָּשְׁקִימָט רְוָפָּן רִיצְקָעָ מְוֹדְרָעָם, הָאָט עָר אַזְרָאָט
אַפְּגָּעְשָׁפְּרָאָקָן אַזְוַן צְוֹנְעָבָּנְדָּן אַ מְוֹלְטָעָרָל זַיְךְ דָּעַר פְּלִיְּצָעָ. אַיְצָט
הָאָט זַיְךְ הָאָרָבָּה, שְׁעַטָּמָט זַיְךְ זַיְךְ, דָּעַר פָּאָרָ אַזְוַן זַיְךְ נִישְׁטָמָט גָּעָקוּמוּן
מִיר זַעַן.

מַעַן דָּעַר צְרָצְיָוָלָט מִיר אַז אַוְרָאָמְטִישִׁיךְ יְוּנְגָּרְמָאָנְטִישִׁיךְ אַזְוַן
גָּעוּזָהָרָן אַ סְוִיכָּעָר פָּוֹן סְוְכָּאָרָעָם. עָרָהָאָט זַיְךְ אַזְוַן דָּעַר
צִיְּתָן פָּוֹן רְעוּאָלְזִוְּצִיְּעָ אַרְבָּעָגָּעָפָּעָלָט קִיְּזָן עַנְגָּלָאָן.

און ער איז דארט א מיליאנטשיק. אורהאמטשיך איז געווען א בענקל' אונ-בעטן-פאררכטער. נאָר ער האט זיך געשטעט צו זיין א באַלמעלְאָכָע, וויל ער האט געטראנָג גאלדנע פענסגען מיט געפֿוצְטָע שיך. האט א לעז פון אים געמאָכָט א לֵידֶל:

אורהאמטשיך יונגערטמאָנטשיך,
מעכאניק פון די בעטן,
וואָען ער נײַט אַין גָּסָם אָרְיוֹן
קוקט ער אָפָּהָרְדָּעָן.

סָאַנִּי דָּעַם אָפְּטִיכְעָרָט וּוּבָּ
ברענְגָּטָּעָר פּוּיְלָעָר נִיסְלָעָר
וואָען ער פָּאָרְרִיכָּט בָּאָ אַיְרָ דִּי בעטָר,
פָּאָלָט זִי פּוּנִי פִּיסְלָעָר.

ס' איז געקוּמָעָן יעשה פון די לאָכָע, אַן אַיְנְגָעָךְ אַרְטְּשָׁעָטָעָר
זאָקָן מִיט אַיְבָּרְגָּעָוָו אַקְסָעָנָעָ בְּרָעָמָעָן אַוְן אַ לִיסָּע אַיְן דָּרָר בָּאָרָד.
ער האט מִיר אַ מעָלָק גָּעָטָן דִּי האָנָט שָׁאָלָעָם אַוְן זִיךְ אַנְיְּדָרָר
גַּעֲעָצָט, ער אַיְזָ אַפְּגָּנְעָסָן עַטְּלָעָבָע שָׁאָ, האָט גַּעֲוָאָרָט אַזְּ מַעְ
וְאַל זִיךְ צָעָנִין, ווּוְיל ער ווּיל מִיט מִיר עַפְּעָטָם שְׁמוּעָסָן פּוּן זַיְעָר
אַ וּוּכְטִיקָּן אַיְנְיָעָן. ווּעָן די לאָעָצָטָעָר פָּאָר מַעְנְשָׁן הָאָבָן גַּעֲנוּמָעָן
אַחֲרִים נַיְינָן, הָאָבָן זַיְ אִים גַּעֲרוֹפָן: קוּמָט, דָּרָבָע יַעֲשָׂע, שְׁוִין
שְׁפָעָט! גַּיְוָת, גַּיְוָת, האָט ער אַ מאָרָ גַּעֲטָאָן מִיטָּן שְׁטָעָקָן, אַיכְלָ
טְּרָעָפָן אַחֲרִים אַן אַיְיךְ. ער האָט זַיְ אַפְּגָּנְעָהִיבָן פּוּן שְׁטוּל אַוְן
מִיט עַרְנְסָטָע בְּרָעָמָעָן מִיךְ גַּעֲפָרָעָגָט:
— וְאַסְלָ, זַגְמִיר דָּעַם עַמְּעָם, אַבָּעָר דָּעַם עַמְּעָם! זַגְמִיר,
וְאַסְלָ, אַיְן אַמְּעָרִיךְ אַיְזָ פָּאָרָאָן שְׁמַעְתָּאָבָאָק?
איַד עַנְטָפָעָר: — יָאָ.

— נָה — זַגְמִט ער — אַטְּ-אַדְּאָסְ-אָהָב אַיְדָע גַּעֲזָלָט וּוִיסָן.
אַ גַּוטָע גַּאֲכָטָם.

איַד האָב אִים גַּעֲזָגָט: — אַיְרָ האָט אַזְוִי, לְאַנְגָּג גַּעֲוָאָרָט,
פְּרָעָגָט כָּאָטָש נַאָר עַפְּעָט.

ענטפערט ער : — איך האב פיוינט יונעם מאראטשען א קאָפֶן.
איך האב ליב קורייז און שאָרָה. געפֿרגנט אַ וואָרט. יוֹיצָע גַּעוּעַן.
אייז געונטערהייט. אַט בֵּין איך גַּעֲקוּמָעַן, אַ פֿרְעָג גַּעֲטָאָן עַפְּסָם,
טאַי אַדִּי.

ס'האט אַים גַּעֲדוּירט אַ הַבְּשׁ שְׂטִיקָל צְיוּט, בֵּין ער האט
דרצְיוֹת, וּוי אַזְוִי ער אַיְזַז נַעֲמָג מִיט קַאֲשָׁעוּע גַּעַם.
נַאֲר וּוֹעֵן ער האט זִיךְ פַּאֲרְטִיפֶּט אַיְזַז שְׂמַעְטָאָבָאָק, האט ער מִיךְ
פארלוֹוָן אַונְטָעָר די הענט.

איינְדרוֹיסָן האט די נַאֲכָט גַּעֲפִינְסְּטָעָרט אַיְזַז גַּעֲדִיבְּטָעָר בְּלִינְדְּזָעָר
קִיְּט. פּוֹן גַּאנְץ וּוַיִּיט האָבָּן די אוּיְּעָרָן קוּיְּסְ-קוּיְּסָפְּאָרְנוּמָעָן אַיְזַז זִיךְ אַ
פּוֹיעָרָש גַּעֲזָנָג. אַ לאָנְגָּזָאָמָעָר אָקוֹרָאַינְגָּר נִינְגָּן, וּוי גַּעֲזָוִיגָּן פּוֹן
אַ לִירָע, האט דּוֹרְכְּגַעְפְּדָרִימָט די בְּלִינְדְּעָ לְוֹפְּט אַוְן אָפְּגָּנוּוּקָט די
זַאֲפְּטָן פּוֹן דָּעָר פְּעַטָּעָר ערָה. ס'האט זִיךְ אוֹיסְגָּעוֹווִין אַז
וּוֹעֵן נִישְׁטָּה דָּאָס זִיסְעָ פְּעַלְדְּגַעְזָוָאנָג אַיְזַז דָּעָר נַאֲכָט, וּוֹאַלְטָן
טוֹרָאִיאָנָאָוּעָר קִינְדְּעָרְלָעָךְ קִיְּנָמָאָל נִישְׁטָּה גַּעֲוָאָלָט נַיְּוָן שְׁלָאָפְּטָן
פְּרִילְיָנָג בְּאַנְאָכָט.

איך האב צו זיך אליאן געוזנט : געונג ! סע מז געמען און עס צו דע גודנע ווואצקאציעס וואו איך קוילע מײַינע יונגען גראנע זומערס אלע זומער. ס'איין מיר נימעס דער גלאָק וואָס רופט צו יעדן ברויטמאָל : עסן, עסן, עסן. דער גרויסער בוים, וואָס שטייט באָס אַרְיִינְגָּאנְג צום האָטָעל, אוֹז שׂוֹן אַזְוֵי אלט אָזְוֵי צעפָאַטְלָטָט. אוֹז וווען דער ווינְט טוֹט אַ בלְאָזָן אַזְוֵי אַיְם, ווַיְיַיְזָן זיך שׂוֹן גְּרוּעָן בְּלָעַטָּעָר. דער באָרג, וואָס אַנטְקָעָן, שטייט אָזְוֵי שְׁטִיטָט. אָזְוֵי טְרָאנְגָּז זיך אַפְּ דער פְּלִיְיכָע זְיַין וְשְׁמוֹת מִזְטָפָּלָאַנְטָעָרָטָע בְּיִמְלָעָך. דַי זְוֵן נִיסְט אַפְּ אַיְם גְּאנְצָע פְּאַמְעַנְיִיצָע הַיּוֹסָע לִיכְטִיקְיָוָן אָזְוֵי אַיְם וְוַיְיַיְנָיק. מִיר אַזְוֵי אַפְּ נִימָעָס גַּעֲוָאָרָן מִיְּן זומערזואַקָּצְיעָץ צוּוַּשָּׁן גְּרוּסָע בערגן אָזְוֵי קְלִיְּנָע בִּירְגָּעָר.

דער ימֶעך האָב אַיד דֻּעָם זומער באַשְׁלָאָסָן אַרוּפְּקִירְכִּין אַפְּנָן שְׁטָעָרָן מַאְרָם אָזְוֵי אַיבְּרָזְזָמָעָרָן עַרְגָּעָץ אַרְגָּוּס דַי אַיְנְשְׁטִיְּזָן-טָעָרָעָם. איך ווֹיָס שׂוֹן פָּוֹן כָּאַרְאָקְטָעָר ווֹיָל עַפְּסָעָס אַיסְפָּרָן, ווֹעַט עָר. אַלְעָמָאַי שְׁטָאָרָקָן כָּאַרְאָקְטָעָר ווֹיָל עַפְּסָעָס אַיסְפָּרָן, ווֹעַט עָר. פָּאַרְאָבָּאָנָה. נָו ? אָזְוֵי גַּעַלְתָּשָׁמְעָלָט ! — אַסְיַּמְעָן האָט אָרוֹ אַזְוֵטָמָט מִיר שׂוֹן באָגָן ווָאָס אַיד בֵּין צְרוּיקָן גַּעֲקָומָעָן.

אַרוֹף אַפְּנָן שְׁטָעָרָן מַאְרָם בֵּין איך זְוִיְּרָפָאַשְׁעָט : פְּרִיעָר האָב אַיד אַרוּפְּגָּעָוָאָרָפָן מִיְּן כָּאַרְאָקְטָעָר אַפְּנָן הַיְּמָל. אָזְוֵן אַיד האָב אַזְוֵאָס כָּאַרְאָקְטָעָר (פָּוֹן קְלִיְּנוּוֹיְיָ אָוֹחָ) אָזְוֵן דֻּעָם כָּאַרְאָקְטָעָר גַּיְבָּאָר זְוֵר נִישְׁט אַרְיָה, אַזְוֵאָס מַעֲנְטָשׁ בֵּין איך.

אָזְוֵן אַיְצָט, לִיבָּעָ לְעוֹזָה, מַעֲגָט אַיר זְוֵר פָּאַרְלָאָזָן אַפְּ מִיר אַזְוֵן שׂוֹן יָאַרוֹף אַפְּנָן שְׁטָעָרָן מַאְרָם. ווֹאָרָן ווָאָס האָב אַיד גַּעַהְאָט אַנְצָזָאוּוּרָן ? איך האָב דְּאָקָד שׂוֹן אַפְּלָעָ קְיָיָן כָּאַרְאָקְטָעָ נִישְׁט גַּעַקְעַנְתָּ האָבָן, ווֹיָל אָזְוֵאָס כָּאַרְאָקְטָעָר קָעָן מַעַן קְיָיָן כָּאַרְאָקְטָעָ נִישְׁט האָבָן.

איך האב א טאנץ געטאן זיינער הויך און איידער איך האב אום פיעט צוריק אראפזוטאנצן, האב איך זיך גענומען אונטערפערבען די פיאטס מיט א ברײטן בעכער און זיך אראפנגעויבערט דערווײַל אָפּ דער לְעוֹאנָע.

איך בעט איך, ליבע לעוזה, כאפט מיך נישט בא קיין ליגן.
איך וויס דאך וואס איך באבלט זיך אין קאָפּ. איך טראקט זיך אָוָאָדָע אָז אָמְנְשָׁ אִיךְ דָּאָךְ אָשְׁוּרָעָ
וואָה, טָאָ וְאָזְוּזָעָה חָאָט עָרָ גָּעָ
קעָנָט ? . זאלט איך דעם געַזָּאָקָפּ אָרְטָרְבָּיָן
טרְבָּיָן פָּוּן זיך מִיט אָטְרְקָיָשׁוֹ
הָאָנָטָעָךְ, ווֹיְל אִיךְ אָנָעָם כָּאָרְאָקְטָעָרְ בֵּין
גָּעוּוֹן גְּרִינְגָּעָרְ פָּוּן אָפּ עַדְעָרְ. די גָּאנְצָעָ
שְׂעוּרְקָיָיט פָּוּן אָמְנְשָׁנָטְ לִיגָּנְטָ נְאָרָ
איָן זִיְּן כָּאָרְאָקְטָעָרְ, אָוּן מִיןְ כָּאָרְאָקְ
טָעָרְ אִיז שְׂעוּרְעָרְ פָּוּן צָעָן יַאֲסָלָםְ.

אט אָז כָּאָרְאָקְטָעָרְ האָבְ אִיךְ דָּרְעוּמָךְ זָאָלָטְ אִיךְ זִיךְ נִישְׁתָּ
כִּירְעָשָׁן דָּאָרוּוֹת, ווָאָס אִיךְ זִיךְ שִׁוְּן אָפּ דָּרְלְעָוָאנָעָ אָוּן רְוִיכְעָ
אָ צִינְגָּרְעָטְלָ.

שְׁפָעָטָה, ווֹעֵן דָּאָס צִינְגָּרְעָטְלָ הָאָט מִיר גַּעַנוּמָן בְּרִיעָן אַיְן
די פִּינְגָּרָה, האָבְ אִיךְ דָּאָס אַרְיְינְגָּעְשְׁטָעָטְ מִיטְן פִּיעָרְ אָרְאָפּ אַיְן
דָּרְלְעָוָאנָעָ אָרְיָין, אָזְוִי ווְאִין אָקְאָרְטָפְּלָיָעָ.
וּוֹעֵן דָּרְרָזְ וְיִינְגָּרָ אִיז גַּעַוְּאָרָן צְוּעָלָה, האָבְ אִיךְ זִיךְ אָרְמְגָעָזָעָ
אוֹ סְ'אָזְנָ שְׁלָעָכְטָ. ווָאָס אִיז ? אִיךְ האָבְ פָּאָרגְעָסְן מִיטְנְעָמָעָן צְאָזָ
פָּוּדָרָה. האָבְ אִיךְ שִׁוְּן גַּעַמוֹת אַיְינְרִיָּין דָּאָס צָאָנְדָבְּרָשְׁטָלְ אַיְן
דָּרְלְעָוָאנָעָ אָוּן זִיךְ אַוְיְסְפָּצָן די צִיְּן.

וּוֹ אִיךְ האָבְ דָּאָס צָאָנְדָבְּרָשְׁטָלְ אַיְן מַוְיל אַרְיְינְגָּעְנוּמָן, האָבְ
אִיךְ דָּרְפְּרִילְטָ אָ פּוֹל מַוְיל לִיבָּעָ. אָבָעָרְ ווָאָס פָּאָרְ אָ לִיבָּעָ מִינְטָ
איָרְ ? עַפְּעָם נְלָאָט אָזְוִי לִיבָּעָ אָזְוִי ווְאָמָעָ פִּילְטָ אַיְן אָחָרְ ?
וְוַיְסָעָד ווָאָס. אַלְצְדִּינְגָּה הָאָט זִיךְ פָּאָרְלִיבָּטָ : די אוּינְגָּה האָבְ
גַּעַפְּלָאָקְעָטָ פָּוּן לִיבָּעָ. די אוּינְגָּה האָבְן זִיךְ גַּעַרְוִיטָלָטָ פָּוּן לִיבָּעָ.
די נָאָזָה האָט גַּעַפְּלִיגְלָטָ מִיט די נְאָזְלָעָכָרָ פָּוּן לִיבָּעָ אָוּן דָּאָס
צָאָנְדָבְּרָשְׁטָלְ אַלְיוֹן אִיז מַעַשְׁגָּעָנָעָ גַּעַוְּאָרָן פָּוּן לִיבָּעָ. סְ'חָאָטָ
זִיךְ גַּעַוְּאָרְפָּן, מִיט אִיז אַזְוְאַסְיְבָהָה אָז אִיךְ האָבְ דָּאָס נְאָרְ נִישְׁתָּ

דערקענט, וויל מײַן צְאַנְבָּעַרְשְׁטָל, דָּאַרְפְּט אַיר ווֹיסָן, אַיז שְׂטָעַנְדִּיך
געווּעַן שְׂטַוֵּל ווֹי אַ טּוּב. אַיךְ הָאָב דָּאָס צְאַנְבָּעַרְשְׁטָל גַּעֲמוֹת בִּינְדוֹן
אוֹזַיְוּ ווֹי אַ ווֹילְד בִּיקְלָה. אַיךְ יָא.

אָפַ מִיר אַלְיוֹן זָאַלְטָ אַיר זִיךְ נִישְׁתַּכְּדָעַשְׁן: אַיךְ בַּאַדְאָרָף נִישְׁתַּכְּ
קִיּוֹן סָאָךְ צּוֹ ווּעָרָן רַאֲמָאַנְטִישׁ. ווֹיְלָ ווּאַלְטָ אַיךְ בַּאַדְאָרָף
אַ סָאָךְ צְעַרְעַמְאַנְיָעַם מִיטָּ אַיְיכְּקָעַרְ הַיּוּסְעָרְ לִיבָּעָ, מִיטָּ
רַאֲנְדָעַוּוּאַעַן בְּאַ דִּי סָאַבּוּוּיִם, מִיטָּ פַּרְעוֹנָעַן אָזְן דִּימְעַנְטָעַנְעָ
פִּינְגְּרָלְעָרָה, ווּאַלְטָ מִיר נִישְׁתַּכְּגַּסְטָאַיְעָטְ קִיּוֹן צִיּוֹת צּוֹ אַרְבָּעַטָּן. אַיךְ
קָוקְ אָפַ לִיבָּעָ מִיטָּ אָזְן עַפְלָאַוְגָּה, מִיטָּ אַ וַיְיַנְשְׁלַבְלִיקָּה. ווּעַן אַיךְ הָאָבָ
גַּעֲזָאַלְטָ אַיְינְמָאָלְ טַרְעָפָן גַּלְאָרְעָעַן בָּאָס טִיְּה, הָאָבָ אַיךְ אַפְּנָן ווּעַגְּ
גַּעֲטָרָאָכָט: דָּעַר טִיְּה לִינְגְּטָ פְּלָאָךְ צְוּפָוּנָסְ פָּוּן אָזְן עַרְנָסָטָן
פִּינְצְּטָעָרָן בָּאָרָגָן. סָאַיְן דָּאָרָט אַוְמָעַטָּה. נַאֲרָ מִיטָּ גַּלְאָרְעָעַן
בָּאָס טִיְּה, אַיְוּ עַפְעָס אַנְדָעָרָשָׁ. אַ טִיְּה בָּאַנְאָכָט אָזְן אַ מִידָּלָ
אוֹזְ בַּוְכְלָאָלְ קִיּוֹן טִיְּדָקָ נִישְׁתַּמְ, אָזְ אַוְבָּ אָס טִיְּדָקָ זַעַטְ נִישְׁתַּ
סָ'מִירָלָ, מַעַג דָּעַר טִיְּדָקָ זִיךְ אַוְנְטָעַרְצִינְדָן.

וּוְאַיךְ הָאָבָ זִיךְ דָּעַר עַרְשָׁטָן פָּוּן גַּעֲטָאַן מִיטָּ דָּעַר לְעוֹוֹנָנָעָ דִּי
צִיּוֹן, בֵּין אַיךְ גַּעֲוָאָרָן הַיּוֹסְ פַּאֲרָלִיבָטָן. אַיךְ הָאָבָ נִישְׁתַּכְּ
קִיּוֹן צִיּוֹת צּוֹ קְלִיְוָבָן דִּי אַדְעָרָ יְעַנְעָ. דִּי לִיבָּעָ הָאָטָ שְׁטָרָקָ גַּעֲפָלָאָ
קָעָרָטָ, הָאָבָ אַיךְ זִיךְ גַּעֲוַיְלָטָ אַזְוִי ווֹיְ אַיְן אַ סְרִיפָעָ. אַיךְ בֵּין גַּעֲוָעָן
גַּרְיוֹתָ צּוֹ שְׁפִילָן אַ לִיבָּעָ מִיטָּ דָּעַר עַרְשָׁטָרָ זָאָךְ וּאַסְ וּעַטְ מִיר
סָוּמָעָן צּוֹ דָּעַר הָאָנָטָ.

בְּהָאָבָ זִיךְ אַ דָּרְאָמָאַטִּישׁ פָּאַטָּשָׁ גַּעֲטָאַן אִין הַאָרָצָן אָזְ
אַרְוִיסְגַּעַשְׁלָעַפְטָ אַ נַּאֲדָלְפָאַדְעָם פָּוּן מִיטָּ קָאַמְזּוּלְ-לְאַגְּזָ. גַּעֲשָׁטָעַלְטָ
אָפַ קְנִי אָזְן זִיךְ הַאָרָצָקָ צְעַוְשָׁטָ מִיטָּן נַאֲדָלְפָאַדְעָם. גַּעֲכָאָפָטָ
אַ שְׁטָאָךְ אִין לִיפָּ אָזְן גַּעַלְיָטָן פִּיְוָן. בֵּין גַּעֲוָעָן צְוְפָרְדוּן דָּרְפָּנוּן
וּוֹיְלָ פַּאֲרָשְׁטִיְוִיטְרָמָקָ: לִיבָּעָ אַן לִיְוָדָן הָאָטָ מִיר אַ טָּאָם אַזְוִי ווֹיְ
אַ טְוַלְעָרָ אָזְן אַ קוּוֹאָדָעָ. דָּעַרְיָמָעָךְ הָאָבָ אַיךְ אַוְיַסְגַּעַלְיָטָן דִּי
בְּעַסְטָעָ לִיבָּעַסְ-לְיוּדָן מִיטָּן גַּרְעָנִין פַּאֲרָגְעָנִין. אַרְיִינְגַּעַלְיָינִטָּ דָּאָס
צְאַנְבָּעַרְשְׁטָל אָזְן דָּעַר נַאֲכָלְעָסְקָעָרָ קַעְשָׁעָנָעָ פָּוּן מִיטָּ סְוּעַטָּרָ,
צּוֹם לְעַצְטָן מָאָל בַּאֲטָרָאָכָט דִּי וּוּאַנְדָעַרְלָעַכָּעָ לִיבָּעָ לְעוֹוֹנָעָ, אַוְיָסָ
עַקְרִיצָטָ מִיטָּן נַאֲמָעָן אָפַ אַיר אָזְן אַירְיִישָׁ אָזְן עַנְגְּלִישָׁ, אַ פָּאָךְ
גַּעֲטָאַן מִיטָּן פַּעַבְעָרָלָ, אָזְן ווֹאָוּ ווּרְ ? אַיךְ פְּלִיְּ.

אוֹ אַיךְ פְּלִיְּ וּוּיָדָר שְׁנָעַל הָאָבָ אַיךְ גַּוְטָ גַּעֲוָאָסָטָ, וּוֹיְלָ ווּעַן
אַיךְ הָאָבָ גַּעֲוָאַלְטָ אַ קָּוקְ טָאָן אַל זָהָהָ, הָאָבָ אַיךְ זִיךְ שְׂוִיןָ, מַעַרְ

ニישט אַנגָעָזָן. דאס אִיז גָּעוּזָן אַסִּימָן אָז אִיךְ פְּלֵי נִכְּבֶּר פָּן
מיין אוֹינְגְּבָלִיךְ. אָנוּ אָז אַוְינְגְּבָלִיךְ הָאָב אִיךְ דָּאָפְּקָעָ אַשְׁנָעָלָן.

אִיךְ בֵּין פָּאָרְפְּלוֹינָן אֲפָּזָן אָרֶט וּוֹאוֹ סִיחָאַט זִיךְרָעָלְקָע. הָאָב אִיךְ
אַקְּלִיּוֹן הַיְמָעָלָעָ אָזְוֵי גְּרוּזָס וּוֹיְ אַטְּאָטְרָעְשָׁוְיָאָרְמָעְלָקָע. הָאָב אִיךְ
דָּאָס מִיטָּאָפְּנָעָר אַוְנְטָעְגָּהָיְבָן אָזְ אַרְיָנְגְּבָלְקָט אַיְנוּיְינִיךְ.
אִיךְ הָאָב גָּעוּזָן וּוֹיְ אֲפָּזָן מִיטָּצְוְוֵי הַיְסָעָקְיָילְקָעָן זִיכְרָעָן
אַקְּלִיּוֹן רְבָּבוּנְעַשְׁלִיְמְשָׁקָל אָזְ אַרְוּם אָסָ שְׂעוּבָן וּוֹיְסָעָ
מַאְלָאָכְעַמְלָעָק אָזְוֵי וּוֹיְ אַפְּגָעְקָאָלְעַכְטָעָ פְּלִינָה, אָזְ אַטְּיוּוּלָעָ, אַ
שְׁוֹוָאָרָצָס וּוֹיְ אַפְּלֵי מִיטָּהָרָנָה, וּוֹאָלְגָעָרָט זִיךְרָעָן אַפְּן בִּיכְלָל פָּאָר
דיּוֹ פִּיסְלָעָךְ פָּוּנָעָם אַלְמָעְכְּטִיכְלָה.

דיּוֹ הוֹוִת פָּוּנָעָם הַיְמָעָלָעָ אָזְ גָּעָ —
וּוֹעַן צָאָרָט גְּרָין, באַפְּינְטָלָט מִיטָּאָטְרָעְשָׁוְיָאָרְמָעְלָקָע
שְׁטָעְנְדָלָעָ, אָזְ אַבְּרוּזָן לְעָ —
וּוֹאָלְכָלְהָאָט גָּעְשָׁמְעָקָט אַיְן דָּעָם,
דיּוֹ גְּרוּזָס וּוֹיְ דָּאָס שְׁוֹוָאָרָצָפָל פָּוּנָעָם
אַקְּוֹאָטְשָׁקָע.

סְגָעָטָל הָאָט אַשְׁנָעָן בְּלָאָזְ גָּעְטָאָן אֲפָּהָ דִּי קְיָילָן אָזְ
אַרְוִיסְגָּעְפִּיעָרָט :

— אַלְעָ גָּעְטָה, גְּרוּזָס אָזְ קְלִיּוֹן, זָעָנָעָן באַגְּלוּבָט אָזְ באָ
לְוָוָבָט, באַדְאָוָונָט אָזְ באַבְּעָנְטָשָׁט, באַיְאָלְעָוָעָיוָוָעָט אָזְ באַשְׁמָאָיָי
סְרָאָעָלָט פָּוּנָעָם זָוְיָעָרָע באַשְׁעָפָעָנָשָׁן. אָזְ אַיְן אַיְצָטְקָעָרָעָ פָּוּנָעָם
20 תְּנָן יַאֲרָהָוָנְדָעָרָט אַיְן מַאְמִיעָשָׁאָרָעָגָעָן אַזְ לָאָזְ אָזְ
פָּעָלָקָע, וּוֹיְ מִינָעָ מִוְּקָרָבָן, דָאָרָבָן אַיְן אָמוֹוִיסְנָקִיָּוָט !

אָזְ אַיְן מַאְלָכָלְהָאָט אַוְסְגָּעְשָׁרָין :

— מַעְבָּטְקָעָר מִוְּקָרָבְגָּנָט ! אַלְעָ באַשְׁעָפָעָנָשָׁן וּוֹאָסְדִּינָעָן צְוָו
אַ שְׁטוּקָעָ אַרְיָנְגְּבָלְיָילָעָם הָאָבָן סִידְרוּמָלָעָ, אָזְ אַן דָּעָם אַיְן
ニישט מַעְלָגִיָּק צְוָו דָּרְלָאָגָגָעָן אַלְוִיבָן צְוָו קִיְּזָן גָּאָט אַיְן דָּעָר וּוּלָטָם.
מַעְגָּר אַפְּיָילָע זִוְּזָן פָּוּנָעָם קְלָאָטְשָׁע.

סְגָעָטָל הָאָט וּוֹיְדָעָר אַבְּלָאָזְ גָּעְטָאָן זִיךְרָעָן אַפְּן פִּיעָרָט
טָעָפָל אָזְ אַרְוִיסְגָּעְפִּיעָרָט (מִיטָּאָפְּנִישָׁ) :

— אִיךְ בֵּין אַ באַשְׁעָפָר אָזְ גָּעְלוּבָט זְאָל זִוְּזָן מִיןָן מַעְכִּיָּט.
— עָרָהָאָט צְוָגָעָרָיקָט דִּי פְּינָגָעָר צְוָו דִּי אַוְינָן, זִיךְרָעָן גָּעְנוּמָעָן
שְׁאָקָלָעָן וּוֹיְ אַ רְעָבָי אָזְ אַרְוִיסְגָּעְזָאָגָט :

— זְאָל וּוֹעִי—רְזָן סִידְרוּמָלָאָק !

דאס מאלעכַל האט זיך נישט געלאָזט "בלאָפָן" און געואָנט :
— אלמעכטיקער מיקראָבן-האָר ! סידוריימלעך אלֵין איז
בלאָטָע ! ס'דָאָרָה אִין דִי סִידְוִרִים לְעֹכֶב גַּעֲשִׁיבָן זָוִין : שמאַיסְרָאָעַל,
שָׁאַלְעַמְזָעָכָה, שָׁאַלְעַם אַש — קַיוּוֹנוֹנִי, יַאֲמִקְפָּעַר קָאָטָן, יַעֲמִפְּרַד
קָאָן, טִיקָּן-יָאָסָעָת, יַאֲסָעָפָּה פָּום, אַן דִי נַיְעַ טַפְּלָע :
אנְשָׁעַרְיוֹאַצְעַדְעַנְשָׁרָאַוּוֹתָש ! אַנְשִׁיט וְעַנְעַן דִּינְנָע סִידְוִרִים לְעֹכֶב
ニישט וווערט קיון שפּוי !
ס'גַעַטְל האט זיך זוֹידָעָר גַעֲנוּמוּן שאַקְלָעַן מִיט פָאַרְמָאַכְטָע
אייגַלְעַד אָון האט אַרוֹיְסְגַעְקוּוֹטְשָׁעַט :
— אַשְׁרִיְבָּעָר פָּוָן טַפְּלָעָס זָאָל וּוְעַי — רָן !
אָון אַיך בֵּין גַּעֲוָוָהָר.

אַיך האָב אַרְיוֹנָגַעַשְׁטָקָט מִין נָאָז אַין הַיְמָעָלָע אַרְיוֹן, ס'גַעַטְל
הָאָט זיך גַעֲטָאָן אַדרְיָי אָון אַ בלְאָז אָפָ מִיר, אַכְבָּר אַיך
הָאָב זיך נִישְׁט גַעֲשָׁרָאָסָן, ווַיְוַיל מִיט אַין שְׁפִי אָפָן קִיסְעָה אַאֲוּעָה,
פָאַרְלָעַש אַיך אִים דִי צָוְוִי קַוְילָן, — אָון אַוִּים גַעֲוָעָטִיקִיִּים.
הָאָט זיך ס'גַעַטְל אַכְפָּה גַעֲטָאָן באָ דִי אַוִּינָן מִיט אַוִּיסְגַעְזָוִינָע
פִּינְגָּעָר. ס'הָאָט גַעֲוָאָלָט מַאֲכָן דָעַם אַיְנְדוֹרָס אוֹ זָיַן צָרוּעָ אַיּוֹ
הַעַלְיוֹשׁ פִּיעָר.
— בָּאָרָע נִישְׁט, רִיבְוִוְינְגַעַשְׁלִילָעָם ! — האָב אַיך אִים מִיט
אַנְאָר הַיְמָישׁ קָאָל אַזְגָּנָעָטָאָן.
ס'גַעַטְל האָט אַיְנְגָעָז אָז אַיך בֵּין נִישְׁט קִיּוֹן יַאֲלָה, האָט
עַם בָּאַשְׁטָעַלָּט באָ מִיר טַפְּלָעָס פָאָרָן סִידְרָל. אַיך האָב אַרוֹיְסָ
גַעְזָוִינָן מִין "פָאָונְטָנְפָעָן" אָון גַעֲנוּמוּן שְׁרִיבָן אַ מַוִּידָעָאַנִיכָל :

מוֹידָע אָנוּ לִיְוָפָא

מִיר דִי מִיקְרָאָבָן
דָאַנְקָשָׁעַן אָון לְאָבָן
אוֹנוֹנָעָר אלמעכְטִיקָן
בָאָסָטָאָן
אוֹן בָאָסָטִיקָן.
מִיר וְעַנְעַן פְּרוֹסָן קָלוֹגָן
אוֹוִי וּוְיִי חַעְלָצָעָר,
גַעֲרָעָם לְעַשִּׂישָׁן,
אַמְיוֹן סַעַלְצָעָר.

א טערקיישע טפילע פון באָד

צוֹלִיב דִין גַעְנָאָד
 גַיְיעַן מִיר אַין בָאָד.
 מִיר שִׁקְוָן דִיר אַ דָּאנָק
 פָוָן דָעָר אָוִיבָּרְשָׁטָעָר בָאָנָק.
 מִיט הַיּוֹסָע פַּיְפִּיקְלָעָך
 זַוְנָגָעָן מִיר שִׁירָע
 אָוָן וּוְרָסָאַיָן אַ וּוּוּדָרְשָׁפָעְנִיקָעָר
 וּוּעָט בָאָקְוָעָן דִי פָעָגְרָע.
 וּוְיִיל מִיר זַוְנָגָעָן פָּרוֹם אָוָן קָלוֹג
 אָזְוִי וּוְיִיל דִי הַעַלְצָעָה,
 גַאֲדָעָם לְעַקְיָישׁ,
 אַמְיוֹן סְעַלְצָעָר.

יאַנטְזְיוֹוָן-אַינְדָּעָקָם:

שאָבָעָם : בּוֹלְקָע.
 סִימְכָּעְסְטוּרָע : הַולְקָע.
 אַינְדָּעָרְוֹוָאָכָן : טְפִילָן.
 אָחָדָעָר עַלְטָעָר : בְּרִילָן.
 פְּרִימָאָרָן : בְּרָאְכָעָס.
 אָקוֹש אַין סִידָעָה,
 גַאֲדָעָם לְעַקְיָישׁ,
 אַמְיוֹן סְעַלְצָעָר.

אַיצְטָהָט זַיְד גַעְשְׁטָעָלָט דִי פְּרָאָנָע, וּוְיִקְלְיוֹן זַאְל מַעַן
 דְּרוֹקָן דִי טְפִילָעָם ? אַיךְ האָב גַעְהִיָּסְן דָאָס דְּרוֹקָן "פְּיִיקָעָ" (פָעָטָע
 אָוִיסְיָעָם), אָבָעָר דִי גַאֲתָהָיוֹת הָטָט נִישְׁתַּגְעַוְאַלְטָמָ, בָאָטָש גַּיב אַיר
 אָ קְרָעָנָק ! זַי הָטָט גַעְפָּאְדָעָרָט צָו דְּרוֹקָן דִי טְפִילָעָם אָזְוִי קָלוֹינָ
 אוֹ דִי מִיסְרָאָבָן זַאְלָן דִי סִידְוִרִימְלָעָךְ קַעְנָעָן טְרָאָנָן אַין דִי
 בּוּזְיסְקָעְשָׁעָנָעָם.
 מַעַן הָטָט אָוִיסְגָּעָרָעָבָנָט אוֹ דִי בּוּכְשְׁטָאָבָן דָאָרְפָּן זַוְיָן נִיְיָן

טוויזנט מאָל קלענער פון צען טויזנט מאָל גַּאֲרְנוֹשֶׁט, אַנִּישֶׁט וּוּט
עַס זַיֵּךְ נִישֶׁט אַוִּיסְצְּטָעַלְן. אַיךְ הָאָב דָּעַם כַּעֲשָׂבָן נִישֶׁט פָּאַרְשְׁטָאָ
נָעַן, וּוַיֵּלְכְּ בָּא מִיר אַיְזָן מאָל גַּאֲרְנוֹשֶׁט אַיךְ גַּעֲגָע וּוַיְינִיק.
הָאָב אַיךְ דִּי טְפִילָּעַס פָּאַרְזְּגָלְטָן אַין אַקְּנוּוּעָרטָלְ, אַנְגַּעַשְׁרִיכְן דָּעַם
אַדְרָעַס אַיְזָן אַלְעַ שְׁפָרָאָכְן. אַידִישׁ מִיטְ רַוִּישׁ:

מַאֲרָגֵן פְּרִיְהִיּוֹת
ЗАВТРА СВОБОДА
50 E. 13th Street
New York, N. Y.
Phone: ALg. 4-9481.
פְּלָאנָעַט קְרִיזְוִס.

דָּאָס בְּרִיוּוֹל הָאָב אַיךְ אַרְאָפְּגָנוּוֹוָאָרְפָּן אַפְּנָן עַרְדְּקָוָגְלָ פָּאָר דָּעַר
"קְרָאָפְּיּוּוּ" פון דָעַר "מַאֲרָגֵן-פְּרִיְהִיּוֹת" אַוְן זַיֵּךְ גַּיד אַפְּנָעַי
טוֹרָאָנָן פון דָעַר קְלִיּוֹנָעַר גַּאֲתָהִיּוֹת. פָּעַ, אַיךְ הָאָב פִּינִּינְטָ קְלִיּוֹנָעַ
גַּעַצְלָעַךְ. נִישֶׁט אַזְוִי צְוִילָב דָעַם קְלִיּוֹנָעַם אַוִּיסְזָעַן, נַאֲרָסְאַיְזָן
פָּאַשְׁעָט נִישֶׁטָּאָ וּוּמָעָן צְוִילָעַן.

אַיךְ הָאָב פון קְלִיּוֹנָוִיּוֹן אַוְן פִּינְיָנְטָ רַעְלִיגְיָעָ מַעַר פון כָּאָזָעָר.
נַאֲרָסְאַיְזָן אַשְׁטִיקָל בָּאָזְעָר קָעַן מָעַן אַבְּרָאָט טָאָן אַוְן סְאַיְזָן
נִישֶׁט גַּעַפְּרוּלָעַךְ. אַבְּכָעָר מִיט אַרְעַלְגָּעָע קָעַן מָעַן אַפְּיָלוּעָ דִּי נָאָזָן
נִישֶׁט אַפְּוּוִישָׁן. סְאַיְזָן גַּלְאָט אַשְׁוּרָעָר בָּאָמְבָעָ אַנְגַּהָאָנָגָע אַפְּ
דִּי צִינְגָּעָר פון נָאָרִישָׁע אַוְן קְלִגָּע בָּעָהִיםָעָם, וּוָאָס מִינְיָנָע אַזְוִי
וּוְעָלָן זַיֵּךְ אַזְוִי לְאָנָג שָׁאָקָלָעָן אַוְן דָּאוּוֹעָנָעָן, בֵּיזְזָוִי וּוְעָלָן אַרְוִיסְדָּ
שָׁאָקָלָעָן אַשְׁטִיקָל גַּעַפְּרוּלָטָ פִּישָׁ פָּוָנָם לְיוֹוִיאָסָן. וּוָאָס הָאָבָן זַיֵּךְ
מוֹירָע, אוֹ נָאָכָן טּוֹוִיט וּוְעָלָן זַיֵּךְ שְׁטָאָרָבָן פון הַוְּגָגָר?

אַגְּנָנָעָצָע אַנְטִירָעַלְגִּינוּעָע דָעַמְאַנְסְטָרָאַצְיָע הָאָט זַיֵּךְ בָּא מִיר
אַיְזָן קָאָפְּ צְעַדְעַמְאַנְסְטָרָאַצְיָוּעָם. אַוְן נָאָךְ אַסְאָךְ קְלִגָּע גַּעַדְאָנָקָע
זָעַנָּעָן דָּוְרָכְנָשׁוֹוָאָמָעָן פָּאָר מִיּוֹן סִיכְלָ. אַבְּכָעָר וּוּעָר הָאָט צִיּוֹת
גַּעַחְאָט צְוּטָנְצָהָאָבָן מִיטָּן סִיכְלָ? אוֹ אַיךְ בֵּין נַאֲרָסְאַיְזָן פָּאַרְנוּמָעָן
אַיְזָן דִּי הוַיְכָע סְפָעָרָן אַפְּנָמָרָם.

אַיךְ הָאָב אַפְּלִי גַּעַטָּאָן זַיְעָרָהָוָה, אַפְּאָר מִיּוֹל הַעֲכָרָר פון
הַעֲכָרָה, אַוְן הָאָב דָּעַרְזָעָן עַפְּעָס אַבְּקָעָנָטָן חִימָלְ וּוָאָס אַיְזָן מִיר גַּעַר
חַאַגְגָעָן אַזְוִי נָאָעָנָט אַיבָּרָן קָאָפְּ אַזְוִי וּוּי אַרְגָּנְשָׁרָם. אַיךְ הָאָב

אָרוֹוִיסְגָּעָנוּמוּן מֵיָּין צִינָגְרָפִיסְקָל, אָרִיְינְגָעַשְׁמָעָקָט אֵין הַיָּמָל אָנוּ דָּוְרְכְּגַעַבְּאָזָן אַ לְּעָכְל. אִיךְ הָאָב אָרִיְינְגָעַקְוָקָט מִיט אַ גַּעַנְיוּוֹישָׁ אָוִיג אָנוּ קָלָאָר גַּעַזְעָן וּוּי גַּאַט אֵין אַ פִּיעַרְדִּיקָן קָאַפְּעַלְיוֹשָׁ הָאָט אָרוֹמְגַעַהְאַלְטָן זַיְן גַּעַטְינְ אַפְּ אָזָן אָרָט, וּוּאָס עָר אַלְיָין בָּאַשְׁטְרָאָפְט פָּאָר אָזָא הָאַלְטָעָכָץ מִיט אַפְּאָר מְאַנְאָט גַּעַהְעָנָם. עָר הָאָט אִיךְ אַ גַּלְעַט גַּעַטְאָן מִיטָּן מוֹילְעָד אָנוּ גַּעַזְאָגָט:

— נִישְׁתְּגַעַדְאִינְגָּעַט, גַּעַטְינְקָע, דַּי גַּעַטְעָר וּוּלְזָן קוּמָעָן בָּאָרְטָאָכָטָן מֵיָּין שִׁינְעָן גַּעַוּלְטִיקְיָיט.

— וּוּעָר וּוּוִסְ, — עַנְטְּפָעָרְטָן זַיְן גַּעַטְיָן, — עַפְּשָׂעָרְ הָאָבָן יְעַנְעַע גַּעַטְעָר שֻׁעַנְעָרָעָגְ גַּעַוּלְטִיקְיָיט?

— וּוּאָס רַעֲדָסְטוּ וּוּאָס, — הָאָט זַוְקָנְאָט אַ קָּאָר גַּעַטְאָן אָנוּ אָרִיְינְגַעַבְּאָקָט אַ זְוַלְבְּעָרְנָעָ צִיבָעָלָעָן זַיְן זְוַרְדִּיקָן קָאָס אָרִיּוֹן.

— וּי אָזָוִי, — זָאָגָט עָהָר — קַעַנְעָן זַיְיָ הָאָבָן שֻׁעַנְעָרָעָגְ גַּעַוּלְטִירָיְטָן, אָזָזָיְיָ הָאָבָן נִישְׁתְּגַעַדְאִינְגָּעַט גַּעַטְיָן וּוּי אִיךְ הָאָבָ, אַ דָּאנְקָמָיְן לְיָבָן נָאָמָעָן, אָמִיָּן סָעַנְטָשָׁעָרִי.

— וּוּאָס? — זָאָגָט דַּי גַּעַטְיָן, — יְעַנְעַע גַּעַטְעָר הָאָבָן אָוִיךְ גַּעַלְבְּטָעָ?

— אַ קְרָעָנָה, — עַנְטְּפָעָרְטָעָר. — וּוּאוֹ וּוּלְזָן זַיְיָ גַּעַמְעָן?

אַזְוּלְכָעָ אַלְטָעָ גַּרְוִיָּעָ גַּעַרְבִּכְטָעָ גַּעַטְעָרָה, אָזָזָיְיָ מְרָאָפָן גַּרְאָצִיעָ, וּוּלְזָן הָאָבָן גַּעַלְבְּטָעָ? אַ מְאָקָעָ!

פְּרָעָגָט דַּי גַּעַטְיָן: — אָנוּ דַּו רַעֲכָנָסְטָ, אָזָזָיְיָ בִּזְמָטָקָעָ אַ יוֹנְגָעָ?

— דָּעָר סָאָפָ אַיְזָנוּט! — הָאָט זַוְקָנְאָט אַ צִינְדָר גַּעַטְאָן אָנוּ פָּאַרְבְּרָעָנָט אַפְּ קְוִיל אַ פָּאַרְזְּשָׁאָעוּרְטָעָ דִּיְוִוְשָׁ יָאָרָן, וּוּאָס אַיְזָ אַיְם גַּעַהְאָנְגָעָ פָּוּן אַוְנְטָעָר דָּעָר פָּאַכְוּעָ אַפְּ דָּעָר לְיִנְקָעָר זְוִיטָ.

דָּעָר אַרְאָן-פִּיעַירָה הָאָט דָּעָר גַּעַטְיָן אַפְּגַעְבְּרִיטָ אַ פִּיסְלָ. זַי הָאָט גִּיךְ אַזְוּקְגַעְהָוּנְקָעָן אָנוּ זַיךְ פָּאַרְבּוֹנָדָן דַּי בְּרָאָנָדָן מִיט אַ שְׁטִיכָלָ קְיָלוֹן רַעֲגָנְבּוֹיָגָן.

נָאָט הָאָט אַרְוִיְסְגָעָנוּמוּן אַ פָּעַנְצָטָעָר פָּוּן בּוֹזְעַמְקָעַשְׁעָנָעָ אָנוּ גַּעַנְמָעָן קוּקָן. הָאָט עָר דָּעְרוֹעָן וּוּי אַ בְּרוּטָעָר נָאָט מִיט אַ האַנְיָלָ בָּאָרְךְ הָאַלְטָט אֵין אַוְנְטָעָרְקוּמוּן מִיט אַ קִיםְסָעָקָאָפְוּעָד אַפְּנָ אַקְסָלָ:

טָאַסְקָעָט דָּעָם קִיסְעָ אַפְּאָר שְׁפָאָן. בָּעָט זַוְקָנְאָט יְעַצְמָן — זְעַצְמָן זַוְקָנְאָט.

בָּעָט זַיךְ אַפְּשָׁטְטִין, — שְׁטִיטָאָט אַפְּ. בָּעָט זַיךְ, בּוּמְכִילָעָ גַּעַמְעָן דָּעָם

קיסעאָקָאָוועֶד אָפֶן אַקְסָל, — נעטֶת. בעט זיך טראָגָן, — טראָגָן.

בעט זיך קְרֻעְבָּצָן, — קְרֻעְבָּצָן. אָוֹן אֲזֹוי קָעְסִיְידָעָר.

דעָר "יוֹנְגָעָר" נָאָט הָאָט זַיִן גַּעֲטִין דָּרְקָלְעָטָה, אָז דָּעָר נָאָט

מוֹזַיִן אַגְּנָפְעָלְלָעְדָּבָעְקָאָוָעְדִּיקָעָר נָאָט.

— דָּרְלָאָגָג מֵיר דָּאָס קָאָוָעְדִּיקָעְסָטָל, גַּעֲטְרִיְעָנָקָע, וּוּלְלָ

אַיך דָּרְרוּוַיְלָאָגָגָן שִׁים אַף אַיִם מִיטָּקָאָוָעָדָר דָּרְכָן פָּעָנְצָטָעָר.

די גַּעֲטִין הָאָט דָּרְלָאָגָגָט, הָאָט עַר גַּעֲנוּמָעָן דָּרְיוּעָן דָּעָם

דָּרְיוּעָר אָפֶן קָעְסָטָל אָוֹן בָּאַשָּׁאָסָן דָּעָם נָאָט מִיטָּקָאָוָעָדָר.

דעָר נָאָסְטָרְגָּנָאָט הָאָט זַיִן אַלְאָזָוּ גַּעֲטָאָן גִּבְעָר אָוֹן מִיטָּקָאָוָעָדָר.

צּוּפְרִידְנְקִיְיט בָּאַדְרָאָקָט : — אַיְיָעָר קָאָוָעְדָּה הָאָט מִיךְ דָּעְרִמְינְטָעָרָט. אַבְעָר צּוּ וּוּאָס

וְאַלְטָט אַיר זַיִן מַאְטָרִיאָךְ זַיִן ? אַיךְ בֵּין נִישְׁטָקִין פָּאָרִיעָץ. גִּיטָּ

מֵיר דָּאָס קָאָוָעְדִּיקָעְסָטָל אָוֹן אַיכְלָמִיר שִׁוְּן אַלְיָין בָּאַקְאָוָעָדָר אַיִן

די נִוְיִיטִיקָע עַרְטָעָר. — עַר הָאָט אַרְיוֹסְגָּנְעָכָאָפָט דָּאָס קָעְסָטָל, פָּאָרָ-

הָוִיכָן אַחֲנָט אָוֹן זַיִן אַרְיוֹנְגָּנְעָבָלָאָוֹן קָאָוָעָד אַונְטָעָר דָּעָר פָּאָכְבּוּעָ.

פָּאָרְחוּיכָן אַפְּסָס אָוֹן זַיִן אַרְיוֹנְגָּנְעָבָלָאָוֹן קָאָוָעָד אַונְטָעָר פָּסָם. צּוּמָ

סָאָפָּה הָאָט עַר סְ'גָּנְצָעָעָקָעָט אַיְנְגָּנְעָשְׂלָגָנְגָּעָן אָוֹן גַּעֲזָגָט אַדָּגָן.

די גַּעֲטִין הָאָט זַיִן צּוּגְעָוָצָט לְעַבְנָן בָּעַקְאָוָוָדְיָקָן נָאָט אָוֹן אַיִם

גַּעֲבָעָטָן עַר וְאַל אַיר דָּרְצִיְילָן וּוּאָס פָּאָר אַגְּלָט עַר הָאָט. דָּעָר

נָאָט הָאָט אַוִּיסְגָּשְׁפָּגָן דָּעָם דָּרְיוּעָר פָּוּנָם קָאָוָעְדִּיקָעְסָטָל אַזְוִי וּוּי

מַעְשְׁפִּיט אַוִּיס אַפְּיָשְׁבִּינְדָּל אָוֹן גַּעֲנוּמָעָן דָּרְצִיְילָן :

— אַיךְ אַלְיָין, וּוּדוֹ קוֹסְטָמִיךְ אָן, בֵּין אַגְּכָטִישָׁוּטָעָה

מִיטָּאַיְטָקָע בָּעוֹוָאָוָקָעָן (יְהָהָה). דָּעָר גַּרְעָסְטָעָר נָאָט בָּאַיְדָן, וּוּסְטָטוּ

דָּאָךְ מִיךְ פְּרָעָן וּוּאֲזֹויִי אָוֹן וּוּאָס אָוֹן וּוּעָן, וּוּלְאַיךְ דָּיְרָ דָּרְצִיְילָן

פָּוּנָם "אָ" בֵּין "תָּ".

: אַיךְ בֵּין אַמְּלָאָגָג נְעוּוֹן אַנְאָט פָּאָר זַיִן אַלְיָין. כְּהַאֲבָ

פָּאָרְמָאנְטָמִינְגָּעָ אַיְגָעָנָעָ דָּרְיִיסִיךְ מַאְלָקְבִּים, צּוּוּיִ שָׁאָק שְׁטָעָרָן,

אַמְּעָלְקָעְדִּיקָע לְעוֹוָאָנָעָ, אַקְוּפְּעָרְנָעָמָעָ מַוְילָעָה, אַרְגְּבָנְבָוּיָן, אַפְּרָ

וּוִינְטָעְדִּיקָע שְׁטוּרְמָוּוֹנָטָן, צּוּוּיִ שִׁירְדִּים אָוֹן אַמְּלָעְכָּמָאָוּסָם,

אָן אַלְמָעָן.

: אַיךְ בֵּין מֵיר גַּעֲזָגָט אָפֶן חִימָל וּוּי אַגְּרָאָפָּה אָוֹן וּוּאָס הָאָט

מֵיר גַּעֲפָעָלָט ? נָו, נָו, הָאָט זַיִן מֵיר פָּאָרְגָּלוּסָט קוֹנָסָט ! וּוּאָס וּשָׁעָ

טָוָט נָאָט ? סְיִיחִיסָט, וּוּאָס וּשָׁעָטוֹ אַיךְ ? נָעַם אַיךְ אַפְּוּפִיל מִטָּא

לעבערל, מיט א פאר אויערטער, מיט א פאר קרייזעם, מיט א פאר האר מיט א פאר נאולעכער, מיט נאך א פאר קליניקיטן — מאדר מיר א מענטשלעל און לאו עם ארכונטער אפ דראדר. אוזוי ווי איד בין שיין ניט קיון צויציקל, קניעהארע א גאט אין די פיויערדיקע יארן, האב איך גערעכט, און סאיין קעדאי צו האבן עמייצן אונטער זיך, וואס זאל מיר א דאנק טאן אדרער א לוייב טאן פון צייט צו צויט. וויל וואם, משטיינטגענט. איז דאס נאנצע לעבן פון א באשעפרע?

:: איך האב זיך דעמאַלט געמאַכט נאך א בריסAMILע און זיך א נאמען געגעבן "דעָר גאט פון וויניקוואָס", וויל, ווי דו קוקטט מיך און, בין איך וויער א קאָרגענָה. די זון פֿלְעָג אִיך קִיּוֹנְמָל נִישְׁטָאָרוּסִיכְּן. נאָר אַמְּאָל, וווען איך בין געוווען וויער אויפֿגעַלְיגַּט, פֿלְעָג אִיך אַפְּטָאָן מִיטָּן קִלְיָינָעָם פּֿנְגֶּרְלָאָפְּנָה שְׁטָעָרָן, און זאל מײַן מענטשלעלע וען אונטן, איז ער האט א גאט אָוִיכָן. די לעוֹאנָע פֿלְעָג אִיך האָלְטָן אֵין קָאָמְזְוִילְקָעְשָׁעָנָע אָוּן אַמְּאָל, גָּאָר אָמְגָעָן, וווען איך פֿלְעָג מיך אַיִּינְכָּוּן באָרכָוּ צו מײַן לִיבָן נְאָמָעָן, האט זיך אַרְוִיסְעַנְלִיטָשָׂט אַ בְּרוֹזָן לְעוֹאָנָע אָוּן באָלוֹיכָטן אָוּיְרְשְׁפִּיךְ פון מײַן באַשְׁעַפְעָנִיש. מַוְנָּט, זאל מײַינָס אַיבָּרְגָּנִי.

:: איז זיך מעיאַשְׁעָוּ ס'מענטשל אָוּן סְהִיבְתָּן אָוּן ווָאָקְסָן העכער אָוּן העכער בֵּין ס'איַיְן אַרְיוֹינְגְּנוֹאָקָסָן מִיטָּן קָאָפְּ אַין הַיָּמָל אֲרִין. ער האט זיך געמאַכט אַ פֿאָסְקָוְדָּנָע טְעוּוֹע — צו פֿאָרְפְּרִירְן דָּעַם יָאָם אָפְּ אַיִּוֹן, אַרְיוֹסְרִיְּדָן דָּעַם גַּאנְצָן פֿאָרְפְּרִירְעָנָעָם יָאָם (איַיְן רָאָד אַיְן) אָוּן זָאָרְפְּן דָּעַם יָאָם אַיבָּרְזָיךְ אַיְבָּרְזָן יָאָם. אָוּן צָוָם סָאָפְּ נִישְׁטָאָלְגָּן דָּעַם יָאָם אָפְּן זָלְבָּן אָרְטָן.

:: זענען געפּומָען צו מיר שטְרוּמוֹינָטן זיך באַקָּלָאנָן, אָוּ זַוְּיִי האָבָן זיך גַּעַלְקוֹזָט אַושְׁפָּז פָּוּן אִיסְטָמָרְזְּבָּדְטָאָן אָפְּ מִין יָאָם אָוּן אִים נִישְׁטָאָלְגָּן אַינְדְּרָהָיִום.

:: האָב איך געוווען אָוּן סְאיַיְן שְׁלָעָכְּטָן, האָב איך גַּעַוְאַלְטָט באָר שְׁטְרָאָפְּן מִין באַשְׁעַפְעָנִיש מִיט הַיְּדִיפְּבָּעָר אַדְרָעָר מָאָוְלָעָן. האָב אָבָעָר מְוִירָע גַּעַחְאָטָם. הַיְּינָט אַיְן אַנְדְּרָעָר צִוְּיָהָן, וויל באָלְדָּעָפְּ, אַיְן רָעוֹאַלְזְּצִיעָה. בין איך אַוּוּקָע אָוּן גַּעַמְאָכָט אַ גַּעַוְאַלְדִּיקָן קָאָנָי know you טְרָאָקָט. מִיט אַוְטָקָע בְּעוֹוֹזְקָעָן דָּעַר נָאָט פָּוּן

אָוּרָאָמָעָן, דַעֲרָ טָאָטָע פּוֹנָם יוֹזָל, אָוָן דַעֲרָ פָאָסְטָעָר פּוֹן דִי קָאָרְשָׁעֶרֶת לְעַמְשָׁעֶפֶסֶן. דַעֲרָ קָאָנְטָרָאָקָט הָאָט גַּלְיוֹיטָעָט, אָוָן אַיְטָקָע בְּעֻוּאָוּקָע לְיוֹגָט זַיְד שְׁלָאָפָּו, זַאָל אַיךְ פָאָר אִים גַּנוּעָלְטִיקָן.

— אָוָן אַ גַּלְיוֹבְטָעָה אָסְטָו? — הָאָט דִי גַעַטָּוָן אַ פְּרָעָג גַעַטָּוָן.

— נַיְוָן, נַיְוָן, נַיְוָן! דָאָס נַיְשָׁט! — הָאָט דַעֲרָ בְּרִיְטָעָר גַּנְתָּאָט

אַ נַיְוָן גַעַטָּוָן מִוְתָּן קָאָפֶן.

— פָאָרוּוֹאָס נַיְשָׁט? — הָאָט אִים דִי גַעַטָּוָן גַעַפְרָעָגָט מִוְתָּאָט

אַ סִירְוּפְ-שְׁמִיכְעָלָעָן וּוַיְנָקָל אָוִינְג.

הָאָט עַר גַעַנְטָפְרָעָט: — נַאֲךְ דָאָס פְּעַלְתָּ מִיר! זַיְד טְוִילָן מִוְתָּאָט מִיְוָן בִּיסְלָן נַאֲכָטִיקָן פְּינְצָטָעָן קָאָוּעָד. לְאָיִ מִיְּתָאָט לְאָמְעָד אַבְּעָר וּוָאָס רַעַד אַיךְ! נַיְוָן, נַיְוָן! פָעַ! אַיךְ צַיְמִינָעָן וּוּרְטָעָר צְוֹרִיק. — עַר הָאָט אָרוּסְגַעְנָוָמָעָן אַ צְוּוֹעָנָלָן פּוֹנָם אַוְיעָר אָוָן גַעַנְעָן צְיוּעָן דִי וּוּרְטָעָר צְוֹרִיק. עַר הָאָט דִי צְעַזְוּגָעָנָעָן וּוּרְטָעָר אַיְנָגָעָשְׁלָוָנָגָעָן, צְוֹרִיק אַרְיִינְגַעַשְׁטוֹפֶט דָאָס צְוּוֹעָנָלָן אָוָן אַוְיעָר אַרְיָין אָוָן גַעַפְרָעָגָט:

— אַבְּעָר, טְוִיעָרָע גַעַטָּוָן, דַעֲרָקְלָעָר מִיר אַקְוָרָאָט וּוָאָס הַיִּסְטָמָע אַ גַּלְיוֹבְטָעָה?

דִי גַעַטָּוָן הָאָט קָאָפְעָטִישָׁ אַ דָּרְיוִי גַעַטָּוָן מִוְתָּן שִׁיכָל אָוָן גַעַנְטָפְרָעָט:

— אָזָא אַיְדָלְיָונָקָע, שִׁינְעָנָקָע וּוּאַיךְ הַיִּסְטָמָע אַ גַּלְיוֹבְטָעָה אָוָן דִי חִימָלָעָן.

— טָאָקָע? — הָאָט זַיְד דַעֲרָ בְּרִיְטָעָר גַּנְתָּאָט אַ פְּרָיוּ גַעַטָּוָן אָוָן אַוְיךְ אַ דָּרְיוִי גַעַטָּוָן מִוְתָּן בְּרִיְטָן פּוֹס. — אַיךְ קָעָן קָרִינָן אַיְנָעָן וּוּעָן אַיךְ וּוּיָן.

— וּוּאָו שְׁעַנְסָטוֹ קָרִינָן? —

— וּוָאָס הַיִּסְטָמָע וּוּאָו? — עַנְטָפְרָעָט עָה, — אַיְכָל דִיְךְ נַעֲמָעָן.

— וּוָאָס הַיִּסְטָמָע דָו וּוּעָסָט מִיר גַעַנְעָן? אַיךְ בֵּין דָאָךְ נַיְשָׁט דִיְנָעָן. אַיךְ בֵּין מִיְוָן גַּנְתָּאָט, פָּאָרְשָׁטְיִיסָט?

— דָאָס אַיְזָן בְּלָאָטָע, עַנְטָפְרָעָט עַר גַּלְיוֹאָסָן. מִיר קָוָמָט דָאָךְ עַפְעָם אַ שְׁטִיקָל מַאֲטָאָנָעָן פָאָר שְׁלָעָפָן זַיְד אַחֲעָר מִיְּתָאָט אַקְיָסָע אַקְאָוּעָד אַפְּ דַעֲרָ פְּלוּזָעָן. מִיְוָן סָאָזָן נַרִינָן! דָו בִּזְוּט דָאָךְ

אוז גוּאַלְדִּיךְעַ, אֹז קָאַקְעַטְיִשְׁעַ. גַּעוּאַלְדַּה, אַיְדַּן, רָאַטְעוּוּעַ! אַט
ברַעַן אַךְ אַיבָּעַד פָּוּן לִיבָּעַ! אַךְ, וּוּ מַיְוַן אַלְמַעַכְטִיקַע לִיבָּעַ הַאַט
זַיְךְ צַעְבָּלְאָזְן אַין מִיר!

דָּעַר גַּאַט וּוּי אַ בְּרוּיטַע גַּעֲבִירַע הַאַט זַיְךְ גַּעַנוּמָעַן וַיְוִינְגַּן אָוָן
קְלִיְוִין נַעֲנְטַע צַו דָּעַר גַּעַטְיַן אָזְוִי וּוּי יַאֲעַל סְלָאַנִּים. דַּי גַּעַטְיַן הַאַט
אַ נַּרְעַנְסַם קְרֻעַכְיַז גַּעַטְאַן, אַיְזְן אַוּוּסְגַּעַלְאָפְן אַ בְּלָאַסְעַ אָוָן פָּאַרְאַרְטַּ
שְׂוֹאוֹנְדוֹן אַנְן דַּי הַמְּלַשְׁעַ בְּלוּקִיְּטַן מִיטַּס אַ שָּׁאַרְפַּן פִּיאַלְעַטְעַנְעַט
קוּוּוּטַשׁ. זַי אַיְזְן אַרְיוֹנְגַּעַפְּאָלְזַן אַ דָּעַרְשָׁאַקְעַנְעַ אַיְזְן דַּי אַרְעַמְסַ פָּוּן
אַוְרַ גַּאַט אָוָן הַאַט אַ קְרֻעַכְיַז גַּעַטְאַן.

— וּוּאַס אַיְזְן דַּיְרַ, גַּעַלְיְכַטְעַ? — הַאַט עַר גַּעַפְּרַעַנְטַם.

— אַט יַעֲנְעַר בְּעַקְאַוּוּדְעַר בְּרוּיטַע גַּאַטְקָאַפְּאַט טַשְׁעַפְּעַט זַיְךְ.

— וּוּאַס? — הַאַט עַר זַיְךְ אַ צִּינְדַּר גַּעַטְאַן, — אַךְ וּוּלְ אַיְם
כָּאַפְּן אָוָן קְלָאַפְּן! אַךְ וּוּלְ אַיְם פְּלָאַטְשִׁיךְ מַאֲכַן וּוּי אַ לְעוֹזְגַּעַ
נַאֲךְ הַאוֹרְדָּאַלְעַ, בִּינְעַמְאַנְעַם. — עַר הַאַט מִיטַּס גְּרוּסַרְעַמְסַ אַ כָּאַפְּ
גַּעַטְאַן צְוּוֹי וּוּינְטַעְדִּישַׁع מַאֲנַטְאַטְן אָוָן גַּעַוְאַרְפַּן דַּעַם בְּרוּיטַע
בְּעַקְאַוּדְיַקְעַן גַּאַט אַיְזְן שְׁבִינְעַ אַרְיוֹן.

דָּעַר בְּעַקְאַוּדְיַקְעַר גַּאַט הַאַט זַיְךְ אַ קְרַאַץ גַּעַטְאַן אָוָן
גַּעַנוּמָעַן זַיְךְ קְלִיְוִין אַיְזְן וּוּגַּעַן אַרְיוֹן. עַר הַאַט אַיְזְן גְּרוּסַרְעַמְסַ
וּוּי אַיְזְן אַ סְרִיְוַעַ, אַ כָּאַפְּ גַּעַטְאַטְעַדְעַ אַף דָּעַר פְּלִוְיַעַ
זַיְךְ אַפְּנַעַטְרַאַגְּן אָוָן אַיְזְן נַעַלְים גַּעַוְוָאַרְן.

אֹז אַךְ גַּעַפְּיַן זַיְךְ אַפְּן צַעַנְטַעַר פָּוּן שְׁטַעַרְן מַאֲרַם אַיְזְן
מַיְרַ קְיַיְן סְאַפְּעַק נִישְׁתַּגְעַוְעַן, וּוּיְוַיל דַּא הַאַב אַיְךְ מִיטַּמְיַוְוָנְעַ אַיְדַּ
גַּעַנְעַ אַוְיַן גַּעַזְוַעַן זַיְךְ אַרְוּמְדָרְיַעַן אַיְוַנְשְׁטִיְינַס טַעַרְעַיַּע. לְעַמְּאַשְׁלַׁ:
אַוְרַ אַיְרַ הַאַט נַעֲקָוֶט אַפְּ אַ קְוִימַעַן, הַאַט אַיְרַ גַּעַזְוַעַן אַ טִּיבְעַלְעַ
אָוָן אַזְוַעַן אַיְרַ הַאַט עַמְּגַעַנוּמָעַן אַיְזְן דַּי הַעַנְטַר אַרְיוֹן, הַאַט אַיְרַ גַּעַהְאַלְטַן
אַ רְעַדְעַן. אָוָן אַזְוַעַן אַיְרַ הַאַט זַיְךְ אַוּוּסְגַּעַלְיִוְגַּמְסַ, הַאַט זַיְךְ אַנְגַּהְוִוְיַן
מַאֲזְלַעַן. וּוּגַּעַן אַיְרַ הַאַט זַיְךְ גַּעַנוּמָעַן אַיְרַצְן, אַיְזְן זַיְךְ גַּעַוְוָאַרְן אַ
גַּרְאַנְגַּעַן. אָוָן וּוּגַּעַן אַיְרַ הַאַט גַּעַנוּמָעַן דְּרִיְיַעַן דְּרַמְּיַטְעַ, אַיְזְן עַמְּ
גַּעַוְוָאַרְן אַ גְּרָאַבְעַר פִּינְגַּעַר. פָּוּן דְּאַנְגַּעַן אַיְזְן גַּעַדְרַוְנְגַּעַן, אֹז אַיְנִי
שְׁטִיְינַס טַעַרְיוֹעַ אַיְזְן גַּרְיַנְגַּצְוַעַן צַוְּפָאַרְשְׁטִיַּעַן, אַבָּעַר שְׁוּעַר צַוְּצַקְיַיְעַן.
נַאֲרַ נַיְיַי, אֹז סְאַיְזְטַאַמְסַ וּוּאַס צַוְּקִיְעַן. אָוָן אַךְ בֵּין אַזְוַעַן

מענטש, וואס ווען איך ווער הונגעריך, מוז איך קייען. וועל איך אנידערליינן די טעאריע אפ א פאָר מינוט און גוינ עסן. אבער וואו גויט מען עסן אין מיטן דער לופט? איז דער ער-מאָגנַעט אָפַן מאָרָס ציט ניט, קאָטש ניב אִים אָ קְרָעָנֶס, נישט אַ סיָוּן טְרָאָפָן גְּרוֹאוּוֹטוֹר אָפַן רְעוּפָע. איך נעם שטעלן אָ פָום, הויבט ער זיך אוֹן בְּלִיבָּת שְׁטָעָקָן אין דער לופטן. הוייב איך שווין אוֹף דעם צוֹוַיְיטַן פָום, בְּלִיבָּת ער אוֹיך שטעלן.

שטיי איך שווין מיט בִּידְעָה פִּים אין דער לופטן. וויל איך מיטאָמָל אָ טְאָנְצָטָאן אַרְוָנָטָער, רִיסְטָט זִיךְ מִיר אָפַן אוֹוְעָר אָוָן פְּלִיט אָוּוּק קִין האָצְעָקָלָאָן. לאָז איך זיך צו האָצְעָזְיוּיט, פְּלִיט מִיר אָרוּסָן אָז אַוְיג אָזָן פָּאָרְפְּלִיט קִין קְלָאָצְעָהָאָז. נִיב איך אָ ברָומָ מִיט די נָאָוָלָעָכָה, קְוָמָט דָּרָעָר אוֹוְרָזָרָאָן אָזָן שְׁטָעָלָט זיך צו צוֹם צוֹוַיְיטַן אוֹוְרָאָר. האָב איך שווין אָפַן דָּרָעָר רְעָכְטָר זִיךְ צוֹוַיְיָ אָוְוָרָאָן אָזָן אָפַן דָּרָעָר לְינָקָעָר זִיךְ בֵּין אִיךְ טְוִיבָּה וְוִי אָוְאנְטָן.טו אִיך אָ פִּינְטָל מִיטָן אַיְינְצִיקָן אַוְיג, קְוָמָט צְעָפְלִיעָן ס'צְוּוּיָעָ אַוְיג אָזָן פְּרָאָזָעָט זיך מִיר אַיְין אָפַן שְׁפִיצָן נָאָג. אָזָן גְּעוּזָן האָב איך מִיט דָּרָעָנָז זִיךְ יְעָרָפְיָן, וויל אלְצִדְקָן אַיְן מִיר גְּעוּזָן נָעָנְטָעָר צו באָטְרָאָכָטָן.

אָבָעָר צו קִין עַסְן קְוָמָט עַסְן נִישְׁטָה. וואס טָוָט מעַן נָאָר אַט האָט מִיְּן נָאָז גְּעַטָּאָן אָ פְּרִילְעָכָן פִּינְטָל מִיטָן אַוְיג אָזָן דָּעָרָזָעָן אָ טְיֻעָרָן פָּעָטָן, הִיָּסָן רַעֲסָטָאָרָאָן. נָאָר פְּלוֹצִים דָּרְפִּילְאָב אִיךְ אָזָא מִין וּוְיש אַיְבָּרָן מְוּיל: וואס אַיְן דָּאָס? אִיך טַו אָטָפְיָן הָאָנָט — נִישְׁטָאָס'מוּלָה. שְׁלָעָכְטָ!

אָזָן דָּא בֵּין איך הונגעריך וְוִי אָוְאלָה אָזָן ס'חְיָוָבָט מִיר אָזָן בִּיסְן אָוְונְטָעָרָן פָום. אִיך גִּיב אָ קָוָק אָוְנטָן: ס'מוּל מִיט די צִיּוֹן מִיטָן צוֹנָג האָבָן זיך אַיְינְגָעָרָאָזָעָט טִיף אַיְן דָּרָעָר פִּיאָטָע. האָב אִיך פָּאָרְשָׁטָאָנָעָן, אָזָן דָּא אַיְן אָזָא קְלִימָטָט וְוִאָוָעָט מִיט דָּרָעָר פִּיאָטָע. אַיְן מִיר אָרָאָפָן אָ שְׁטִיְין פָּוָן הָאָרָצָן. אָזָן אִיך בֵּין אָזָוִי הונגעריך, זָאָל זַוִּין עַסְן מִיט דָּרָעָר פִּיאָטָע, אַבְיָס'אַיְן דָּא אָמוּל. אַיְן רַעֲסָטָאָרָאָן גִּיטָן מעַן נִישְׁטָה אַרְיָין דָּוָרָק קִין טְוִרָּה אָזָן נִישְׁטָה דָּוָרָק קִין פָּעָנְצָטָער, נָאָר דָּוָרָק רַעֲקָאָמָעָנְדָאָצִיעָ. זַוִּיך אִיך שווין אַיְנוּוּינִיסָק, סָא זִיכָן, מְאַלְטִיךְ. אָז אַיְין פָום שְׁטִיְיט אָפַן סְטוּלִיעָ, אָזָן פָום צוֹוַיְיטַן פָום בָּאַמְבָלָט זיך אָרוּסָן אָ צוֹנָג.

וואו איך נעם דאס שפייזאָרטל אין האַנט, הויבט מיר אָן
וידן דער פּוֹפִיך — האָב איך עס אָפּ גָּרְזָרִיך אָוּעֲקָנְעָלִיָּונְט. האָט
אוּפּגָעָהָרֶט זִידָן.

מיילע, ס'חאָט מיר גענו מען אָ שיין ביסל צוּיט מיט אָ היבש
ביסל איינשטיינטעריע, בייז איך האָב אויסגעפּאָרטשׂ ווי אָזוּז צוּ
קוֹקן אין שפייזאָרטל אָון ווֹאָס ס'איַז דער באָטִוִיט פֿון די אויסיעס.
שטעלט אַיך פָּאָר, אָז צוּווַי צענפּנְטְּנְיקָעָם מיט אָ דראָעָנְלָאָ
איַנְמִיטָן אַיז באָ זַוִּי אָן "אָ". אָ פָאָר בְּלֵיכָע חוויזן אַיז באָ זַוִּי
אָ "הָ". אָ האָבָאָטָע באָבע מיט אָ פֿלָאָקָן אָפּן קָאָפּ אַיז באָ זַוִּי אָ
"לָ". אָ הַינְעָרָש פִּיסְל אַיז באָ זַוִּי אָ "שָׁ". אָ שְׁטִיכָל אָלָט דָאָמָעָנָ
שִׁיכָל אַיז באָ זַוִּי אָ גַּאנְצָע "גָּ". אָ שְׁלַעַנְגָּל מִיט אָ קָעְפָּעָלָוּשָׂ אַיז
באָ זַוִּי אָ "זָ".

זיך אויסגעומוטשעט יעדן פיאצ' נעהרין אין. קאָפּ ביז אָיך האָבּ
איינגעבעיסַן די אלפֿאַבעטיקויט פונם אלעַפְּבוֹיו. אִיצְט לְיוּעַן אֵיך
שוין גְּלָאַטְּיקְּלָעַךְ:

מעניין

צוווי גלאַנצְּקָעַ סְּעַקְּוָנְדָן פָּוּן אַ שְׂוֹאָרֶץ בַּיְקָל
מייט אַ גְּרוּנָעָם זִיפְּצָן פָּוּן אַ רְוּוֹתָן פָּעַנְצְּטָעָר
הייסְטָה באַ זַּוְיִן — — — — אַ נְּטִיפְּאָסְטָאָה
געבראַעטענער באַלְעָם אָפּ אַ שְׁפִּיצָן פָּוּן אַ בְּלִין
הייסְטָה באַ זַּוְיִן — — — — אַ שְׁאַשְׁלִיךְ
אַ זְּנוּזְּעִין, מייט שאַלְעָכָן פָּוּן ווּוֹוֹסָעַ ווּוֹנְגָּטָן,
הייסְטָה באַ זַּוְיִן — — — — אַ בָּאָרֶשֶׁטֶן.
אַ גּוֹטְיָאַנְטָעָפּ מייט בלְאַטְּעָ, הייסְטָה באַ זַּוְיִן — קְוָגָּלָן
געוּוֹאַלְד, אַלְאַ רְאַטְּעַוּעַ, הייסְטָה באַ זַּוְיִן — כְּרִיּוֹן.
גּוֹטָה אֵין דָּעַר אַדְאָמָעַ מייט אַ בִּימְעָר שְׂוֹאָרֶץָה,
הייסְטָה באַ זַּוְיִן — — — אַ שְׁטִיקָלָן רְעַטְּפָאָה.

אַקְלָאָלָן אַפְּגָעָנָעָם מִיטָּן פָּוּס, זִיךְ בַּאַלְעָקָטָה דַּי פִּיאָטָע, באָר
צָאַלְטָה 65 סְּעַנְטָה (איינְסָ צָוָם אַנְדָּרָן הָאָטָן נִישְׁתָּצְׁוָה טָאָן), בַּיְזָן אִיךְ
אַרְוּסָם בַּאַקְוָן דַּעַם מַאְרָס מִיטָּן רְוַיְקָע אַוְיָן. אִיךְ הוּוּבָן זִיךְ אָנוֹ
נוֹטָ צָוּקָן: עַפְּעָם נָאָר הַוּיְמָשָׁה, נָאָר אַ בִּיסְלָן אַנְדָּרָשָׁה. אַטְּ וְעַ
אִיךְ אַ יְאַטְּפָאָה. אָפּוֹן פָּעַנְצְּטָעָר שְׁטִיקָלָן גַּעַשְׁרָבָן:

אַשְׁעָר קְוַטְּשָׁעָר בְּשָׁר כְּשָׁר

גְּרִוְנָעָר כְּאַלְעָם — — — 2 פְּעַטְּשָׁאָ פָּוּנָטָה.
גְּהַאַקְטָעָ אַוְשְׁטָעָנָדָן — — 3 שְׁפִּיָּאָ פָּעַרְטָלָן.
גְּעַפְּלָאַכְּטָעָנָעָ וּוּעַלְטָעָקָן — 2 קְנָאָקָן פָּעַנְצְּטָעָר.
אַוְיְעָרָ-פְּעַטְּלָעָךְ — — — 3 קְרַעְצָאָן בְּלָעָלָן.
מַאְרִינְיָוָטָע נָאַזְלָעָלָעָךְ — 4 קְנִיףָאָ קְוּוּרְטָלָן.
פְּרִוְשָׁע קְאַשְׁעָרָעָ נְקֻוְילָעָטָע קְאַפְּאַטְּעָם
הַיְרָאָ צָוָאָקְוּמָעָן.

די יאטקע איז געווען געהלאסן און א שילדל אָפֶ דער טיר
האט קלאר געמאכט :

דער קאצעע פון דיזן בוטשעד-שפֿאָפֶ

ויצט שייעע נאָד זיין הוונט

וואָס איז אומגעקוּמוּן אל-קיידעַשְׁאַשְׁעַם

שפֿעטער האָב אִיךְ באָמעקט אָן אַרבָּעַטְבָּיוֹרָאָן אָן אָפֶ דער
טיר זענען געהאנגען דיראָזְיַעַךְ שילדלעך :

פאָרְלָאנְגְּמַט אָ פרעטער צו פָּרָעָמָן זיין אַיגַּעַנְעַם רָוקָן,
שָׂדֵרְיִי עָרְ וָאָל נִישְׁתְּ קָעָנָעָן אַופְּשָׁתְּיָן צו קִין סְטְרִיָּּטָן.

פאָרְלָאנְגְּמַט אָן אַפְּגַּעַשְׁוִירַעַנְעָם יָאָסָעָם מִיטְּ הָאָרְטָע
שָׁאָרְפָּעְ הָעָרְלָעָה, עָרְ וָאָל שְׁלִיָּּפָן קָאַמְּדָעָם מִיטְּ
זַיְן קָעָפְּלָן.

פאָרְלָאנְגְּמַט אָ קָעְמָעָר מִיטְּ 35 פִּינְגְּנָעָר וָאָס בּוּינָן זַיְךְ
ニישט, צו קָעְמָעָן אָלוֹזְיַקְּ רִיךְ וְאוֹנְדָרְקָוְנָה, וָאָס הָוָסְטָן
אוּסְטָן דָּעַם נִינְן פָּוּן אָוְדָלָעָ אָוְדָלָעָ אָוְלָעָ.

פאָרְלָאנְגְּמַט אָ דָּמְעַן-שְׁנִידָּעָר עָרְ וָאָל צָעַשְׁנִיָּּדָן דִּי
לְאִידָּן פָּוּן צְוּוִיְּ וְוָנְגָעָ מְאִידָּן, וָאָס לִיבָּן אָן אַלְטָן מְיִילָאָ
נְעָרְסָקָן זְאִידָּן, וָאָס וּוְילְ זַיְּ פָּאָרְפִּירְן קִין שְׁוֹאָזְיָדָן אָן
אַלְיָוִן אַנְטְּלִיָּּפָן אַיְן גָּאָנָאִידָּן.

פאָרְלָאנְגְּמַט אָ לְאָגָן פָּאָרְלִיָּּגָה, צו לִיגָּן פִּיסְעַדְרִיקָעָ
איְיָעָרָ מִיטְּ צִיבָּעָלָעָם.

אִיךְ האָב זַיְךְ אַרְמְגָעְקוּקָט אָן דָּרְעוֹן אָ "בָּאַרְבָּעַשְׁאָפֶ" מִיטְּ
אָ גַּעַדרְיִיט שִׁילְדָּלָן :

נוֹ אָרְגָּנָגָג

ニישט דָּעְלָוִיבָּט צו קִיּוּן דָּעַם מְוּלָּעָה,
וָאָס הָעָנְגָט לְעַם הָאָנְטָעָה,
אָן דָּעָרְ דָּעְלָוִיבָּעָנִישְׁ פָּוּנָם
מְאַיְלָעְ-שְׁעַלְמָאַיְלָעָ.

האָב אִיךְ זַיְד דָּעֵרְשָׁאָקָן. אִיךְ האָב גַּעֲמִינֶת אֹז אִיךְ גַּעֲפִין
וַיַּד אַין אֹזָא נַאֲכַבְּעַרְשָׁאָפָט וַוַּאֲוַגַּט אַלְיוֹן קַומְטָ אַרְיוֹן נַאֲדָא
„שְׁעִיוּוֹ אָוָן אַחֲרִיקָאָט“. נַאֲדָא אִיךְ האָב אַוִּיסְגַּעַפְנוּן. אֹז דָּעָר
מַאֲילָע-שְׁעַלְמַאֲיָלָע הַיִּסְטָ בָּא זַיְיָ אַקְלַיוֹן שִׁיקְסָעָלָע פָּוָן אָוְנְגָרָן,
וְוָאָס קַומְטָ אַוִּיסְקָעָרָן דָּעָם בָּאֲכַבְּעַרְשָׁאָפָט אַלְעָאָכְצִיךְ יָאָר.
אַלְעָאָכְצִיךְ יָאָר?—הַאָב אִיךְ זַיְד שַׁוִּין וּוַיַּדְעַר דָּעֵרְשָׁאָקָן. נַאֲדָא
אִיךְ האָב אַוִּיסְגַּעַפְנוּן, אֹז אַלְעָאָכְצִיךְ יָאָר פָּאָלָט בָּא זַיְיָ אָוִוָּס אַפָּאָר
מַאֲלָא אַטָּאגָן, אַכְזָוִז וּוֹעֵן מַעַסְט פְּלוּוּמָעָן, אַדְעָר וּוֹעֵן סְאַיְזָפָרָאָן
אַ „וּוַיְכָדָרָנָי“. הַאָב אִיךְ זַיְד שַׁוִּין מַעַר נִישְׁתָּה גַּעֲרָאָקָן. בָּאָמָּ
אוֹרְוִיסְגָּאָנָג הַעֲנָנָט אַקְלַיוֹן שִׁילְוָלָ:

נִישְׁתָּה דָּעַרְלַיוֹבָט צַו שְׁפִיְעָן
אָפָט אַוְנוֹעָר בָּאַלְעָבָאָם,
כָּאַט שַׁעַר אַיְזָאָר
וּוְאַונְדָּעַרְלַעְבָּר כָּאַזְעָר.

אָפָן שְׁפִינְגָל אַיז אַנְגַּשְׁרַיבָּן מִיט נִיאַן-פִּיעָר:
מִיר פִּיְפָן אַתְ אִיךְ
מִיטָן שְׁוִיפָעָר שְׁעַלְמַאֲשִׁיאָר
דָּרְיָי מַאֲלָט עַגְלַעְרָ.

בְּזִוְנַעַסְלִיּוֹת זַעַנְעָן בָּא אָוָנוֹ אַין אַמְּעַרְיָקָע קִיְיָן נָאַוְוִינָנָע נִיט, אַבָּעָר
דָּעָר מַאֲרָסְ-הַעֲנָדָלָע אַיז אָז אַנְדָעָר סַאֲרָט מַעַנְטִיש. סְפָוָאָלָט אַוִּיסְ
קוּמָעָן שְׁמַאֲלָ-אוּינִיק צַו זַעַנְעָן אַלְעָמָעָנְטִיש מִיטָן בּוּזְעָקָרָאָוָג, וְוָאָס

קֹלֶט פּוֹן מִיּוֹן נָאָו אַרוּם, אַבָּעָר דָּעָר קְלִיּוּנְבִּירְגָּעָר אַפְּנָ מַאֲרָם אַיִּז
נִישְׁתָּ קִיּוֹן גָּאנְצָעָר נָאָר אָ גַּשְׁטִיקָעְוּוּעַטָּעָר. לְעַמְּאַשְׁלָה:

דָּעָר פְּרוֹכְּטָ הַעַנְדְּלָעָר: הַאלָּב יַאֲנְקָל אָוֹן הַאלָּב עַפְּלָה.

דִּי שְׁוִיגְעָר: הַאלָּב אִידְעָנָע אָוֹן הַאלָּב טַעְפָּלָה.

דִּי פְּרָעָם: הַאלָּב קָאָן אָוֹן הַאלָּב פִּיגְגָּה.

דָּעָר בְּלָאָפְּרָעָר: הַאלָּב לְגַנְגָּעָר אָוֹן הַאלָּב אַיִּינָס אַוְיְגָעָה.

דָּעָר פְּיוֹנִישְׁמַעְקָעָר: הַאלָּב נָאָו אָוֹן הַאלָּב פָּלוּוֹ.

דָּעָר פְּרָעַזְיְדָעָנָט: הַאלָּב פּוֹיְנָל אָוֹן הַאלָּב בְּלָוִוִּי.

דָּעָר פְּעַנְּשָׁאָמָעָם: הַאלָּב פִּילְסְוְרָסְקִי אָוֹן הַאלָּב טְרָאָרִיצְיָעָל.

דָּעָר צְיוּןְקוּוּעְטְּשָׁעָר: הַאלָּב יַאֲלִיס אָוֹן הַאלָּב אַיְנְקוּזְיִיצְיָעָל.

דָּעָר קְלַיעִיְקְוִידָעָשָׁ: הַאלָּב קָוְגָּל אָוֹן הַאלָּב פִּיעָעָש.

דָּעָר חִימְלְדִּיכְטָעָר: הַאלָּב מְעַשְׂגָּעָן אָוֹן הַאלָּב כְּאַסְעָרְדִּיָּעָ.

דָּעָר מְגַנְגָּאָט: הַאלָּב פָּאָרָד אָוֹן הַאלָּב בְּפָרָדָה.

דָּעָר בְּאַלְמַעְלָאָכָעָ: הַאלָּט זַוִּי אַלְעָ טַוִּי אַיְנְדָרָדָה.

את אֹזֶן מְעַנְטָש אַיִּז דָּעָר בְּאַלְמַעְלָאָכָע אַפְּנָ מַאֲרָם, וּוּוֹלְ צַו
הַאָבָן זַוִּי אַלְעָ טַ. א. אַיִּז זַוִּין הוּוֹפְטָ פְּרָאָפְּעִסְיָע.

אַיִּיךְ בֵּין וּוִידָעָר הַוְנְגָרִיקָן גַּעֲוָאָרָן. אַבָּעָר אַיִּיךְ הַאָב מַעְרְ קִיּוֹן
כְּוִישְׁעָק נִשְׁתָּعָט צַו נְעַמְעָן וּוִידָעָר קַעְמָפָן מִיטָּ אַיְנְשְׁטִינִים טָעָי
אַרְיָעָס אַזְּנָעָן אַוְיָסְטוֹן אַשְׁוֹק צַו גַּעֲפִינְעָן דָּאָס מוֹיְל.

מַעְן דָּאָרָה, טְרָאָכְטָ אַיהֲ, לְוִיְּפָן אַקְסָק טָאָן וּוּאָס סְחָרָת וּזְךָ
אַפְּנָ מַאֲרָסְיָאָנָעָר וּוּאַלְסְטָרוֹתָ. אַזְּנָעָן אַיִּיךְ שְׁוּעָר אַיִּיךְ "בְּוַיְלָעָמָלָעָם"
(אַנְטְּשְׁוְלְדִּיקְטָ מִיּוֹן קָאָטָאָר). אַזְּנָעָן אַיִּיךְ זַעַד רָעָם וּוּאַלְסְטָרוֹתָ
צָוָם עַרְשָׁתָן מָאָלָ, פּוֹנְדָעְסְטוּוֹגָן הַאָב אַיִּיךְ אַנְגָּהָוִוִּן נִיטָן.

סְ'זָעָנָעָן גַּעֲשְׁטָאָנָעָן אַפְּ דָעָר עַרְדָּ אַגְּרוּפָ גַּלְאָנְצִיקָעָ צִילְיָנִיָּה
דָעָרָם אַזְּנָעָן אַיִּדְן אַזְּנָעָן אַיִּדְן צִילְיָנְדָעָר אַיִּז גַּעֲשְׁטָאָנָעָן אַגְּרוּפָ
טָאָבָעָקָעָ. פְּלוֹצִים הַאָבָן זַיךְ דִּי צִילְיָנְדָעָרָם גַּעֲנוּמָעָן חַיְבָן הַעֲכָר
אַזְּנָעָר אַזְּנָעָן סְ'חָאָבָן זַיךְ אַרְוִוִּסְגָּהָוִוִּן פּוֹן דָאָרָט דִי מַאֲרָסְיָאָנָעָר
קָאָפְּוִתְאָלִיָּקָן.

אַיְנְעָרָ מִיטָּ אַגְּרוּנָר בָּאָרָד אַזְּנָעָר וּוּנְיָנָר וּוּאָנְצִים הַאָט זַיךְ

גענטען ס'ווארט מיט א גאָפֶל, אָזּוֹ ווי מען נעטט אַ שְׁטִיקָל
הערינגען און געדארשנט:

מענט אַיר זַיְן אַ אִידָּה,
מענט אַיר זַיְן אַ גָּאֵין,
מענט אַיר זַיְן אַ מאָרְסִיאָנָה,
מענט אַיר זַיְן אַ אַינְדִּיאָנָה,
מענט אַיר זַיְן אַ וּוּנְנוּסָאָנָה,
מענט אַיר זַיְן אַ גָּאַלְצִיאָנָה.
דאָרְפְּטִיר, מַוּזְטִיר אָן וּוּטִיר שְׁטִימָעָן
פָּאָר אָנוּזָעָר דִּירְעַקְטָאָר פָּוּן טִילְעַם־צָעַנְטָעָר,
מיַסְטָעָר חֹסְטָעָה, פָּאָר מִינִיסְטָעָר.

— מִיסְטָעָר הַסְּטָעָר אָזּוֹ אַ פְּרוּמָעָר מִינִיסְטָעָר, מַאֲכָמָעָס עַר
וּוְאַשְׁטָזְיךָ צָוָן אַ בִּינְגָל אָנוּ נַעַמְתָּ אַ וּוְאַנְעָצָמָה צָוָן נִיסְלָה.
— מִיסְטָעָר הַסְּטָעָר אָזּוֹ אַ קָּאָפְּ-מַעַנְטָשׁ: עַר הָאָט אַיְוֹנְגָעָפִירָט
„עֲפִישָׁעָנָסִי“ אַיְן אָנוּזָעָר טִילְעַם־צָעַנְטָעָר.
— צָוָם בִּוּשְׁפִּילָן: אַ מַּאֲלֻקָּעָ-שְׁמִינְיָסָעָר מַוְּזָּהָבָן אַ לְּאַנְגָּע
בָּאָרֶד בֵּין דְּרָעָרָה, אָנוּ וּוּעָן דָּעָר זִינְדִּיקָעָר לְיוֹינְגָט זָהָר, פָּאָרְשָׁפְּרִוִּיט עַר
זַיְן בָּאָרֶד אָפָן זִינְדִּיקָן אַכְּבָה, קְוּמָעָן נִישְׁטָזְיךָ צָוָן שְׁמִיעָה, אָנוּ
מעַן טְרִוִּיסְלָט פָּוּן זָהָר אַרְאָפָן דִּי זִינְדָּאָן קָאָפְּדְּרִוּעָנִישׁ. (גְּרוּזָעָם
אַפְּלָאָדִיסְמַעְנָטָן).

(איַלְוִסְטָאָצְיעָ אַפְּ זַיְיט 157.)

— עַר הָאָט אַיְיךָ אַיְוֹנְגָעָפִירָט אַ סִיסְטָעָמָעָן, אָזּוֹ דָעָר סִיְּפָעָר
טוּוִידְעַ-שְׁרִיבָעָר זָאֵל נִישְׁטָזְיךָ בָּאָדָרְפָּן צָוָן יְעָרָן פָּאָסָעָק לְוִיפָּן אַיְן
מִיקְוּעָ אַרְיִין. עַר הָאָט אִים דָּעָרְלִוִּיבָט צָוָן שְׁרִיבָן דִּי טְוִירָע אַיְן
אַ שְׁפְּרִיעָזְבָּאָה. אָזּוֹ דָעָר סְוִיפָּעָר אַוְיְסְגָּעְלִיְּדָט אַיְן אַ בָּאָדָאנְצָוָג

און צו יעדן הייליקן פאשעך נעמט ער זיך א קאלטן שפערץ. אט האט אויר אן אילוסטרצייע.

— מיסטער הויסטער אוין א קאשערער מוייסטער מיט א שטעהטן אבן צונג פון “ג'ילוזו” און “בראפעמאן” קאשעררי. ער האט שוין אפֿ יאמימנויאקאים אַנְגַּרְיוֹת 80 קעסטערט מיט קאשער געזאל-צענע פִּיעָס. און ווערד ס'וויל שטיין אוין פֿאַרְבִּינְדוֹג מיטן גאנידן, דעם וועט ער אנטשעפען א פֿאַר פִּיעָס פֿאַר א קווואדרע א מאנאט — אַפְּ אַוְיסְצָאַלן.

— וואס טויג אונז געוואלצענע פִּיעָס ! — האט און אַרְעָמֶר אוישער אויסנערשריגן. — איין קעמאָה, אוין פִּיעָסן מיר מון זען מאָכָּן עפָּם אַלעבן !

דעָר רעדנער האט זיך א קאלעמוונען בייזער געטאן :

— ווילט אויר, הייסט עס, זיך שמאָן און ווערן אַן אַרְבעטער ? דאָ האָכוּן זיך אלעלְלֵי קוילעָס אויפֿגעָכָאָפְּט : קוויטשעדיקע, קרעכֿעָדִיךֿע, רעוורענדְרִיךֿע, קאַשׁוֹוָאָטָע אָון פֿאנְפֿעוֹאָטָע :

— וואָע ? אַרְבעָטן ? נִיּוֹן ! נִעְט ! נִיקְם ! נִעוּוֹר ! נִיד קְאנְדָא ! לְאֵי מיט אָן אַלְעָפָּה ! אַרְבעָט אַלְיְוִן, רַאֲשָׁע ! אָונְזָעָרָע קִינְדָּרָע ווְאַלְטָן דָּס בָּאַדְאָרְפָּט חָרְוִן ! קָאָרְגָּן צָאָרָעָס האָט מעַן זַי אַפְּצָוָהָאָלְטָן פּוֹן אָן עֲגַבָּעָר אַדְרָע פּוֹן אַ צְוָעָנָג !

דעָר רעדנער האט גענומָען אַיְנְשְׁטִילְן :

— קאכט זיך נישט, איר זונט דאך אידן, נישט קיין הינער.
נישט דאס האב איך געמיינט. געמיינט האב איך צו זאנן, אז מיר
מוון אויסארבעטן א פֿלְ...
— נישט ארבעטן! גראבער יונג! ראשע! אפיקוירעס! האבן
ווײַדער אלע אויסגעשריגן.
דעֶר רעדנער האט זיך מיט די הענט שטאָרָק געדראָיקְט די
אויעַן, פֿאָרְקְַנְיִיטְשְׁטַט די נאֹז אַין פֿערְצִיךְ פֿאָלְדוֹן אָוּן גַּעַשְׁרִיגְן מיט
אלע קויכעס:
— ניין, ניין, ניין! נישט, נישט, נישט! נישט ארבעטן!
וועֶר קְלַעַרְט דֵּעַן דָּעַרְפּוֹן? אַיך מַיְוִין צו זאנן אז מיר מוון מאָכוֹן אַ
פֿלאָן, אז די וואָס אַרבעטן זאָלָן אוֹנוֹ גַּעַבְן סְכוּרָעָ, אָוּן די וואָס
דִּינְעָן אִימְעַבְּעַרְשָׁתָן, זאָלָן זַיְוִין צָאָלָן מיט טוֹרָעָ.
— זַיְוִין זַיְוִין נישט קיין טוֹרָעָ! — האט דער אַרְעַמְּדָר אוַיְשָׁעָר
אוַיְסָגְעַשְׁרִיגְן.
אַ אַידְלָ מיט אַ לְאָנְגָן לְיוֹבְצָעַדָּק בֵּין דָּעַר עַרְד אָוּן אַ קְוָאַטְשָׁקָעָ
אוֹנְטָעָן אַרְעָם האט אַרוַּסְגַּבְיוּזְעָרט:

— כ'חאָב אַינָען שווין טויזנט מאָל געוֹאנְט אָז מִיר זָלֶן זַיךְ אַוְיפָהערן "בַּאֲדֻרָּן" מִיט דַי בַּאֲלַמְּעַלְּאַכְעַם. אַין וּוְאַס גַּלוֹיבָן מִיר? אַין אַ נָּאָט צַו אַיְן אַ פְּלָאָז?

— אַיְן אַ נָּאָט, — האָבָן דַי קַאֲפִיטָאַלְיכָן גַּעֲנַטְפָּעַט. מאָכָט ס'אַידָל: — מַאְ גַּאֲטִיטְזַעְשָׁע אַיְן אַלְדִּרְיכָּעָס אָוָן נָאָט עַט עַלְפָן. נָאָר אַיְדִּעְר אִיר נִימָט, קַומְט אַלְעַז אַחֲהָר, צִיצְעָס פּוֹשָׁן. אַ נִּיקְלָאָס קַוש! שווין מִיט אַשְׁפִּי אָוָן אַ שְׁפָרְוָנָג פָּאָרָן זָלְבָּן נִיקְלָן. "קַאְמָאָן! אַ נִּיקְעַלְעָא! עַוְרוּבָּאָדִי!" בַּאֲפְצִידָן! כַּאֲפְצָוָאַכְבָּרָד! וּוּיקְעַנְדְּ-עַקְסְּקוּרְשָׂן": אַ צִּיעַטְיקָעַט אַיְן נַאֲנָאַידָן פָּאָר אַיְן נִיקְלָן!

פְּלָאָזִים האָט דַעֲרַלְאָנְגָט אַ גַּרְוִיסָּעָר פִּיאַת. דַי לוּפְטָה האָט אַנְגָּעוּהוּבָן זַיךְן. שְׁטוּרָעַמְּזַוְּינְטָן, וּוּ שְׁאַלְיכָעָס פָּוָן אַלְעַז קַאֲלִירָן. האָבָן גַּעֲוַיְיעַט אָוָן גַּעֲוַרְבָּלָט אַיְן אַ שְׁוּוֹינְדְּלַגְעַדְרָעָי. דַי קַאֲפִידָלְיכָן האָבָן זַיךְ אַרְיִינְגְּגַעְנְרָעָט אַיְן דַי צִילְינְדָּרָעָס בַּיוּ מַעַן האָט זַיךְ נִישְׁתְּ אַרְיִיסְגַּעְזָעָן. סְאַידָל מִיט דַעַר קוֹאַטְשָׁקָעָה האָט זַיךְ דַעֲרַשְׁאָרָקָן אָוָן גַּעֲלִיגָּט אַטְפִּיל, אָוָן דַי קוֹוָאַטְשָׁקָעָ — אַן אַיְיָ. עַר האָט גַּעַנוּמָעָן זָוְכָן אַ קַוְינָעָ פָּאָרָן אַיְיָ אָוָן פָּאָרָן טְפִיל. אַיְיָ קַיְינְגָּר נִישְׁתְּ גַּעַוְעָן, האָט עַר זַיךְ אַלְיָוָן פַּאֲרָקְיָוָט דָאָס אַיְיָ מַיטָּן טְפִיל זַוְיעָר בִּילְגָן. פּוֹנְדַעַטְמוּעָן האָט עַר פַּאֲרָדִינְטָט דַעְרָבִי אַ שְׁוַיְינָעָ פָּאָר סְעַנְטָ.

ס'הָאָט גַּעַטָּן נַאָךְ אַ פִּיאַת. דַי שְׁטוּרָעַמוֹנוֹתָן האָבָן זַיךְ בַּאֲרוֹאַיְקָט, דַי זָוָן האָט זַיךְ גַּעֲוַעַט, אָוָן אַ מַעַקְעָ גַּעַטָּן. אַכְבָּר כ'הָאָבָן אַ טָּאָס גַּעַהָאָט. אַ זָּוָן מַעַקְעָט דַעַן? מַעַקְעָן האָבָן גַּעַמְעַקְעָט דַי שְׁעַפְסְּעַלְהָא, מִינְאַסְטָאָט, וּוּאַס זַעַנְעָן אַנְגְּעַקְוּמָעָן פּוֹנָם צְוּוִיתָן הַיְמָלָ פָּוָן דַעַר בַּלְוִיעָר פַּאֲשָׁעָ. נָאָר אָפָן מַאְרָס אַיְזָעָם גַּוְטָן צַו גַּלוֹיבָן.

וּוּ נָאָר דַי זָוָן האָט אַפְּגַעַמְעַקְעָט אָוָן זַיךְ אַנְיִידְרַעְגְּזַעַט אַנְ-שְׁטוּנְדִּיק, האָט זַיךְ זַיךְ גַּעַמְעַקְעָט, אָוָן אַפְּגַעַמְעַלְאַכְטָן וּוּעַטְשְׁעַרְעָ פָּוָן הַעֲכָעָרָן סָאָרָט אָוָן גַּעַנוּמָעָן לְאָכָן מִיט אַזְעַלְכָעָ לִכְטִיקְיָוָן, אַזְוִי וּוּי אַלְיָוָן אַנְגְּגַעַלְעָ לְאָכָט וּוּעָן עַר עַסְטָ אַזְפָּיָן גַּאנְצָעָ קַאֲשָׁעָ פּוֹנָם שִׁיסְעַלְעָ.

די לִכְטִיקְיָוָן האָבָן בַּאֲלַוְיכָטָן אַ גַּרְוִיסָּע קַאֲוּאַדְלָע. אַיבָּעָר דַעַר קַאֲוּאַדְלָעָה האָט זַיךְ גַּעַשְׁקָלָט אַ בַּיְלִיאַנְפְּרוּדְקָעָר האַמְּעָר. אַזְפָּיָן

האָבָּב בָּאַמְּרָקֶט, אָז דָּעֵר רִיוֹן-הָאָמָּרָה האָט גַּעַחַצְתָּ פִּינְגָּ קַעַשְׁעַנְעַם. פָּוּן אַיִּין שַׁעַנְעַע הָאָט אַרְיוִיס-גַּעַשְׁטָעַט אַט הָאָמָּרָה, פָּוּן דָּעֵר צַוְּיִיטָעָר אַ סִּינְגָּאל, פָּוּן דָּעֵר דָּרִיטָעָר — אַ מַּאֲרָגָן פְּרִוְיְהִיט, פָּוּן דָּעֵר פְּרִיטָעָר — פְּונְקָעָן אָוּן פָּוּן דָּעֵר פְּינְפָטָעָר אַ לְוָלְקָע.

דָּעֵר הָאָמָּרָה מִיט זִיךְ אַלְיָין אַ וְעַז גַּעַטָּאָן אַיִּין דָּעֵר קָאוֹוָאָלְעָא, אָוּן פָּוּן אַלְעָא זַיְיטָן הָאָבָּן זִיךְ אַ יָּאָגָן גַּעַטָּאָן טִיעָרָע עַקְיָפָאַזְוָן אָוּן אַטְּאַמְּקָאַבְּיָן אַ וְוַיְסָעָ פְּלִינְגָּאלְעָא, פָּוּל גַּעַפָּאַט מִיט מְעַנְעָר, פְּרוּעָן אָוּן קִינְדָּרָה, מִיט פְּרִוְיְלָעָכָע אָוּינָן, אַוְיְסָגְעַפְּזָצָט אַיִּין וְוַיְכָע זַיְידָנָס אָוּן גַּלְאַנְצִיקָן סָאמָּעָט מִיט גַּלְעַדְעָנָע "זַיְפָּרָעָס". זַיְיָ הָאָבָּן גַּעַנוּמָעָן אַוְיְסָרְיָעָן: וּוּאָוּן דִּי שִׁיפְּ מִיט קִינְדָּרָה? וּוּאָוּן דִּי פִּיאָּנְרָעָן?

אָוּן בָּאָלְדָּר וְעַנְעַן אַנְגָּנְעַפְּלוּגָן עַפְּשָׂעָר טְוִיזָּנָט רִיוְיָקָע לְוַפְּטִישָׁוּפָן, פָּוּל גַּעַפָּאַט מִיט פִּיאָּנְרָעָן, אָוּן אַפְּ דִּי שְׁפִּיצָן פָּוּן דִּי מַאֲסְטָבִּים-מָעָר וְעַנְעַן גַּעַזְוָסָן אַלְטִינְגָּשָׁ באַבְּעַטְשָׁקָעָס אָוּן הָאָבָּן אַרְאַפְּגָעָוָאָרָפָן צַוְּדִי קִינְדָּרָה גְּרוּנָע לְעַפְּכָלְעָא מִיט גַּלְעַדְעָא. (בָּאָ דִּי מַאֲסִינָאָרָע קִינְדָּרָה אַיִּין דָּאָס אָזְוִי וְוּי בָּאָ אָוּנוֹ, לְאַמְּרָה זַאְגָּן, "אִיזְקָרִים"). דִּי קִינְדָּרָה הָאָבָּן זִיךְ אָזְוִי גַּעַפְּרִוְיָהָט דֻּרְמָהָט, אֹזְשָׁ דִּי שִׁיפְּ הָאָט זִיךְ פְּאַרְטְּשָׁעַפְּטָעָט אָוּן דָּעֵר לוֹפְּטָה, אָוּן זִיךְ פְּאַרְשָׁפְּטָעָט אַפְּ אַ קְּנָאַפְּטָעָר סְעָפְּוָנְדָע. יָאָ, יָאָ.

דָּעֵר הָאָמָּרָה הָאָט דְּרַלְאָגָנט דָּעַם דְּרִיטָן סִּינְגָּאל. מִיטָּן הָעַנְטָלָן זִיךְ אַנְיְּדָרְגָעַשְׁטָעַלְט אַפְּ דָּעֵר קָאוֹוָאָלְעָא אָזְוִי וְוּי מִיט אַ פָּוּס. אַלְעָא וְעַנְעַן שְׁטִיל גַּעַוָּאָן. דָּעֵר הָאָמָּרָה הָאָט זִיךְ אַוְיְסָגְעַהָוָסָט גַּעַטָּאָן אַ זַּוְּפָּה סְעַלְצָעַרְוָאָסָהָר, נַאֲךְ אַ קְּלִיָּן הַסְּטוּלָעָלָע גַּעַטָּאָן, גַּעַמָּאָכָט קְכִּיְּקָבִּי אָוּן אַנְגָּנְעַהָוָבָן רִיוְיָדָן אָזְוִי וְוּי אַן עַמְּסָעָר מְעַנְטָשָׁ:

— בָּאָוְוִירָוִים! הַיְיָנְטָ אַיִּין בָּאָ אָוּנוֹ אַ גְּרוּסָעָר יַאֲנְטָעָפָה! דָּעֵר וְוָאָנְדָרְלָעַבָּר "קָאַפְּיָפְּאַטְּרָטָאָגָן" (דָּעֵר טָאָג וְעוֹן מַעַן אַיִּין פָּאַטָּעָר גַּעַוָּאָרָן פָּוּן קָאַפְּטָאַלְיָוָם). פִּינְעָרָן מִיר דָעַם יַאֲנְטָעָפָה מִיטָּן נַיְוָעָמָהָמָאָן! דָּאָס מִיָּן אִיךְ מִיךְ אַבָּעָר אִיךְ בֵּין פָּאַרְטָה דִּי קִיְּלָעָוָוָאָסָהָר פָּוּן מִיָּן זַיְיטָה. אַבָּעָר אִיךְ בֵּין פָּאַרְטָה דִּי קִיְּלָעָוָוָאָסָהָר אַיְדָה הָאָט גַּעַשְׁאָפָן, צְוּנָעָרְיָהָט אָוּן צְוּנָעָשְׁלָיוֹפָט ?עַקְאָוּדָר דָעַם הַיְיָנְטָיָקָן קָאַפְּיָפְּאַטְּרָה.

:: וְוּי אִיר קוּקָט מִיךְ אַן בֵּין אִיךְ מִיר אַ הָאָמָּרָה, מִיָּן טָאַטָּע אַיִּין גַּעַוָּעָן אַ הָאָמָּרָה, מִיָּן זַיְדָה אַיִּין גַּעַוָּעָן אַ הָאָמָּרָה, אָוּן מִיָּן

עלטערזויידע איז געווען א ביסל א פאַרוֹשָׁאוּרְטָעֶר האמער. און דאך זענען מײַנע קוינדרע אלע מאשינען, ווּאָונְדָּעָרְבָּאָרָע מאשינען. "מאשינען וואָס דינען אינען אָפִילָע אַ נַּאֲדָל צו געפֿינען", אַנטְשָׁוָה-דיקט מיין דיטיש!

דער האמער אין אייערע הענט האט צעפְּלָאַטְשָׁטָה דַּי קָפֵּי-טָאַלְקָה, וואָס פְּלָעָן אַוְיסָוִינָן באָ אַיְדָּי יְעָדָן טְרָאָפָּהָן האַנְסָּאָן אַז מַיְלָה. דער האמער אין אייערע הענט האט געוואָסָט ווּעַמְעַן צַוְעַצְמָן אַז זעַצְמָן ווּעַמְעַן צַוְעַצְמָן; ווּמְעַן אַרְיִינְצָוְקָלְאָפָּה אַ פְּלָעָל אַז אַפְּצָאָס אַז ווּעַמְעַן אַז שְׂוֹאָק אַז פִּיאָטָע. אַז אַיךְ: דַּאְכְּצָעָכוּסָס? אַז האמער מַיְתָּא אַ טְרָאָפָּהָן עַלְקָטְרִי, בֵּין אַיךְ אַ גַּאנְצָעָר בַּאלְדָאָרְשָׁן. :: אַיךְ ווּוְיל אַיְדָּי בַּעַטְנָה אַ פְּרָעָוָן לְעַכְבָּעָטָוּ. וְאַנְטָמָר צַי אַז מַיְזָן שְׁטִימָע פִּינָּאָן גְּלָאָט, ווּסְמָ' בְּדָאַרְפָּצָזְוָן?

אלע שְׁרִיּוּן אֹוְסָם: "אַ קְעִי"! ווּאָונְדָּעָרְבָּאָר! גּוֹט! בְּרָאוֹוֹא!" — אַיר פָּאַרְשְׁטִיטִיט, — זָאנְטָה דַּעַר האמער,— עַמְעַם טָאַקָּע, אַיךְ בֵּין נִישְׁתְּפָן פְּלוּיָש אַז בֵּין, נָאָר פָּוְנְדָּעְסְּטוּוֹגָן ווְאַלְטָה אַיךְ זַיְד נְעַפְּלָאַט נִשְׁתְּפָן פּוֹנְגָּלְדִּיק ווּעַן מַיְזָן שְׁטִימָע זָאָל זַיְן חַיוּזִירִיק, אַרְעָרָר פָּאַנְפְּעוּוֹאַטָּאָט. סְפָּעַצְיָיל ווְאַלְטָה אַיךְ מַיְזָן גַּעַשְׁעַטָּה פָּאָר דַּי דָּאָמָעָן. מַיְזָן נִשְׁתְּפָן אַז אַיךְ קְלִיָּב מַיְזָן אַ לְיָבָּע שְׁפִילָן, נָאָר אַזְוִי אַז שְׁוִין דַּעַר מַעְנָטָש.

וּוְעַן אַיךְ יָאָסָל ווְאַלְטָה דָא אַז דֻּעַם בְּיכָל אַיבְּרָגְּנָעָבָן דַּי גַּעַלְכָּעָרָס, ווּאָס דַי מַאְסָן הָאָבָן מִיט אַזְוִי פִּיל פְּרִיְיד אַרְוִיְּסָנָע שָׁאָסָן, ווְאַלְטָה דַעַר לְעֹזֶר בָּאַקְוּמוֹעָן אַ צְעַטְרָאַסְקָעָט בְּיכָל. דַי בְּלָעָטָר זָאָךְ ווְאַלְטָה צְעַפְּלָאַצְטָמָע גַּעַוְאָרָן אַזְוִי זַיְן צְעַפְּאַמְשָׁטָע לְאַקְשָׁן. דַעְרָפָאָר ווּעַל אַיךְ עַס טָאָסָע נִשְׁתְּפָן אַיבְּרָגְּנָעָבָן.

אַיךְ חָאָב אַנְגָּהָוִיכָן בָּאַמְעָרָקָן ווְאַיְנְדִּיקָע ווּוְינְגָּטָן מִיט ווּוְיסָע פָּאַרְטְּכָעָר, ווּאָס הָאָבָן זַיְד גַּלְאָזָט מִיט פּוֹלָע עַמְרָה פָּאָרָם. צַו בָּאַמְּאָלָן דַי בְּוּמָעָר רְוִית אַזְוִן גַּעַל. דָא הָאָב אַיךְ פָּאַרְשְׁטָאַטָּאָנָע אַז מַיְזָן ווְאַקְאַצְיָע אָפָּן שְׁטָעָרָן מַאְרָס עַנְדִּיקָט זַיְד. מַיְזָן מַאְמָעָ רִיכְטָזָר שְׁוִין אַפְּ מִיר, זַי קוּסָט שְׁוִין דַי אַוְיָינָן אַוְיָס אַפְּ מִיר, ווּוְיל זַי ווּוְיסָט, אַז וּוְעַן דַי בְּוּמָעָר שְׁקָלָעָן פָּן זַיְד דַי בְּלָעָטָר אַרְאָפָּה. דָאַמְּאָלָס קְוָמָט יָאָסָל אַהֲיָם: אַ גָּאָסָט אַז שְׁטָעָטָל. האָט דַי מַאְמָע שְׁוִין מַיְנָעָסְטָאָס אַפְּנָעָקָאָכָט פָּאָר מִיר אַ טְיִוָּרָע ווּטְשָׁעָרָע מִיט "הָעָם אַז עַנְסָן".

פלוצ'ים האט דער האמער אויסגעשרוין !

— איזידער איך ענדיך דעם גרויסן "קאפיפאטערניש" וויל איך אנאנסירן, אז עפעם א כאראקטער האט זיך צונגעכאנט צו מיין מאנגנטישן שפיין, אז איך ווייס נישט וועמעס ער איין. כאווייד רים ! ווער פון איז איז האט באָרלווין דעם כאראקטער ?

איך בין אונטערגעשפֿרונגען און גוואנטן :

— גוט וואָס דו האסטט מיר דערמאָנט ! איז בין שיר שייר אָוועַע אָהִיָּם אָן אָ כָּאָרָאָקְטָעָר.

דער האמער האט זיך אָוּפְגַּעַהֲבוּבָן די גְּרַעַסְטָעָה הוֹהָה, מֵיר גְּעוּוֹאַלְטָה דעם כָּאָרָאָקְטָעָר אָרִינְהָוּבָעָן אַין קָאָפֶּ אָרִיָּן. הָאָב אַיך זִיד דֻּעְרְשָׁרָאָקָן אַוְן בֵּין אָפְגַּנְּאָלָּאָפָּן.

— הָאָב קַיְוֵן מוּרָעָה נִשְׁתָּה, — שְׁרִיטָה דַּעַרְתָּה האָמָּעָה, — אַיך הָאָב דַּיְוֵן כָּאָרָאָקְטָעָר גָּאנְצָה פִּיְוִין "אָוִיסְגַּעַפִּיקְסָט" (אויסגעפֿיקְסָט אַין מָאָרָם לְאַשְׁן הַיִּסְטָה פָּאָרִיכְתָּה. אָוּוּ וּוּ אַין אַרְיִישׁ אָוִיסְפִּיקְסָן). דַּעַרְתָּה האָמָּעָה האַט מֵיר גְּעַנוּמָעָן דַּוְיבָּעָן אַין קָאָפֶּ אָרִיָּן, אַיְזָן וְעַזְנָכוּן צְוּוּיָּתָן, אַוְן אַיך הָאָב דַּעְרְפִּילְטָה אָז סָעַ נְעַמְתָּ אָסָּה צְוּמָיָן מָאָרָם. סָ'אָזֶן מֵיר אָרִיָּן אָ נְיַיעַד כָּאָרָאָקְטָעָר אַוְן יָאָסָל אָרִיָּן, אַוְן אַיך בֵּין שְׂטִינוֹן גְּעַבְלִינוֹן מִיטָּה בִּירְעָה פִּים אָפֶּ דַּעַרְתָּה. אַיך טַו אָ טַוְפָּע מִיטָּה פִּים, יָאָ, עֲרָדָה. עַמְסָעָר שְׂטוּבָה. סָ'אָזֶן אָ חַיְסָעָר טָאג אָפֶּ דַּעַרְתָּה צְעַדְנָטָעָר נָאָסָם. אַיך בּוֹגָן זִיד אַיְזָן אָפֶּ שְׂטוּבָן די שִׁיר מִיטָּן נָאָזְטִיכָּל, — אַיְזָן מֵיד אָ טְרָאָקָ שִׁיר אַיְבְּרָעָנְעָפָּאָרָן.

אוֹן דָּא עַנְדִּיקְתָּ זִיד סָ'אָיְסָעָק מִיטָּן שְׁטָעָרָן מָאָרָם. אַיְצָטָם, לִיבָּעָ לְיוּעָנָהָר, ווֹיל אַיך אָז אַיר זָאַלְטָה מֵיר גְּלוּיכָן פָּוּנָס אַנְהִיָּב בֵּין טָאָף, אַנְיִיט עַם אַיך נִשְׁתָּה מִין מַאְמָעָס וּוּעְטְשָׁעָרָע.

עלען פיער

шибישען אויז געווען אַ קליאָן אַידעלע אַבער אַ גרויסער אַריימאָן. דער ווינטער האָט אויסגעטורייסלט ס'לעצעט בִּיסְל שְׁנִי. די זוֹן האָט גענוּמָן פָּאמְפָּעָן פָּוֹן דער ערְד נֵי גָּרוֹן גָּרוֹן מֵיט רְוִוְוֶת זְוִוְוֶת רְעִטְבְּלָעָה, די ווינטעלעָה האָבָן זִיךְ אַפְּגָעְשְׁלִיְּפָט זְוִוְוֶת צְיַוִּין, וואָס פָּלְעָן שְׁטְשִׁיפָּעָן באָ די אוּירָן, אוֹן גָּעוֹאָרָן ווַיְיכָעָר אוֹן בעסער צוֹ די לְעַכְעַר פָּוֹן שִׁימְשָׁנָס קִינְדָּרָם מַאנְטְּלָעָה. האָט אַבער דער רְוָעָד אַנְגְּשִׁיקָט דָּעַם עֲרוּוּפְּיִסְעָד.

шибישען האָט אלְעָז זְוִוְוָן פָּאָרְהִוָּרָאָטָעָיָן גַּעַצְיְּטָרָט פָּאָרָן פִּיְּסָעָד אָזְוִי ווַיְיָ פָּאָר פִּיְּעָר. אָז עָרְרָמְשָׁעָט זִיךְ אַגְּנְצָן טָאגּ, מֵיט אַ שְׁטִינוּנְרָנְעָרָרָה, וואָס עָרְרָשְׁלָעָפְּט אָפְּן אַקְסָל, לְוִוְוָפָט אַיבָּעָר די הוַיְפָן שְׁרִיְּעָן: מַעֲסָרָם שָׁאָרָפָן! שְׁרָלָעָר שָׁאָרָפָן! צְוּוִי סְעַנְטָן! אוֹן אַיְן אַוְונָט האָט עָרְרָשְׁט אַז אַרְבָּעָט. צְעַטְרָאָן פְּעַקְלָעָר שְׁנִיְּדָעָרָיָיָ, פָּאָר אַ קלְיָאָן מַאְנוּפְּקָטְשָׁוָרָה, טָאָן פְּלוֹצִים דְּרִינְעָן ווּעָר אָן אַוְישָׁעָר מִיט שְׁמַאלְצִיָּן אָן קְנִידְלָעָר אָן ווַיְיָן אָן מָאָצָעָם, אוֹ סְ'אָיָן נִשְׁטָאָן גַּעַנְגָּן אָפָּרְוִיט מִיט רְעִטְבְּלָעָה. סְ'הָאָט זִיךְ אִים אוּסְגָּוּזְוָן אַיְן גַּעַדְאָנָס אָז עָרְרָמְשָׁעָט דִּיקָעָר עֲרוּוּפְּיִסְעָד אַיְן אַרְיָין צוֹ אִים אַיְן סִיךְ אָז זִיךְ אַנְיְּדָעָר גַּעַשְׁטָעָלָט שָׁאָקְלָעָן אַיבָּעָרָן בְּרוּטִיקָעָטָל. שִׁימְשָׁן אוֹן בְּעַנְאָטָר אַ גָּאָסְטִיפְּרִוְּנְטְּלָעָכָר מָאָן, האָט עָרְרָשְׁט אַעֲרָעָה גַּעַבְעָטָן טְרָנְקָעָן אַ גְּלָעָז טְיִי.

— י֏א, אַיכְלָן טְרִינְעָן, — האָט דער עֲרוּוּפְּיִסְעָד אַשָּׁאָקָל גַּעַטָּאָן מִיטָּוֹאָה, אַבער זִוְּטָמְוָכָל, מִסְטָעָר שִׁימְשָׁן, "פְּלוֹזָן", נִישְׁתְּ קְיִין פִּיְּסָעְבְּדִיקָעָ טְיִי.

טרָאָכָט זִיךְ שִׁימְשָׁן וואָס אוֹז אִים די נַאֲפְקָעְמִינָעָ?

עַנְפְּעָרָט עֲרוּוּפְּיִסְעָד:

— דָּאָס פִּיְּסָעְבְּדִיקָעָ דְּרָעְמָאָנָט מִיר אַיְן מִיְּזָן בָּאַלְעָבָאָס דָּעַם גַּעַנְיְּרָלְטָן מִסְטָעָר פִּיְּסָעָה. אַיךְ חָאָב אִים פִּינְטָן. אַלְיָיָן פָּאָרְשְׁטִוְּטְרָמִיהָ, גַּסְטָעָר ווַיְיָן אַיְן חָאָלָהָן אַרְיָין, שְׁמַאלְצָט זִיךְ אַז קִישְׁקָעָס מִיט פִּיְּסָעְבְּדִיקָעָ שְׁמַאלְצִיָּן, קְנָאָקָט נִים, טְרָעְמְשָׁעָט

ערעונו פוייסעך

מאצעע כליאכעט אויעעה, שליננט פאלירטשיקעם, און קוונדריך אפ
אימ רואינירן זיך אסאך אידן וויערע ביכלעה, און זיך בליכן זיך
אויס וויא מאצעע פון דער מאצעע.
מייסטער עליאחו האטישבי האט גוואגט אמאָל א פֿאָר
קליגע וווערטלעך :

או מען עסט א קראפעה,
זעט מען אויס וויא א קראפעה,
או מען עסט א קניידל,
זעט מען אויס וויא א קניידל,
און או מען עסט א מאצעע
זעט מען אויס וויא מאצעע.

דעם פוייסעך אליאין ארט נישט, און אידן לוייפן אַרום, אַווּי
וֹי מִיּוֹן פֿוֹן דַּי גַּבְּרִידָעָר רַעֲוָעָרָנֶדֶם צַוְּדוּי גַּבְּרִידָעָר-מאצעע
מאצעע. יאנן דַּי קִינְדָּעָה-מוֹטְשָׁעָן סְוּוּבָּ, באָרְגָּן, לִיטָּן.
דעם פוייסעך ארט עס נישט, וויל קיון מאנגן האט ער
ニישט. ער איז וויא אַלְעַבְּרִידְקָעָר זַקָּה, און ער פַּרְעָזָעָלָעָר אַיְזָן אַן
אויסגעטראכטער טַרְעַבְּלָעָ אַווּי וויא גָּאתָן אליאין. נאָר מִיחָּה, דעם
ערעוֹרְפִּיסְעָה, שיקט ער אַרום אַיבָּר דַּי שְׂמֹצִיקְסְּטָעָ ערְטָעָר קָעְדָּי
אַיך זַאְלָ פֿאָר אַים צָוְגְּרִיטָן אַן אויסגעקָאשָׁעָרָטָן יַאֲנָטָה.
און וווען יַאֲנָטָה אַיְזָן אוֹשָׁן אָמָעָטָם, אַפְּלַע אָונְטָעָרָן בעט,
צְעַשְׁפְּרִיּוֹת זַיך דַּעַר פֵּיסְעָךְ מִיט זַיְן בְּרִיטָן קָאוּוֹד אַן לְעַבְּט
אַכְּזָעָרָשָׁן-טָאגָן 8. אַן אַהֲנָט אַין קָאָלָט ווּאָסָעָה, אַן אַ פָּסָ אַין
בלְאָטָעָ, אַט אָזָא בּוֹזָשָׁ... אַיְזָן דַּעַר-מייסטער פֵּיסְעָכָאָוִוָּתָשָׁ.
(פֵּיסְעָךְ אַיְזָן, בְּלְוֹזָן אַ פְּסָעָוְדָאָנִים)

шибושן האט זיך דערמאָנט אַיְזָן זַיְן אַיְזָן בְּאַנְאָכְטִיקָן בְּאַלְעָד
בעסָל, וויא ער שיקט אַים: אַרום אַיבָּר טַרְעַנְטָאָנָעָר בְּלְאָטָעָ
צְעַטְרָאָנָן פְּעַלְלָעָךְ צְעַשְׁנוּטָעָנָעָ סְכִוָּרָעָ צַוְּדוּי אַיטְאָלְיָעָנִישָׁע אַידָּעָ
נעָם. גַּאנְצָע בּוֹטָעָלִים מִיט ווֹיָן אַון שְׁלִיוֹוֹאָוִוָּי שְׁטִוָּעָן שְׁוּוֹן
אַנְגָּעָשְׁטָעָלָט בְּאַ דַּעַם "מְאַנוּפְּעַקְטָשָׁרָלָ" אַפְּ דַּי פְּאַלְיָצָעָם, אַון אַיהֲ
טָרָאָג אַים, אַון שְׁלַעַפָּ אַים, אַון האָב דַּרְפָּן אַ פִּינָּג. שִׁימָשׁ

מאכט א פיג און טוציעט די פיג דעם ערעוֹפֿיסעַד אין פאנום אַריַן.

— בע! געמט עם אַוועַק! — האט דער ערעוֹפֿיסעַד גע-
נוּמען טריינעסן מיטן מיטוֹוואָך. — וואָס טוֹג אַיַּיךְ דער פִּיסעַד.
לְאַזּוֹט מֵיר אָוֹן אַיַּיךְ וּוֹלְאַיַּיךְ ערעוֹפֿיסעַן דעם גַּאנְצָן פִּיסעַד
זוייער בְּיוּלִיךְ אַיר ווּטַ פָּאַרְשָׁפָּאָרְן זַיְן אַ צַּיְּעַפְּלַאָקָּן אַ
“סַּאֲפָּעָרָה”, באָ די פִּיסְעַדְקֶעָן בְּיוּנְעַסְלִיטָּה אָוֹן אַיַּיךְ גַּאֲרָאַנְטָרִי
אַיַּיךְ, אַז אַיר ווּטַ דָּרְלָעֶבֶן אַיבָּעָרָאָיךְ אַנְמַפִּיסְעַד.
— נַיְן, נַיְן! — טראכט שימשַׁן, — פִּיסְעַד אַיְן פִּיסְעַד

און מען קען אַים נישט אַוְעַמְקָאָן מיטן האַנט.
דער ערעוֹפֿיסעַד האַט גענוּמען גַּלְעַטְן שִׁימְשֻׁעַנְעַן מיטן
מיטוֹוואָך: — אַיכְלַ אַיַּיךְ — זַאנְטַ ערַה — ערעוֹפֿיסעַן דעם
גַּאנְצָן פִּיסְעַד פָּאַר אַדְלָעֶר מִותְּאַכְּטוּנִינְצִיךְ סַעַנְתָּ. אַסְאָר אַיַּיךְ
טוּעַן מִותְּ מִיר בְּיוּנָם, צּוֹלִיב דעם קְרִיוֹזִים.

שִׁימְשַׁן האַט אַמְּאָךְ גַּעַטְאָן מִיטַּ דָּרַעַ האַנט, וּוּ מִיטַּ אַ פִּוְּ
סְּעַדְקָעַר לְאַפְּעַטָּה, אַוְן גַּעַטְאָכְטָ:

— סְּשִׁטְיַחַת גַּעַשְׁרִיבָן אַיְן דָּרַעַ טְוִירָעַ, אַז דָּרַעַ ווּאָסַ מאַכְטַ
ニישט קִיַּן פִּיסְעַד, דָּרַעַ עַסְטַ בְּאָמַעַיַּ, אָוֹן דָּרַעַ ווּאָסַ עַסְטַ בְּאָמַעַיַּ
דָּרַעַ עַסְטַ נִישְׁתַ קִיַּן מִאָצָעַ, אָוֹן דָּרַעַ ווּאָסַ עַסְטַ נִישְׁתַ קִיַּן מִאָצָעַ
אָוֹסַ פִּיסְעַד, דָּרַעַ אַיְן גַּעַלְכִּין צַוְּ אַיְינָעָם ווּאָסַ עַסְטַ בְּאָמַעַיַּ אָוֹסַ
פִּיסְעַד, ווּאָסַ מִיְּנַטְּ אַיְהָ, מִסְטָעַרְ עַרְעוֹה, מַעַ ווּטַ בְּאָפְּרִיעַן
אַיְדַן פָּוּן מִיצְרָאָיִם, אָוֹן מִירַן נִישְׁתַ עַסְןַ קִיַּן מַאֲרָעָרָ? מַעַ ווּטַ
אוֹנוֹ שְׁפָאַלְטָן יָאָמִים, אָוֹן מִירַן ווּעַלְן נִישְׁתַ עַסְןַ קִיַּן מִאָצָעַ? מַעַ
וּטַ בְּאָרְמוּעָרַן אִידְיַעַשׂ קִינְדָּרָ אַיְן די ווּונָטָן, אָוֹן מִירַן נִישְׁתַ
קְנָאָקָן קִיַּן נִיסְלָעָךְ? נִאָסָעָר? נִישְׁתַ בָּא שִׁימְשֻׁעַנְעַן!

דָּרַעַ ערעוֹפֿיסְעַד האַט גענוּמען הוּידָעַן מיטן מיטוֹוואָך
און גַּעַזְאָנָט:

— פָּעַ, רַעַב שִׁימְשַׁן, אַיר גַּלוּבַת אַוְיךְ אַיְן נִיסְוִים? אַיר בֵּין
דָּאָךְ דָּרַעַ ערעוֹפֿיסְעַד אַלְיַוְן! אַיר הַאֲלָט שְׁוִין דָעַם “דוֹשָׁאָב”
דרְרִי טְוִיזָנָט וְאָהָ, ווּוִסְ אַיַּיךְ פָּאַר גְּנוּווֹסָ, אָז די גַּאנְצָעַ האָגָּדָעַ
הַאַט אַוְיסְנַעַטְרָאָכְטַ אַ לְאַעַ, ווּאָסַ האַט דָעַמְאָלָס גַּעַרְבָּעַט פָּאָרָן
“קְוַנְדָּעָס”. עַר אַיְן גְּנוּווֹן, בִּיכְבִּילָעַ אַ גְּרוּסָעַר שִׁיקָעָה, הַאַט עַר

אין "קונדעם" אַנְגָּעָמָרְקָט, או פוייסעך מווען האַלְטָן אַ קִיְּלָעַכְיָה דיק יאָה, אָוֹן נעמען אַ טְרוֹנוֹק ווֹיַּוְן נָאָר יַעֲדָן קָאָסֶה, האָבָן אַיְדָן נִישְׁתָּ גַּעֲוֹוָאַלְטָן קוֹיפָּן דֵּי האַגְּנָדָע, מַאֲכָמָעָס ווּעָרְחָאָט קוֹיעָר גַּעַחַט צַוְּ לִינְגַּ שִׂקְעָר אָיִן אַ הַעֲסָעָכָט אַ קִיְּלָעַכְיָה? הַאָט עָר אַוְיסְגָּעָמָרְקָט, אָוֹן אַיְבָּעָרְגָּעָלְאָזָט אַכְּטָ טְעָגָן, האָבָן דֵּי דַעַמְּאַלְסְדִּיקָע אַיְדָן גַּעַמְיָינָט, אָוֹסְאָיִן אַ גְּרוֹסָעָ מַעֲצִיעָן. פָּוֹנְדָּאָנָעָן גַּעַמְטָזָט, וְיִי האָבָן עַס גַּעַכָּאָפָט ווּיְמַאְצָעָזָאָסָעָר. דַעַרְיָמָעָר סְזָעָרְטָלָ, אָוֹ וְיִי האָבָן עַס גַּעַכָּאָפָט ווּיְמַאְצָעָזָאָסָעָר. דַעַרְיָמָעָר מַוּוּט אַיְר עַס אַוְיךְ כָּאָפָן? אַיְךְ קָעָן דָּאָךְ עַפְעָם עַלְיָאָהוּ חַאְנָאָוּי פָּעָדוּעָנָלָעָה, אָוֹן עָר אַלְיָוָן האָט מִיר גַּעַזְאָגָט, אָוֹן עָר ווּוּט אַנְקָלָאָגָן דָּאָס אַיְדִּישָׁע פָּאָלָט, דַעַרְבָּאָר ווּאָס זְיִי האָבָן אַפְּ אַיְם אַוְיסְגָּעָמָרְקָט אָזָא מַיְעָסָע מַאְטִיעָן, אָוֹן עָר אַיְוָן אַ שִׂקְעָר אָוֹן אַ ווּיסְטָע פִּיאָנִיצְיָע, אָוֹן עָר קוֹמָט צַוְּ יַעֲדָן סִיְּדָעָר שְׁנָאָרָעָן ווֹיַּוְן. בִּיסְאָכָאָקָל טָאָר עָר נִימְטָ טְרִינְקָעָן קִיְּן שָׁאָרְפָּעָ זָאָכָן, מַאְכָמָעָר עָר האָט הַיְּיָרְפִּיבָּעָר.

— נָו — טְרָאָכָט שִׁימְשָׁן, — וּוֹילְט אַיְר מִיר טָאָקָע אַיְינְרָעָדָן, אָוֹ מוֹיְשָׁע האָט נִישְׁתָּ גַּעַשְׁפָּאָלָט דַעַם יָאָם? דַעַר עַרְעוֹרְפִּיְיסָעָךְ האָט זְיִקְעַמְיְוָאָקָט מִיט בִּידָע הַעַנְתָּ אָוֹן גַּעַזְאָגָט:

— אַיְךְ בֵּין דָּאָךְ טָאָקָע גַּעַוְעָן דַעְרָבִי. בֵּין אַיְךְ גַּעַשְׁטָאָנָעָן אָיִן אַ זְיִוְתָּ אָוֹן גַּעַשְׁטָאָכָט פָּוָן גַּעַלְעָטָה, וְיִי מוֹיְשָׁע האָט גַּעַכָּאָפָט אַ שְׁטָעָקָלָ פָּוָן אַנְלָטָן זְאָנְטִיקָע אָוֹן גַּעַנוּמָעָן שְׁפָּאָלָט דַעַם יָאָם. האָט עָר גַּעַשְׁפָּאָלָט אָוֹן גַּעַשְׁפָּאָלָט אָוֹן סְ'הָאָט נִישְׁתָּ גַּעַוְאַלְטָן זְיִקְיָהן שְׁפָּאָלָט. האָט עָר גַּעַנוּמָעָן אַ "פָּעָרִי" אַיְן נִיוּבָּוִירָן אָוֹן גַּעַפְּאָרָן ווּעָרָן אַ מַעְסָדָעָרְקָעָדָוָשָׁן אַיְן בִּקְאָהָן. האָט מעָן אַיְם נִישְׁתָּ גַּעַוְאַלְטָן, מַאְכָמָעָס ווֹיַּן בָּאָרְדָּ אַיְוָן גַּעַוְעָן צַוְּ לְאָנָגָן. האָט עָר גַּעַנוּמָעָן אַ "שְׁעִיוּ אָוֹן אַ הַעֲרִיקָאָט", אַיְן זְיִוְנָן בָּאָרְדָּ גַּעַוְוָאָרָן צַוְּ קָוְרֵץ. האָט עָר זְיִקְעַמְיְוָאָקָט אַנְלָטָן אַרְכָּבָעָט צַוְּ קָנְעָטָן צִינְלָ נִישְׁתָּ ווּוֹיְטָ פָּוָן קָעְמָפָּ נִיטְגָּעָדָאִינָעָט. אָוֹן דֵּי אַיְדָן האָבָן אַיְם גַּעַהְעָרָט ווּיְ דַעַם קָאָטָעָר. זְיִי האָבָן גַּעַמְאָכָט גַּאֲנָעָ פִּינְעָ בִּזְעָנָם פָּוָן דֵּי בִּקְאָנָעָר פָּאָרְמָעָרָט. אָוֹן מוֹיְשָׁע דַּאֲבָיְנוֹ אַלְיָיִן האָט בַּאֲדָאָרָפָט אַנְקָוּמָעָן צַוְּ דֵי אַיְדָן נָאָר אַ טְוַיּוֹעָ. דָּאָהָט אַיְר סְ'גָּאנְצָע אַיְסָעָקָן נָה רָעָב שִׁימְשָׁן, נִימְטָהָר אַ "קוֹוָאָדָעָר" אַ "דַעְפָּאָזִיט" אָוֹן אַיכְלָ זְיִקְעַמְיְוָאָקָט אַנְלָטָן עַרְעוֹרְפִּיְיסָעָן.

טראקט זיך שימשן: — און וואס ווועט זיין, או פוייסעך
וועט אריינקומען?

ענטפערט ערעוודפייסעך: — ב'על אים צעפאטשן די מאַרְד
דען, דעם אלטן "פעיקער"! ערוווויל, איידער ער קומט אָן, כאָפֶט
זיך אָרוּס אַין דער אַיטָאַלְ�וָונְשָׁער בעקערוי, קויפט אַין אַ ברויטל
אָפֶט פוייסעך מיט אַ פָּאָר פֿונְטָלְעָךְ באַכְּמָעָצְדִּיקָעָר זָאַלְץ.

טָאָכְטָנְדִּיךְ אָזְוֵי, אַיזְ דָּרְוָוְוִיל פָּאָרְגָּאָגְגָּעָן דִּי זָוֵן אַין טִיפָּעָר
רוֹטְקְיָוִט וּוּי כְּרִיוֹן; דַּי טִיר הָאָט זיך בְּרוּיטִים צָעָפָנְטִים, אָן מִיסְטָעָר
פִּיסְעָדָר הָאָט זיך גַּעֲטָאָן אַ שְׂטָעָל אַרְיָין אַין הוֹיָה, מִיט אַ טָּעַלְעָר
איידער אָפֶן קָאָפֶן, אָן אָן אַפְּיָקְיָוּמָעָן אָונְטָעָרָן אוּער. פִּיסְעָדָר הָאָט
בָּאַלְדָּא אַ וּוֹאָנְקָן גַּעֲטָאָן צָום ערעוודפייסעך, אָן ער זָאָל זיך וּוָאָס
ニיכער אַרוּסָוָאָרְפָּן. אַיזְ דָּרְעָר ערעוודפייסעך צָוְעָגָאנְגָּעָן צָום
פִּיסְעָדָר נָאָעָנָט אָן גַּעַזְאָט:

— חַיְינְתָּ, פָּאָנִי פִּיסְעָדָר, וּוּעַט אַיר מָוֹן מַוְכֵּל זָיָן. אַיך
בֵּין מִיר אַלְיוֹן אַין בְּזִוְנָעָם. אָן דָּא אַין דֻּעָם הוֹיָה וּוּעַט אַיר חַיְינְתָּ
נִישְׁתְּ קָעָנָעָן בְּלָאָפָּן.

דָּרְעָר פִּיסְעָדָר הָאָט גַּעֲנוּמָעָן קָרִיצָן מִיט דִּי מַאֲצָעָם אָן אַ גַּעַשְׁרִי
גַּעֲטָאָן: — בְּאַפְּעַצְדִּיקָעָר שִׁינְגָּעָץ! אָרוּסָן פָּוֹן דָּאָעָט!

פִּיסְעָדָר הָאָט זיך אַ דָּרְיָי גַּעֲטָאָן צָו שִׁימְשָׁעָנָעָן אָן גַּעַזְאָט:
— רָעָב שִׁימְשָׁן, וּוֹאָרְפָּט אָרוּסָן דֻּעָם ערעוודפייסעך, שָׁוֵין שְׁפָעָט!
טָרָאָכְט שִׁימְשָׁעָן: — מַיְוִין אַיְוִסָּעָם! נִעְמָט אַיְיךְ אַים, אָן
נִיּוֹת בְּיוֹדָעָה קְטַשְּׁאָרָטָה מַאֲטָעָרִי! שִׁימְשָׁן הָאָט גַּעֲטָאָן אַ שְׁפָוִי, אָן
אַיז אַוּעָגָאנְגָּעָן קוֹיְפָּן אַחֲרָיָנְגָּמִיט בְּרוּותָן צָו פְּרָאָוּעָן דֻּעָם עַרְשָׁתָן
סִיּוּדָרָה.

פִּיסְעָדָר הָאָט זיך צְעַבְּיוּזָעָרט אָן אַים נַאֲכָנְגָּשָׁרִיןָן: — וּוּאָעָעָ?
אַיר זַעַט שְׁוֵין גַּעַוְאָרָן אַן אַפְּיָקְוּרָעָם? אַזָּא קָאַפְּצָעָנָיוֹק וּוּי אַיר
צִיְּתָעָרט שְׁוֵין אַוְיָז נִשְׁתְּ פָּאָר יְעַצְּיָעָם מִיאָז?

— כְּוּוֹוִיס — טָאָכְט שִׁימְשָׁן, — כְּזָוָעָל פְּרוֹאוֹוֹן דָּעֶרְלָעָבָן אַיְ
ברָאָכְיָאָר אַן אַיְיךְ. סְאַיזְ סְיִי וּוּי עֲפָעָם נִישְׁתְּ קִיְּן גַּלְאָטָעָ מַאֲיָסָע,
צָו וּוֹאָסְזָשָׁע זָאָל אַיךְ מִיר לְאַזְוָן אַוְסְטָעָלְקָן דֻּעָם לְעַצְּטָן גְּרָאָשָׁן אַפֶּ
פִּיסְעָכְדִּים? וּוּעַן אַיךְ זָאָל הָאָבָן אַ בִּיסְלָגְלָט, וּוּאָלָט גַּעַוְוָן מַעַר
מִיצְוָעָ צָו קוֹיְפָּן דִּי קִינְדָּרָעָר שִׁיכְלָעָן. סְאַיזְ פָּאָרָט אַ בִּיסְלָגְלָט
צָו פָּאָרְדִּינְגָּעָן אַפֶּאָ בְּרוּיטָל אַיְידָר אַפֶּטֶטֶט.

— ווּאָס אַי' דָּס פָּאָר אַיְד? — הָאָט דָּעַר פִּיסֶּעֶךְ גַּעֲנוֹמָעַן
קַנְאָקָן מֵיטַן דַּי מַאֲצָעָס אָנוֹ שַׁאֲקָלְעַן כִּיטַן טַעַלְעַר אַיְיעַר. — כְּיוּעַל
לוֹעַפְּן קַרְינְגַן אַ פָּאַלְוִסְמָאָן, וּועַט עַר אַיְיךְ אַפְּשָׁקִין צַוְּרִיסְ קַיְינְ מִיצְ
דְּאָאִים. — אָנוֹ עַר הָאָט דַּעֲלָאנְגָּט אַ פְּרָאָסָק דַּעַם עַרְעוּרְפִּיסֶּעֶךְ
גַּלְיְיִינְ אַיְן מִיטַּוֹאָר אַרְיִין.
דָּעַר עַרְעוּרְפִּיסֶּעֶךְ הָאָט אִים גַּעֲנוֹבָן אַ פָּאָר אַרְיִין מֵיטַן
וּאָךְ אַיְן טַעַלְעַר אָנוֹ אִים צַעֲבָרָאָכָן דַּי אַיְיעַה.
דָּעַר פִּיסֶּעֶךְ הָאָט אַגְּנָעָכָאָפְּט דַּעַם עַרְעוּרְפִּיסֶּעֶךְ בָּאָס מֵיטַן
וּאָךְ אָנוֹ אִים אַפְּגָנְבִּיסְן אַחַלְבָּן טָאגַן.
הָאָט דָּעַר מִיטַּוֹאָר אַגְּנָעָהָוִוִּין טָאגַן אָנוֹ אַף מַאְרָגָן אַיְנְדָרְפָּרִי
הָאָט שִׂימְשָׁן אַיְינְגְּזָעָן, אֹז דָּעַר נַעֲכְטִיקָּעַר עַרְשְׁטָעָר סִידְעָר מִיטַּ
נַעֲבָרָגָטָן הָעַרְיָנָג, הָאָט אִים נַעֲקָסָט אַסְאָךְ בַּילְגָעָר וּוּי דָעַר
פָּאַרְאַיְאַרְיִיקָּעַר עַרְשְׁטָעָר סִידְעָר, מֵיטַן נַעֲבָרָגָטָר מַאֲצָעַן.

קָרְבָּנוֹתִים

אלויס און ארין

ס צ ע נ ע.

א סאָדְרַעַסְטָעָנֶה, לֻעַם אָן אַפְּאַרְטָמְעָנֶת הַוַּיִּזְן, פֿרְיוֹמָאָרְגָּן

פֿאָרְשָׁוִינָעָן:

אלטער מאָן מיט ווֹיִים בערדל.
סטענדקִיפָּעָר, שׂוֹוָאַרְצָגְּרוּיעַ ווֹאנְצַיעַם, באָוּוּאַקְּסָן פָּאָנִים.
וַיְנַגְּרַעַמָּן, אַרְבָּעָטָעָר.
יאָסְלַי, אַ זְוָנָג בְּאַכְּבָרִי.
מיַסְעָם וְעַמְלֵי, אַ פְּרוּמָע אִידָּעָנָע — שְׂכִינוּנָע פָּוָן דָּעַם הַוַּיִּזְן.
מיַסְעָם פְּיקָמָאן, שְׂכִינוּנָע פָּוָן וְעַלְבָן הַוַּיִּזְן.
מיַסְטָעָר קְרָעָטָל, לְעַנְדָּלָאָרְדָּה.
שְׁעָרָיוֹת, פָּאַלְיסְמָאן, צְוּוִי טְרָעָנָר.
עַרְשָׁטָעָר, צְוּוִיְּתָעָרָה, דְּרִיטָעָר אָן פְּעַרְטָעָר — שְׂכִינוּנָם.
כָּאוּוּר דָּאָבְּלַיְן אָן כָּאוּוּרְטָעָר כָּאוֹזָאָנוֹו.
נעָנָר, מָאָסָן מִיט פְּלָאַקָּאָטָן.

אלטער: גִּיסְטָ אַרְיַן אַ בִּסְעַלְעַ ווֹאנְנָעָלָעַ.
סטענדקִיפָּעָר: ווֹאָס אַיז דָּא, אַ טְשָׁאַרְטִי אַרְגָּאַנְזִוִּישָׁאָן?
פָּאָר אַ פָּעָנָע אַ גְּלָעוֹל סְעַלְצָעָר זָאָל אַיךְ אִים נָאָךְ גִּיסְטָ ווֹאנְנָעָלָע?
אלטער: ווֹאָסִי, אַיר הַאָט קָאָרְגָּן ווֹאנְנָעָלָע? מִיְּלָע זָאָל זַיְוִן
אַ בִּסְעַלְעַ טְשָׁעָרִי, (סטענדקִיפָּעָר גִּיסְטָ). גִּיסְטָ גִּיסְטָ פְּלָעָנְטָעָג,
זָאָל מִינְס אַיבָּעָרְגִּינִּין.

(דָּוָרָךְ דָּעָר נָאָנָצָעָר צִוְּתָ שְׁטִוִּיטָ אַ זְוָנְגָרְמָאן, הַיְּבָטָ אלְעַ
צִיְּטוֹנָנָעָן, מִישְׁטָ זַיְוִן לְיַיְעָנָט.)

סטענדקִיפָּעָר: העִי, העִי מִיסְטָעָר! אַדְרָעָר קוֹיפָט אַ
„פְּיוֹפָעָר“, אַדְרָעָר בְּאַדְרָעָת נִישְׁטָ.

וַיְנַגְּרַעַמָּן: (הַאַלְטָנְדִּיק אַ „פְּאַרְדוּוּרְטָם“) פָּאָר דָּעַם פְּיוֹפָעָר
וּוְילָט אַיר גַּעֲלָת? (צַעֲקָנִיּוֹתְשָׁטָ דִּי צִיְּטוֹנָג מִיט קָאָס אָן ווֹאַרְפָּט
זַי אַפְּ דָּעָר עַרְדָּה).

סטענדקייפער : וואס איז דאס פאר א ביונעס? איך האב געמאכט דעם „פייפער“? (דרער יונגערמאן וואפרפט אים צו דריי סענט) האט איר דאך באך געקענט קייפן און נישט מאכן קיין טראבל.

יונגערמאן : (חויבט אוֹף די צייטונג, ווייזט) נו, טוט א סוק אין דעם כאזערשן „פייפער“. (לייענט) „דרער לאנדלארד פון „שאלאט סטרויט“, איזו געווען געצוואונגען אַרוייסצישטעלן דעם געלסטן „טענענט“ איזן נאָם. צוּלֵיב דעם קרייזיס איזו געוואָרן אַ מאָדָע נישט צו צאָלֵן קיַין רענט, און אַעֲנְדְּלָאָרְד מַזְזַבְּן שְׁכִינִים וואָס האָבָן גַּעַלְתָּה, ווַיְיַלְמַאְגַּדְזָוָשָׁעָם מַזְזַבְּן באַצְאָלֶן.“ (יונגערמאן) וואָרְפְּט אָוּוּק די צייטונג) נו, דאָרָף מעַן נישט שְׁפִיעָן אָפַ צֹאָ „פייפער“?

אלטער : וואָס איז דאס, דער „פֿאָרוּוּרטָס“? פֿעַ! דאס איז דאָך אַ „גַּאֲרְבָּעְדָּזְשִׁיקָּעַ“! צוֹוָאנְצִיךְ יַאֲרֵ האָב אַיך גַּעַלְיוּעַנט דעם „פֿאָרוּוּרטָס“, בֵּין סְאַיּוֹ מַוְרָ נִישְׁתְּגָוָת גַּעַוָּאָרָן, פֿעַ. ערשות אַיצְט אָפַ די עַלְטָעָרָה יַאֲרֵ בֵּין אַיך גַּעַקְעָמָעָן צֻום סְיַיְיכָל אַון אַיך לַיְוָעָן אַ לַּיְוָיטִישָׂן „פייפער“.

יונגערמאן : וואָס פֿאָר אַ „פייפער“? לַיְוָעָט אַיר אַיצְט?

אלטער : אַיך לַיְוָעָן דעם „טאָגָן“.

יונגערמאן : אַו אָד אָוּן ווַיְיַצְאֵר סְיַיְיכָל!

אלטער (בִּזְוְלָעַד שְׁלַעַט אָרוּס אַ „טאָגָן“ פֿוֹן קַעְשָׁעַנְעַ): וואָצְעַמְעָדָע, וואָצְעָ ? חָא ? טוט נַאֲר אַ קָּוק אַ פֿיְיפֶּר, מַיט אַלְעַ אַיְמְפְּרוֹאָוּמְעַנְטָס אָזְן בְּלָאָפְּמָן. (וּוַיְיַזְרָה אַיְמְפְּרוֹאָוּמְעַנְטָס) וּלְבָסְטָמְאָרְד אָוּס רַיְנְעָדְרַהְיָבָע, רַוְּסְלָאָנְד מַוְתְּשָׁעָט אַירְן, (אַ ברְיָוּ פֿוֹן כִּיּוּס נַאֲכָמָעָן בִּיאָלִיךְ). (פַּאנְגָּרָאָמָעָן אַפְּ אַירְן אַין פּוֹלוֹן), אַון אַט האָט אַיר אַסְקִיעָזְפָּן פֿוֹן דָּקְטָאָר קַאֲרָבָּלְנִיךְ: וואָס ווַיְיַזְרָה אַבְּנָן פֿוֹן פִּילְסְוּדְסְקִין ? עָרָ אַז אַ קַּרְאָנְקָעָר מַאַן אַון אַים לִינְגָט נִישְׁטָ קַיְוָן פַּאנְגָּרָאָמָעָן אַין קָאָפְּ.

יונגערמאן : דאס אַיז אַיְיָעָר עַמְעַסְעַר פֿיְיפֶּר?

אלטער : דאס אַיז נַאֲר בְּלָאָטָע, אַט ווּל אַיך אַיְיָעָן אַ שְׁטִיקָעַלְעַ „מַעַנְעָר אַזְן פְּרוֹיָעַן“ ווּעַט אַיר זָעָן. (יונגערמאן ווַיְיַזְרָה אַוּוּקָגִיָּין), אַלְטָעָר הַאָלָט אַים צַו בְּאָמָרְבָּל, (לייענט): „וּוְעַרְתָּעָר רַעַדְקָטָאָר ! אַיך בֵּין אַ עֲוֹזְקָעָר לְזַעַר פֿוֹן אַיְיָעָר וּוְעַרְתָּעָר צִיּוֹתָנוּ פֿיְיפֶּה. אַיך בֵּין גַּעַבְוָרְנַגְּנוּאָרָן מִיט 58 יָאָר צּוּרִיךְ, אַון אַלְטָעָר

איך, קען מען זאגן, 38 יאה, צוליב די מאנקידריזן. זינט די מאנקידרייזן, אויז מיין וויב געווואָרן גלייקלעָה, אַבעָר נישט מיט מיר. זי חאט זיך פֿאָרְלִיבֶט אַין מַוְינָעָם אָן אלטָן באָטְרִינְגֶער מִיט גַּעֲפָאָרְבֶּטָע ווַיְאנְצִים, אוֹן אַיך בֵּין גַּעֲבְּלִיבָן עַלְנָט ווַיַּאֲמַעְצְּדִיקָר פְּלַעְדָּר ווַיְישׁ אָפַף פִּיְסָעָד. זי חאט מִיר אוַיסְגַּעֲבָרָאָכֶט מַיְין פְּאָרְמָעָן, ווַיַּל דַּי מאנקידריזן חָאָבָן מַיְיךְ אַפְּגַּעַקָּאָסֶט אַכְּצִיךְ טַהֲוָלָעָר אַ דָּרְיוּ מַיְיט מַיְינָע אַיְיגַעַנָּעָ מַאְנָקִים".

וַיַּגְעַרְמָן : גַּעַנְגָּן ! גַּעַנְגָּן גַּעַנְדִּיעָט מִיסְטָעָר ! זַאנְטָן נָאָר,
איַר קענט דָּעַם רָאָוּ פָּוּנָם עַרְשָׁתָן פְּלָאָר ?

אַלְטָעָר : אַ קָּאַשׁ אַבְּסָל ? מִיר דָּאוּנוּן בִּיְדָע אַין דָּעַר
רוּמְעַנְשָׂעָר שָׁוֹל.

וַיַּגְעַרְמָן : טָא זַאנְטָן אִים, אוֹז עַר זָאָל נִישְׁתְּ זַיְין קִיְּין
סְקָעָב. אַלְעָלָ שְׁכִיּוֹנִים גְּרִיּוֹתָן זַיךְ צָוָם סְטְרִיּוֹק אַון דָּעַר רָאָוּ מַאְכָט
זַיךְ גַּעֲפִינְגָּרָט.

אַלְטָעָר : וּוֹאָס וּוֹילְטָ אַיר ? אוֹ אַ רָאָוּ מַיְיט אַ בָּאָרְד אָוֹן
פִּיְיעָס זָאָל פִּיקָעָטָן אַין "סְטְרִיטָה" מִיט פְּרַעְמָדָע וּוּאַבָּעָר ?

סְטְעַנְדְּקִיפָּעָר (שְׁרוּיְתָ זַיְעָר הַוִּיךְ) : הַעַי ! יַאֲסָל, יַאֲסָל !
יַאֲסָל (קוֹמֶט צָו) : הַעַיְאָ, אַנְקָל.

סְטְעַנְדְּקִיפָּעָר : אַ, יַאֲסָלָעָ, דָו קַעַנְסָט שְׁוִין נִיט דִּין פַּעַטְעָר ?
וּוֹאָס מַאְכָט עַפְעָס דַּי מַאְמָע ?

יַאֲסָל : זַיְעָ אַלְרָאַיטָם. וּוֹאָס הַעֲרָט זַיךְ עַפְעָס בָּא אַיְיךְ, אַנְקָל ?

סְטְעַנְדְּקִיפָּעָר : וּוֹאָס זָאָל זַיךְ הָרָן ? זַוְינְטָן קְרִיוֹזִים לְיַיְוָ אַיךְ
אַסְאָר וּוּינְיַקָּעָר. נָוָה וּוֹאָס זַאנְסָטוּ דָעָרָצָוּ, יַאֲסָל ?

יַאֲסָל : וּוֹאָס אַיְץ דָא צָו זַאנְן ?

סְטְעַנְדְּקִיפָּעָר : פְּרַעְנְשָׁע פְּאָרְוּוֹאָס.

יַאֲסָל : וּוֹאָס טַוְגָּ אַיךְ דָעַר פְּאָרְוּוֹאָס ?

סְטְעַנְדְּקִיפָּעָר : אָז מעַן פְּרַעְגַּט פְּאָרְוּוֹאָס, וּוּיְסָט מעַן
פְּאָרְוּוֹאָס.

יַאֲסָל : אַיךְ וּוֹיְסָ אָז פְּאָרְוּוֹאָס.

סְטְעַנְדְּקִיפָּעָר : אַוי בִּיסְטוּ אָז אַקְשָׁן ! טָוּ מִיר אַמְּאָל אַ

טוּוּוּ אָז פְּרַעְגַּט פְּאָרְוּוֹאָס.

יַאֲסָל : נָוָה גַּטְמָ, זַאנְטָ פְּאָרְוּוֹאָס.

סְטְעַנְדְּקִיפָּעָר (כִּיּוֹן) : אַיְדִיאָטָם, דָו פְּרַעְגַּט נַאָךְ פְּאָרְוּוֹאָס ?
דַּי מַעַנְטָשָׁן זַעַנְעָן דָאָרָעָם גַּעַוְאָרָן. (פְּוִיזָע). מַעַשְׁן דָאָךְ אַפְּלִיכָּעָ

ニישט צאָלן קיון רענט ! וועט וואָס דאַ טוט זיך אֵין "בלאָק" ?
מע וועט סטרויין. הערטט, יאָסֶל, אלעוואָז זאָל אַיך לִינְג זאגּן,
מ'זועט סטרויין.

אלטער (מיישט זיך אריאן) : נישט געפערליך ! דער אַמערי
קאָנער קאָפ אַיז נישט אויסגעדרט. אַפְּילָע צום קְרַיוֹזָס אַיז דָא
אַ מִיטָּל.

סטענדקיפער : ס'אַיז דָאַ אַ מִיטָּל ? סִידְן "אַרוּסְמוּפָן" פֿוּ
דער וועטל !

אלטער : אַיך זענט אַ סטענדקיפער, שטײַט אַיך דָאַ אָזֶן אַיך
מיינְט, אַיז אַטְוִידְרַיִן סְטְרִוִּיט אַיז דִּי גָּאנְצָע וועטל. האָט אַיך גַּעהָרט
ווען דעם נִיעָם פְּלָאָן ? טעכְּנָאָדָּס, סְהִיְיסְט טעכְּנָאָ...
טעכְּנָאָ-גְּרָאָסְעָרִי !

סטענדקיפער : וועט פָּאָר אַ גְּרָאָסְעָרִי ?
אלטער : נישט קיון גְּרָאָסְעָרִי, נאָר אַ גְּלִיכָּם. אַט וועל אַיך
אייך דערקלערן. אָפּ אלצדִינְג וועט זיַּוְן אַ מאַזְיָּן. לעמָאָשָׁל : אַיך
וועט זיך וועלן געטן מִיטָּן ווּוּבָּן, וועט אַיך גַּעֲבָּן אַ קוּוּטָּש
אַ "בָּאָטָּן", וועט אַרוּסְפְּרִינְגָּעָן אַ גַּעַט.

סטענדקיפער : מען וועט מען מאָכוּן אַ לעַבְנָן דערפּוֹן ?
אלטער : מען וועט נישט דָּאָרְפּוֹן מאָכוּן קיון לעַבְנָן. דער
טעכְּנָאָדָּס האָט אויסגעָרְבָּנְתָּ, אַיז אוּבָּ מַאְשִׁינְגָּעָן וועלן אלצדִינְג
מאָכוּן, וועט דאָך נישט קָאָסְטָן קיון "וועידּוּשָׁם", וועט מען פָּעָנָעָן
דִּינְגָּעָן גוּטָּע "רוּמָּס" פָּאָר אַ נִיקְלָאָן.

סטענדקיפער : אַט דָּאָס הִיְיסְט אַ "בָּאָרְגָּעָן" !
אלטער : כָּאָפּט נִינְט. (געמָאָרָע נִינְט) אַיְוב מַאְשִׁינְגָּעָן וועלן
אלצדִינְג אלְיוּן מאָכוּן אַיז מענטשָׁן, פָּרְעָונָט זיך אַ קָּאָשָׁע... וועַלְאָן
וועלן דִּי מענטשָׁן נַעֲמָן דָּאָס נִיקְלָאָן אַיז בָּאָצָּלָן אַיך דִּירָעְגָּלְתָּ ?
(מִיסְעָם זַעַמְלָ קָוְמָט אַרוּסְיָם פָּוּן הוּוּזָ מִיטָּאָ קָוְיִישָׁל פֿוּן
שׂוֹאָרְצָעָר צָעָרָאָטָע. דער לעַנְדָּלָאָרָד, מִיסְטָעָר קָרְעָפְּלָן,
דָּעְרִיאָאָט זַי)

קרְעָפְּלָן : מִיסְעָם זַעַמְלָ ! מִיסְעָם זַעַמְלָ ! גוּטָּע מַאְרְנוּנִינְגָּן,
מִיסְעָם זַעַמְלָ.

זַעַמְלָ : נָוד מַאְנָעָ, גָּוד מַאְנָעָ, נָאָס מַאְנָעָ דִּים מַאְנָעָ.
קרְעָפְּלָן : "יוֹ נָאָו", מִיסְעָם זַעַמְלָ, אַיך פָּאָרְשְׁטִוּיט. ס'אַיז
אַיזְיָּה דִּי מַאְיָסָע. עַס הִיְיסְט, אַיזְיָּה אַיזְיָּה. דִּי צִיְּטָן זַעַמְלָ, יוֹ

נאו, אכיבס נישט אזווי איז איז, מען קאן זאנן שלעכטער צייטן.
זעלל: אווי צייטן, אווי צייטן, צייטן אפ מיינע סאנים גע-
זאנט געווארן.

קרעפל: דערפֿאָר זאג איך דאך טאָקען, אַ מענטש דאָרָה זַיִן
אַ מענטש. מיסטער קרעפל, דאָרָפְט אַיר ווֹיסֶן, בלַיְבִּיט מיסטער
קרעפל. איך בין נישט אזווי ווי די אַנדערע דאָרטן, ווי מען זאנט
אַ לענדלאָד אָן "קָאנְסִידָרְיוֹשׁוֹן". נעם איך אָן קָאָן איך אלַיְין
ארוֹנְטָעָר אַ טָּאָלָעָר פָּוּנָם דָּרָעָט. פָּעָ, (וואַשְׁטַזְּקָעָם שְׂוֹזִיָּס).

זעלל: מיסטער קרעפל, אַיר זענט אַ דִּימְעָנְטָעָר מענטש.
וואָס דָּרָפְט אַיר מָעָה, בְּהָאָבָּב גַּעֲזָאנְטָמִין מאָן ערְשַׁת לְעַצְמָע
וואהָ. אַמְתָּה, די צייטן זענען שלעכטן, דער רענט ברענט, אַבָּעָר אַיך
הָאָבָּב אַים גַּעֲזָאנְטָמִין צַו מִין מאָן לְעַצְמָעָ וְוָאָךְ. (קרעפל לאָכְטָמִין צַו
פְּרִידְזָן), נָאָר דָּרָחָט זַיִד גַּעֲבִּיזְעָרָט אַף אַיִּיחָ, ווֹיְלָ ערְזָאנְטָמִין אָז
אַיר שִׁינְדָּט אַים די חַוִּיטָן, אַיר דָּרָפְט קִין שאָרְבִּיל נִישְׁטָהָאָבָּן. ערְזָאנְטָמִין
איּוֹן נְעָרוּזָעָ, ווֹיְלָ מעָן החָטָט אַים גַּעֲשָׁנִיטָן די "וּוְעַדוֹשָׁם", אָז
בֵּין ערְזָאנְטָמִין צְנוּנָּיָה דָּעָם דָּרָעָט, שְׁפָוִיטָטָר מִיטָּמִין דָּעָרְגָּל. ערְזָאנְטָמִין
קָעָן שְׁוִין די פִּים נִיתָטָלְעָפָן, אַבָּעָר ווֹיְטָר אָזְן גַּאֲטִיכְדָּאָנְקָעָן
דרָרְפָּאָר, אַבָּוּ גַּעֲזָונָטָמִין.

קרעפל: אַיך ווֹיסֶן, אַז אַיר זענט נִישְׁטָפָן די לְיוֹטָעָ, וואָס
וועָלָן שִׁינְדָּן די הוֹיטָפָן אַיְוּרָל לענדלאָדָה, אַזְוִי ווי יַעֲנַע חַבְרָה,
די לְיַנְקָעָ. אַיך ווֹיְלָ אַיך טָאָקָעָ אַנְגָּאנְטָמִין, אַז אַיר זַאְלָטָזְזָעָ זַיִד נִישְׁטָ
מיַשְׁנָן מִיטָּ די "טַעַנְעָנְטָס" פָּוּן דָּעָרָ "פְּרִיהִיִּתָּ". נָאָט אַיך אַ פָּאָרָ
וועָרָטָס. (שְׁטַעַקְטָא אַיר אָרְזִין אַ "פָּאָזְוּוֹטָס" אַין קוֹישָׁל). לְאָוָט
זַיִד נִשְׁטָט אַיבָּעָרְדָּן פָּוּן זַיִד צַו אַ פָּעַנְטִיסְטְּרִיךְ, ווֹיְלָ אַיר
פָּאָרְשִׁיטָט ? מְווּטָט לְאָכְנָן פָּוּן אַיך. סְאַיִן דָּאָךְ דָּעָר
גַּרְעַסְטָעָר כּוֹזִיךְ. די קָאָמְנוֹסְטָן קִרְיָה אַף די וועָנָטָמִין. אָז אַ
סְּטָרִיךְ קַעֲנָעָן זַיִד זַיִד נִיתָט אַ רִיר טָאָן. די "פָּעַקְטָאָרִים" הָאָבָּן
זַיִד צְוָעָמָאָכָט, די "שְׁעַפְעָרָ" גַּעַשְׁלָאָסָן, טָאָ וּוּרְזָשָׁעָ זַאְלָן זַיִד מָאָכָן
דָּעָם סְטָרִיךְ ? מָאָכָן זַיִד דָּאָס אַינְדָּרְהָאִים. אַיצְטָזְטָז אַיר שְׁוִין
דָּעָם כּוֹזִיךְ. גָּוֹד בָּאיָי מִיסְעָם זַעַמָּל.

זעלל: גָּוֹד בָּאיָי מִיסְטָעָר קָרְעָפְלָ.
(קרעפל אַפְּ. מִיסְעָם זַעַמָּל שְׁטַעַלְתָּאָ אַ פָּאָר טְרִיטָט, באָגְעָנְגָּט
מִיסְעָם פִּיקְמָאָן מִטְּ אַ קוֹישָׁל).

פיקמן : "גוד מאָרנינגן", מיסעם זעלט !

זעלט : גוד מאָנע, גוד מאָנע, נאים מאָנע דיס מאָנע ! (קוקט באַיר אריאן אין קוישל) אַ לְיִדּוֹקָע פֶּלְאַש ? נִשְׁתָּא קִין מַילְך אַין גַּרְאַסְעָרִי ?

פיקמן : ס'אייז גראדע דאַ מַילְך, נאָר דער גראָסְעַרְימָן זאנט, אָז עֲרַקְעַן מַעַר נִשְׁתָּא בָּאָרְנוֹן. אוּ, אוּ מִיר בִּיטְעָר ! אַיר ווַיְסַט גָּאָרְנוֹשַׂט ווַיְשַׁלְּכַט מִיר אַיז, מִיסֻם זַעַל. (نعمט אַרְוִוִּים פָּוּן שַׁעַנְעַן צְוַיִּיז זַעַל) די פָּאָר זַעַל הָאָב אַיך גַּקְוִיפְּט פָּאָר דֵּי לְעַצְמָע דָּרְיוִי סְעַנְט. מַעַר הָאָב אַיך נִשְׁתָּא קִין פָּעַנִּי.

זעלט : אַכְּבָּעַ מִיר חָאָבָן אַ נְרוֹיסְן גָּאט אָפְּ דָּעַר וּוְעַלְתָּ. עֲרַבְעַטְמָט דֵּי רַעֲפָעַ פָּאָר דָּעַר מַאְקָעַ. דָּעַר לְעַנְדְּלָאָרְד הָאָט דָּאָר מִיר אַלְיַיְן אַרְאָפְּגַּעַלְאָזָּוּט אַ טָּאָלָעַר פָּוּן דָּעַם רַעַנְט.

פיקמן : זָאָל זַיְקָאַס אַרְאָפְּלָאָזָּוּן די קִשְׁקָעָס אַין בּוֹהֵי.

זעלט : אַיר זַיְנְדִּיקְטָן, מִיסֻם פִּיקְמָאָן, אוּ, זַיְנְדִּיקְטָן אַיר אוּ, זַיְנְדִּיקְטָן אַיר.

פיקמן : וּוָאָס דָּרְיוִיט אַיר מִיר אַ סְפָּאָדוּק ? מִין מָאָן לִיגְטַּן דָּעַם 9ְטָן טָאָג אַין בעַט, אַיְבָּז מִיטָּעַטְמָעָן הַוּסְטָן, אַיז פָּוְנְקָט אִיצְטָהָט עֲרַבְעַט אַרְיִינְגְּנְעַשְׂקִיט אַ דִּיסְפָּאָזָּעַס".

זעלט (פָּאָרְוָאָונְדָּרָט) : "יו דָּאָנְטָס עַי סָאוּ ! דָּעַר מָאָן נִשְׁתָּא גַּעֲזָוֹנְט ? די קִינְדָּעַר הַוּסְטָן ? אִיצְט אַ דִּיסְפָּאָזָּעַס ? גּוּ, מַילְעָאָן, זָאָל זַיְקָאַס שָׁוִין וְעַצְן אַ מַאְקָעַ אָוְנְטָעָן אוּיְעָר, רַיְבּוֹנְעַשְׁוְלוּיְאָמָּן ! נָאָט, אָט לְיַי אַיך אַכְּטָמָע סְעַנְט אָפְּ מַילְך, אַ קְרָעָנָק אָפְּ אַים ! אַיך וְעַפְעָם עֲרַבְעַט אַיז גַּעֲזָוֹרָן אַזְוִי גַּטְטָזְזָוִי מִיר, אַגְּטָעָן עָה, בֵּין אַ לְעַנְדְּלָאָרְד מִיטָּעַטְמָעָן הַוּסְטָן", זָאָל אַים שָׁוִין דָּוִישָׁן אַין קָאָפְּ ! (פִּיקְמָאָן נִעְמָט דֵּי אַכְּטָמָעַט).

פיקמן : אַיר הָעָרט, מִיסֻם זַעַל, אַיר הָאָט מִיר גַּעֲרָאָט טָעוּוּט ! די קִינְדָּעַר וְוְלָן זַיְקָאַס מַעֲכָאַיְעָ זַיְן. אַכְּבָּעַ אַיך וְוְלָן אַיך זָאָגָן, אַז בִּיהָאָב גַּעֲהָעָרט אָפְּ גַּעֲוָוִים, אַז אַלְעַט טָעַנְעַנְטָס גַּיְעַן מָאָכָן אַ סְטְּרִוִּיך. זָאָלָט אַיר זַיְקָאַס לְאָזָן אָוְנְטָעָרְקוּיפְּן פָּוּנָס לְעַנְדְּלָאָרְד, וְוְיָלָס מָטָן סְטְּרִוִּיך וְוְעַט עֲרַבְעַט אַרְוָונְטָעָרְלוּזָן זַעַקְס טָאָלָעַר פָּוּנָס רַעַנְט.

זעלט : טָאָקָע ? אַכְּבָּעַ עֲרַבְעַט הַיְוִינְטָס קָוְמָעַן נִאָך רַעַנְט, וּוָאָס זָאָל אַיך אַים זָאָן ?

פִּיקְמָאן: זאנט אים נאָרנִיט ביז נעקְסְטָע וואָך.

זָעֵמֶל: אַיר הַעֲרָט, מִיסְעָס פִּיקְמָאן, אַיך בֵּין טַקְעָן עַל טָעָרָע אַידְעָנָע, אַבְּעָר אַיך ווּלְ נִישְׁתְּ לְאֹזֶן אוֹ מִיסְטָעָר קְרֻעָפֶל וואָל.

מִיר שְׁפִּיעָן אַיְן דָּעָר קָאַשָּׁע.

פִּיקְמָאן: ביז נעקְסְטָע וואָך וואָלְט אַיר נִישְׁתְּ עַנְטְּפָעָרָן, נָאָר שְׂוִוִּינְגָן.

זָעֵמֶל: אַגְּנַצְעָן וואָך וואָל אַיך שְׂוִוִּינְגָן, זְוִי אַיז מִיר.

פִּיקְמָאן: נָאָר שְׂוִוִּינְגָן.

זָעֵמֶל: (טָאָפֶט וִיך דָּאָס מְוִיל מִיט אַ פִּינְגָּר), אַם, אַם, שְׂוִוִּינְגָן.

(בִּיּוֹדָע אַפָּ).

(ס' קומְט אַן אַ שְׁעָרִיָּה, אַ פָּלְיוּסְמָאן אַן אַ פָּאָר טְרָעָנָר. זְוִי

קוֹקָן אַפְּן הַוִּז. דָּעָר לְעַנְדְּלָאָרָד, אַיְן טָלָעָם, עַפְנָט ס' פְּעַנְצָטָעָה,

רוֹפֶט זְוִי אַרְיָין מִיטָּן הַאֲנָטָם. זְוִי נִיְעָן אַלְעָ אַרְיָין. ס' קומְעָן

אַרְוִוִים שְׁבִּינְיִים פָּוָן הַוִּז, גְּרוֹפִּוּרָן אַ רְעָדָל.)

עַרְשְׁטָעָר: שְׁוִין גַּעֲקְוּמָן דָּעָר מַאְלָעָכָמָאוּוּס !

צְוֹוִוִיטָעָר: מַעַן אַיְזָ באָ זְוִי אַיְן דַּי הַעֲנָט.

דְּרִיטָעָר: אַיר זְעַנְט אַלְעָ פָּעָרָה.

עַרְשְׁטָעָר: “אַלְבָעַטְשָׁע” אַז מִיךְ ווּעַט מַעַן נִשְׁתְּ אַרְוִוִים

שְׁטָעָלָן !

צְוֹוִוִיטָעָר: ווֹאָסִי ? אַיר ווּעַט “פָּאִיטָן סִיטִי הַאַל” ?

פְּעַרְטָעָר: נָו ? אַן אַז פָּאִיטָן, שְׁטִיטָא אַיךְ נִשְׁתְּ אַן ? מִיר

זְעַנְעָן פְּעַרְצִיק שְׁבִּינְיִים, זְעַנְעָן מִיר.

צְוֹוִוִיטָעָר: אַיר ווּאָלְט ווּאָלְעָ זְוִי אַיר לְאֹזֶט זְיךָ נִשְׁתְּ

אַרְוִוִסְוָאָרְפָּן. אַיר זְעַנְט אַגְּנַצְעָר קְנַאַפְּעָר מִיטָּן מוֹלִי.

פְּעַרְטָעָר: ווֹאָס האָקט אַיר אַmir אַטְשִׁינְיִוק ? דָּא זְעַנְעָן

גַּעֲוָעָן דַּי צְוֹוִי לְיִוְוָעָ פָּוָן “פָּלָאִימְעָנָט”. זְוִי זְעַנְעָן גַּעֲלָאָפָּן דַּי טְרָעָפֶ

בִּזְוִין זְעַקְסָטָן פְּלָאָה, עַפְשָׁעָר צְוֹוָנְצִיק מַאְל, אַן אַיר האָט זְיךָ

גַּעֲמָכְטָן גַּעֲפִינְגָּרָט.

צְוֹוִוִיטָעָר: ווֹאָס, אַן יְעַנְעָ בְּעוֹרָע ? דָּאָס זְעַנְעָן באָ אַיר

די פָּוָן “פָּלְוִוִּמְעָנָט” ? מַעַן זְאָגָט דָּאָךְ אַז זְוִי זְעַנְעָן נָאָר פָּוָן דַּי

קָאָמוֹנוֹיסָטָן. זְוִי מַאְכָן אַן “טְרָאָבָּל”.

פערטער : מיניסטן שמייסטן ! אנט וויסט איר וווער דז' צוויי לוייטע זענען ? אט דז' צוויי לוייטע זענען דאך פונם "פלאייד מענט" ! וויסט איר, איז זוי האבן אפנעראטטעןעם עפשבער 50 פער מילאים אין דז' בראנסם אָה שאָרלְאַט סטריט, און פרענקליין ערוננו ! ווען נישט זוי, וואַלטן אלע פעםילים איצט געלעגן אָפּן סטריט.

צווויטער : און איר גלייבט עס ?

פערטער : וואָס מיינט איר אִיך גלייב עס ? מיין שועטער האבן זוי צוריך אַרײַנְגֶעַשְׁטָעלְט אַין דז' רומָם, און דעם רענט האט דער לאַנדְלְאַרד געמאָכְט אַזְוֵן בּוֹלִיך ווי דִּישְׁבְּוּנִים האַבְּן גַּעוֹאַלְט ! דרייט ער מיר אַ הִיטְלְמִיט קָאָמְנוּזִים !

ערשטער : אַיך האָב גערעדט מיט זוי, מיט דז' "אנגעַט פְּלָאַיְמָעַטָּס". מיין מיסעט האָט זיך גָּאָר פָּאַרְקָאַכְט אַין זוי, זוי האָט זוי געגעבען "קרעַקְעַרְט" מיט "דוֹשָׁעַלְיָי" און גערעדט מיט זוי, גערעדט און גערעדט עפשבער זעקס שא.

צווויטער : מינעטאמ שווינע "באַיעַס" !

ערשטער : "שָׁאָרָאָפּ, יוֹ גְּרִינְהָאָרְן !"

דריטער : און אַיך האָב זוי געאנט אַזְוֵן, אוּבּ מַעֲמִיד מַאֲכָן אַ רְעַנְטִיסְטְּרִיךְ, "אי ווֹיט ווי ! ווֹאי נָאָט ? עַנִּי טָאִים, גַּעוּרָמָאי", ויך פָּאַרְלְאַזְוֵן אָפּ אָנוֹנָעָר קְרַעְפֵּל ! נָהָנָה ער נְוּדִיעָת יְהֻדָּן אַיְינָעָם מיט אַ טָּאַלְעָר "רְעַדְאָקְשָׁאָן", אַכְּבִּי שא, ברענט ער מיטן טָאַלְעָר.

פערטער : אַוי, אַוי, שא, אַן גַּיְעַן דִּי לִיְוָטָע פֿוֹנְם, "פְּלָאַיְמָעַט".

(ס'קומווען אַן כָּאוּוֹר דָּאָבְּלִין מיט כָּאוּוֹרְטָע כָּאוֹזָאנָאָו.)

דאָבְּלִין (זו דער גַּרוֹפָע שְׁבִינִים) : נָה, וואָס הַעֲרֵת זיך נְיִיעַס ?

פערטער : זַיְעַר פָּאַשְׁעַט. דער מַאְלָעָכָמָאָוּס אַין שְׂוֹן אַרְיָן אַין הוּא ! מַעַן גַּיְעַט אַרְוִיסְוָאָרְפָּן דעם דרייטן "פלָאָר".

דאָבְּלִין : זענט אַיר זַיְכָּעָר ?

פערטער : יְעַם.

דאָבְּלִין : מִיר מַאֲכָן שְׂוִין אַ מִּיטְינְג דָּא אָפּן נָאָם. אַיר האָט סְטְרִיךְ "סָאַינְסָ" ?

פערטער : סָאַיז דָּא "פְּלָעַנְטִי", דער שְׁוֹאַרְצָעָר דָּא אָונְטָן, האָט גַּעַמְאָכְט אַ פּוֹלְעָ "רָוּם" מיט "סָאַינְסָ".

דאבלין: ברעננט זוי א羅ויס, מיט א "סטעפֿלִייטער". ער וויקלט אויס אן אמעריקאנער פאן פון א "פרוייחויט". עם זאמלאן זיך דערוויל מער מאסן, מע ברעננט א סטעפֿלִייטער מיט די סטראיק-שיידן. א פאָר שבינ Nichols נעמַן שילדו איז האַנט. מען בינדט צו די פאן צום סטעפֿלִייטער, די כאָווערטע כאֶזְאָנָאָו גוּיט אַרוּוֹ.

כאֶזְאָנָאָו: פרײַנְדָע אַיך וועל דאָ פאָר אַיך נישט האַלְטָן קיין רעדע. היינט דאָרָף מען נישט לָעֵדן. זאָלְעָן די בעבעעט, וואָס מען וועט באָלְד אַרוּיסטָראָגן אַין גָּס ! זאָלְעָן די רעדן דער שָׁרָאָנִי קער מיסטער פִּיקְמָאָן, וועַלְכָן מְ'זֻועָת באָלְד אַרוּיסטָראָגן מִיטָּן בעט אַינְדרוּסן ! בְּזֹועַל אַיך בְּלוּזָאָפָּרְשָׁטָעָן דעם כאָוועָר דָּאָבְּלִין פָּוּן דעם אַנְעַמְפָּלְאִיםְעָנָט קָאוֹנְסִיל, וועט ער אַיך דָּרְקְלָעָן ווּאָס ווּוּיטָעָר צו טָאנַן. כאָוועָר דָּאָבְּלִין ! (מ'קְלָאָפְּט בְּרוֹאָוֹ).

דאָבְּלִין (שטעלט זיך אָפָּן לְיוּטָה, ער לְעַנְדְּלָאָרְד עַפְנָט דאס פָּעַנְצָטָעָר אָנוֹ קוֹקְט אַרוּיס, אַנְגָּעָטָן אַין טָאָלִים אָנוֹ טְפִילָן) : אַיר וועט אַט דעם קָאַשְׁעָרָן אַירָן ? מִיטָּן טָאָלָם, מִיט די טְפִילָן אָנוֹ מִיטָּן גָּאנְצָן קְלָאָפְּרָגְעָצִיג. ער דָּאָוָונְט אַין פָּעַנְצָטָעָר, קָעְדִּי מען זאָל ווען אָז ער אַיז אַ גָּוּוֹאָלְדִּיקָעָר קָאַשְׁעָרָר "לְעַנְדְּלָאָרְד". ער נּוֹצְט די אַלְעָ דָּאָוָן-"טוֹלָם" קָעְדִּי ער זאָל קָעְנָעָן מעָר שִׁינְדָן די הוּוִיט פָּוּן די שבינְיִינִים. ער שָׁאָקְלָט זאָל קָעְדִּי ער זאָל קָעְנָעָן אַרוּיס שָׁאָקְלָעָן די אַרְעָמָע שְׁכִינִינִים, אַרוּסְוּאָרָפָן אָפָּן גָּס די ווּאָס האָבָן נִישְׁט גַּעהָט צו באָצָלָן דעם רענָט אַין צִוְּתָה. זאָלְעָן מִיר אַנְבָּוֹינִין די קָעָפָן אָוּן זיך לְאָוּן דָּרְקִין פָּוּן אָז פִּיעָרָנָאָטָעָר ווּי מִיסְטָעָר קָרְעָפְּלָ ?

אַלְעָ : "נָא, טָוַעַל ווּיד הָוִם ! לְוקָעַט אַיזָּם", בּוּ !! !

(ער לְעַנְדְּלָאָרְד פָּאָרָמָאָכְט דאס פָּעַנְצָטָעָר אָוּן לְאָזָט אַרוּנָטָעָר)

דעם "וּוִינְדָאָרְשָׁעֵיד".
(אַלְעָ לְאָכוֹן, קְלָאָפְּן בְּרוֹאָוֹ.)

דאָבְּלִין : מִיר, די פָּאָרְשְׁטִיעָר פָּוּן דעם אַנְעַמְפָּלְאִיםְעָנָט קָאוֹנְסִיל, וועַלְכָן אַיך הָעַלְפָן אַנְפִּירָן דעם רַעַנְטִיסְטְּרִיךְ מִיט אַלְעָ קוּכְעָם, אָוּן וועַט עַס וועַט פְּרוֹאָוּן "סְעַטְלָעָן" מִיט דעם לְעַנְדְּלָאָרְד אַין דער שְׁטִיל, וועט זִין פָּאָרְעָכְנָט פָּאָר אַסְקָעָב.

ארויים און ארויין

(טרענער טראגַן אָרָאָפֶּ דָּס מְעַבֵּל. ס'ווערט אָטְוֹמֶל. די מאָסָע שְׁטוֹפֶּט זִיךְ נְעַנְטָעֶר. מעַן טְזָאנְטֶ אָרָאָפֶּ אָן אַלְטָן אַידָּן אַיְזָן אַ קָּלְדָּרָע. די פְּרוּיְ לְוִיפֶּט פָּאַרְצָוּוּיְפְּלָט. זַי עֲפָנְטֶ דָּס צְוַנְיְפֶּ גַּעֲלִיְינְטָעֶ בְּעַט. מעַן לְיוִינְטֶ אַרְיָין דָּעַם אַידָּן אַיְזָן בְּעַט. דָּעַר טְוֹמֶל וּוְעָרֶט גְּרָעָסֶר. דָּעַר רְעַדְנָעֶר הִיסְטֶ מָאָכָן אַרְדָּעָנוֹנָגֶן.)

אלע העלטן אַיְם. ס'ווערט שְׁטִילָעֶר.)

דאָבלַּין (וּוִיּוֹזֶט אָפֶּן "עוֹוִיקַשָּׁן" אַקְטֶן): אַיְצָט, פְּרִיְינְדָּע, זַעַט אַלְיָין מִיט אַיְיעָרָע אַיְגָן וּוֹאוֹ אַירְ קָעָנְטֶ זִיךְ מַאָרָגָן גַּעֲפִינְעָן! זַעַט, זַעַט (ער וּוִיּוֹזֶט וּוֹיְ אַ פָּאַלִּיסְמָאָן הָאָטֶן אַ שְׁלִיְינְדָּעָגֶן גַּעֲטָאָן די פְּרוּיְ, וּוֹעַן זַי הָאָטֶן גַּעֲוָאָלָט דָּוְרָכָנְיָין צְוִירָקֶן צַו זִיךְ אַיְזָן הוּוּזָן אַרְיָין). זַעַט די בְּרוֹטָאַלְיְטָעֶט, וּוֹאָס דָּעַר לְעַנְדְּלָאָרָד דְּעוֹלָיוֹבֶט אַיבָּעֶר זַיְנָעֶ שְׁבִינוֹנִים. לְאַמְּרִיר פָּאַרְדָּאָמָעָן דָּעַם אַקְטֶן! (אלע שְׁרִיעָען אַ מְיוֹרָעָדְיקָן "בוּ". די פָּאַלִּיסְלִוְוִיט לְוִוְּפָן צַו צַו דָּעַר פְּלָאַטְפָּאָרָם).

פָּאַלִּיסְמָאָן: "זַי הָעוֹטָוֶן גַּעַט אַפְּ דִּימָ פְּלָאַטְפָּאָרָם!"

דאָבלַּין: זַעַט אַירְ אַיְינְשְׁטָיְמִיךְ מִיט דָּעַם פָּאַלִּיסְמָאָן, אוֹ אַירְ זַאְלָ אָרָאָפֶּ פָּוֹן דָּעַר פְּלָאַטְפָּאָרָם?

אלע (מִיט אַוִּיסְגַּעַשְׁרִיעָן): נָא! נָיָן! "לְיוֹו הָוֵם אַלְאָוֵן!"

"גַּעֲרָאָרָהָרָוּ"! (דָּעַר פָּאַלִּיסְמָאָן גַּעֲמָט שְׁלָעָפֶן דָּאָבְּלִינְעָן פָּוֹן פְּלָאַטְפָּאָרָם. די מַאָסָן צַיְעָן אִים צְוִירָקֶן. ס'לְוִיפֶט צַו דָּעַר שְׁעָרִיאָת הָעַלְפָט דָּעַם פָּאַלִּיסְמָאָן, כְּעוּרָעֶ שְׁלָאָגָן צְוִירָקֶן. דָּעַר לְעַנְדְּלָאָרָד לְוִוְּפָט אַרְיוֹסָם אַוְן טָלָעָם אַוְן טְפִילָן אַיְזָן גַּאַסְמָן).

קרעָפֶל: הָעֵי, פָּאַלִּיסְמָאָן! גַּעֲוָאָלָד! מַעַן מַופֶּט אַרְיָין! וּוֹאָזָן זַעַט אַירְ! (ער באָפְטָן אַזְעַט "קָעָפְטָן". (פָּאַלִּים אַזְעַט שְׁעָרִיפֶט)). מִיט דָּעַם פָּאַלִּיסְמָאָן, קָוּמָעָן צַו, וּוֹעָרָן אַיבָּעָרָאַשָּׁת וּוֹעָן קִיּוֹן סִימָעָן פָּוֹנָם מַעַבְלָ אַיזָּוּ שְׂוִין נִישְׁטָמָאָן דָּרְיוֹסָן).

שְׁעָרִיפֶט (צַו לְעַנְדְּלָאָרָד): "עַסְקָוֹו מיַן, נַעֲקָסָט טָאַסְמָן זַוְוִיל קָאָסָם וּוֹיְטָאָס בְּנִיגָּעָר פָּאָרָס". (פָּאַלִּים אַזְעַט שְׁעָרִיפֶט).

(דָּעַר נְעַגְעָר טְרָאָגָט אַרְיוֹסָם אַזְעַט פְּלָאַקָּאָטָן אַפְּ שְׁטָעָקָנָם. טִילְטָ אַוְוִים).

דאָבלַּין (שְׁרִיְיט אַרְיוֹסָם פָּוֹן טְוֹמֶל): אלע זַאָלָן גַּעַמְעָן פְּלָאָ-

קָאָטָן אַזְעַט פִּקְעָטָן! (ס'בָּאוֹוִיזֶט זִיךְ אַגְּרָוָעָפֶט פִּקְעָטָר וּוֹאָס קָוּמָעָן פָּוֹן אַזְעַט בְּלָאָק. אלע מִישְׁן זִיךְ אַוְוִים. זַיְנָעָן).

מעמיר נאך טאנצין און זינגען

און זינגען און טאנצין,

טאנצין און זינגען, באקעמעפֿן דעם רענט:

ביז מירן קרייגן די היוזער, די היוזער,

קרייגן די היוזער און אונזערע הענט.

לאַמְטָעָדִירִידָם, הענט מיט הענט,
האָקָן מֵיר אָונְטָעָר דֻּעַם הַוִּיכָּן רַעֲנַת.

מעמיר נאך הוליען אלן זינגען און זינגען,

אַ הַוְלִיעַ אָוֹן אַ זְוֶנֶג אָוֹן אַ טְרוֹנֶק אָוֹן אַ עַס!

אָוֹן גִּיבָּן דֻּעַם לְעַנְדְּלָאָרֶד, דֻּעַם לְעַנְדְּלָאָרֶד דְּעַרְלָאָגְּנַעַן,

אָוֹן גִּיבָּן דֻּעַם לְעַנְדְּלָאָרֶד אַ דִּיסְפָּאָזֶעֶס.

לאַמְטָעָדִירִידָם, הענט מיט הענט,
האָקָן מֵיר אָונְטָעָר דֻּעַם הַוִּיכָּן רַעֲנַת.

געחאָפְּקָעַט זָאָל וּוּרָן, זָאָל וּוּרָן גַּעַחַאָפְּקָעַט,

געחאָפְּקָעַט זָאָל וּוּרָן מִיטַּהַאָק אָוֹן מִיטַּהַאָק!

זָאָלָן הַעֲרָן די שְׁכִינוֹתִים, די שְׁכִינוֹתִים דְּעַרְהָעָרֶן,

זָאָלָן הַעֲרָן די שְׁכִינוֹתִים פָּוֹן אַנְדָּרָן בְּלָאָק!

לאַמְטָעָדִירִידָם, הענט מיט הענט,
האָקָן מֵיר אָונְטָעָר דֻּעַם הַוִּיכָּן רַעֲנַת.

צָוָם יַאֲנְטָעַף אַ טְעַנְצָל, אַ טְעַנְצָל צָוָם יַאֲנְטָעַף,

צָוָם יַאֲנְטָעַף אַ טְעַנְצָל מִיטַּהַזְּעַנְטָאָר מַאֲקִין!

מֵירַהָאָבָן גַּעַוְואָנְגָּעָן, גַּעַוְואָנְגָּעָן מֵירַהָאָבָן,

מֵירַהָאָבָן גַּעַוְואָנְגָּעָן דֻּעַם דִּירַעְגָּעָלֶט סְטְרָאַקֶּה.

לאַמְטָעָדִירִידָם, הענט מיט הענט,
האָקָן מֵיר אָונְטָעָר דֻּעַם הַוִּיכָּן רַעֲנַת.

איַצְּטָעַר לְעַילְעַילָּע, לְעַילְעַילָּע, לְעַבְּאִיעַם,

איַצְּטָעַר לְעַבְּאִיעַם דֻּעַם פָּאֹל מִוְּטָן רַעֲנַת!

דֻּעַם שְׁעִירִיךְ אַ מַאֲקָעַ, אַ מַאֲקָעַ דֻּעַם שְׁעִירִיךְ,

דֻּעַם שְׁעִירִיךְ קַאֲדָאָכָעַם, דֻּעַם לְעַנְדְּלָאָרֶד אַ קַּרְעַנְקַ!

לאַמְטָעָדִירִידָם, הענט מיט הענט,
האָקָן מֵיר אָונְטָעָר דֻּעַם הַוִּיכָּן רַעֲנַת.

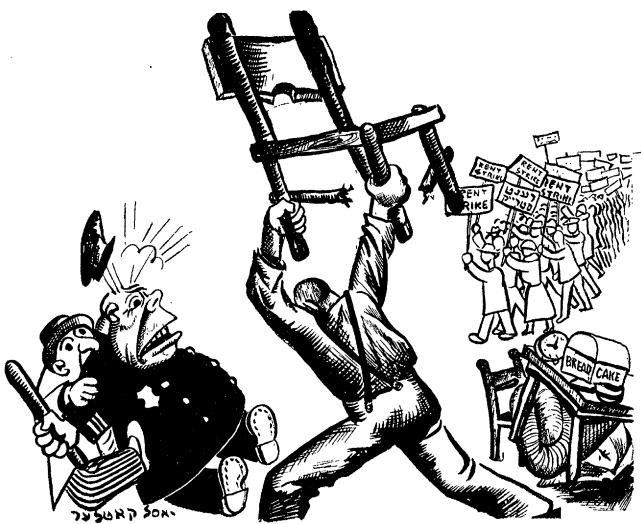
Musical score for three voices (three staves) in common time. The score is divided into four systems by vertical bar lines. The lyrics are written below the staves.

System 1:

- Top staff: ME + MIR NOCH TAN-TZN UN SIN-GEN UN SIN-GEN TAN-TZN UN
- Middle staff: SIN-GEN BA-KEM-FN DEM RENT BIS MIR-N KRI-SN HEI-SER DI
- Bottom staff: HEI-SER KRI-GN DI HEI-SER IN UN-SE-RE HENT LAM TI- DE

System 2:

- Top staff: RAI-DAM HENT MIT HENT HA-KN MIR UN-TER DEM HOY-GHN RENT
- Middle staff: (empty)
- Bottom staff: (empty)

פֿרִיטָלְצָעָאַכְטָס

פֿאַרְשׂוּינָן :

סֻעָרָע אָזֶן מִיּוּעָר — אַ יְוָנָג פֿאַרְפָּאַלָּק.

דוֹשָׁעָנִימָטָאָר פֿוֹן הוֹיז.

אַרְטָפֿוֹן הָאנְדְּלָוְנָג — אַ טָּעַנְעַמְעַנְתָּהִים אֵין נַיְוָיָאָךְ.
צִוְיָוֶט — פֿרִיטָלְצָעָאַכְטָס.

(מייער זיצט, לייענט אַ צִוְיָוֶט. סֻעָרָע שְׁטוּיט בָּאָם גַּעֲנָרִיטָן
טִישׁ. נַעֲמָט אַ סְעַרְוּעַטְקָע פֿוֹנָם טִישׁ. שְׁמַעְבָּט עַמְּ אָז אָפָן קָאָפָן.)
סֻעָרָע אַיְנוֹ שְׁפִינְגָל.)

סֻעָרָע : מִיּוּעָר "דָּאַרְלִינְג", הָאָסְטָט אַ "מַעַטְשָׁ"?

מִיּוּעָר : (וּאָרְפָט אַיְדָר דַי שְׁוּבָעַלְעָר נַשְׁת אַוְמְקוּנוֹנִיךְ וּוֹר.)

סֻעָרָע : (נַעֲמָט אַרְוִיס צָוְוִי לְיִכְתּוּרְלָעַר מִיט לְיִכְתּוּ, שְׁטָעַלְט
זַי אָפָן טִישׁ. צִינְדָט אָז דַי לְיִכְתּוּ, נַעֲמָט בְּעַנְטָשָׁן).

מִיּוּעָר : שְׁוִין וּוְיִדְרָר דַי "מְאַנְקִידְבִּיזְוּנָס" ? ס'אַיְזָן !

סֻעָרָע : בְּעַנְטָשָׁן לְיִכְתּוּ אַיְז בָּא דִיר "מְאַנְקִידְבִּיזְוּנָס" ? ס'אַיְזָן
דָאָר עַפְעָם שְׁאַבָּעָם ! פֿאַרְשְׁטִיּוֹסְט ?

מִיּוּעָר : נָה אָז אַז שְׁאַבָּעָם אַיְז וּוֹאָס ? דָעַרְבָּר גַּיְעָן
קָאַטְשָׁקָעָם אַיְז בָּאָד אַרְיוֹן ?

סֻעָרָע : טָא וּאַסְיָוָעָ אַיְז דָעַר כִּילִיךְ פֿוֹן שְׁאַבָּעָם בֵּין
איַנְדָּרְוּוֹאָכָן ?

מִיּוּעָר : אַיְז אַ קְרִיוֹים אַיְז טָקָע נִישְׁתָּ קִיְין בְּיִילִיךְ, אָכְבָּר
וּוֹעֵן ס'אַיְזָן דָא אָרְבָּעָט אַיְז דָא אַן אַוְנְטְּרָשִׁיד אַן לְיִכְתּוּנְטָשָׁן.)

סֻעָרָע : וּוֹאָס אַיְז דָעַר אַוְנְטְּרָשִׁיד ?

מִיּוּעָר : וּוֹעֵן מַעַ אָרְבָּעָט אַיְז "שְׁוֹזִידְעַי", אַז שְׁאַבָּעָם
איַז "פֿעַיְדָעַי".

סֻעָרָע : וּוֹאָס אַרְטָפֿוֹן, אַז אַיְדָר בְּעַנְטָשָׁן לְיִכְתּוּ ? ס'קָאַסְט

דִיךְ טְוִיְעָרְדָר ? מִיְין מַאֲמָע הָאָט גַּעֲנָרְנִשְׁטָט לְיִכְתּוּ, מִיְין בָּאַבָּעָט
הָאָט גַּעֲנָרְנִשְׁטָט לְיִכְתּוּ אָז אַיְיךְ וּוֹיל נִישְׁתָּ זַיְן קִיְין "עַקְסָעְפָּשָׁן".

מִיּוּעָר (בִּיאָי) : אָזָלְכָע מַאֲדָרְנָע מַעַנְטָשָׁן וּוֹי מִיר דָאָרְפָן
טָאָן וּוֹאָס דַי בָּאַבָּעָם מִיט דַי זְיִדָּעָם הָאָכָן גַּעֲטָאָן ?

סערע (ביזו) : "געוער מאינד ! די אלד פאלקס אָר סמאָרטן
לייוו איט טו דעם".

מייער : וואָס איז דאָרטן אַזונִט, מיט די אַלטָּע באָכָעַס !
און אָז זַיִן וועלַן נישט בענטשָׁן קִין לֵיכֶם, וועט גַּט וְזַק נישט
קענען קראָצָן אַין דער פִּינְצָטָר ?

סערע (סָאַרְקָאַסְטִּישׁ) : "אַיז דָּאט סָאַ?" דו בִּיסְטָמָר אָ
גַּאנְצָעַר באָכָעַס ! טָאָז אַגְּמִיר נָאָה, מִיעָרֶל, פָּאַרוֹאָס דָּאוֹנְסָטוֹ ?
מייער : מיט מִיר אַיז אַנְאַנדָּעָר מַאַיסְעָן. אַוְיכָל נִישְׁתָּאָפֶן
הָעָרָן דָּאַזְוּעָנָן בֵּיז וְאַנְעָן דוֹ וְעַסְטָטָן נִישְׁתָּאָפֶן
קִין לֵיכֶם.

סערע : אַון אַוְיכָל סְטָאָפֶן" בענטשָׁן לֵיכֶם, וְעַסְטָטָן
סְטָאָפֶן דִּין דָּאַזְוּעָנָן ? "אַבְּעַטְשָׁע יוֹ וְאַוְרָנְטָן ! בִּיקָּאָז..."

מייער (שְׁלָאָגָט אַיְבָּעָר) : אַיךְ וּוּוִים פָּאַרוֹאָס,
לְאַמִּיר בעמְעָר נִישְׁתָּאָפֶן דָּרְפָּוֹן, סָאַיז וְיִדְעָר די אַלְטָע מַאַיסְעָן !
סערע : אַחָא ! אַיְצָט פָּאַרְשָׁטָי אַיךְ שְׂוִין וְאַס דָּו מִינְיָסְטָן !
דוֹ וְוּלְסָט זַיךְ אַלְיָין דָּאַזְוּעָנָן, קָעְדִּין דוֹ אַלְסָט גַּיְינָן אַין גַּאנְיָידָן,
אונָן אַיךְ וְאַל נִישְׁתָּאָפֶן קִין לֵיכֶם אַון "אי שָׂוָר נָא טְהָעָל" !
אַלְעָז וְיַוְילְסָטָן פָּאַר זַיךְ ! "דָּאַטָּס בּוֹרְזָוָא ! עַנְד יוֹ אָר סָאַפְּאָזָטָן
טוֹ בֵּי אַקְּמָנוֹיסְטָן ! בָּאַטָּס יוֹ קָעְנָט פּוֹלְמִי" !

מייער : "יוֹר קְרַעְיוֹזִי !

סערע : "יוֹר קְרַעְיוֹזִי יָאַרְסָעָלָה" ! (חוּבָּן זַיךְ אַן קְרִינָן
אָפָּן קָאָלָה).

דַּוְשָׁעֲנִיטָּאָר (לְוִוְּפָט אַרְיָין מִיט אָקְעַסְעַלְעָ מִיסְטָן) : וְאַס
טוֹט זַיךְ דָּאָ, וְאַס ? וְאַס פָּאַר אָ גַּעַוְאַלְדָּן ? כְּהַאֲבָגָעָמִינָט אָז
סְעַבְּרָעָנָט, חַאֲבָאָאַיךְ שְׂוִין אַין אַיְנוּעוּגָם גַּעֲרָאָכָט דָּעַט "גַּאֲרַבְּדוֹשָׁ"

צָו פָּאַרְבָּרָעָנָן.

מייער (רוֹאִיךְ) : סָאַיז גַּאֲרָנִישָׁט, גַּאֲרָנִישָׁט. זִיצְטָמִיסְטָעָר
דַּוְשָׁעֲנִיטָּאָר, זִיצְטָמִיסְטָעָר.

דַּוְשָׁעֲנִיטָּאָר : זִיצְטָמִיסְטָעָר, שְׁמִיצְטָמִיסְטָעָר, "געוער מאַיִ" ! אַיךְ וּוּוִיסְטָט
נִישְׁתָּאָפֶן "אַבְּעַטְשָׁע", צְוּלִיב וְאַס אַיךְ בֵּין גַּעַרְמָעָן צָו אַיךְ.

מייער : "יוֹר אַלְוּעִים וּוּלְקָאָם" !

דַּוְשָׁעֲנִיטָּאָר : וּוּלְקָאָם, שְׁמַעְלָקָאָי, גַּעַמְעָן קִין גַּיְינָן אַז אַוְיכָל וְוּלַן
קְוּמָעָן צָו אַיךְ, וּוּלַן אַיךְ נִישְׁתָּאָפֶן גַּיְינָן גַּעַמְעָן צָו אַיךְ !

איך בין א פְּרָאַסְטָעֶר דְּזַשְׁעַנִּיטָּאָר, אָזֵן אַיךְ אָזֵן קָומֵן, קָומֵן אַיךְ
מִיטֵּן בַּיּוֹדָעֶן פִּים.

מייער: דָּאָס אַיְזָן גַּוְתָּם.

דְּזַשְׁעַנִּיטָּאָר: גַּוְתָּם, שְׁמוֹתָם, נֻעוּוֹרָמָאי! וּוֹוִיסְטָ אַיר אָזֵן
אַיךְ בַּיּוֹדָעֶן צָו אַיךְ פַּיְעָרֶן אֲיאַנְטָעָפֶן?

מייער: וּוֹאָס אַיְזָן דִּי סִימְכָּעֶן מִיט אַיךְ? אַיר הָאָט גַּעֲקִיפָּט
אֲ נִיְּעָם בְּעָוִוִּים?

דְּזַשְׁעַנִּיטָּאָר: בְּעָזָם, שְׁמָעוֹזָם, נֻעוּוֹרָמָאי! וּוֹוִיסְטָ אַיר אָזֵן
הַיִּינְטָ אַיזָּמְיָן גַּעֲכָרְטָמְטָאָגֶן? (טָוָט זַיךְ אֲ גַּלְעָט בַּאֲמַץ הָאָרֶץ מִיט
שְׁמָאַלְעַז) "מָאַזְן בַּיּוֹדָעֶן".

מייער: אֲ טַיְעָרָעֶן מַעַצְיָע! קָאַלְאַמְבָּוּסֶן בַּוַּוְרְטָדָעֶן, וּוֹאַשְׁיָנֶן
טָאָנָס בַּוַּוְרְטָדָעֶן אָזֵן דְּזַשְׁעַנִּיטָּאָרֶס בַּוַּוְרְטָדָעֶן!

דְּזַשְׁעַנִּיטָּאָר: בַּיּוֹדָעֶן שְׁמוּדָעֶן, נֻעוּוֹרָמָאי! נֻעָמָטֶן, אֲ שְׁמַיְעַ
גַּעַרְעַ, מִין לְעַנְדְּלָאָרֶד — אַיְזָן בַּעֲסָעָרֶן פָּוָן קָאַלְאַמְבָּוּסֶן! אַיךְ
הַיְּזָאָם דָּעַם אַוְיָוָן אָזֵן קָאַלְאַמְבָּוּסֶן לִיגְט אַין דְּרָעָרֶד. קָאַלְאַמְבָּוּסֶן
אַיזָּקָלְטָ אָזֵן דָּעַם לְעַנְדְּלָאָרֶד אַיזָּקָלְטָ אַוְרָעָטָם.

מייער: וּוֹעֵן אַיר הַיִּצְחָאָט דָּעַם אַוְיָוָן אַיזָּקָלְטָ דָּעַן קָלְטָ?
אַיר שְׁוֹוִיצָטָ קָאָרְגָּן בַּאֲמַץ פִּיְעָרֶן?

דְּזַשְׁעַנִּיטָּאָר: קָאָרָגֶן, סְמָאָרָקֶן, נֻעוּוֹרָמָאי! אַין "בְּעִיסְמָעָנֶט"
אַיזָּמְיָן צָו וּוֹאָרָעָם, אָזֵן אַין שְׁטוּבָ אַיזָּמְיָן מִיר צָו קָלְטָן. עַמְּיר טַאָקָעָ
נֻעָמָעָן אֲ בִּיסְלָ בְּרָאָנְפָן צָו דְּרָעָוֹאָרָעָמָעָן דִּי צָאָרָעָם.

מייער: דָּאָס וּעַנְטָ אַיר גַּעֲרָעָכֶן. אַיְיָרָעָ צָאָרָעָם הַאֲבוֹן
יאֲ דִי וּוֹעֶרֶת אֲ "בַּוְרְטָדָעֶן פָּאָרָטָי".

דְּזַשְׁעַנִּיטָּאָר: צָאָרָעָם, שְׁמָאָרָעָם, נֻעוּוֹרָמָאי! מִינְעָן
צָאָרָעָם זָעָנָעָן פָּוָן דִּי גַּרְעָסְעָרָעָן "סְאַזְוָעָם". אַיר וּעַט מִינְעָן פִּים?
דִּי פִּים דִּינְעָן נִישְׁטָ מָעָרָעָן. זַיְיָ וּוֹילָן נִישְׁטָ פָּאָלָגָן, בָּאָטָשָׁ גִּיבָּן זַיְיָ
אֲ סְרָעָנָק! קְרָעָנָק, שְׁמָעָנָק, נֻעוּוֹרָמָאי! כְּהָאָבָּעָס אַינְגָּאנְצָן
אַין דְּרָעָרֶד!

מייער: וּוֹאָס אַיזָּמְיָן דָּעַרְעָעָרָעָן? דָּעַרְעָעָרָעָן הַעַלְפָט אַיךְ
שְׁוִוְן מָעָרָעָן נִישְׁטָ מִיט מִיט דִי אַשְׁעָם?

דְּזַשְׁעַנִּיטָּאָר: אַשְׁעָם, קָאַשְׁעָם וּוֹאָס פָּאָרָעָן אֲ נִינְגָּעָרָעָן? וּוֹאָס
פָּאָרָעָן אֲ שְׁוֹוִינְגָּרָעָן? דָּעַרְעָעָרָעָן לְעַנְדְּלָאָרֶד הָאָט גַּעֲנָוָמָעָן קוֹוָאָקָעָן: קְרִיזָּים,
שְׁמָיוֹזָם, הָאָט עָרָעָוְקָעְשִׁיקָּט דָּעַם שְׁוֹוָאָרָצָן פָּוָן דְּשָׁאָבָּעָן! אָזֵן

איך אליאן מיט מיינע איגעגע הענט מז איצט נעמען פיר
ביסלעך בראנפֿן.

מייער: וואס איז די געדולע אָפּ אַיךְ?

דושעניטאָר: ס'אַיז אַפראָסטער בעשֶׁן. אַיִן בִּיסֶּל בְּרָאנְפֿן
פָּאָרְן שְׂוֹאָרְצָן, אַיִן בִּיסֶּל בְּרָאנְפֿן פָּאָרְן קְרִיוֹסָם אָזִן אַיִן בִּיסֶּל
בְּרָאנְפֿן פָּאָרְן דושעניטאָר.

מייער: אַיז דָּאָךְ עֲרַשְׁתְּ דָּרְיוִי?

דושעניטאָר: דָּרְיוִי, שְׁמָאִיל, נְעוּזָרְ מאַי! אַיךְ אליאן בֵּין
אוֹיךְ נִישְׁתְּ קִיּוֹן חֻוְנָטְ! לְעַכְּאִים!

מייער (נעט אַיךְ אַגְּלוּל): לְעַכְּאִים, מִסְטָעֵר דְּחוּשָׁד
ニַעֲטָאָר! אַיךְ ווַיְנַטְּשׁ אַיךְ אָזִ אַיבְּעָרָאִיכָּר זָאָל דָּעַר לְעַנְדְּלָאָרְד
וּוְרָעָן בָּא אַיךְ אַדושעניטאָר.

דושעניטאָר (בַּיּוֹן): וואס עַפְּעַם בָּא מִיר? (אוַיסְגָּעָזִינְגָּן)
וּ אָס עַפְּעַם בָּא מִיר? אַיךְ דָּרְאָפּ הָאָבָּן דושעניטאָרְסָם?
(ער ווַיְזַיְּט זְוִינָעָ «אָוּוּרָהָאָלָס»). נִימְטָ נָאָר אַחֲרָר סְפָּלָעָשָׁל, וּוְעָל
אַיךְ אַיךְ זָאָגָן. (נִיסְטָ אַזְּן) לְעַכְּאִים! אַיךְ ווַיְנַטְּשׁ אָזִ אַיבְּעָרָאִיכָּר
זָאָלְןָאָלְעָן לְעַנְדְּלָאָרְדָּם וּוְרָעָן דושעניטאָרְסָם בָּא אַלְעָאָרְמָעָלִיטָן.

מייער: אוֹיבְּ אָזְוִי, ווּטְ דָּאָךְ וּוְרָעָן אָזְוִי וּוְ אַיִן
רוֹסְלָאנְד.

דושעניטאָר: וואס מַיְנַט אַיךְ? אַיזְן רְוָסְלָאנְד הַיִּצְטָ מַעַן
ニַשְׁתְּ קִיּוֹן אַוְוּוֹנָס?

מייער: אַלְעָוָאִי ווְאַלְטָט מַעַן דָּא אָזְוִי גַּהְיִצְטָ וּוּ דָאָרָט,
וְאַלְטָן מִיר נִשְׁתְּ גַּהְאָט אָזָא בִּיטָּעָן קְרִיוֹסָם! אַלְעָוָאִי
רִבוּגָעָלְיוּלָעָם!

דושעניטאָר: שְׁלוּלָם, שְׁמוּלָם! (מַאֲכָתָ אַפִּינְג אַיִן דָּעַר
לְוֹפְטָ) אַיךְ נִיבְּ נִשְׁתְּ אַ שְׁמַעְתָּאָבִיךְ פָּאָרְ דִּי גַּאנְצָע גַּאנְטְּבִּינָעָם!
וְוַיְסַט אַיהֲ מִסְטָעֵר מִיְּהָרָה, אָזְן נִאמְטָ אַיךְ פִּינְצָטָעָרְלִינְג, אַטְּרָאָר
קִיסְטָ, וּוּ אַיךְ בֵּין אַיךְ!

מייער: טְאָקָע?

דושעניטאָר: טְאָקָע, שְׁמָאָקָע, נְעוּזָרְ מאַי! אַיךְ מַיְנַט אָזִ
די רְעוּוּאַלְצִיּוּ דָאָרְטָן הָאָט מַעַן גַּעַמְאָכָת מַיט אַלְוָלוּ?

מייער: טְאָקָע?

דושעניטאָר (בַּיּוֹן): טְאָקָע, שְׁמָאָקָע! וואס טְאָקָעַ עֲרֵר מִיר
וְואָס? אַיךְ מַיְנַט אָזִ די פָּאָנְרָאַמְּשְׁטָשְׁוּקָעָם הָאָט מַעַן אוַיסְגָּעָזִינְגָּן

פְּרִיּוֹתִיק צוֹנוֹאכָתֶם

מייט פַּיְסָעְדָּרְקָעַ קְנִיְדְּלָעַ? דָּאַט הָאַט מֵעַן גַּעֲמָאַכְּט אָז נָאַט!
פַּוְנְדָּעְסְּטוּעָגַן הָאַט גַּאַט גַּעֲהָאַלְבָּן אָז ס'אַיז אַרְוָוָס אַ פִּינְעָ
רַעְוָאַלְוָצְיָעַ!

מייער: אָט זָאנְט אַיר דָּאַךְ אַלְיָוָן גַּאַט!

דַּוְשָׁעְנִיטָּאָר: דַּרְעַצְיָילָט מִיר נִישְׁתְּ קִיְּן מַאַיסְּעָם, אָז גַּאַט
וַיְלַ שִׁסְטַּת אַ בְּזִוִּים! אָז אַז רַעְוָאַלְוָצְיָעַ וַיְלַ שִׁסְטַּת אַ בְּקִים! אַיר
פַּאֲרַשְׁטִיְּט דֻּעַם בַּילְעָק?

מייער: הַיִּסְטַּת עַם, אָז גַּאַט מִיט דָּעַר רַעְוָאַלְוָצְיָעַ זַעַנְעָן
נִישְׁתְּ קִיְּן גַּלְיוּכָּר שְׂוִידָעַ? קַוְמַת אֹוִס לְוִית אַיְעָרָעַ וּוּרְטָעָר,
כַּאֲטָשׁ נָעַם אָז וּוּאָרָף אַרְוָוָס דֻּעַם טַאַלְעָם אָז טַפְּלָוָן אַין
„גַּאַרְבָּעְדָּוָשׁ קָעָן“!

דַּוְשָׁעְנִיטָּאָר (שְׁרִיּוֹת אֹוִס): וּוּאַעַ? אַיר גַּיְט זִיךְּ נָאַךְ אַפְּ מִיט
די אַלְלָעַ „טָוָּס“? טַאַלְעָם, טַפְּלָוָן, מַעְזָוָעָם! מִיסְטָעָר מִיעָר,
מִיט מַעְזָוָעָם וּוּעָט אַיר נִישְׁתְּ פַּאֲרַטְרִיבָּן דֻּעַם קְרוּיָס! „גַּאַסְעָרִי“!
מייער: אַיכְּל אַיךְ זָאנְט דֻּעַם עַמְּמָעַם, אָז אַיךְ אַלְיָוָן הַאָב
דָּאַט גַּאַנְצָעַ דַּאְוּנְעָנָעַ אַין דַּרְעָרָה, נָאַר זַי, מַיְוָן סְעָרָעָלָעַ, וּוּעָן זַי
וּוּט אָז אַיךְ דַּאְוָן נִישְׁתְּ, קָאָכְט זַי נִישְׁתְּ קִיְּן עַסְּפָן. אָז אַרְחָ
אַיךְ עַם נִישְׁתְּ אַין דָּעַר הַיִּם, בֵּין אַיךְ אַט טַוּטָר מַעְנָטָשׁ. (וּוּיְזָט
מִיטָּן פִּינְגָּעָר אַפְּן בּוֹיךְ) אָז אַלְסָעָר אַין מַאַנְגָּן אַיז נִישְׁתְּ קִיְּן
קְלִיְּוִינְקִיּוֹת!

דַּוְשָׁעְנִיטָּאָר (שְׁפְּרִינְגְּט אַוְתָּה, שְׁרִיּוֹת אֹוִס): אָז אַלְסָעָר?
כְּעַרְשָׁטָעָ מַאְלָה הַעָר אַיךְ, אָז אָז אַלְסָעָר זַאְלָדְוּנְעָנָעַ!
מייער (וּוּיְזָט אַפְּ דִּי לִיכְטָן): אַיר זַעַט? זַי אַיז גַּעְפָּרְדָּעַ
פָּרוּם! זַי בַּעֲנַטְשָׁטָדְאַךְ מִיר לִיכְטָן, בַּעֲנַטְשָׁטָזְוִידָעַן זַי מַוְּרָ!

דַּוְשָׁעְנִיטָּאָר: לִיכְטָן, שְׁמִיכְטָן, נַעֲוֹרָמָי! וּוּעָן אַיךְ בֵּין
אַיר, נָעַם אַיךְ דִּי לִיכְטָעָר אָז וּוּאָרָף זַי אַרְיָוָן אַין „גַּאַרְבָּעְדָּוָשׁ
קָעָן“. (עַר הַוִּיכְטָמָת אַוְתָּה אַיְן לִיכְטָה, בַּלְאָזָט אֹוִס סְלִיכְטָן, וּוּאָרָפְטָן
אַרְיָוָן אַיְן „גַּאַרְבָּעְדָּוָשׁ קָעָן“) אָט אַזְוִי וּוּאָלָט אַיךְ גַּעֲטָאָן, וּוּעָן
אַיךְ בֵּין אַיר.

מייער (אוּפְּגָרְעָנְט): וּוּאַסְּטָה אַיר גַּעֲטָאָן? אַיר הָאַט
דָּאַךְ מִיר אַוְמְגָלְיָקְלָעַ גַּעֲמָאַכְּט! שְׁוִין, אַיךְ בָּזָן פָּאָרָלָאָן! גַּעֲוָאָלָד
מַיְוָן אַלְסָעָר!

סְעָרָע (לוּפְט אַרְיָוָן): וּוּיְיָ אַיז מִיר! וּוּאַסְּטָה אַיז דָּאַךְ
אַ גַּעַשְׁרִי? „וּוּאַצְעָמְדָעָר“? וּוּאַז אַיז אַהֲנָגְעָקְמָעָן אַ לִיכְטָעָר?

דושעניטאָר (גייט צו צו אַיר, באָרוֹאַיקט זַי): שרייט נישט, שרייט נישט. ס'איין דָא. (ער ווייזט מיטן פֿונְגֶּעֶר אָפָן קעסעלע מיט שמוץ).

ערעַע (כִּיּוֹן): כ'הָאָבָּא בְּעֵרָעָגְוָסְטָמָט! ס'הָאָרָאָחָט מִיר גּוֹזָאנְטָ, אוֹ מַעַן טָאָר אִים חִינְנָתָ נִישְׁתָּלָאָזָן אַלְיוֹן מִיטָּ דִי בענטשָׂר לִיכְמָן. (זַי שְׁפְּרִיגְטָ צו צו מִיעָרָן) "וַיְהִי סֻלְּפִישָׁ קְרוּטְשָׁוָרָ!" אַלְיוֹן ווַילְסָטוֹ דָאָוּעָנָעָן אָוָן נִיְין אֲנָאַנְיָדָן, אָוָן אַיךְ זָאָל נִיְין אַין דְּרָעֶרֶת אָרִיְין? אַמְּאָקָעָ! נִישְׁתָּמָירָה, נִישְׁתָּדְרָרָה! (זַי כָּאָפָט אָרוֹוִיסָּה דִי טְפִילָן פּוֹן קָאָמָּדָעָ, קָנָאָק אָרִיְין אַין קָעָסָעָלָעָ!) מִיעָרָן: ווָאָסָהָאָסָהָוָן נַעַטָּאָן? אַוְיָב אָזְוִי וּוְעַל אַיךְ דִּיר ווַיְזַיְן! (וּוְאָרָפְטָ אָרִיְין דָעַם צְוּוִיְתָן לְיִכְתָּעָר אַיִן "גָּאָרְבָּעָדָשׁ קָעָן"). **ערעַע**: אָזְוִי? דָו וּוּסָטָ וּוְאָרְפָּן מִינְיָן לְיִכְתָּעָר אַיִן גָּאָרָד בעדוֹשָׁ קָעָן? (זַי כָּאָפָט דָעַם טָאָלָעָם, קָנָאָק אָרִיְין אַין קָעָסָעָלָעָ). זַי קָרִינָן זַיְדָן.

דושעניטאָר (שרוֹיִיט אוֹוִיס): הַעַי! ווָאָסָהָאָסָהָוָן הַעַי! וְזַי צְעָרָגְנָה, וְזַי? אַיךְ הָאָבָּא נִישְׁתָּקִין צְיוּת! אַיךְ דָאָרָף נִיְין אָרוֹיְסָוּאָרְפָּן דִי גָּאָרְבָּעָדָשׁ. (נעטַט דָאָס קָעָסָעָלָעָאָפָט).

יאמַלְפָּעָר דֵּעַ יָם־פִּיהָעַט

פָּאָר שׂוֹיְנָעָן :

גרינהארן און איינחהארן — צוויי פֿאָרטְּגָּנָּרֶרֶס.

אנקל מעכל — אַ קְּרַעְפְּטִיךְ אַירְדְּלָ מִיטְּ אַ בְּעָרְדְּלָ.

(אַרְטְּ פָּוּן הַאֲנְדְּלָוָן — אַ "שָּׁאָפְּ" אַיְן אַ שְׁטָעָטְלָ לְעָבָן נַיְוָ אַירְקָן).
צַיְוִיט — עַרְעוֹרְיוֹ אַמְּקִיפָּעָר.)

(איינחהארן זויצט אַפְּ אַ שְׁטוֹלָ מִוטְּ דִּי פִּים אַפְּן "דָּעֵסְקָן". גְּרִינְהָאָרָן
בערשותלט זיך דעם אַנְצָוָן).

איינחהארן : אַט דָּאָס מַיְוִין אַודְּ טַאָקָעַ. וּוֹיְלָ סְ'אַיְוִין יַאֲמֵר
קִיפָּעָה, וּוּלְעָן דִּי פִּיקְעָטָס טַרְאָכְטָן אוּמִיר שְׁטִיעָן אַיְן שְׁוֹל אָוָן
שְׁלָאָגָן זיך אַלְכָבָטָם. (שְׁלָאָגָט זיך אַיְן חַאָרְצָן) נַעֲמָעָן מִיר דֻּעָם
"טַרְאָקָן" אָוָן פְּרִוּן דֻּעָם "דוֹשָׁאָבְּלָאָטָם" קִיְּנָן נַיְוָ אַירְקָן.

גרינהארן : וּוּאָעָ ? מִיר ? "מעַמְּבָּרָס" פָּוּן קָאַנְגְּרוֹיְנִישָׁאָן
זָאָלָן פְּרִוּן אַ "טַרְאָקָן" אָוָם יַאֲמִיקִיפָּעָר ? "נוֹסְעָרָ!" !

איינחהארן : וּוּאָס אַיְוִין מִיטְּ אַיְיךְ, מַוְיסְטָעָד גְּרִינְהָאָרָן ? וּוּעָר
וּוּעָט אַוְנוּ זָעָן ? סִירְדָּן אַ נַעֲנָהָר, אַ "סְטָרְטִיךְלִינְעָר" אַדְעָר אַ
פָּאָלִיסְמָן. אַיְדָן וּוּלְעָן דְּאָךְ זָוִין אַיְן שְׁוֹל ! "וּוּאָצְעָמְדָרְרוּוּתְיוֹ" ?

גרינהארן (צַעְקָאָכְטָן) : אָוָן פְּאָר זיך אַלְיָוִין אַיְוָ דַעַן קִיְּנָן
שְׁאַנְדָּרָעָ נִישְׁתָּ ? "מַאַינְדוֹשָׁוָן", מִיר חַאָבָן אַיְוָן מַאְלָ אַיְרָ יַאֲמִיקִיפָּעָר,
אַיְוָן מַאְלָ אַיְרָ ! פָּעָ, נִשְׁתָּמָשָׁוָן !

איינחהארן : אַיְוָן מַאְלָ אַיְרָ. וּוּפְלָ מַאְלָ אַ וּאָרְ סְטָרְיְקָט
מַעַן דַעַן בָּא אַוְנוּ ? אָוּבְּ מִירְןָן מַאְרָגָן נִשְׁתָּ אַרְוִעָרְפִּירְן דִּי וּוּאָרָעָ
טָא וּוּאָסְדוּשָׁע אַיְוָ דִי מַעְזִיעָ מִיטְּן גַּאֲנָצָן יַאֲמִיקִיפָּעָר ?

גרינהארן : אַכְבָּר נִשְׁתָּ יַאֲמִיקִיפָּעָר. מַעַן טָאָר נִשְׁתָּ. יַאֲמֵר
קִיפָּעָר ? (פּוֹיזְעָן) "נוֹסְעָרָ!" .

איינחהארן : אַיְ גְּרִינְהָאָרָן, גְּרִינְהָאָרָן ! מִיר וּוּוְילְטָ אַירָ אַוְיךְ
איינְרָעָדָן אַז אַירָ זַעַנְטָ פְּרוּם ? (אַיְן קָאָס) "וּוּאָטָהָעָלָ?" ? "בְּעִיקָּאָן
אַז עַנְסָ" עַסְטָ אַירָ ?

גרינהארן : (פְּאָרְלוּיְרָן) בָּעָ... מַעָ... מַעָ... נִשְׁתָּ שְׁטָעָנְדִּיק !
אַמְּאָלָ, אַמְּאָלָ !

איינחהָרֶן : און "העם און עגס" עסט איר ?
 גריינהָרֶן : פע ! "בעיקאָן" גלייך איך בעסער
 איינחהָרֶן : און אומ שַׁאֲבָעַם, רוייכערט איר ?
 גריינהָרֶן : נאָר אִין די וואָכְעַדְקָע שַׁאֲבָאַסִּים. אָבעָר
 נוּשֶׁט יַאֲמְקִיפָּעָר !
 איינחהָרֶן : נוּ אָוֵיב אָזְוֵי, אִיז נוּשֶׁט גַּעֲפָרְלָעַ.
 איינחהָרֶן : דערפָּאָר זָאנְג אַיך טַאֲקָע אָז אָוֵיב אָיר פָּאָרָ
 שְׁטִוִּיט אַ בְּזֹונָעַם, מָוֹן מִיר מָאָרְגָּן, פָּאָר נִילָעַ, אַ שְׁלָעַפְּ טָאָן די
 אַרְבָּעַט קִיּוּן נִירְיוֹאָרָךְ.
 גריינהָרֶן : אַלְרִוִּיט, לְאָמִיר זָאנְג, אָז מִיר פָּאָרָן שְׁוִין אָז
 פִּרְן שְׁוִין די אַרְבָּעַט, אַינְמִיטָן יַאֲמְקִיפָּעָר. אָבעָר, מִיסְטוּר
 איינחהָרֶן, זָאנְט מִיר, וּוָאָס וּוּלָן מִיר טָאָן וּוּעָן די פִּיקְעַטְסָ וּוּלָן
 יָאַ קּוּמָעָן ?
 איינחהָרֶן : וּוָאָס מִינְיָט אַיה מִיסְטוּר גְּרִינְחָרֶן ? מִירָן זַוְּד
 אַרְוִיסְלָאָזְן אָזְוֵי אַפְּ הַעֲפָקָעָר ? מִירָן מִוְּתְּנִעְמָעָן די "לְעוּוֹיָאָסָנָם" !
 אַן שְׁטָאָרָעַ טָאָר מַעַן נוּשֶׁט פָּאָרָן אַפְּלָעַ אַינְדְּרוֹאָסָן !
 גְּרִינְחָרֶן : (בִּיּוּ) דָּאָס נִיט ! נִוּן, "נְעוּוֹעָר" ! אַיך וּוּלָן נִיט !
 מַעַדְרָהָן נִיט ! סִטְוִוִּיגָן נִיט ! "דָּאַצְּאָלָּה" !
 איינחהָרֶן : (בִּיּוּ) "וּאָצְעַמְּדָעָר" ? וּוָאָס אִיז דָּאָס ? וּוָאָס
 אִיז ? "וּוָאָט אִיז אַיט" ?
 גְּרִינְחָרֶן : (אַ בִּיסְלָן וּוּיְכָהָר, פָּאָרָאָרְגָּט) יַאֲמְקִיפָּעָר, אָז
 מַעַן חִיבְטָן זַוְּד אָז שְׁלָאָגָן אַינְמִיטָן גָּאָם, טּוֹג נִישְׁטָן. אַידָּן זָאָלָן זַוְּד
 שְׁלָאָגָן יַאֲמְקִיפָּעָר ? וּוָאָזְיַי אַיך דָּאָס גַּעֲהָרָט גַּעֲוָאָרָן ? אַינְמָאָל
 אַיך יַאֲרָאָי יַאֲמְקִיפָּעָר ! פֻּעַּ, נִיט שְׁיָוָן ! זָאָל עַם וּוּאָטָן אַה אִיז
 טָאָג שְׁפָעָטָר.

איינחהָרֶן : אָבעָר, מִיסְטוּר גְּרִינְחָרֶן, נַאֲך יַאֲמְקִיפָּעָר וּוּלָן
 דָּאָך וּוּידָעַ שְׁטִוִּין די פִּיקְעַטְסָ.

גְּרִינְחָרֶן : נַאֲך יַאֲמְקִיפָּעָר אִיז בְּאַטְשָׁ נוּשֶׁט יַאֲמְקִיפָּעָר !
 בָּא נַאֲטָט טָאָר מַעַן נוּשֶׁט זַוְּיַן קִיּוּן כָּאֶזְעָר, וּוּיְלָי יַאֲמְקִיפָּעָר צָו נִילָעַ
 נַעַמְתָּ נַאֲט אַ "פָּעַנְסָלָי" אַונְ פָּאָרְשִׁוּבָט : מִי בָּאָרְאָאוֹו, אָוּמִי "נַאֲט"
 בָּאָרְאָאוֹו ; מִי בָּאָ "נוּמָאָנָעָ", אָוּמִי בָּאָ "דָאַבְּלָנָנוּמָאָנָעָ" ; מִי
 בָּאַסְקְּוָילָעָ, אָוּמִי בָּאַמְּאָאִים ; מִי בָּאַסְרִיְפָּעָ אָוּמִי בָּאָ עַפְעָם
 אַן אַנְדָּעָר וְאָך. פָּאָרָן גַּעַנְגָּן כָּלְיְוָרָם בָּאַנְטָט ! אַונְ זִינְדִּיק אִיז
 מַעַן, אִיז מַעַן זִינְדִּיק, אַיך זָאָל נוּשֶׁט זִינְדִּיקן מִיט די רִיד !

יאמקייפער דער יאמ-פיקעט

איינחהארן: די אלע זאכן איז טאקע גוט צו טאנ. אבער, ווי זאגט מיין אנקל מעכל: "פון אלכעט ווערט מען נישט פטעט". און ביונעם איזו ביונעם.

גרינהארן: ווען נישט איעיר פטעטר מעבל, ואַלטן מיר די גאנצע צאראָס נישט געהאט! איך האָב זיך בא אײַיך געבעטן, האָב איך זיך, אוּ בא אונז איז שאָפ זאלֶן אַרכְּבָּטְּן גַּלְּעָד גִּרְנְיָה ווַיְיכְּלָעָה, נישט קִיּוֹן מענְעָר! האָט אַיר פֿוֹנְדְּעָסְטוּגָן אַרוּפְּגָן גַּנוּמָן אַיר עָרְפָּעָרָט אַין שָׂאָפ אַרְיָין, אַוְן ס'אַין גַּוּוֹאָרָן "טְרָאָבָּל"!

איינחהארן: דָּאָס זענט אַיר גַּעֲרָעְטָט! גַּוְיִים, אוּ אַזְּאָד מֵיט אַבָּאָה, אַ גְּרוּן אַידָּל, זָאָל בא זַיְוִין אַיְינְגָּעָנָם פְּלִימְעָנִיק ווּעָרָן אַסְטְּרִיְּשָׁעָר!

גרינהארן: ס'טָּע גַּעֲזָעָן? אַזְּאָלְטָר קַעְלָעָוּ, זָאָל זַיך מִישָּׁן מַיט יַעֲנָע בְּעוֹרְעָלָט! אַ גַּאנְצָעָר קָאָמְנוּיסָט! ער סְטְּרִיְּקָט, אַוְן פִּיקָּעָט, אַוְן קְרִיכְט אַיְזָן די בְּיוּנָר אַרְיָין! גַּאֲרְנִישָׁט אַנדְרָעָשָׁט פֿוֹן די פְּרָעָמְדָע! אַזְּאָנְקָל אַיְזָן דָּאָס בא אַיְיך? אַיר האָט גַּעֲמָנָט זַעַן מַיְיָן עַמְּאַז אַנְקָל, וְאַלְטָא אַיר גַּעֲוָאָסְטָט וְאַס ס'מִינִיט אַזְּאָנְקָל!

איינחהארן: דְּעַרְפָּאָר זַאְג אַיך טַאָקָע, ווען דָּעָר אַנְקָל ווּעַט זַיְוִין אַיְזָן שָׁוֹל אַזְּזָן זַיך פְּלָאָפָּן אַלְכָעָט, וועַלְן מִיר זַיך קַעְנָעָן אַרְיָר טָאנָן.

(ס'קָוָמָט אַרְיָין אַנְקָל מעבל)

איינחהארן: הַעַלְאָ, הַעַלְאָ, אַנְקָל מעבל! גַּעֲזָעָן דְּעַרְמָאָנָעָן מַאֲשִׁיאָכָן, וְאַלְטָא ער גַּעֲזָעָן גַּעֲזָעָן. זַעַט נָאָה, מִסְטָאָר גִּרְנְיָה אַרְחָן, ווּעַר ס'אַיז דָּא?

מעבל: אַ מַּאֲפָלָעָא אַפְּ אַיְיך בְּיוֹדָע!

איינחהארן: וְאַס אַיְזָן דָּעָר מָהָר, אַנְקָל?

מעבל: נָאָר נִישְׁתָּמָ, גָּאָר נִישְׁתָּמָ. אַיך בֵּין גַּעֲקוּמָעָן אַ קוֹק טָאָן צַי אַיר האָט נִישְׁתָּמָ אַ פָּאָר "סְקַעְבָּלָעָך" צַוְּם פְּאָטְשָׁן.

איינחהארן: אַנְקָל, וְאַס אַיְזָן מַיט אַיך? ס'אַיז דָּאָך עַרְעוּוּ יַאֲמְקִיפָּעָר! ער נֻעְמָט אַרוּסָן גַּעַלְטָפָן קַעְשָׁעָנָעָן נַאָט, אַנְקָל, אַ פִּינְפָּעָר, וְעַט אַיר האָבָן אַפְּ אַ "טִיקְעָט" אַיְזָן שָׁוֹל אַרְיָין, אַזְּ בַּעַט אַיְיך אַוְיס אַ גַּוט יָאָר.

מעבל: (געַט דָּאָס פִּינְפָּעָר אַזְּן וְאַרְפָּט צַו גִּרְנְיָה אַרְחָן) פָּאָר אַ פִּינְפָּעָר הַיְּנִיטְּקָע צַיְּטָן קַעְנָט אַיר קוּפָּן 5 ("סְקַעְבָּס").

אֲכֹעֶר נִישְׁתָּבָא מַעֲכָלָעָן ! (בֵּין) בָּא מַעֲכָלָעָן קוֹיֶּפֶת מַעַן נִשְׁתָּבָא
קִיּוֹן סְקֻעָבָס, פְּלוּיְמָנִיק מִיּוֹנָעָר ! מַעַן קָעָן אַיְיךְ, פָּעַטָּעָר !
גְּרִינְהָאָרָן : פָּעָא אַלְטָעָר אַיְיךְ וְאַל רָעָן אַזְעָלָבָע
רַיְיךְ עַרְעוֹרְיוֹאַמְקּוֹפָעָר ! פָּעָא, שְׁעַמְתָּ אַיְיךְ, מִסְטָעָר מַעֲכָלָעָן
שְׁעַמְתָּ אַיְיךְ !

מַעֲכָלָעָן : אַנְדָּעָרְשׁ וּוַילְט אַיְיךְ נִשְׁתָּבָא ? נַאֲר אַיְיךְ וְאַל זַיְד
שְׁעַמְתָּ ? "וּוְאַצְעָמָעָדָעָר וּוַיט וּוּ". "וּוְאַצְעָעָ?" אַיְיךְ הָאָט שְׁיָין
נַאֲר קִיּוֹן צִיּוֹת נִשְׁתָּבָא ? אַלְצָדִינְג זְאַל אַיְיךְ ? אַרְבָּעָטָן
פָּאָר אַיְיךְ ! וּוּרְעָן אַוְיְסָגְנָרְסִין פָּאָר אַיְיךְ ! אָנוּן וּוּרְעָן אַיְיךְ בָּאַדָּאָסְט
וּוּרְעָן, זְאַל אַיְיךְ זַיְד שְׁעַמְתָּ ? שְׁעַמְתָּ אַיְיךְ אַלְיָין, "פְּלוֹיזָא"
פּוֹיְלָט זַיְד נִשְׁתָּבָא !

גְּרִינְהָאָרָן : אַיְיךְ וּעַנְתָּ אַלְיָין אַ פּוֹיְלָעָר !

מַעֲכָלָעָן : אַיְיךְ אַ פּוֹיְלָעָר ? אַ וּוּסְטָעָר בָּאַלְעָם אַפְּ אַיְיעָר
קָאָפְּ ! שְׁלָעָפְּ זַיְד צְוָאָנָצִיךְ בָּלְאָק צְוָוָפְּסָ אַ קּוֹמָ טָאָן צִי סְאַיְוָן דָּא
סְקָעָבָס, בֵּין אַיְיךְ אַ פּוֹיְלָעָר !

אַיְינְהָאָרָן : (טּוֹט זַיְד אַ בָּאָפְּ) אָוי, וּוּסְמָ זַיְצָן מִיר דָא ? וּוּיְיָ
אָיְן מִיר, סְאַיְוָן דָאָךְ שְׁוִין בָּאָלְדָן נָאָכְטָן ! מַעַן דָאָרָתָן גִּין צְוָאָלָן
נִידְרָעָן. (חוּבִּיכְטָן זַיְד אָוָף) "קָאָמָאָן", אַנְקָלָה, גִּינְטָאָהָיִם זַיְד אַנְטָאָן !
מַעֲכָלָעָן : אָוּבָא אַיְיךְ דָאָרָפְּטָן גִּינְטָאָן אַיְן שְׁוֹלָאָרְיָין, גִּינְטָאָן ! אַיְכָ'י,
דָא מְזָוֵן בְּלִיְוָן ! אַ קָּאָשָׁע אַפְּ אַמְּאָנָסָע ! גִּינְטָאָן ! סְאַיְוָן
אַלְרָיוֹת ! אַוְיכְלָה הַיְוִינְטָדָאָוּנָעָן אַיְן שָׁאָפְּ.

אַיְינְהָאָרָן : (צָו גְּרִינְהָאָרָן) אַיְיךְ וּוּאַלְטָט גַּעֲמָעָגָט הָעָרָן וּוּמִיּוֹן
אַנְקָלָה טּוֹט אַ זְוִינָג אַ שְׁטִיקָעָלָעָן קָאָלְנִידָרָע ! עָרָקָעָן דָרָר אַלְטָטָר !
אָחָא ! נָה אַנְקָלָה, טּוֹט אַ זְוִינָג יַאֲמְקִיפּוֹרִים וּעַ, "קָאָמָאָן" !
מַעֲכָלָעָן : בָּא מִיר אַיְזָה הַיְוִינְטָדָאָוּנָעָן קִיּוֹן יַאֲמְקִיפּוֹרִים זַעַן, נַאֲר
יַאֲמְפִּירְתִּים זַעַן ! נִשְׁתָּבָא יַאֲמְקִיפּוֹרָה, נַאֲר יַאֲמְפִּיקְעָט. (זְיַוְּנָט מִיטָּן
קָאָלְנִידָרָעָנִין) יַאֲמְפִּיקְטִים זַעַרְעַעְעַע !
(עָרָקָעָן מִוטָּן סִימְכָעָסְטוּרָע נִיגָּן פָּוּן "הַאֲמָאִירָיוֹ אַרְאָוָוִים") אָוי,
וּוּסְטָמָעָן פִּי—קָעָן ! אָוי, אָוי, אַוְיְרוֹאַוְעַדוֹאָוי ! אָוי, אַ ! אַיְיָ
קִיּוּט שְׁטוֹרְיוֹ ! מִירָן הַיְוִינְטָדָאָוּנָעָן קָאָלְנִידָרָע דָא אַונְטָן מִיטָּן
סְקָעָבָס ! גּוֹדְבָּאי ! (אָפְּ).
(לְאַנְגָּע פּוֹזְעָ).

איינחהָרֶן: איכל איך זאגן דעם עמעם, וווען מײַן אַנְקֵל
וואָלַט נישט אויסזען אַזּוֹי ווֹי מײַן גָּאַטוּלִיקָעֶר פָּאַטְ�עוֹר, ווֹאַלְט אַיך
אַים הַיִּנְטְּ צַעֲבָרָאָכָן דֵּי בִּינְגָּעָר! אֶבְּעָר אַטְּידָעָר אַלְטָעָר קָעַלְעָוָו
וועט אַוּסָּ פָּוּנְקָט ווֹי מײַן טָאַטְּעָא אַ בָּרָאָךְ צַוְּ אַים! (פּוֹזּוּ). אַיך
הַאָבָּ פְּאָר אַים רָעַסְפָּעָט! כִּישְׁעַן זַרְךָ נִישְׁטָהָלְפָּן! (פּוֹזּוּ).

גרינְהָאָרֶן: אָוָן אַיכְל אַיךְ זאגן דעם עמעם, וווען אַיְוָר
אַנְקֵל ווֹאַלְט נישט גַּעֲוָעָן אַזּאָ בִּינוֹ אִידְלָ, מִיטָּ אַזּוּנָעָ ווַיְלָדָעָהָעָנָטָמָה,
וואָלַט אַיךְ אַיךְ אַים אַוְיְסְגָּעָפְּאָטְשָׁמָה, אָזְ דָּעָר רָוָאָךְ ווֹאַלְט אַים
געַמְעָן! אָוָן אַיךְ ווֹעַל עַס טָאַקָּעָתָאָן אַוְיָךְ, יָא, יָא, יָא.
איינְהָאָרֶן: (שְׁפָרִינְגָּט אָוֹף) וּאָסָס? אַיר ווועט פָּאַטְּשָׁן מײַן
אַנְקֵל, ווּאָסָס זועט אַוּסָּ ווֹי מײַן גָּאַטוּלִיקָעֶר פָּאַטְּעוֹר? (נִיטָּ אַים
אַ זַּעַץ אַין דֵּי צִיּוֹן).

גרינְהָאָרֶן: גַּעֲוָאָלָד!

(פֿאַרְהָאָנָג)

רְאֵלָהָדִכְןַּ וְעַמְּקָמוֹתַ

זי וויל נישט. ס'הייסט ווילן וויל זי יא, נאר קיין רוסלאנד, זאנט זי, וויל זי פארן. אבער ער וויל נאר קיין פאלעטען. ער איין פון דיז געציילטע, וואס האבן געראטטען דאס פארמען פון די קרויזיס-ציאן. ער וויל "רייטאייען".

טאינגעט ער צו איר: — וואס טויג דיר, — מאכט ער, — רוסלאנד? אין פאלעטען קריינט מען די בעסטע נוים וווען רוסלאנד.

די פֿרְוִי וווערט בְּיַיְזָן אָזֶן זָאנְט: — דיין פֿאַלְעַטְינַע מִיטּ דִּיְנַע נִיסְּפָן! פֿאַרְדְּרִי מִיר נִשְׁטָט דֻּעַם קָאָפְּ! ווַיְיסְטָט דָּאָךְ אָזֶן קָאָזְלִיְּן, — וואס רעדסטע — מאכט ער, — בְּיַאֲלִיךְ ווּעַט שְׂרִיבָן לִיגָּן? דַּו ווּאַלְסָט גַּעֲמָעָט לִיְּעָנָעָן ווּי אָזְוִי ער שְׂרִיבָט ווּי מַעַן מַוטְשָׁעָט אִידָּן אַין רְוָסְלָאָנְד! ווּוַסְטָה, אוּ מִיר זָאָלָן פֿאָרָן אַחְוָן אָזֶן מַעַן זָאָל אָזֶן אָזְוִיךְ מַוטְשָׁעָן?

ער: — שא, וויסטָו וואס? אַט גִּיטְּסָאָסְלָן, ווּלְעַן מִיר אַיְם פֿרְעָנָן, יָאָסְלָן! יָאָסְלָן! אָף אַיְינְמִינְוּת, "פְּלִיאָן". לאָגָג גַּעֲוָעָן אַין רְוָסְלָאָנְד?

אִיךְ: — ס'זְוּנְדָּט זִיךְ ווָאָס ס'אָזְיָה בְּאָזְיָיךְ לְאָגָג אָזֶן ווָאָס ס'אָזְיָה בְּאָזְיָיךְ קָוָץ. אַיְינְעָרָקָעָן זִיְּן אַין רְוָסְלָאָנְד צְוּוִי ווּאָכוּן לְאָגָג אָזֶן אָצְוּוּטָעָר קָעָן זִיְּן אַין סָאוּעָטָנְבָאָרְבָּאָנְד צְוּוִי יָאָר קָוָץ! ער: — אָ, יָאָסְעָלָעָה הַיְּבָט שְׂוִין אָזֶן מִיטּ זִיְּנָעָשָׁק!

וּוּאָסְזָשָׁעָה הַעֲרָט זִיךְ עַפְעָם אַין רְוָסְלָאָנְד? ווָאָס טָעוּן דָּאָרָט אִידָּן?

אִיךְ: — אַידָּן טָעוּן גַּרְנִינְשָׁטָט.

ער: — נָוָה אָזֶן גַּאֲיָעָם?

אִיךְ: — גַּאֲיָעָם טָעוּן אָזְיָיךְ גַּרְנִינְשָׁטָט.

ער: — (מִיטּ פֿרְיִידְאַוִּיסְגַּשְׁרִי) חָעָר נָאָה, פֿעָנָה, יָאָסְלָן זָאנְט דֻּעַם עַמְּעַם! אִיךְ הָאָב גַּעֲוָאָסְטָה, אָזֶן דָּרָאָזְנַעַט אָזְוִי ווּי דַּי אַנְדָּרָעָה קָאָמְנוּיסָטָן, וואס ווּלְעַן נִשְׁטָט צְוָנְעָבָן דֻּעַם עַמְּעַם. אָוּבָן אָזְוִי, קָוְבִּיזְשָׁעָה אַחְרָה, יָאָסְעָלָעָה, הַיְּסָט עַס דָּאָךְ אָזֶן ס'אָזְיָה שְׁלָעָכָט אַין רְוָסְלָאָנְהָה, הָא?

אִיךְ: — נִיְּוָן, ס'אָזְיָה גּוֹט אַין רְוָסְלָאָנְהָה.

ער: — אָ, יָאָסְעָלָעָה דָּרִיסְטָט דָּאָךְ שְׂוִין קָרִיךְ! ווּי אָזְוִי קָעָן

זיין גוט אין רוסלאנדה, או סאי אידן און סאי גאיעם האבן נישט
וואס צו טאן?

איך: — אzo און רוסלאנדר זענען שווין קימאט נישט פארטען
אועלכע באשעפערנישן ווי אידן אדרער נאיעם.

ער: — אין גאטמעס ווילן, וווערזושע איז דארט יא דא?

איך: — וואו?

ער: — אין רוסלאנדה.

איך: — קיין רוסלאנدر איז שווין אויד נישטא.

ער: — הער נאָר פענִי, אzo ס'אי נאָר נישטא, נישט קיין
אידן, נישט קיין גאיעם, נישט קיין רוסלאנדען זאָר זאָר
זיך אופ די באַלְשׁוּוֹיְקָעַם?

איך: — אָ, די באַלְשׁוּוֹיְקָעַם? זיינ געפֿינען שווין אַ פֶּלְעַצֵּל
וואֹ זיך אַוְפְּצָהָאלְטָן.

ער: — וואס הייסט זיינ געפֿינען?

איך: — וויפּוֹל מײַנט אַיר באַדָּרְפּוֹן באַלְשׁוּוֹיְקָעַם האָבָן?
ニישט קיין סָאָר, דערדוּיָּו ווועט זיינ קלעַקָּן אַיִן זעַמְטָל פָּוּן דער
וועלט. אָזֶן אָזֶן ווועט דארְפּוֹן נאָהָר ווועט מעָן זיך פָּאָר אַיך נישט
שעַמְעַן. באַלְשׁוּוֹיְקָעַם זענען נישט קיין שעַמְעוֹדְיקָע.

ער: — אָ, שווין ווועדר יַאֲסֻלָּע מִיט זיינע שטיקְלָעָד. נו?
און וואס איז געווואָרָן פָּוּן די אַידָּן?

איך: — פָּוּן די אַידָּן אַיז געווואָרָן פָּאַרְשִׁידְעָנָע זאָכָן.

ער: — וואס הייסט פָּאַרְשִׁידְעָנָע זאָכָן?

איך: — פָּוּן אַיִן סָאָרְט אַיר אַיז דָּארְט געווואָרָן אַ פָּאַרְמָעָה,
פָּוּן אָז אַנדָּרְסָאָרְט אַיר אַיז געווואָרָן אַ שְׂלָאָסְעָה אָזֶן פָּוּן נאָהָר
אַ סָאָרְט אַיר אַיז געווואָרָן עַפְּעַמְעַן אָז אַנדָּרְסָאָרְט באַלְמָעָלָאָכָבָע.
און אָזֶן קָעְסִידְעָר אָזֶן זאָה ווַיְוַתְּהָ אָזֶן "סָאָרְטָן", עַטְצָעַטָּרָע,

אי טאָק דָּאלְשָׁע אַיִדְלָשָׁע אָזֶן נאָהָר ווַיְוַתְּהָ.

ער: — קענסטו נישט זיינ ערנטָס אַ מִינְט ? אַיך וויל וויסן
אַקוּראָטָן. זאג מיר, יַאֲסָל, וואס טומְט דָּארְט אָז. אַיְדָעַלְעָר אַיר, וואס
טָאָר נישט אַרְבָּעָטָן?

איך: — וואס הייסט ער טָאָר נישט ?

ער: — אַיך מײַין אָז אַיְדָעַלְעָר, צָאָרְטָעָר אַיר, וואס אַיז,

אַמְּוֹר זָאנָן, נישט פָּאָר קיין אַידָּן גַּעֲדָאָכָט, נישט מִיט אַלְמָעָן.

איך: — אָז אַיר נוֹיט נישט אַרְיִין אַיז פִּינָּה יַאֲרָפְּלָאָן.

ערן — וואס וועש טוטנמייטים?

איך: — אַ קְרָאָנָקָן לִוְינְגָט מַעַן אַרְיָין בַּעַט.

ער: — נָה לְאַמְיר זָגָן, אָז עָר אַיְזָן נִישְׁתָּקְרָאָנָקָן, נָאָר גְּלָאָטָן אֹזְוִי אַ פְּיִינְגָר אַיְידָעָלֶעֶר אַיְהָה, וְוָאָס אַיְזָן וְוִוִיטָן אַרְבָּעָט.

איך: — גְּאַרְנוּשְׁטָם. וְוָאָס זָאָל טָאָן אֹזְוִי אַיְדָ? עָר גְּיָוִט פָּאוּוָאָלִי חִוִּין אָוָן קְרִיָּה, אָוָן זְוֻמְעָר אַיְזָן אַיְם צְרוּחִים, אָוָן וּוּינְטָעָר אַיְזָן אַיְם צְרוּקָלָט.

ער: — זָגָן מִיר נָאָר, יַאֲסָעָלָעָ, פּוֹנוֹוָאָנָעָן נִעְמָעָן זִיךְ דִּי קְלָאָנְגָעָן, אָז מַעַן שְׁלָאָגָט אַיְדָן רְוַסְלָאָנד?

איך: — דִּי קְלָאָנְגָעָן נִעְמָעָן זִיךְ גְּרָאָדָעָ פֿוֹן "זְיכָרָעָ קוּוּעָלָעָ". אַיְךְ אַלְיָין וּוּעָל אַיְיךְ דְּרָצְיוֹלָן פֿוֹן פְּאָקְטָן וּמַעַן שְׁלָאָגָט טְוּזְוָנְטָעָר אַיְדָן אַ טָּאגָן.

ער: — (אָוְנְטָעְרָגְעַשְׁפּוֹנוֹגָעָן פֿוֹן סִימְכָעָ) בְּעֵנָעָה, חָעָר נָאָר וּיְיָ, יַאֲסָעָלָעָ דְּרָצְיוֹלָט מִיטָּדָעָ בְּרִיטָעָר הָאנְטָן! אַ גְּעוֹנוֹת אַיְן אַסְמָן! זָגָן מִיר נָאָר, יַאֲסָעָלָעָ, דְּרָצְיוֹלָן מִיר אַקְרָאָט וְוָאָס דָו וּוּוִיסְטָט וּוּעָנָן אַיְדָן-שְׁלָאָגָרָיִוָּה.

איך: — אַיְר וּוּילְטָן וּוּיסְטָן אַקְרָאָט?

ער: — אַלְצְדִּינְגָמִיט יַעֲדָעָ פִּישְׁטָשְׁוּקָעָ. דָאָס אַיְזָן טְאָקָע אַיְנָאָנָצָן וְוָאָס אַיְיךְ הָאָב גְּעוּוֹאָלָט וּוּיסְטָן! סְאַיבָּעָרִיקָעָ בֵּין אַיְךְ דִּיר מַוְיכָל.

איך: — צָוָם בְּיוֹשְׁפְּאֵל, וּוּעָן פִּילְסְוָדְסְקִי פִּילְטָזִיךְ אַוְפְּנָעָן לִיְוָגָט, פָּאַרְדְּרִיְיט עָר זִיךְ דִּי וּוּאַנְצָעָם אָזָן מְאַכְטָן אַפְּאַנְרָאָס אַה אַיְדָן. נִעְמָט מַעַן גְּרָאָבָעָ דְּמַעְבָּסָם, אַדְרָעָ מְעַסְדָּרָם, אַדְרָעָ וְוָאָס עַמְּאַכְטָזִיךְ צָוָדָעָ הָאנְטָן אָזָן מִיטָּן אַיְדָן אַרְיָין, אָזָן וּוּעָן אַיְינְגָר זָאָל זִיךְ צְעֻטוּמָלְעָן, אָזָן דְּרָלָאָנְגָעָן אַקְנָאָק מִיטָּן שְׁטָעָקָן צִי מִיטָּן מְעַסְדָּר אַוִּיסְטָרָן אַיְדָן, צְעַבְּלוּטְיָקָט עָר דִּי לְוָפְטָן. אַבְעָר דָאָס טָוִיגָנָשְׁטָם. דָעָר עַמְּסָעָר כּוֹלְיָגָאָן הָאָט הָאנְגָאָע, וּוּעָן עָר דְּרָלָאָנָט מִיטָּדָעָ דָעָר דְּבוּנָעָ נְלִיְיךְ אַנְסָמָן אַיְדָן אַרְיָין. אַוְיָב נִישְׁתָּמָט, טָא וְוָאָס וּשְׁעָאָזְוִי דִּי בְּאַכְמָעָ? אַבְעָר אַיְדָן עַמְּסָעָמָר שְׁלָאָגָט מַעַן אַיְדָן אַנְדָעָרָש.

ער: — (מִיטָּפִיבָּעָר אַיְן קָאָלָן) נָה, נָה זָגָן שְׂוֹן, יַאֲסָעָלָעָ וּוּי אֹזְוִי?

איך: — אַבְעָר אַיְר וּוּעָט קִיְינָעָם נִיטָאָוִיסְזָאָגָן?

ער: — וְוָאָס מִיְינְסָטוּ אַיְיךְ בֵּין עַפְעָם אַיְלָד? פְּאַרְשָׁטִי!

איך דען נישט איז דיר פאסט נישט צו דערציילן אזעלכע זאכן!
אבער מיר מעגסטו געטוריין.

איך: — נו גוט! איך וועל איך דערציילן. אין סאוועטען
פארבןדר שלאנט מען אידן — פאר.

ער: — אהא, איך פארשטיי שוין, דו ווילסט אווואדע זאנן איז
מען שלאנט אידן אין "פאר-קאומס" (אידן אין פומערט).

איך: — דאס איז שוין באולד ריכטיק, נאר נישט אינגעאנצן.
ער: — דערציילן, איך בעט דיך, אינגעאנצן.

איך: — אין סאוועטען-פארבןדר שלאנט מען אידן פאר, איז
ווי זאלן פארן אפ ערדי-פארטען קיין טיכאנקע, בירא-בידוזאן, קרים,
אדרער אין זאוואדן.

ער: — איז נוי שוין נוי, איך האב פוינט איז מען דרייט
אהער און אהין! שלאנן אידן איז שלאנן אידן! דרייט ער מיר
א ספאדיק, מיט שלאנן אידן פאר, פארשלאנן אידן! אמער זאנט

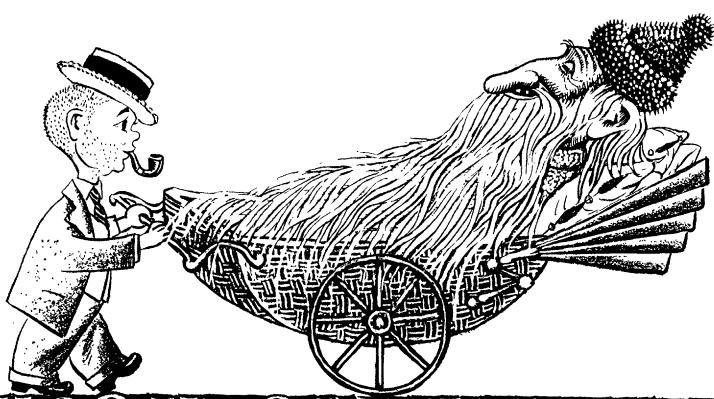
מען שוין פראסט: מען שלאנט אידן אין רוסלאנד און פארטיק!
איך: — נו זאג איך דאך, איז מען שלאנט אידן, נאר דער

"פאר" ליגט איך אינדרעד אריין.

ער: — פע, יאסל, דו זאלסט מיך זידלען? מיד (מייט א
קוויטיש) מיך?

איך: — איך זידל איך נישט. נאר איר זענט א מיעס
מענטשל, אַונפֿאַרְזִיך.

פָאָר מְנֻטֵּר נָסָר בַּיִת 88

מיט א נאָז און אָן אָנָּאָז

ווען קינדער טריינקען מילך
פון אָ גרויסער גלאָז.
וואָקסן זוי געוונט
מייט אָ שינער נאָז.

און

ווען קינדער טריינקען מילך
פון אָ קלענער גלוֹזֶל
וואָקסן זוי נישקאַשׁע
מייט אָ קוֹרְנוֹגָסָע געוֹל.

אָבעָר

ווען קינדער טריינקען נישט
קיין מילך פון קיין גלאָז.
און ווען קינדער טריינקען נישט
קיין מילך פון קיין גלוֹז —
זענען זוי גראַנְגֶּעֶר פון אָ גְּרוּזֶל
און זוי בְּלִיבָּן אָפְּסָאָז
לוטְּלִי אָן אָ גְּנוֹזֶל.

בָּם פַּעֲנְצְטָעֶר

איך האב איין פֿאָר שֵׁיד
מייט 10 פֿאָר לעכער,
זיין איך באם פַּעֲנְצְטָעֶר
אוֹן קוֹק אָפְּ דִּי דֻּעָכָר.

וע איך אַינְדְּרוֹיסְּן
אַשְׁנִי פֿאָלֶט אַרְוָנְטָעֶר,
איין הוֹיוֹ דַּכְּרָפְּ מַעַן קוֹילָן,
בָּזָהְיִיצְּן דָּעַם וּוַיְנְטָעֶר.

מיין טָاطָע זַיְצָט לִיְדִיקָּן,
ער האָט נִישְׁתְּ קִיּוֹן שְׁטָעֶל,
דָּעֶר לְעַנְדְּלָאָרְד שְׁרוּיְטָן דִּירָעְגָּעָלָמָן,
ער שִׁינְדָּט אִים דִּי פָּעֶל.

איך בין שוֹוֵן אוַיסְגָּעָוּוַאָקְסָן,
פָּוֹן טָاطָן בָּאָלְדָה העכער,
— איך האָב אַ פֿאָר שֵׁיד —
וּוְאָקָסְטָן דַּכְּרָטָן לעכער.

הוֹנְגָּעָרִיךְ בין איך,
ס'גָּלוֹסְט זַיְךְ אַזְשָׁן וּוַיְנְעָן,
— נָעַם איך אַ בִּיכְל —
אייז מִיר צָוּ קָאָלֶט צָוּ לְיִיְנָעָן.

איין שְׁמָאָטָעָם דִּי שֵׁיד
געַטָּאָן אַ פֿאָרְדְּרִיָּן,
הָאָב אוַיסְגָּעָזָוָכָּט אָן אַרְכָּעָט
צָוּ שָׁאָרְן שְׁנִי.

דָּעַם שְׁנִי אַפְּגָעָשָׂאָרָטָן,
מיינע שֵׁיד הָאָבָן לעכער,
זיין איך באם פַּעֲנְצְטָעֶר
אוֹן קוֹק אָפְּ דִּי דֻּעָכָר.

דאָפּ אַטְעַטּ בִּילֵדֶה (האַטְעַטּ)

ס'הענget אַ בִּילֵד
פֿוֹן אָז אַלְטָן מָאָז
אַיִן קִינְדָּעַר-שּׁוֹל,
לְעֵם לְעַרְעָרָם שְׁטוֹל.

די באָרד אַיּוֹ בְּלוֹוְילְעַר-זְוִוִּים,
די וּוֹגְנְצָעָם קִימָטֶשׁ שְׁוֹוְאַרְיַן
אַשְׁנִיפּס אַשְׁוֹוְאַרְצַן טְרָאָגָטֶשׁ עַר
אַפּ זְוִין וּוַיְיסָן הַכְּרַץ.

די שּׁוֹל מִיטֶּ אַלְעַ קִינְדָּעַר
וּוְעָרָן פּוֹל מִיטֶּ פְּרִיְיד,
וּוְעָן דָּעָר לְעַרְעָרָ לְעַרְנָטֶן זְוִי
דָּעָם אַלְטָנָם קְלָאָרָעָ רִיְיד.

וּוְאַלְטָ זְוִין אַיְצָטֶ אַטְ-דָּעַר אַלְטָעָר,
וּוְאַלְטָ עַר אָונְדוֹ נְעַמְעַן אַפּ דִּי פְּלִיאַצְעָם,
וּוְאַלְטָ שְׁפִילַן זִיךְ מִיטֶּ אָונְדוֹ
אוֹן אָונְדוֹ גַּעֲגַבָּן אַיְצָעָם.

וּוְאַלְטָ פְּרָעָנָן אַיךְ בָּא אִים
צִי וּוְאַלְטָ עַר אַיְצָטֶ גַּעֲקָעָנֶט
מַאֲכָן אָז דָּעָר לְעַנְדָּלָאָרָד
זָאָל נִישְׁטָמָטָרָן מַאֲנָעָן רַעַטָּם.

וּוְאַלְטָ פְּרָעָנָן אַיךְ בָּא אִים
עַר זָאָל אַוְיְסְרָעַכְעָנָן אַפּ גִּיךְ
וּוְאוֹ נְעַמְטָ אָז אַרְיָם אַיְנָגָל
אַפּ וּוַיְנְטָעָר אַפְּאָרָ שִׁיךְ.

און רעכענען קען ער, אהא!
און באוווינן דיר אָפַגְּרָד —
אין קאמפּ קעגן לענדלאָרדס
געזונט מען אויבעט שיז.

אין סטראיך קעגן די באסעם
געזונט מען גוטע הימען.
קאנט די מאמע גוטע זאכּן,
גייט אָרוּךְ פונם קוימען.

אייזט ווארטן מיר בייז ביאן,
איירעט טרעפען ווער ער איין.

אין אַקָּלְטָן ווִינְטָעֶרֶתָּג
לְעֵם דָּעַם אַוְיָזָן בְּאַדָּעַם זַיְדָן
גַּעֲזָעַם זַעֲנָעַן אַיְינִיקְלָעַן.
שְׁטִילָן, מַעַטָּאָר נִישְׁתָּרְיוֹידָן,
הַאַטָּה דַּי בָּאָכָּעָזָן זַי גַּעֲזָגָטָן,
וּוַיְיַי דָּעַר זַיְדָעָזָן לְאַפְּטָן אַיְן בָּעַטָּן.
זַי הַאַטָּה זַי גַּעֲגָבָן שַׁאֲקָלָאָד
גַּעֲקוֹשָׁט זַי אָוָן גַּעֲלָעָט.

בָּאָכָּעָזָן, אַיךְ זַיְן שְׁטִילָן,
אַיךְ אַיךְ נִיתָן רַיְדָן!
הַאַטָּה אָן אַיְינִיקָל אַוְסְגָּעָשָׁרִין
אוֹן אַוְפְּגָעָוּקָט דָּעַם זַיְדָן.

טַבְמָזֶר וְעַזְר פִּיאָנְצָה

און לעקאד.
 מאראָאנֵץן
 קאווענע.
 און פֿלאָדָן.
 צוקערקעם
 פֿון אַלְעָ קָאלְרָעלָעַ.
 באָאנְכָּאנָם, קָאנְפָּעְקָטְלָעַ
 אין זְלְבָּעָרָעַ פָּאָפְּרָילָעַ.
 נִיס אָן רָאָזְשִׁינְקָעַם,
 שאָקָאָלָדָן,
 מָאָרְמָעָלָדָן,
 שְׁפָרָאָטָן —
 אָן "מָאָדִיקָּאָטָן" —
 האָטָז זִיךְ גַּעֲטָאָן אַ שָׁאָט
 פֿון אַלְעָ פָּעָנְצָטָעַ
 אָן פֿון אַלְעָ טִירָן
 די נִיעָ פִּיאָנְצָה
 צו גָּרָטָולָרָן.
 די קִינְדָּעָר מִיט סִיכָּל.
 ווֹאָס זּוֹנוֹן וּוֹאָר,
 ווֹאָס וּוֹיְלָן וּוֹיסְטָן
 אַלְעָם קָלָאָה,
 ווֹאָס וּוֹיְלָן וּוֹרָן,
 ווֹאָס דָּאָרְפָּן וּוֹרָן,
 ווֹאָס מּוֹזָן וּוֹרָן,
 ווֹאָס וּוֹעָלָן וּוֹרָן
 יְוָנָגָע
 רְוִיטָע
 פִּיאָנְצָה.

עֲפָנְטָן דֵי פְּלִינְגָל,
 טְוִיעָרָן רְוִיטָע,
 מִיר זְעָנָעָן אַרְבָּעָטָעָר-קִינְדָּעָר,
 אַרְעָמָע יְאָטְלָעָר.

טְוִיעָרָן רְוִיטָע
 פֿון לִיכְטָאָן פֿון שִׁין,
 עֲפָנְטָן זִיךְ בְּרוּיטָעָר
 אָן לְאָזָט אָונְדוֹן אָרְיָין.

מִיר וּוֹיְלָן וּוֹעָר,
 מִיר דָּאָרְפָּן וּוֹעָר,
 מִיר מּוֹזָן וּוֹעָר
 יְוָנָגָע, רְוִיטָע
 פִּיאָנְצָה.

אָונְדוֹעָר פְּרִיְהִוִּיט,
 אָונְדוֹעָר הָעָרָב,
 אָונְדוֹעָר הָאָמָעָר,
 אָונְדוֹעָר סֻעָּפָה.

מִיר וּוֹיְלָן לְעָרְגָּעָן,
 מִיר מּוֹזָן קָעְנָעָן,
 אָונְדוֹעָר לְעָרָעָר —
 אַיְלִיטָשׁ לְעָנָין.

וּוֹי צְוּוֹי שִׁינְגָע פְּלִינְגָל
 מִיט רְוִיטָעָר שִׁין
 גַּעַמָּעָן דֵי טְוִיעָר
 די קִינְדָּעָר אָרְיָין.

הַקָּרְבָּן

מייסטר קאטער זאול איז א קראפטיינער גרווער. קאטער מייט א שווערונעך. ער איז ביזו ווי א בעוים און פרום ווי א בלינצע. ער מאכט זיך א לעבן מיט זיין פאמיליע פון גוטע קעסט, וואס ער באקופט פון א רייכן לויידקניער אפ ריווערסאייד דראזיוו. ער האט זיך פון א שטיל הארטן קעו אויסגעריזשעט צוויי פאר טפילן און ער לויפט דאזוועגען אלע טאג אין קעלער פון טעטפל מענוויל.

זיין פרוי גיטל איז א קאשערע ראנבע קאץ מיט הארטע וואנד צעם און א פאלעסטינען נאו. זי איז א זויבערע באלאעבאסטע, צוואושט מיטן צונג דיא טעלעה, בראקט לאקשן מיט די נונג, און שטריקט אוייס סוועטערלעך מיט די וואנצעם.

אבער א בעניאכעד האבן זיין, וויסן זיין נישט ווער ס'חאט אים באניוכעט. א קליען שוואצץ איציקל מיט שלווואויז איז די אויגלער. ס'ברעכט ברילן, דראפעט פאראאנגלעך, טאנצט אפ דער שאפע און מייזלעך נעטט ער נישט אין מול אריין. דער פאטער קאטער זאול נעטט אמאל איינטאיינען מיט זיין איציקלען.

— וואס, — זאגט ער — טראקסטו זיך? קיין מיז אפאסטו נישט, קיין הינער דושטטו נישט. דאזווען קענסטו נישט, א האלבן עס האט דיר א הינטلى אפנעביבין איז "סינדערלאנד". אן אויער האסטו נעהטערט אין סטנטמאן סטרייט... גענוג! גענוג געהוליעט! לוייט דער מאמעס רעכעונג באדראפרסטו שוון אלט זיין א בעשן פון קנאפע פיר כדארשים. איך אין דיבען יארן האב שוון געהאט א יי ק ל ע ד עטלטער פון דיר.

איציקל הערט דעם פאטער-קאטער ווי דעם קאטער. ער היה זיך נאדר איז דער פאטער-קאטער זאל אים נישט א גראבל טאן. און ווי באילד ער דערשמעקט טאען, איז ס'האלט בא פטעש, איז ציך — אראויס דורךן פענצעטער און גוי כאנטאים.

ס'אייז פיר א זיינער באטאנג. די מוטער-קאץ האט צוועאשן די טעלעה, זיך אפנעטיריקנט דעם צונג אין ראדיאויטאה, זיך מאנוי קורטט די נונג און גענווען שטריקן א סוועטערל. דער פאטער-

קָאַטְעַר הָאָט זִיךְ אֲוִיסְגָּעַטְמַט דֵּי אָוִיעָרֶן מִיט דָּעַר לְאַפְּשָׁעָא, אַיבָּעָר-גַּעַצְיָוָת דֵּי הָאָר פָּוּן דֵּי וּוֹאַנְצָעָם. אַנְגָּעַטָּאָן דֵּי יַאֲרָמְעָלְקָע אָוּן זִיךְ צָוְגָּעַלְיוֹינְט אַ בִּיסְעָלָע שְׁלָאָפְּן.

סְ'אַיְזָ אֲרִינְגָּעַטְמַעְן רָאָכְלָאָן דֵּי בְּעוֹדִיטְנִישָׁקָע, אַ „טְשָׁאָרְטִי-לְיִידְוֹ“, מִיט אַ בְּלוּי סְטָעַנְגָּעָלָע אַפְּנִין שְׁפִּיאָע. רָאָכְלָאָן אַ גַּעַלְעָדָרְיָה קָאַזְמִיט אַ וּוֹאַרְיָמָעָן גַּוְיִרְעָרָה. זִיךְ הָאָט לִיבָּטָן מִיזְוּעָם, גַּאַנוּעָם זִיךְ גַּוְטָע זַאֲכָן, לְעַפְתָּאָפְּנִין זִיךְ דָּאָס פָּעָטָה, אָוּן דָּאָס מַאְנְגָּרָעָע צָעְטִיוֹלָט זִיךְ צָוְשָׁיָן אֲוִיסְגָּעַטְמַעְן אָוּן אַפְּגָּעָפְּאַרְעָטָה קָעִי. זִיךְ אֲרִינְגָּעַטְמַעְן מִיט וּוֹיְכָעָפְּעָט טְרִיטָה, גַּעַזְוָאנְט הָעָלָא, גַּעַטָּאָן אַ נָּאָס מִיט אַ קָּרְעָבָן זִיךְ אֲנִידְעָרְגָּעָזָעָט גַּעַנוֹצָן, דֵּי מַאְמָעָ קָאַזְמָאָט אֲנִידְעָרְגָּעָלְיוֹינְט דָּאָס שְׁטוֹרְקָעָבָץ אָוּן זִיךְ גַּעַנוֹמָעָן בָּאַקְלָאָגָן פָּאָר דָּעַר גַּעַלְעָר שְׁבִּינָעָן:

— אָז אָך אָוּן וּוֹיְדֵי קָעַצְעָנָע יָאָר. סְ'אַיְצְקָל! קָיְיָן מִיּוֹן
כָּאַפְּט עָר נִישָׁמָה, קָיְיָן הַיְנָעָר דְּוֹשָׁעָט עָר נִישָׁמָה, דֵּי „לְאִיסְמָן“ הָאָט
עָר פָּאָרְלּוֹירָן. שְׁפָאָגָן נִיּוֹעָ לְאִיסְעַנְדְּלָעָר מִיט אַ „לִיבְעָרִטִי“ גַּלְעָלָק
אַפְּנִין רְיוּמָעָנְדָל. נִאָר עָר לְזִוְּפָט אָרוֹם אַיִן דָּעַר „אִיסְטְּסָאִיד“ אָוּן
קָוָמָט אָחָיִים אַ צְּעָדָרְאַפְּעָטָה, אַנְפָגָּעָנָסְעָנָה, אַ שְׁמוֹצִיקָּה,
מִיט שְׁמַעְקְטָאַבָּאָק אַיִן דֵּי אַוְיְעָרְלָאָד.

— סְ'אַיְזָ נִישָׁט גּוֹט, — עַנְטָפָעָרָט רָאָכְלָאָן, — סְ'קָעָן מִיט
אַיְיָעָר אַיְצְקָלָעָן טְרָעָפָן דָּאָס אַיְיָגָעָנָע וּוֹאָס סְ'חָאָט גַּעַטְרָאָפְּן מִיט
מִיּוֹן בְּלִינְדָן מַעֲבוֹטָן, וּוֹאָס דֵּי גַּעַז קָאַמְפָאָנָע הָאָט אִים גַּעַכְאָפְּט
אוּן דְּעָרְדִּישָׁעָט. הַיְנָטִיקָע צִיְּטָן אַפְּנִין גָּאָס, אַנְ לְאִיסְמָן, אָיִן נָאָך
עָרְגָּנָע וּוֹי גַּעַשְׁמָאָדָט.

דֵּי מַאְמָעְקָאַז טָוָט אַ קָּרְעָבָץ: — אַנִּישָׁט אָיִן דָּאָס אַ קָּאַטְעָר?
סְ'אַיְצְקָל, אַ „סְּאָנָאָוּוּאַבִּיטְשָׁעָלָע“! אַ דְּרִיכּוּוֹיְסָוּאָסָל! מִיר פָּאָר
זַיְיָן עַל.

רָאָכְלָאָן הָאָט אַ הוֹבָגָעָטָן דָּעַם גַּעַלְעָרָוּן וּוֹי אַ בִּינְגָל אָוּן
רָעַצְיָוָלָט:

— אַיְצְקָל? אַנִּישָׁט וּוֹיְסָט אַיר דָּעַן וּוֹאָס עָר טָוָט אַפְּ אָיִן
גָּאָס? וּוֹאָו אַ דְּעַמְּאַנְסְּטָרָאַצְיָע, לְזִוְּפָט עָר נָאָך בָּא דָעַם „נִירָאָ
מַאְרָשָׁ“ זַעַנְעָן אִים צָוְוִי אַטְאַמְּאַבְּיָלוֹן שִׁיר אַיְבָּרְגָּעָפָּאָרָן דָּעַם עַק.
— אִי, וּוֹאָס בְּלָאָפְּט אַיר? — מַאְכָּת גִּיטָּה, — דָעַם עַק הָאָט אִים
דָּאָך אַ הַיְנָטָל אַפְּגָּעָבָיסָן אִין „קִינְדָּרְלָאָנד“. —
— דָּאָס טָאָפָע אִיּוֹ זַיְיָן וְלִיק, — עַנְטָפָעָרָט רָאָכְלָאָן, — וּוֹעַן עָר

וואלט געווען האבן דעם עק בא דעם "נירא-מארש", וואלט מען אים געווען צעקוועטשט ווי א הערינגן. היינטיקע צייטן אוין טאקט בעסער צו זיין א קאץ אן אן עק. וויל מאין נישט בא זיך אין די הענט.

:: איר וויסט, גיטל, אויך האב א גאסט ! ס'או געקומען צו מיר מיינער א לאנדסמאן, אן עלטער קאטער פון בראנזוויל. ער אוין זיער א געבלדעתער קאטער. וווען ער טונקט אוין דעם עק אוין סמעטען, קען ער אנסרייבן אן אדרעם אפנ אוייזן. און פאליטיך מיאקעט ער איזו ווי א ואטאער.

:: און בראנזוויל האט ער געוואינט אוין א הינטער-קעלער, אוין ער דארט שיר דערטרונקען געווארן פון דער נעז. קיון עסן האט ער נישט, און ארבעתן האט ער מוירע. ער קען, זאגט ער, וווען א גוטער פאָריער, נאָר ער האט מוירע פאָר זיין אייגנעער פעול. ער חיט זיך צו ניינ אָן פֿלאָצֶעֶר ווֹאָו מען נוצט שאָרְפֶּעֶט מעסערלעך, וויל ווער עס זעט אים, וויל אים שידן. ווי גיט דאס ווערטל ? "בעסער אָלעבעדיקער רעטאָך אִידיער אָטוּטָע סָאָרְדִּינְקָעָה". און אִיסְּסִים אוין ער, זאל מען אָפְּגָעָהיטן וווען. ער האט נישט קיון איין טאטע, קיון איין מאמע, קיון אוין זיין אויב, קיון איין קינה, קיון אוין רינה. פה פה פון. ער אוין אָשְׁוֹאָרְצֶעֶר אלמען מיט אָ ווַיְסִין עק. און עלט איז ער ווי אָכְּמַעְצְּדִיקָעָר "בּוֹלְדָּגָא". נישראָגָעָדָאָכָט.

:: ער אוין שוין גענאָגָעָן אַין "בּוֹזְנוּס" מיט אָ ווַיְסִער מוֹיִין. זוי האבן געואלט עפָּגעָן אָקָאָפְּטָרְעָיָר פָּאָר פְּלִיגִין. האט אַים דִּי ווַיְסִעְמִיזָאָ פָּאָרְבָּעָן צו זיך אַין גָּאָרְעָא אָרְיִין אָפְּ מִיטִּיך, אָבָּעָר דער קאָטָעָר האט באָלְדָּ דָּעְרְפִּילְט אָז דִּי מִזְיָּה בִּיסְטָא אַים זיער שטראָך, אוין ער אַנְטָלָאָפָּן זְיִירָר נִיךְ אַיצְטָזְוִילָעָר אָוּמוֹיסְטָן, מעלאָמָעָר אָז לְעַרְנָעָן אַלְעָאָבָּיִים מִיטָּ דָּאָרְדִּיקָעָר קָעְזָלָעָר אָוּמוֹיסְטָן, אַן אָ פְּעָנִי גַּעַלְתָּן.

פרענט גיטל : — פּוֹנוֹוָאָגָעָן-זְזָשָׁע ווּעַט ער מאָכָן אָ לְעַבְנָן ? ענְטְּפָעָרְטָאָ רָאָכָל : — אַלְעָאָבָּיִים ווּעַט ער טָאָקָעָ לְעַרְנִינְעָן אָוּמוֹיסְטָן, אָבָּעָר נִימְלָ דָּאָלָעָה, ווּעַט שְׂוִין קָאָסְטָן רַעֲבִינְגָּלָטָן. זָאגְטָ גִּיטָּל : — אִיכְלָ אַים טָאָקָעָ אָפְּגָעָן מִין אִיצְקִילְעָן אַין בִּזְדָּעָר אָרְיִין. עַפְּשָׁעָר ווּעַט באָרְטָ פָּוּן אַים עַפְּשָׁעָר ווּעַן. אָז קִיְּן

מייז נאָפֶט ער נישט, קיינַה הנער דושעט ער נישט, טאַ זאל ער
בְּאַטְשׁ ווועָרָן אַ רְאוֹ.

ראָכֶל האָט אַ גַּעֲנִיַּץ גַּעֲטָאָן אָוָן גַּעֲגָנָט : — ער ווֵיל נִישְׁתְּ רַיִּיךְ
וועָרָן, דער מעַלְאָמָעָד. אַבְּיַ עַר ווּעַט פָּאָטְרִינְעַן אַלְעַ טַאנַג אַ שְׂטָקָל
מוֹיְזָעַכְּ מִיטְ קַעַטְשָׁאָפְּ, אָוָן זַיךְּ הַאָבָּן אַן אַיְינַן שְׁמוֹצִיךְ קַעַטְלָ
אַפְּ צַוְּ שְׁלָאָפְּ, ווּעַט ער זַיךְּ לְעַבְּן גַּלְיקְלָעַד אַזְוִי ווּי אַהֲונָט.
וּיְ מַעַן רַעַדְתְּ אַזְוִי, טוֹט פְּלוֹצִים אַ פְּלִי אַרְיִין אַיְצָקְלָ דָּרְכָּן
פָּעַנְצָטָעָר אָוָן — פְּזַוְּ אַוְנְטָעָרָן בְּעֵמָה. בַּיַּידְעַ קַעַצְעַנַּע ווּיְבָכָר
הַאָבָּן זַיךְּ דָּרְשָׁרָאָקָן אָוָן דָּרָר פָּאָטְרִיכְקָטָעָר האָט זַיךְּ אַפְּגָנְעַכְּאָפְּ
פָּוּן שְׁלָאָתְּ. בָּאַלְדְּ נַאֲךְ אַיְצָקְלָעַן האָט זַיךְּ אַרְיִין גַּעֲקִיקָּלָט דָּרָר
ברָאָנוֹוְוִילְעָרָפְּ אַצְּדִירְבְּלָטָהָר, מִיטְ אַ צְּעַפְּגָטְשָׁעָטָן לְיִבְּ
צְעַרְדָּאָקְּ, מִיטְ אַן אַפְּגָנְעַזְוָפְּטָן אוּיָרָ. מִיטְ אַ יְאָמָעָר אָוָן אַ קוּוִיטָשָׁ
הָאָט ער אַרְיוִיסְגַּעַמְּיָאָקָעָט :

— וּוֹאָו אַיְיָר אַיְצָקְלָ, דָּרָר גַּרְיִסְעַדְרָ גַּאֲלָעָן ?

— וּוֹאָסָם הָאָט גַּעֲטָרָאָפְּ ? אַ בָּרָאָךְ צַוְּ מִיר ! — הָאָט זַיךְּ דַּי
„טַשְּׁאָרִיטִי“-קָאָץ גַּעֲנוּמָעָן קַרְאָצָן דָּעַם ווּאָרוּמָעָן גַּוְיִדָּרָה.
— וּוֹאָסָם מַאֲכָתָם אַיְר זַיךְּ גַּעֲפִינְגָּרָט ? — רַיְתָשָׁעָט דָּרָר
מַעַלְאָמָעָד ? — אַ גַּאנְצָן הַאָלְבָּן אוּיָרָהָהָאָט ער מִיר אַפְּגָנְעָרִיסָּן,
דָּרָר רַיְצִיעָרָ, דָּרָר הַיְטָלְעָרִיסָּט !
— פָּאָרוּוֹאָסָם הָאָט ער עַם גַּעֲטָאָן ? — פָּרָעָגָט דָּרָר
פָּאָטְרִיכְקָטָעָר.

— דָּרְפָּאָר ווֵיל ער האָט זַיךְּ דָּרְעוֹוֹאָסָט אָז אַיךְ בֵּין אַ
מַעַלְאָמָעָד אָוָן ווֵיל אִים גַּעֲנוּמָעָן לְעַרְנָעָן צַוְּ מִיר אַיְן כִּיְדָעָר אַרְיִין.
דָּרָר פָּאָטְרִיכְקָטָעָר האָט אַרְאָפְּגָנְעַכְּאָפְּ דָּעַם פָּאָסָעָק פָּוּן דַּי
פְּלוֹדָעָן אָוָן גַּעֲנוּמָעָן שְׁרִיְעָן צַוְּ אַיְצָקְלָעַן אַוְנְטָעָרָן בְּעֵמָה : —
קוּם אַרְיוֹס ! אַרְיוֹס ! קוּם אַרְיוֹס ! קוּם אַרְיוֹס ! דָּו הַיְטָלְעָרִיסָּט ! דָּו אוּיָרָ
בַּיְסָעָר ! קוּם אַרְיוֹס !
די „טַשְּׁאָרִיטִי“-קָאָץ הָאָט גַּעֲנוּמָעָן רַוְּפָן : — קוּם אַרְיוֹס,
איַצְּקָלָ, שִׁוְּן קָאָטָעָרְלָ מִיְּנָמָס. קוּם אַרְיוֹס, ווּלְ אַיךְ דִּיר גַּעַבְּ
אַ שִׁיסְעַלְעַ “טַשְּׁאָרִיטִי” מִיטְ מִילָּךְ.
די מַוְּתָּעָר קָאָץ הָאָט גַּעֲרָוְפָּן : — קוּם אַרְיוֹס, מִיְּזָן אָוָגְ אַיְן
קָאָפְּ. קוּם אַרְיוֹס, מִיְּן קְלִיְיָן שְׁוֹאָרְץ אַיְצָקְלָ ! אַיכְלָ דִּיר גַּעַבְּ
גַּעַחְאָטָעָר לְעֵבָר מִיטְ ווּאַנְצָעָם. אָוָן אַיכְלָ דִּיר גַּעַמְעָן אַין קָאָטָעָר
טָעָאָטָר, ווּסְטוּ זַעַן “מִיקִי מִיּוֹזְלָעָן”.

אֲבָעֶר אִיצְיקֵל הָאָט גַּשְׁוִוִּין שְׂטִיל אָונְטָעָן בַּעַט, בֵּין דַּעַר
פָּאַטְעַרְקָאַטְעָר הָאָט זִיךְ אִירְאָגְרוֹנְטָעָר גַּעַטָּאָן גְּלִיְיךְ אָונְטָעָן בַּעַט
אוֹן קוּוִים מִוּת צָאָרָעָס אַרְוִיסְגָּעָרִיסְן דַּעַם רַעֲבָנָס שְׂטִיקֵל אוּוֹעֶר פָּוָן
אִזְצְּקָלָס נְעַגְלָעָה.

די מְוַתְעָר קָאָץ הָאָט דַּעַם אוּוֹעֶר אַפְּגָעָוָאָשָׁן מִיט שְׁמוֹצִיקָעָר
וּוְאַסְעָר, אִים צְוָנְעַשְׁטִיקָעָוָעָט צָוָם צְוָוִוִּיתָן הַלְּבָנָן אוּוֹעֶר מִיט אָ
נְאָדָלְפָאַדְרָעָס אוֹן די נָאָט פָּאַרְשְׁמִירָט מִיט בְּלַאֲטָעָט קָעְדְּרִי סֻעָּזָל
אוֹוְסָעָן גְּלָאָט. זַי הָאָט דַּעַם מְעַלְאָמָעָד גַּעַנְעָבָן טְרִינְקָעָן אַ גְּלָעָיל
וּוְאַסְעָר מִיט צְוָקָעָר אוֹן גַּעֲפְרָעָנֶט :

— זָאָגָט מִיר, בְּרוֹאַנְזְוַוְוִילָעָר מְעַלְאָמָעָה, וּוּאָס זָאָל אַיךְ טָאָן
מִיט אִיצְיקָלָעָן? וּוּי אָזְוִי מְאָכָט מַעַן אִים פָּאָר אַ לְּיוֹט?

דַּעַר מְעַלְאָמָעָד הָאָט אָפְּ נִיךְ צְעַרְאַמְטְשָׁעָט דָּאָס שְׂטִוָּל
צְוָקָעָר אוֹן גַּעֲזָאנֶט :

— מַעַדְרָאָת אֹזְאָ אִיצְיקֵל וּוּי עָר לְעַרְנָעָן אוֹן שְׁמִיּוֹסָן, שְׁמִיּוֹסָן
אוֹן לְעַרְנָעָן, לְעַרְנָעָן אוֹן שְׁמִיּוֹסָן. נִישְׁקָאַשְׁקָאַשָּׁעָ, אַ הִינְנָן אַיּוֹ
נִישְׁתָּקָוָן פְּלָעָשָׁל סְעַלְצָעָר. מַעַדְרָאָת שְׁמִיּוֹסָן וּוּי אַיִן פָּאַסְעָק
שְׁמִיּוֹסָן: "שְׁמִיּוֹסָעָ לְעַטָּאָסִי לְיִשְׁאָסְבָּו קְיוֹוִיסָיָו".

— אַיִן סָא לְאָמָדָן! — הָאָט זִיךְ דַּעַר פָּאַטְעַרְקָאַטְעָר גַּעַנְוָמָעָן
גְּלָעָטָן די בְּרַעְמָעָן.

— אַיִן סָא קַעְנָעָר! — הָאָט זִיךְ די "טְשָׁאָרִיטִי" קָאָץ גַּעַנְוָמָעָן
קְנִיּוֹתָן דַּעַם וּוְאַרְיָמָעָן גַּוְיָדָעָן.

— אַיִן סָא טְיִיעָרָר רַעְבִּי! — הָאָט די מַאְמָעָ קָאָץ גַּעַנְוָמָעָן
פְּלַעְכָּטָן מִיטָּ די וּוּאַנְצָעָם. — זָאָגָט נָאָךְ עַפְעָמָה, הַיְלִיקָעָר מְעַלְאָמָעָה.
דַּעַר מְעַלְאָמָעָד הָאָט מִיטְאָמָאָל אַוְיְסְגָּעָזְעָפָט די נָאָנָצָע וּוְאַסְעָר
אוֹן גַּעֲזָאנֶט :

שְׁמִיצְלָעָךְ 20
מִיטָן גַּעַזְלְצָעָנָעָם קָאַנְטִשִּׁיקָן.
שְׁמִיּוֹסָעָ לְעַטָּאָסִי
גַּעַזְוָנָט מִיטָּ פִּינְאָסִי.

וּוּי אִיצְיקֵל הָאָט דַּעְרַשְׁמָקָט די בִּיטְשָׁעָ גַּעַזְלְצָעָנָעָ רַיִיחָ
הָאָט עָר זִיךְ אַיְגָג אַרְוִיסְגָּטָאָן פָּוָן אָונְטָעָן בַּעַט גְּלִיְיךְ אָפָּן
מְעַלְאָמָעָה. דַּעַר מְעַלְאָמָעָד הָאָט זִיךְ אַוְיְסְגָּעָרִיסְן אוֹן אַיִן אַרְוִיסְ
מִיטָּ אַיִן שְׁפָרוֹנָג דַּוְרָכָן פְּעַנְצָטָר. אִיצְיקֵל גְּלִיְיךְ נָאָךְ אִים. עָר

האט אים פאריאנט אונטער א צבעראבן פעל און זוי האבן זיך דארט געפערלעך געתשובעט. זויי זענען פון דארט ארוים, און אנטלאפֿן אָפּ פְּאַיק סְטְּרִיט אָזֵן זיך דארט נאָך שטארקער געהארגעט, זויי זענען אנטלאפֿן פון פְּיַיך סְטְּרִיט, אונטערן פָּעַנְצָטֶר פון אָז אַיּוֹדָמָן. זויי האבן זיך דארט אַזְוִי גַּבְּיַסְן אָזֵן געדראפֿעַט אָזֵן געקוויטשעט, אָז דער אַיּוֹדָמָן האט אָפּ זויי אַרְוָפְּגָנוּאוֹרְפּוֹ אָגָאנְצָן "קָעֵק" אַיְזָן, אָזֵן דַּי אַיּוֹדָמָן עַכְבָּע הָט וַיִּי אַפְּגַּעַנְגָּסָן מִיט אַהיַטְן טַשְׁיַינִיק טַוִּי.

פארטָאג, זענען אַלְעַ קָעֵץ זענען שׂוֹן געשלאָפֿן, אַיז אַיצְיָקָל אֲחֵיָם געקוּמָן זַיְעַר אַפְּרִילְעַכְהָר, סֻעַּ הָט אִים געפְּעַלְתָּן אַזְוּרָה, אַבְּעָר עַר הָט גַּבְּרָאַכְט אֲחֵיָם דַּעַם רַעֲבָנָס עַק. גַּאנְצְפָּרִי, זענען אַיצְיָקָל אַיזְוַן נאָך געשלאָפֿן, הָט דַּי "טַשְׁאָרִיטִי"-קָעֵץ אַרְיִסְגַּעַנְגָּנוּעַט דַּעַם מַעַלְאָמָעָדָם עַק, אַרְוָמְגַעְבִּיסְן דַּאַס פַּעַטָּע, אָזֵן מִיטְן מַאְגָעָרָן הָט זַי גַּעַטְאָן מִיצְוּעָם.

אַלְדוּתָם קִלְלִינְגְּרִידְךָ פָּלוֹן מִילְבָּשָׁ

אין און אלטן סייפער באם איינבענדרע אפֿן בוידעם האט געוואוינט אַלְדוּתָם מִילְבָּשָׁ. אוּ ער געווען אַידִיש געואנען: רײַשיַס ווֹוֵיל ער אוּז געבאָרֶן געוואָרֶן אַיְזָן אַ סִידָעֶר צוֹוִישָׁן אַנְשָׁעֶר אַונְ אַצְּעָה, צוֹוִיטָנֶס ווֹוֵיל ער האט געההיַסן רַעֲבָ פִּינְכָּעָם. כָּאַטְשָׁ אַ מִילְבָּשָׁ אַיְזָן זַוְּיַיר אַ קְלִין בְּאַשְׁעַפְעָנוּשְׁלָ, האט זַיךְ רַעֲבָ פִּינְכָּעָם, ווֹי קְלִין ער אוּז געווען, געהאטָם אַ גַּרוֹיסָע לְאַנְגָּעָם באָרֶד מִיטָּ נַאֲךְ לְעַנְגָּרָעָ פִּיְוָסָם, מִיטָּ נַאֲךְ אַ לְעַנְגָּרָעָ ווֹוֵיבָ, מִיטָּ זַוְּבָעִזְקָ טַוּוֹנָטָ קִינְדָּרָעָ.

די מַאְמָעָ, מִיסְעָם פִּינְכָּעָטָעָ, אוּז געווען אַ גַּוְעַטָּ נַעֲשָׂאָמָעָ. זַי האט אַפְּגָהָיוֹת די זַוְּבָעִזְקָ טַוּוֹנָט קִינְדָּרָעָ ווֹי זַוְּבָעִזְקָ טַוּוֹנָט שְׁטָעָר אַיְזָן דַּי אָוִוָּןָ. זַי האט זַוְּיַגְעָזָן אַוְן גַּעֲבָאָדָן, וַיְיַ אַוְיסָ' שְׁטָרִיקָט נְרִינָע הַיְתָעָלָעָר מִיטָּ רַוְּיָטָ קַוְּטָעָלָעָר אַוְן אַמְּאָלָ, וּוֹעָן סַ'אוּזָן געווען נוֹיְטִיקָ, האט זַי אַיְינְגָּעָבָן צָום שַׁוְּצִיןָ.

אַט אַזְאָ מַאְדָעָרָנָעָ מַאְמָעָ אַזְאָ געווען די מִיסְעָם פִּינְכָּעָטָעָ. נַאֲךְ אַ וְאַשְׁבָּעָטָלָל האט זַי בַּאֲדָרָפָט נוֹיְטִיקָ ווֹי דָּאָס לְעָבָןָ. אוּז זַי אַבְּעָר געווען צָוָאָרִיםָ. האט זַי גַּעֲרִיבָן דָּאָס וּוֹעָשָׂ אַפְּ אַ רִיבְ-אַיְזָןָ. אַבְּעָר דָּעָר פָּאָטָעָה, רַעֲבָ פִּינְכָּעָם, אוּז געווען אַ אַידִישָׁעָר מִילְבָּשָׁ פָּוֹן אַלְטָןָ שְׁנִיתָ. ער האט געוואָסָט אַזְאָ ער אוּז אַ טַּאָטָעָ דָּרָפָט מַעַן שְׁמוֹיסָן די קִינְדָּרָעָ. אוּז אַיְסָמָעָ דָּעָר קַאְנְטִישָׁ פָּוֹן הַאַנְטָ נַיְשָׁטָ אַרְוִיסָּ.

אוּן ווֹעָן דָּעָר פָּאָטָעָ האט זַי געוואָלָט בְּאַפְּןָ, פְּלָעָן אַ טַּוְיָל אַנְטוּבָּןָ קִיְּזָן שִׁירָאָשָׁרִים אַוְן פָּאָרָן רַוְּיָטָנְדִּיק אַפְּ שְׁלוֹיְמָעָדָ הַאַמְּעָלָעָם הַעֲרָשָׁלָעָרָ. די נַאֲרִישָׁעָרָעָ מִילְבָּשָׁ פְּלָעָן וַיְיַ אַרְיִינָ' כָּאַפְּןָ אוּז דָּעָר מַעְנִילָעָ אַוְן שְׁפִּילָן פּוֹוִישָׁר מִיטָּ וְאַזְיָּאָסָןָ.

וּוֹעָן דָּעָר אַלְדוּתָם רַעֲבָ פִּינְכָּעָס אַזְאָ עַלְטוּר געוואָרֶןָ, אוּן האט מַעַר קִיְּזָן קוּיְיד נִישָׁט געהאטָם צָוָאָשָׁיְסָן די קִינְדָּרָעָ. אוּז ער אַוְוּקָגָעָרָאָכָן עַטְלָעָכָעָ קַאְפִּיטָלָעָר וְוַיְיָטָעָר צָום בַּיּוֹזָן מִילְבָּנָןָ קִינְגָּהָ, פִּיצְעָלָעָ דָּעָר גַּרְוִיסָּעָהָ. ער אוּז גַּעֲפָאָלָן אַפְּןָ פָּאָנִים צָום קִינְגָּס פִּיסְלָעָר אַוְן גַּעֲזָגָט אַפְּ מִילְבָּשָׁ:

— אַדָּאַנִי שְׁמָאַנִי יְאַנִי קוֹיסֶעֶרֶיךְיִנְגָּם פִּיצָּעַלְעַ דָּעַר
גְּרוֹיסֶעֶרֶת אֵיךְ דִּין וּאַרְים, דִּין פָּאָרֶךְ, דִּין פָּאָסְקוֹרְנִיךְ, דִּין
לוֹוֹעֶרֶת פָּאָל צַו דִּינָעַ הַיְּלִיקָעַ קְלָאָרֶעֶת פִּים מִינֵּן בָּאוּרְשָׁן
פָּאַנִּים צַו דָּרָעֶרֶת! אֵיךְ נְוִיגָּזֶיךְ פָּאָר דִּיר אַיְוֹנוֹנוֹעֲכָצִיךְ מָאָל וּוָי
אַ נְיָדָעֶרֶת רַעֲכָטִיךְ עַרְפָּאָרֶת פִּיפָּעָרָנָאָטָה, וּוּי אַ פָּאָרְשָׁוּוֹעַץ פָּוּן דָּעַר
עַרְשָׁטֶעֶר קָאָטָעָנָאָרֶיַע! דָּעַרְלְזִיב מִיר אַדָּאַנִי שְׁמָאַנִי וּוְעַיְאַנִי
דִּיר צַו שְׁעַנְקָעַן מִינָעַ זְבָעַצִּיךְ טְוִיזָנָט וּאֹוְילְ-דָעַרְצָוְנָעָנָע, גּוֹטָ
גַּעַשְׁמִיסָעָנָע קִינְדָּהָעָה אָז זַיִי זָאָלָן דִּיר דִּינָעַן אָזָן בָּאָרְיוֹיכְעָרָן דִּין
קִינְגְּרִיךְ מִינֵּן זְיַעַרְעַע פְּרִישָׁע יוֹנָגָע בְּיוֹנָגָע אָזָן מְוֹסְקָעָלָן.

דער קיניג האט אריינגעשטקט זיין זילבערגנעם סצעטפער
אין העלישן פיעעל און געזאגט מיט א זוינך קאל: — הער מיך
אוים, מײַן טײַערער פרײַנט! אין א שאָרומ בֵּין אַיך בערײַיט
מיילכְּאָמע האַלטְּן מיטְּן מעַלְּעַד עלייאַין פּוֹנְס ווילְגָּעַר בענטשערל.
אַיך וויל אִים אָפּוּוַיְשָׁן פּוֹן דער מאָפּע אָזוֹי וויַהֲוֵת אַפּ אַ
וּבָרֶב בְּיַי אַברָאָנוּגָּו וְהַבָּרוּגָּו.

הרבבי הנט דער קיניג ארויסגענומען דעם אנגענלייטן
סצעטער פון פיער ארויס און אפנעםאלעט רעב פינכען די
ברעמען מיט די וויעס און געזאגט:

— ני' בעשלאַעם און ברעגע מיר אָהער דיינע זיבצעץ טוונט קינדרער. איך וועל דערווויל אַנְגֶּרְיוֹיטִין בֵּיקְסָן, קאנָאנָגעַן, שפֿיאַנְעַן, לעניינָגעַן און ערַאַפְּלַאנָגעַן. און אוּבְּ דיינע מילְבָּן וועלז זונָג, וועל איך דְּךְ מער ניט טשפְּעַן. און טָאַמְעַד וועלז זַיְּ פָּאַר-ליַּרְן, וועט אַ רְוַעַךְ אַזְוִינָר טָאַטְן, דָּעַם ווֹאָס האַט זַיְּ שלעַכְטַּד דערצְזִוְן. דער פָּאַטְעַר פָּוּן די קינדרער וועט מְזֻזְן מִיט זַיְּן קָאַפְּ-ברָאַאַלְן, אָנוּ הוּ מְוֹתָר מִימֵּן אַ פָּוּן.

הדר קנויניג'קייסער האט פון א ברוייליאנטן קומטעלע א羅ויס גענומען צוויי שארפע טשוווקלען מיט ברוייטע קעפלען, ער האט מיט ביידע הענט זוי אריינגעקוועטש רעב פינכעטען אין די באזקן און זוי מיט א גלאט א זאג געטאן :

— גני בעשאָלעַם, מײַן טײַערעד פרוינט!

דאס פרוינטעלע ווארט האט רעד פינגעסן זיינער צוואראיטט דאס הארץ, און נישט געפוקט אָף די אַלע יעסורים, בראנדו און שטעכענישׂן, וואָס דער קינג האט אַים אַנגעטַזֵּן, האט ער דאָך געווואָלט נעבן דעם קיניג נאָך אַ ביסל קאָזועד פֿאָרֶן פרוינטעלען וואָרט, אָן ער האט גענומען אַיבערכָּאַזְוָן דעם טיטול, מיט וואָס ער האט אַנגעהויבָּן, ווי צום ביישפִּיל: איך, דײַן וואָרָעָם, דײַן פֿאָרֶן, דײַן ?זַיְונָעָר .

דרע קיניג האט עם נישט געוואָלט הערן צוּווּ מאַל, האט
ער געשיקט נאָך אַ קעסל הייסע בלאָטע אָוּן אַיְם אַפְּגַּעַנְאָסִן דעם
הָאָפֶּן. דעַב פֿוֹנְכָּעָם האט זיך דערפּוֹלֶט זועֵר נִישְׁת אַוְפּגְּעַלְיִינְט
דערפּוֹן, האט ער אַרוֹיְסָגְּעוּוֹיְנִט שְׂטִילִוּ :
— גַּעֲוָאָלֶה, אַידָּן, רַאֲטַעְוָעַט !

דען קיניגס האָרֶץ איז וווײַיך געווארן און פון ראַכְמָאנָעַם וועגן
האָט ער אים אָפָּגָנְקָרָאָצֶט די בְּלָאָטָע אָזֶן צוֹגָעְלִיָּגֶט אַ גַּעֲפָרְלָעַך
כְּרִיעַנְדִּיקָע קְרָאָפְּיוּעַ; דָּאַס גּוֹט צוֹגָעְלָוּעָטֶשֶׁט צָוֵם פְּנִים, שְׁטָאָרָק
פְּאָבּוֹנוֹן מִיט אַ זּוּעָרָן האָנְטוֹחַ, ער האָט אַיס אַ בִּים גַּעֲטָאָן אַיִּן
אוּוִיר אָזֶן אַיס גַּעֲהִיסָּן גַּיִּין בעַשְׂאָלָעַם.

ווען הָעָר פְּאָטָעָרְמִילָּבָּ, רָעַב פְּינְכָּעָם, האָט זִיךְ קוּיָּם אַ ?עֲבָעַ
דיּוּקָעָר דְּעַרְשְׁלָעַפְּט אָהִיָּם, אַזְּ אָפָּגָנְבָּרִיטָהָר, אַזְּ אָפָּגָנְסְּמָאָלְעָטָהָר,
אַזְּ אָפָּגָנְסְּמָאָלְעָטָהָר, האָט ער זִיךְ אָרִינְגָּנְעָלְיוֹגֶט אַזְּ אַזְּ ?עַ אָבִיסָּל
אָפְּרוּעָן. ער האָט גַּעֲפָרְלָעַךְ נְעַרְכָּצֶט: — אָויְ מִינְעָן בְּרָעָמָעָן!
אוּיְ מִינְעָן אוּיְן! אוּיְ מִינְעָן ווּיְעָם! אוּיְ מִינְעָן אוּוִיר!

איַזְּ דָּאַס ווּיְבָ צוֹגָעְלָאָפְּן אָזֶן אוּסְגָּעָשְׁרָיָן: — ווער האָט
עַם זִיךְ אָזְוִי צְעַפְּלִינְדָּרָטָ, מִינְעָן גַּעֲשָׂעְצָטָרָ פְּינְכָּעָלָ?

— דָּעַר אַדְּאַנְיִי קִינְגָּה, ווּיְבָ מִינְעָם. אַיִּיךְ בִּין, אוּיְ גַּעֲפָאָלָן
צַוְּזִינְעָ פִּים, אַיס צוֹגָעְזָאָגָט אָפָּגָנְבָּן אָנוֹנְעָרָעָ קִינְדָּרָעָ פָּאָר
סָאָלְדָּאָטָן, האָט מִיךְ דָּעַר קִינְגָּה, אוּיְ אַזְּ בִּיסְלָ (נִישְׁתְּ קִין
סָאָךְ) דְּוּרְכְּגָעְפְּלִינְדָּרָטָ, אָפָּגָנְסְּמָאָלְעָטָהָר די בְּרָעָמָעָן מִיט די אוּיְ...
וּוּיְ זָמִיר. ער האָט פָּוּן אַ בְּרִילְיאָנָטָן קַעְסְּטָעָלָעָ, אוּיְ אַ טִּיעָר
קַעְסְּטָעָלָעָ, אָרוּסְגָּעָנוּמָעָן צְוּוִיְּ טְשְׁוּעָלָעָ אָנוּן זָוִיְּ מִיר אָרִינְגָּעָ...
אוּיְ, אַיִּן בִּיְדָע בָּאָקָן אָרִינְגָּגְוּעָטֶשֶׁט. ער האָט מִיךְ מִיט הַיִּסְעָר
בְּלָאָ... אָפָּגָנָעָ. אוּיְ, וּוּיְ זָמִיר, אָנוּן מִיךְ גַּעֲשִׁקְטָ אַהֲיָום בְּעַשְׁאָ... אוּיְ!
פְּינְכָּעָטָהָר האָט גַּעֲנוּמָעָן אָרָאָפְּרִיסָּן די גַּעֲפָרְלָעַכְּבָּעָ קְרָאָ
פְּיוּוּעָ פָּוּן זִוְּן פָּאָנִים, האָט ער אַבְּרָעָ נִישְׁתְּ גַּלְאָזָות. ער האָט
מוּרְיָעָ גַּעֲהָאָט בָּאָרָן קִינְגְּ-קִיסְּעָהָר, האָט ער אָפָּגָנְהָוִיבָּן די קְרָאָפְּיוּעָ
פָּוּן דָּעַר עָרָה, צְרוּקָ צוֹגָעְלִיָּגֶט צַו די בָּאָקָן אָנוּן זִיךְ בָּאָמִיט צַו
מַאֲכָן דָּאַס פּוֹנְקָטָ וּוּיְ פְּרִיעָרָ, קָעְדִּי דָּעַר קִינְגָּה זָאָל צַו אַיס
גַּאֲרִינְשָׁטָהָהָבָּן.

די מְוֻטָּעָר האָט בָּאָלָד צְעַנוֹבָגְּנָעְפִּיְּפָטָ אלְעַ קִינְדָּרָעָ אָנוּן זָוִי
דְּרָעְצִיְּלָטָ, אַזְּ דָּעַר פְּאָטָעָר אַיִּן אוּוּוּוּרְבָּאָטָל גַּעֲוָאָרָן. Uh אַיִּן
גַּעֲוָעָן בָּאָמָּ קִינְגְּ-קִיסְּעָהָר אָזֶן אַיס אָפָּגָנְבָּן די קִינְדָּרָעָ פָּאָר
סָאָלְדָּאָטָן.

פֿעַ! — האָבָּן די קִינְדָּרָעָ אוּסְגָּעָשְׁרָיָן, — מִיר ווּילְן קִין
נִשְׁתְּ גַּעֲהָרָגָעָט וּוּרָן! מִיר האָבָּן עַס פְּיוּנָט! מִיר ווּילְן!

סָאָלְדָּאָטָן נִשְׁתְּ זִוְּן!

דרער פֿאַטֶּעֶר האָט צוֹגְעַרְכְּבִּצְטָן : — זַיְן !
 דַּי מַוְטֶעֶר האָט אַוִּיסְגַּעַשְׁרִינְגָּן : — נִישְׁטַ זַיְן !
 — זַיְן אַדְרֵר נִישְׁטַ זַיְן ? — האָט דַּרְעַר עַלְצְטֶעֶר פָּוּן דַּי
 מַיְּבָן אַרוֹיסְגַּעַדְנוּרָטָן שְׂקָסְפִּירָס אַ בְּלָעַטְלָן .
 — זַיְן זַיְן ! — האָט דַּי מַאֲמָעָ אַוִּיסְגַּעַשְׁרִינְגָּן : — זַיְן זַיְן
 אַ רְוַעַךְ אַיְן דַּי קִיְּסְעַרְשָׁע קִישְׁקָעָם ! נַעַמְתָּ, כֻּוְרוּעָ, דַּי קְלִיוֹזָאַיְעָן
 אַן נִיְּתַ מַיְּט אַ מַוְנְטָעָן גַּאנְגָּן. אַן זַיְן דַּעַל קִיְּסְעַרְשָׁע זַיְן, אוֹ אַיְרָן
 האָט פְּאַר אִים קִיְּן מוֹרַעַ נִישְׁטַן .
 דַּי כֻּוְרוּעָ האָבָן גַּעַנְמָעָן כָּפְּן : דַּרְעַר אַ קָּאָמָעָיַן, דַּרְעַר אַ
 כּוּרְיָק, דַּרְעַר אַ שְׁוֹרִיק. דַּי שְׁטָאַרְכָּעָרָה האָבָן אַוִּיסְגַּעַשְׁרִינְגָּן אַן אַלְטָן
 בְּרִיוֹזְקָאַסְטָן אַן אַרוֹיסְגַּעַדְלָעַפְטָן פָּוּן דַּאַרְטָן רִיוְזְקָעָן אַיְזְעַרְנָעָן
 פְּרָעָנְצִיכְנָס. זַיְן האָבָן זַיְן אַוְעַקְגַּעַלְאָזָט אַיְן אַ מַוְנְטָעָן גַּאנְגָּן
 גְּלִיְיךְ צָוָם קִינְגִּקְיִיסְעָרָה .
 אַפְּן וְעַגְן האָבָן אַ פְּאַר מַיְּבָּלְעָד בְּאַקְוּמָעָן קָאַלְטָעָ פִּסְלָעָה .
 זַעַנְעָן זַיְן פְּאַוּוּאַלְיָנְקָעָ אַרוֹיסְגַּעַפְרָאָקָן פָּוּן דַּרְעַר אַרְמָיַן אַן זַיְן
 באַהָאַלְטָן אַיְן אַ וְיִוְיִבְעַרְשָׁר טְבִינָעָן .

די הַעַלְדוֹן האָבָן זַיְעָר וְעַגְן קוּם דַּוְרְכַּגְעַמְוַנְטָעָרָט. זַיְן זַעַנְעָן
 גַּעַפְלוּיָן דַּוְרָךְ פִּיְיעָר אַן דַּוְרָךְ פָּעַטְשָׁן. בָּאָם קִיְּסְעָרָם טַוְיָעָן האָט
 אַוִּיסְגַּעַשְׁרִינְגָּן אַ פִּיבְעַרְדִּיקָעָ מַיְּכָאָמָעָן. דַּי כֻּוְרוּעָ האָבָן גַּעַשְׁלָאָגָן
 מַיְּט דַּי כּוּרְיָקָם אַן שְׁוֹרִיקָם. אַבְּעָר וְעַגְן זַיְן האָבָן אַנְגַּעַחוּבָן
 כָּפְּן גַּאֲרָגְעַסְעָ פְּעַטְשָׁאָה האָבָן זַיְן זַיְן אַ נַּעַמְתָּן צָוּ דַּי רִיוְיָקָעָ

אייזערנע פרענציאיכנס. דערלאנגט מיט אלע קויבעס און אויסט געלוייגט דעם קיניגס באיעל אוזו ווי די וועפשן.

און נישט גטראכט און נישט געווארט און באַלד אָפּן אַרט אַרײַינגעשטורעמעט גלייך צם קיניגקייסער אין פֿאלֶאָז אַ שאָקל געטאָן דעם טראָן, אַ טרייסל געטאָן דעם קיניג, אִים אַ שלעט געטאָן, אַ טאָסקע געטאָן אָן אַ ברענְג געטאָן אַהֲיָם צו דער מאָמען. האָט די מאָמע גענוּמען דעם קיניג, אִים אַרײַינגעשטּאן זאָלֵץ אָן די אוּיגָן, אָן קערדי די זאָלֵץ זאָל נישט אַרײַיספֿאָלָן, האָט זוֹ אִים פֿאָרְנִיּוֹת די אַוְינְגְּדָעְלָעְךָ מִיט אַ נַּאֲדָלְ-פֿאָרְדִּים. נאָכְדָעַם האָט זוֹ אִים אַרײַינגעַלְיוֹגָט אָן מַוְיל אַרְיוֹן אַ הַיּוֹם טַעַצְלָעַ מִיט סְמָאַלָּע אָן פֿאָרְשָׁמָעַלְצָט דָּאַס מַוְיל מִיט טַרְיפּוֹאָקָם. נאָכְדָעַם האָט זוֹ אִים אַפְּגָעְפְּלִיקָט די בָּאָרֶה, אַוְיְגָעְלִיּוֹגָט די האָר אָין רַיבְּאַיּוֹן אָן גַּעַמְאָכָט דֻּרְפָּן אַ וּוֹיךְ מַאֲטְרָאָצָל. זוֹ האָט דָּאַס מַאֲטָרָאָצָל אַרײַינגעַלְיוֹגָט אָן אַ שְׁלָאָסְמָעָם, דַּארְט פִּין אַוְיסְנָעְבָּעַט, אִים אַחֲין אַרײַינגעַוּאָרְפָּן, פֿאָרְקִיטְלָט מִיט אַ קִיְּטָל אָן גַּעַזְגָּט:

— שלאָף גַּעַזְגָּט!

ווען רעב פֿינְכָּעַם האָט דערזען דעם קינְגִּיְשִׁיעָר, האָט ער זיך שטָאָרָק דערְשָׁרָאָסָן אָן גַּעַנוּמעַן טָאָפָּן צִי די קְרָאָפְּיוּוּעַ לִינְגָט ווי דער קינְג האָט גַּעַבָּאָטָן. אַבעָר ווען ער האָט זיך גַּעַנוּמעַן צְקוֹקָן מִיט די אַפְּגָעְסְמָאַלְעָטָע אַוְיגָן אָן דערזען, אָז דער,

קִינְגִּיְשִׁיעָר.

אַגְּנָזָאַלְצָעְנָה,

אַגְּנָפָאַגְּנָעָנָה,

אנָעַ

אַפְּגָעְפְּלִיקָטָעָר, האָט ער פֿון זיך אַרְאַפְּגָעְשִׁמְצָט די גַּעַפְּרָלְעָכָע קְרָאָפְּיוּוּעַ, זיך אַגְּנָטְרוֹנָקָעַ מִיט מַיְלָך אָן אַיְזָעָרָן זִיְעָר גַּעַזְגָּט. ער האָט גַּעַכְּפָט דעם קָאנְטִישִׁיק אָן גַּעַנוּמעַן שְׁמִיְסָן דעם קינְג. האָט דער קינְג פֿאָרְלוֹוִן אַסְפָּאָךְ ווֹאָג אָן אַיְזָעָרָן דַּאר אָן טְרוֹקָן אַזְוֵי ווי אַ וּאַשְׁ-בְּרָעַטְלָן.

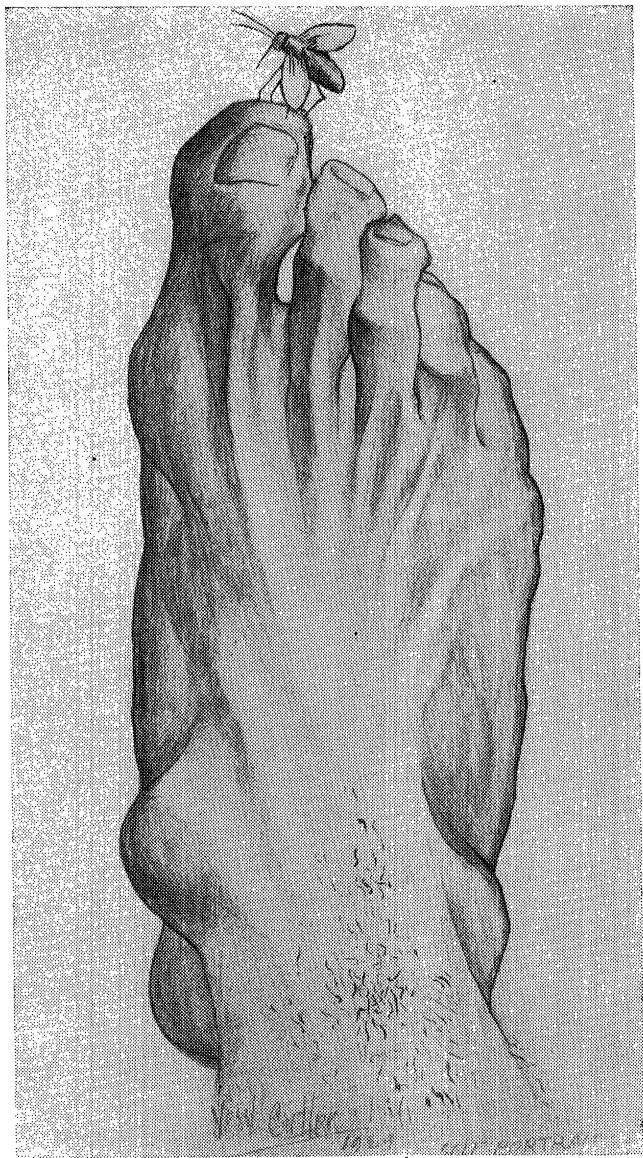
אִיצְט ווֹאַשְׁטָט די מאָמע די העמְדָלָעָךָ אָפּן קִינְגִּס רַוקְנְבִּיּוֹן, אָן ס'קּוֹמֶט אַרְיוֹט אַסְפָּאָךְ בעַסְעָר ווי פּוֹנָם רַיבְּ-אַיּוֹן.

שְׂתִּיל-הַלְּבָנָן (בלדרט)

א י נ ה א ל ט :

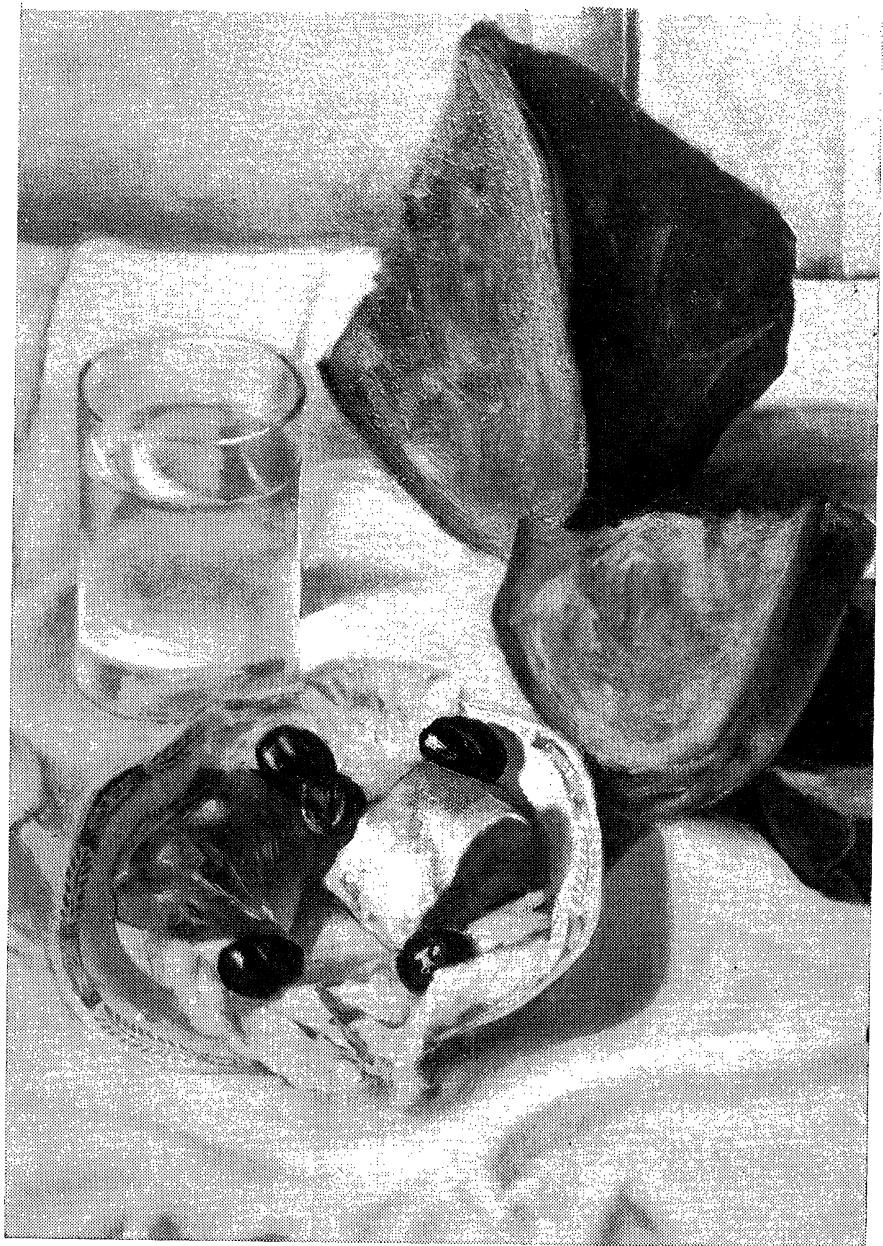
166 דער דאיין מאכט קאשער
דעם שוויין.	151 "זעלבסט-פֿאָרטְרָעַט".
167 דער רעבי האקט אריין די ^ו
"קֹלְטוֹר דִּירֶעָקְטָן.
די קאי אָפֵן בּוּרְיָעָם.	153 "פֿרָאָסְפּֿעָרְטוֹי".
168 פונם אַמְּאָלִיּוֹן שְׁטַעַטְל.	155 נִישְׁטַ-פֿרָאָסְפּֿעָרְטוֹי.
169 בעזים-דרעכט.
דאָס טוירעלע אַיז דאָס
בעסטע טכּוּרְעַלְעָם.	157 מַאלְקָעַדְשְׁמִיסְעָר.
170 פון סָאוּוּעְטִישָׁן טְעַטְּעָר.	159 מַאְצָעְפְּלָאָנָעָר אִידָּן.
171 אַ ברוֹא פון פֿעַטְעָר בּוֹנְעָם.	161 אַיז שְׁטַעַטְל אָפֵן מַאְרָק.
175 מאַלְבְּרוֹאָכָע דְּאַלְעָר.	162 שְׁטִי אֹות.
(פֿאָרְקוּיָפְט צַו דָּעַר סָאוּוּשָׁר
רַעֲגִירּוֹנָג)
176 אַנטְרִימְוּלְכָאָמָע.	163 צַו קָאָפְּאָרָעָם.
	164 נַאֲכָעָם פּוֹן יָאָרְמָעְלְקָעָם.
	165 צִיאַעַם-קְרִיזְוִים.

זעלבסט-פֿאָרטְרָעַט
(בלוושטינפֿט)

“ଶରୀରକାଳୀନୀତି” : (ପିଲାଇମାନଙ୍କରିତା)

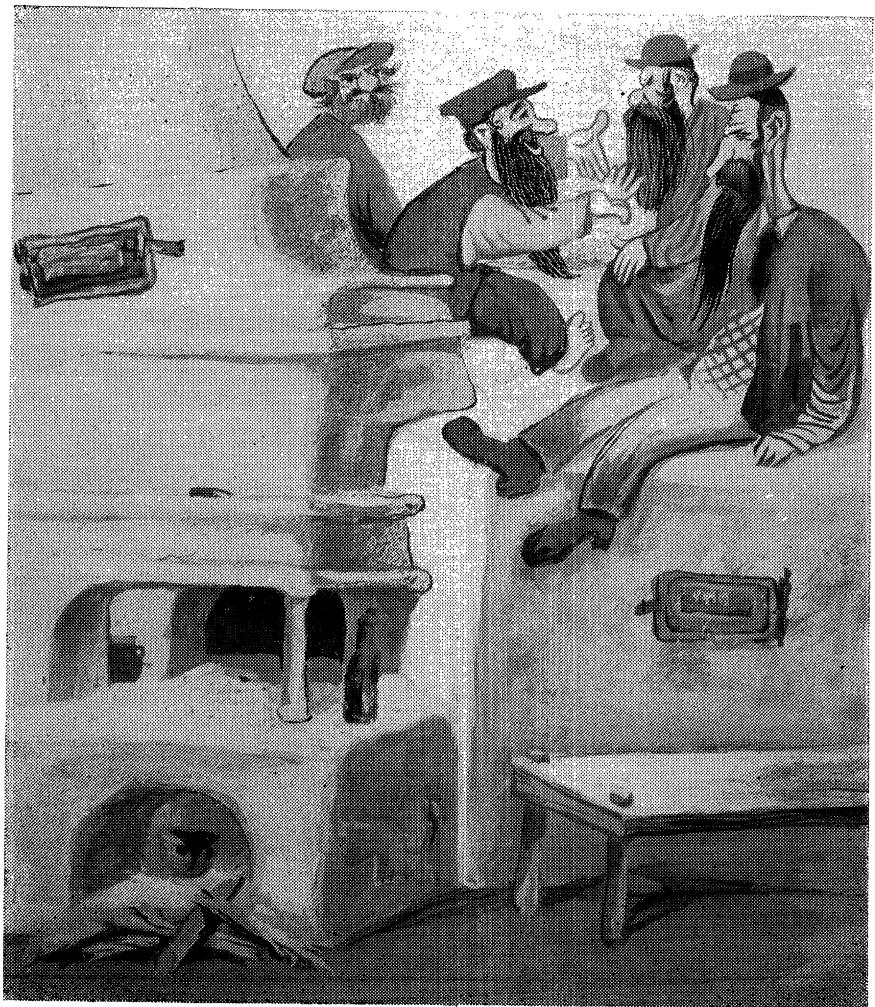

נישט-„פראָספעריטי“. אַט דָּס פֿעלט י.א. (אויל-מַאלעַרְיוֹן)

מאלענשטיינער. אילוסטרציין צו „שטערן מאָרט“. (זע זיינט 98)

מַאֲצָעֶפֶלְאָנָעָר אִידָּן.

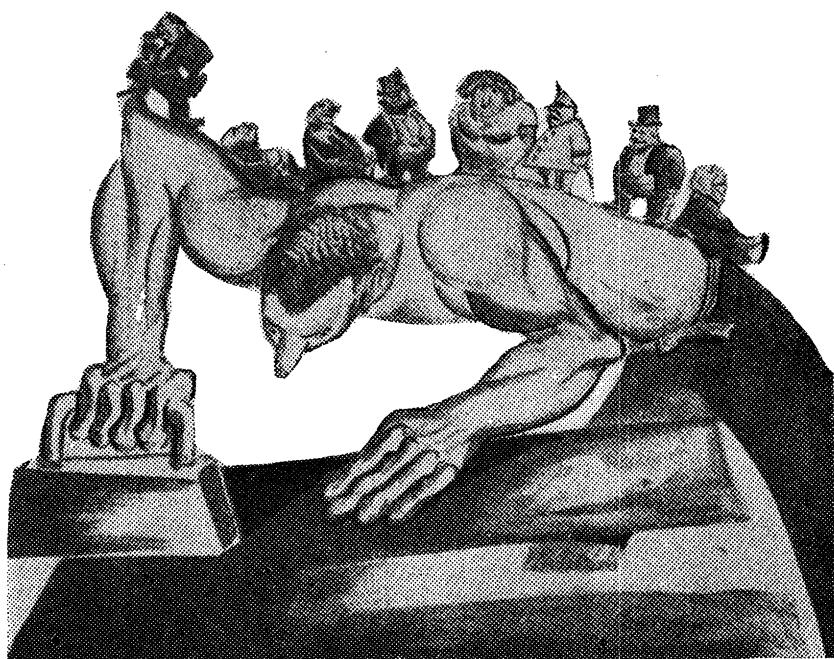

פרומע אידן און סָאוּוּטָן-ילָאנֵד זִיצְנָן אָפָּן אָוִוָּוָן אָוָן וּוְיָלוֹן אָרוּינְכְּלָאנְגָּעָן דָּעַם מַאֲצָעֶפֶלְאָן
אונְסָם פִּינָּקָה וְאַרְפָּלָאָן אָרוּוָן. (אַקְוּוֹאָרָעָל)

איך געדענקי דעם בא אונז אין שטעהט אפּן מאָרָק.

אן אלט-שטעטלשער קוקלע-ישפּוֹל,
אדער פֿאַטְעֶבֶל-ישפּוֹל, אַדְעָר טַאֲקָן-ישפּוֹל,
אַדְעָר בְּגַעַטְשָׁעַלְעַד-ישפּוֹל, אַדְעָר פּוֹפַּן-ישפּוֹל,
אַדְעָר מַאֲרִיאָנְגַעַטְן-ישפּוֹל, אַדְעָר מַאֲדִיקָטְרַשְּׁפּוֹל.
(אויל-מַאֲלָעָרִי)

שְׁטִיֵּ אָנוֹף

צו קאפרעם

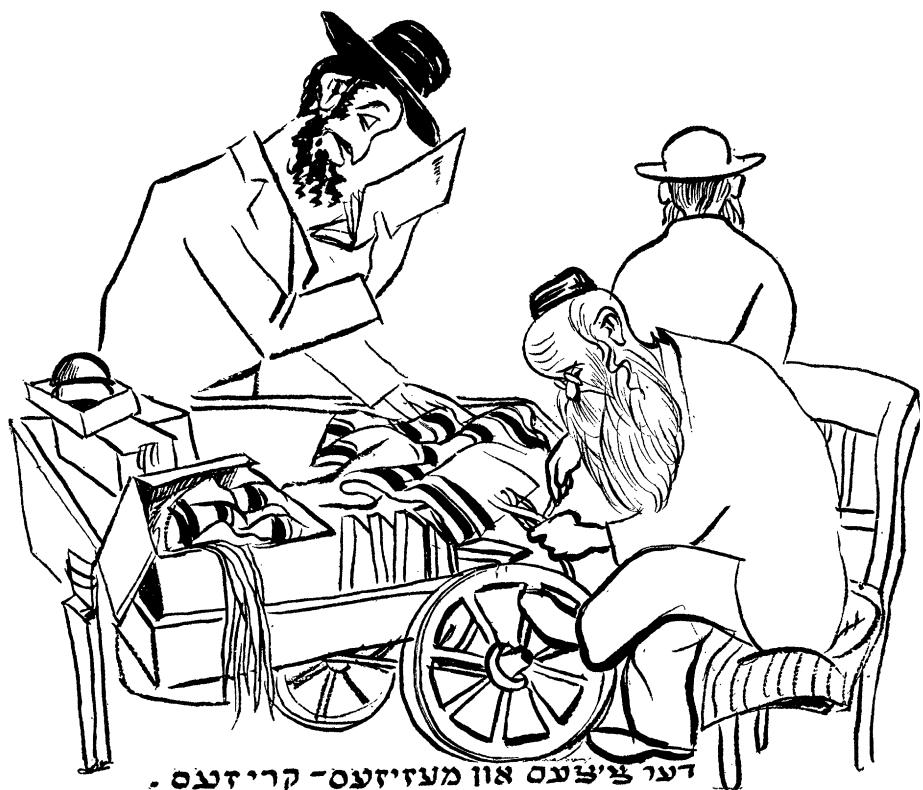
טב

ונקווילנט בעיננו
וואס טויגן פֿעַל קאפרעם.

סְדִינָהֶרֶת אֵיר צַעַט אֹוֶוֶת
אַיְזַעַר פָּרָמְעַלְקָעַ אַזְוַיְזָה
אַ וְעַגְלָעַרְקָאַהָעַן-פָּאַדָּל
פָּאַרְקָהַזָּעַר

אַפְּ רַיוּוִינְגְּטָן סְטְרִיטָן

דער צ'יכטונג און מעזיזעס - קרייזנס

וארמולקע-ציזעטונגער "bijoums" אף ריווינגטאן טורייט.

דער דאיין מאכט קאשער דעם שוויין.

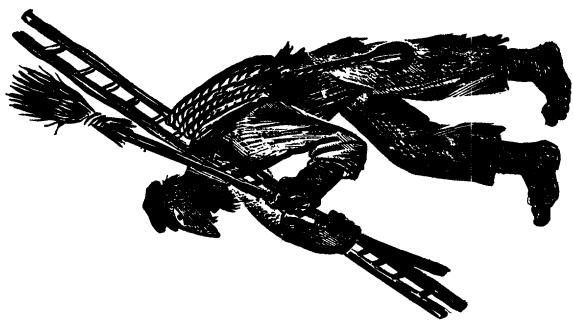
הנוב אנטוליאן שטנצלר

דער רעהו הנטוליאן ארטוין די "קאנטילו" ליטשטיין

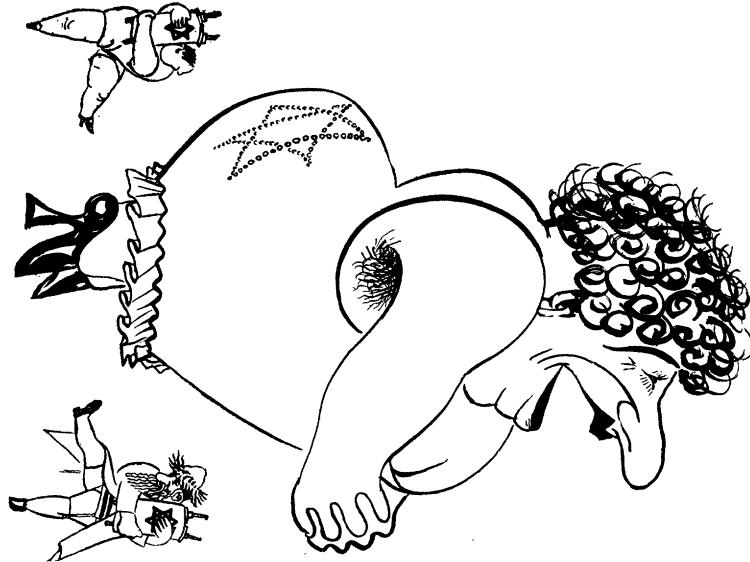
אל גוטנער נו דע זאנק וו גאל צו לאו!

לפיו צוותה של קבוצה צבאית, נסיך אנטוליה לא פולש, ואנו בראובנים מארון גבורה

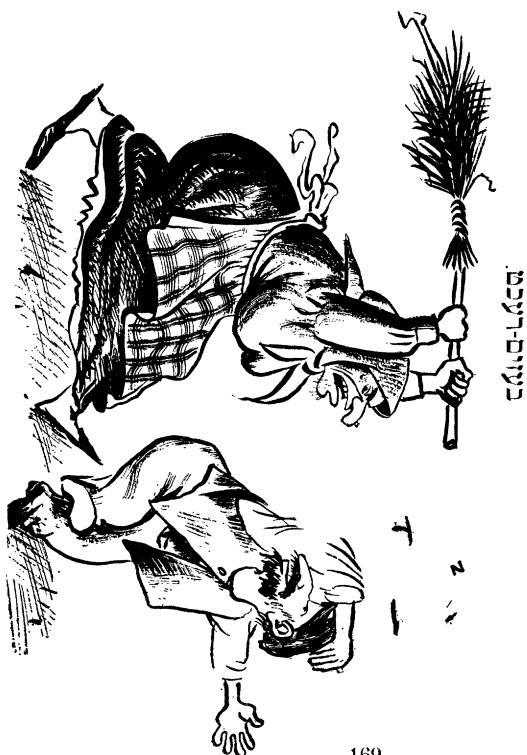

דָּם מִוְרַעַלְעַן אֵין דָּם בְּזֶבֶחַ מִוְרַעַלְעַן

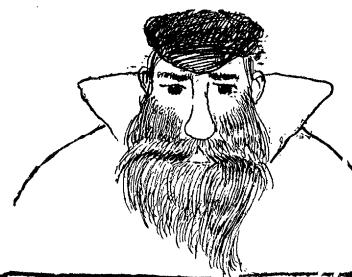
— אֲלֹהִים תְּמִימָה תְּמִימָה תְּמִימָה

— אֲלֹהִים תְּמִימָה תְּמִימָה תְּמִימָה
— אֲלֹהִים תְּמִימָה תְּמִימָה תְּמִימָה

אויסצואן פון
אָ בר'ד
פֿוֹן מִין
פֿעַטְנָעֶר בִּינָנָם
פֿוֹן יָנוּשְׁפָאָלִי

בָּאֹדִיטְשָׁנוּנָר אַקְרוֹג,
אָקוֹרָאִינְג, 1933

סָאוּנְטָן פַּאֲרָבָאנְד

מײַן פֿעַטְנָר בִּינָם אֵיז
מִיְּזַיְּמַעַמָּעַס אֶ בְּרוֹדָעָן
נְבָרָאֵיז אֶ שְׂוִימָנָר אַיִן
אַנְטוֹפְּאָלִיר צְגַעַלְנִיכְפּ
אוֹן קָאָטְשָׁנָר אַיִז אֶ
פֿרוֹמָנָר אַיִד
פֿוֹנְדָעַסְטָוּוֹנָגָן הַאלָט
מְעַן פֿוֹן אִים
מְאַכְמָעַס נָר
אַיִז אַן אַרְגְּנָטְלַעֲכָר
מְעַנְטָשּׁ

דאס בילד האב איד
געסיכנט פון מיין פעטער
איין אַונְשָׁפָאָל, וווען אַיד בִּין
געוווען איין סָאוֹן-פָּאֶרְבָּאנְד
איינט יאל 1931

קָאָפְּיִעַ פֿוֹן דֻּעַם פֿעַטְעַדְּרַם בְּרוּף

ב"ה יומ א" פ" לך שנה תרכ"ז

לאחומי חיקרה מרת זיסיל שתחי" עם כל ב"ב
באקאנטע און אים באקאנטע

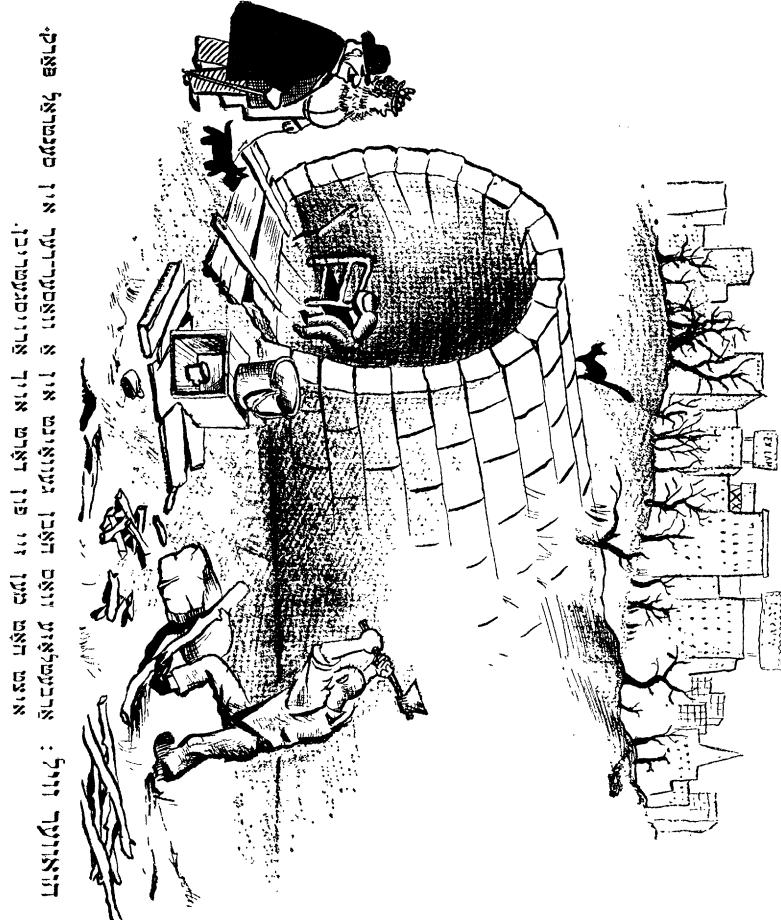
איך קען איזיך שראבן או בא אינדו האט זיך דענקין גאטט
פארבעסירות דייא פאלזושניע

דער בריף מיט דעם קאָרטיל וועלן מיר איה"ש הענטפֿירען
נאָך שבת האָכ איך געזנט אָז מע וואָהָל באָלֶד שראבן אין
דער וואָהָל געטט זיאָ דעם לְנִיק אַין שמיַרְט אַרְיִם מיט
מאָסְקָע דיַאְ רֵיבָע אַין דַי ווּעַנט זָג אַיך אַיהֲר מיט דער
צָאַט ווּאַסְטִי שְׁוִין גִּיקְעַנְט האָן שראבן צִיאָ דַיְר דיַאְ בריף
זָגַט זיאָ מַע דַאַרְפָּה אַבְּדָר דַס אַיך מַע שְׁמִירְצִיך אַוִּים
פִּין דיַאְ ווּעַנט נָחָס אַיְזָאָוָעָדָע נִיט אָזְוִי אַין מָפִין וַיְנַתִּי
חַנָּה וַאֲהַלְיוּבִין אַין גִּזְיַנְד זַיְן זַיְן וַיְלַי נִיט שְׁמִירִין אַין
לְאַזְט יְעַנְים אַיך נִיט שְׁמִירִין

אין דער פרֵי בין אַיך גִּגְאַנְגִּינְעַן דָאַוְוִינְעַן אין אַיך האָכ גִּידְאָץ
וּוְינְט מִיט אַמְּינְעַן אין בין גִּיקְוַעְנַן אַחֲרִים אין אַיך האָכ
אַבְּדָר גַּעֲבִיםִן מִילְיָד מִיט אַקְהָעַל מִיט פִּיטְעַר אין פִּין
דֻעַם האָט מִיר גַּאַטְט גִּהְאַלְפִּין אין אַיך פַּיל וַיְך דענק גַּאַטְט
בְּעִסּוּר.

בִּינְעַם פָּהָנוּ

הַאוֹעֵזְצִיּוֹן : אֲנָשָׁן דָּבָר כָּלִיל וְאֶלְעָם תָּמָן וְאֶלְעָם אָזֶן אֲנָשָׁן דָּבָר כָּלִיל.

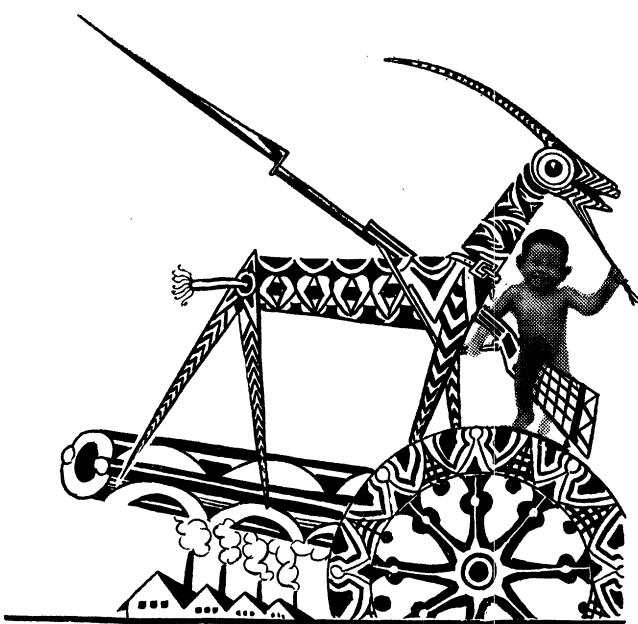
רוזוועלט-וויל : אף האומטאן סטריט.

ער איז געשלאָפַן איזן קאסטּוֹן, נאָר אָ רְיוּיד פּוֹן גַּעֲכַבְּץ חַאַט
אִים אָוֶּפְגָּעוּעַקְטּ. 1932—1933.

דער מאָר-בראָבע-דאַלעָר פֿאָר 1934 אַ גַּו

אונטערן קידערם וויגעלע, שטוויט ניט קוין ציגעלע מיט
ראזשונקעס, גאר א באך מיט קאנצניךעס

אין קרייגס מאטן אריין!

כָּלְנוּ תִּתְגַּל אֶבְנֵי שָׁמֶן

סינכני אידענען

האט זיך אויסגעלאזט די ארבעט,
ニישטט וואס צו פרעטען —
אייז ער געזעטען ליאידייך,
ニישט געהאט וואס צו עסן.

האט ער געהונגערט און געקרעכזט
מייט זיפצן פארשידענע —
אייז געוווען אסאך קרעכזן :
האט אים געהאלפֿן די אידענע.

זענען געקומען די פרעטען
מייט די ווינטן פארשידענע —
האט אים דער לענדלארד אroiיסגעוזעכט
איין גאנט מיט דער אידענע.

האט ער געצארנט מיט סינע
אף די באסעם פארשידענע.
און אנטפאטשן דעם לענדלארד —
האט אים געהאלפֿן די אידענע.

זענען איזונטער די שכינימ
מייט די סטראיקערם פארשידענע :
און צורייך אריינגעשטעלט
סימכען מיט דער אידענע.

סימכע האט געארבעט
בָּא שלעסער פארשידענע,
אייז געוווען אסאך ארכעט :
האט אים געהאלפֿן זיין אידענע.

האט זיך אויסגעלאזט די ארבעט,
ニישטט מעד קיין שלעסער —
האט ער באקומוּן א פלאין
זו קאטשען פעסער.

פעסער און פעסלאַד
אלע פארשידענע,
אייז געוווען אסאך פעסער :
האט אים געהאלפֿן די אידענע.

האט זיך אויסגעלאזט די ארכעט
ニישטט מעד קיין פעסער —
האט ער אויסגעזוכט א שטעלע
און געווארן א פרעטען.

האט ער געפרעטען און געביבלט
קלײַדער פארשידענע,
אייז געוווען אסאך ארכעט :
האט אים געביבלט די אידענע.

פארטיאנישע ליבע

פָּוּן קְוִיל צֹ קְוִיל
וְעוּט דְּוָגְנָעָרֶן אָונֵן שְׁוִיםֶן,
בַּיְקָם צֹ בַּיְקָם
עֲמִיר זִיךְרָץ עֲקוֹשָׁן.

הָאָרֶץ צֹ הָאָרֶץ
אָזֶן פִּיעָרֶץ צֹ פִּיעָרֶץ,
מִיטָּ פְּרִיד אָזְנוֹעֶר לִיבָּעֶן
דַּי סָאוּוּעָטֶן צּוֹשְׁטִיעָרֶן.

אָזֶן וְעוּט דַּו גַּעֲפִינְסְּטֶן מִיךְ
אַין שְׁלָאָכְטֶן אָפֶן שְׁנִיֶּן
אַ טְוִיטָן, פָּאָרְדָּעָקְטֶן
מִיטָּ אַבְּיַסְּעָלָעֶן הָיִי,
זְאַלְסְּטוֹ נִישְׁתָּמְטָה מַאֲכָן
קְיֻיָּן וְוִיבְּעָרֶשֶׂן גַּעַשְׁרִיֶּן,
אָזֶן אַגְּנָדָעָרֶן נַעֲמָעֶן.
פָּוּן דַּעַר רְוִיטָעֶר אַרְמָיִי.

וְעוּט אַיךְ וְעוּלְשָׁוִין זְיוֹן
טוּמִיט אַזְוִי רִיכְטִיקֶן,
וְעוּלְאַיךְ זַיְכָרֶן נִישְׁתָּמְטָה זְיוֹן
אַפְּ דַּיְרָא אַיְפְּעָרְזִוְיכְּטִיקֶן.

פָּאָרְגָּעָם נִישְׁתָּמְטָה הַיְנָמֶט אַוּוֹנֶט,
זְיוֹן גְּרוּיִיט, מַאֲרִיאָן!
מִיר טְרָעָפֶן זִיךְרָץ דָּאָרְטָן
אַפְּנָן שְׁפִּיצָן פָּוּן קָגְנָאָן.

הַיְנָמֶט, לִיבָּעֶן מַאֲרִיאָן,
טְרָעָפֶן מִיר זִיךְרָץ
אַפְּנָן קָגְנָאָן.

נַאֲרָ אַיְדָעָרֶן וְוָאָם וּוּעָרֶן
נָעָם דַּי שְׁעָרֶן,
שְׁעָרֶן אַפְּ דִיְינָעֶן צְעָפֶן,
טוֹ אָזֶן דָּעֶם מַאֲנְטָלֶן
מִיטָּ דַּי סָאָלְדָאָטָסְקָעֶן קְנָעֶפֶן,
גִּיבָּאֶן קָוְשָׁן,
אָזֶן נָעֶם אַרְזָוָם,
כָּאָפֶן דַּי בַּיְקָם,
אָזֶן קָוָם!

פָּאָרְגָּעָם דִּיְוָן פְּלָאָצֶן
אַיְן דַּעַר עַרְשָׁתָעָרֶן רִיֶּן,
מִיטָּ דִיְינָעֶן בְּלוּיָּעֶן אַוְיכָן
אַיְן דַּעַר רְוִיטָעֶר אַרְמָיִן.

אַפְּ דַּעַר קָגְנָאָן
עַמְּרִירָיֶן בְּאַגְּעָנָנָעָן,
אַוְנְטָעָר דַּעַר קָגְנָאָן
עַמְּרִירָיֶן גַּעַזְעָנָנָעָן.

NECKST

עלע שוואָרץכִּינְגַּוּדִיקע
און געקריזוֹלֶט אַ כַּעַם,
אַ כַּעַם צַו הַעֲנֵגָן,
די נְעָגָרֶם אַפְּ מְלִיעָם.
הַעֲנֵגָט, הַעֲנֵגָט,
הַעֲנֵגָט וּוְאַס נִיט אַיּוֹ.
אַ סָּאָדָעָן דּוֹשָׁעָנְטָלְמָעָן
דָּאָרָף נִישָׁט זַיִן קִיּוֹן אַיבָּעָרְקְּלִיבָּעָר,
אַבְּיַ אַ שְׂוֹאָרְצָעָר קָאָלִיר.
און אוּבָּי אַ בְּרוּינָר וּוּי בִּיר ?
איַ אַוְיךָ נִישָׁקָּאַשָּׁע.
טוֹוִיט נְעָגָרְלִיוֹיט
און לְעַבְּטָט אַ טָּאגָן.
נִישָׁקָּאַשָּׁע,
די אַרְבָּעָט וּוּעָט נִישָׁט זַיִן אָוּזִיסָּט.
עַפְּשָׁעָר הַאָט אִיד אַ בִּיסְעָלָעָ צִוִּית
און אַיִּיךְ וּוּילְט זִיךְ
אַ בִּיסְעָלָעָ פָּאָרְבָּרְעָנְגָּעָן,
נַעַמְת אַונְת הַעֲנֵגָט עַפְּעָם.
הַעֲנֵגָט, הַעֲנֵגָט,
שֻׁמְטָט זִיךְ נִישָׁט.
אַ שְׁטְרִיךְ אַיּוֹ דָּא,
אַ בּוֹסָ אַיּוֹ דָּא,
הַעֲנֵגָט אַ נְעָגָרְ-מַעְנְטָשׁ.
אַן אַלְטָן נְעָגָרָ,
אַ יְוָנָן נְעָגָרָ,
אַ זְיָדָעָ-נְעָגָרָ,
אַ בָּאָכְבָּעָ-נְעָגָרָ,
אַ “בִּיבִּי”-נְעָגָר —

איַן טָאגָ פָּוּן דִּיזְוּעָכָעָשָׁבָן
וּוּעָט דָּעָר נְעָגָר נִישָׁט מַאֲכָן
קִיּוֹן שָׁוּם קָוְנְצָן מִיט אַיִּיךְ.
עַר וּוּעָט זַיִן זַיִרְ פְּאָשָׁעָט :

רַעַב דּוֹשָׁעָנְטָלְמָעָן,
דָּאָם הַעֲלְדוֹלָל פְּלוֹז !
חִיקְ-מִיקְ כִּיקְ,
טָעַנְקָ יוֹ, נַעֲקָסְט !

רַעַב רִיכְטָעָר פָּוּן אַלְאָבָּאָמָּא.
זַאיִ ————— טְשַׁע מַוִּיכָּה,
אַחֲעָר דָּאָם הַעֲלְדוֹל
אַפְּ אַיִּין מִינּוֹטְקָעָלָע !
חִיקְ-מִיקְ-כִּיקְ !
טָעַנְקָ יוֹ, נַעֲקָסְט !

ס'איו עמעם או איר זענט
 זיינער נישט אײַינגעווואוינט
 צו זיין א טויטער מאן —
 אבער נישט געפערלעך
 פֿאָגְרָאַמְשְׁטִישְׁקָעָם
 זענען זיינער נישט אײַינגעווואוינט
 אוּ מע זאָל זייַ פֿערזענְלָעָך אָפְהָעָנְגָעָן.
 אבער די סָאוּעַטְן-מָאַכְטָה
 האָט זייַ אַרְיסְגָּלָעָרְנָט הָעָנְגָעָן,
 אוּן זייַ הָעָנְגָעָן גָּאנְצָ גָּוֹט
 וּויַ דָּעַרְפָּאַרְעָנָעָ גַּעַחַאנְגָעָן.

אוּן מִיט אַיִּיךְ,
 דֶּזֶשְׁעַנְטָלְ-לִינְטָשְׁ-לִוְיִיט,
 וּוּעַט זֵין דֵי אַיִּיגְעָנָעָ מַאֲסִעָ —
 מַעַ וּוּעַט אַיִּיךְ אַיִּינְמָאָל אָוָנְטָעָרָה הָעָנְגָעָן
 אוּן נַאֲכָאַמָּאָל
 אוּן וּוִידָעָרָאַמָּאָל
 אוּן צֹוִי צֹ בִּימְלָעָה,
 וּוּעַט אַיִּיר זַיךְ אַיִּינְגְּעָוָוָיְנָעָ הָעָנְגָעָן
 וּוּיַ דֵּי שִׁינְגָּעָ הָעָנְגָלִיבְּטָעָר.
 אַזְוִי וּוּי אַיִּין יַעֲדָן סְפָאַרְטָה
 האָט אַיִּיךְ זַיִינְר לִיב
 צֹוִי זֵין אַיִּבְּרָשְׁטִיגְגָּעָה,
 אַזְוִי אַיִִיךְ אָפְּ דָעַרְתְּלִיעָ
 וּוּעַט אַיִִיר וּוִיּוֹן וּוּאָסָם אַיִִיר קָעָנָט,
 אוּן הָעָנְגָעָן
 בְּעַסְעָרָ פָּוּן אַ גָּעָגָרָה,
 שְׁעַנְגָּרָ פָּוּן אַ גָּעָגָרָה,
 קְוּלְטוּרְעָלָעָרָ פָּוּן אַ גָּעָגָרָה,
 זַוְיִיל וּוּאָסָם אַיִּוֹ אַ גָּעָגָרָ ?
 מְשֻׁטְיִינְסָ גַּעַזְגָּטָם,
 אַיִִיךְ מַיר אַ הָעָנְגָעָר !

פָּזָנִיךְ דֶּבֶשׂ

א פָּאַבְּרִיךְ אֵין דָא ? — דָא.

א קְוִימָעַן אֵין דָא ? — דָא.

א מָאַשְׁיָן אֵין דָא ? — דָא.

מָטָעַרְיאַל אֵין דָא ? — דָא.

נו ? — אַרְכָּעַט מַעַן נִישְׁתָּם.

וּוַיְלָא בָּאַלְעַבָּאָם אֵין דָא.

אַרְכָּעַט מַעַן נִישְׁתָּם.

עַסְטָמַעַן נִישְׁתָּם.

אַיְזָן טָאַקָּעַ שְׁלַעַכְתָּם.

אַכְּבָר נִישְׁתָּם גַּעֲפַעַרְלָעַד —

מִיר הַאַבָּן אַגְּוֹתָן נַאֲמָעַן דָּעַרְפָּאָר :

בְּרוֹזִית אֵין דָא ? — דָא.

מְילָךְ אֵין דָא ? — דָא.

צְוַקָּעַר אֵין דָא ? — דָא.

פְּלִישָׁן אֵין דָא ? — דָא.

נו ? — עַסְטָמַעַן נִישְׁתָּם.

וּוַיְלָא בָּאַלְעַבָּאָם אֵין דָא,

אַרְכָּעַט מַעַן נִישְׁתָּם.

עַסְטָמַעַן נִישְׁתָּם.

אַיְזָן טָאַקָּעַ שְׁלַעַכְתָּם,

אַכְּבָר נִישְׁתָּם גַּעֲפַעַרְלָעַד —

מִיר הַאַבָּן אַגְּוֹתָן נַאֲמָעַן דָּעַרְפָּאָר :

אַיְבָּעַר-פְּרָאַדוּקְצִיעַן.

הַיּוֹעֵר זַעַנְעַן דָּא ? — דָא. — דָא.

א וּוְצָנָעַן אֵין דָא ? — דָא. — דָא.

א רַאְדִּיאַן אֵין דָא ? — דָא. — דָא.

סְטוּסִים-חַיִּין אֵין דָא ? — דָא. — דָא.

נו ? — וּוְאוִינְטָמַעַן אַיְנְדוּרְוִוִּין.

האט מען נישט.
עסט מען נישט.
איו טאקע שלעכט,
אבער נישט געפערלעך —
מיר האבן א גוטן נאמען דערפֿאָר :
בְּאַנְקָרָאָט.

ז'יל א בְּאַלְעַבָּס אִיז דָּא.
ארבעט מען נישט.
וואוינט מען נישט.
איו טאקע שלעכט,
אבער נישט געפערלעך —
מיר האבן א גוטן נאמען דערפֿאָר :
עֲוֹיְקָשָׁאָן.

טוען מיר איזוי א זינג
און א פרעה
א פְּאַשְׁעַטְעַ פְּרָגָע :
צַו וְזַאַס פָּאָר אַכְּלִיעָר
בְּאַדְאָרָף מען אַכְּלָעַבָּס ?

געַלְתָּ אִיז דָּא ? — דָּא .
נו ? — האבן מיר נישט א סענט.
ז'יל א בְּאַלְעַבָּס אִיז דָּא.
ארבעט מען נישט,

Mozik, F. יַאֲסֻקָּאָוָתְקִי,

פִּאָכָע בְּזַעַן קְוִיְּזִים

אויב יאמקיפער נישט פאסטן
און נישט בלען דעם בלען?
ווערט גאט אן די פֿאָרְנְּגָסְעָן
און ווערט אָרְבְּעַתְלָאָן.

איו פֿאָטָעָר אָן אַיְּסָעָק
מייט באָפֶן מיט לאָפֶן
וועט גאט פֿערְזְּעַנְּלָעָן
מוֹזֵן זָכֵן אַ "דוֹשָׁאָבָּן".

און וואָס וועט ער ווערְן
אַ קלְעַזְמָעָר אָפֶן אַ בָּאָס?
און עַפְשָׂעָר פֿאָרְקְּוִיְּפָן
כלְעַבְנָאָוִי קוֹוָסָם.

און עַפְשָׂעָר וואָלָט ער שְׁרִיבָּן
אַ טְּלִילָעָם-איַיְּנָאְקְּטָעָר.
און ווערְן אַיְּן "פֿאָרוּעָרְטָם"
דעָר אָונְטָעָר-דְּרָאְקְּטָאָר.
(אַבָּעָר נִשְׁתַּחַת גַּעֲפָרְלָעָד)

אַ גָּטָם אַיְּן אַמְּעַרְיקָע
איַיְּן אָפֶן עַנְגְּלִישָׁא לְאָרָה.
קָעָן ער ווערְן אַיְּן קוֹנִי אַיְּלָעָנד
די לְיִדְיָי מִיט דָעָר בָּאָרָה.

דעָר נָאָגָיָד גַּיְּטָמָן אַיְּן שָׁוֹל אַרְיָין
וְוַיְּלָעָר הָאָט אַ פָּוֹל טָעָפֶל
קְלָאָפֶט ער וְיָךְ כָּאָטָאָסִי
און קִיְּעָט אַ קְרָעָפֶל.

ער אַיְּז אַ בָּאַלְמָעָלָאָכָע
מייט זְיַיְּנָע אַיְּגָעָנָע הָעָנָט,
נָאָר אַיְּז בָּעַמְּאָרְן הָאָט ער,
וְאָסָם ער הָאָט נִשְׁתַּחַת קִיְּן רָעָנָט.

סְּאַיְּז דָּאָזְקָע בָּאַ אִים פְּרִילְעָד
קִינְמָאָל נִשְׁתַּחַט נָוְדָעָן,
נָאָר וְוַעַן סָעָ קָוְמָט צָוָּ פֿאָרְנְּגָסְעָן
איַיְּז זְיַיְּרָע פָּאָסְקָוְדָעָן.

קִינְדָּעָרְלָעָד הָאָט ער
לְעַבְדִּיק שְׁפָרְיְּנְגְּעָנְדִּיק,
איַיְּז בָּעַמְּאָרְן הָאָבָּן זַיִּי,
זַיִּי זְיַיְּנָע טָאָמִיד הָוְנָגְעָרִיק.

אַ יְּדָעָנָע הָאָט ער אוֹיכָעָט
וְוָסָם קָעָן טָאָן אַ קְרָעָצִי,
שְ׀יַיְּנָע לְעַפְלָל הָאָט זַיִּי,
נָאָר זַיִּהְיָה הָאָט נִשְׁתַּחַת קִיְּן גַּעֲקָבִּין.

פֿאָרְיָאָרְן אַיְּן דָעָר צִוְּיָה,
איַיְּן דָעָר יְּאַמְּקִיפָּעָר לְאָגָע,
הָאָט זַיִּהְיָה גַּעֲשְׁטָעָלָט בָּאַ סִימְכָּעָן
אַ יְּדִישָׁע פְּרָאָגָע :

צִי זָאָל ער קוֹיְפָן אַ שְׁוֹלְ-כִּילָעָט
פָּוֹן דִי כְּבוֹרוּעָ אַנְשָׁיָא אַשָּׁא,
אַדָּעָר קוֹיְפָן פָּאָר דִי קִינְדָּעָר
מִילְּךְ אַ פְּלָאָש.

ער האט אָפַּן ווֹאָם צוֹ בְּעַטְן,
ער האט אָפַּן ווֹאָם צוֹ חָפְן,
אוֹ גָּטָן זָאָל אִים הָעַלְפָן,
ער זָאָל קָעַנְעָן בְּלָאָפָן.

טומֵט טָקָע דָּעָר בְּלָאָזָן-אַיְדַּי
מִיטֵּן שְׁוִיפָעָר אֲ בְּלָאָזָן
אוֹן כָּאָפָט אוֹן דָּעָם אַיְבָּעָרְשָׁטָן
גְּלִיְיךְ בְּאָדָר בְּאָרֶד.

הָאָט סִימְכָּע בִּירֻעָב קְרִיזּוּם
גַּעֲטָאָן אֲ פִּינְפִּין אַיְמְקִיפָּעָר,
אוֹן, גַּאֲצָעְדָּאָנְקָעָה,
סָאִיזְ בְּעַשְׂלָלָעָם אַרְיָבָעָר.
ער האט נִישְׁתָּה גַּעֲפָאָסְט אוֹן נִישְׁתָּה גַּעֲבָלָאָזָן,
זִיךְ נִישְׁתָּה גַּעֲדָרִיְתְּ קִיְּוָן סְפָאָדִיקְ
אוֹן פָּאָרְפָּאָלְן

וְוִי אַיְן אֲ גַּעֲנוּגָעָם זָאָדִיקְ.

האט ער גענו מען טראכטן,
או ער זאל וויטער ווארטן.

האט ער געווארט און געוואקט
ביו דער זיגער האט געהאלטן
נאכאמאל אקט.

האט ער באולד געזען
או ס'איין נישטא וואס צו האפֿן.
האט ער גענו מען די פֿים אָף די פֿלייצעם
אוֹן
געווארט און געוואקט
ביו דער זיגער האט געהאלטן —
ביטער נאך אקט.

האט ער אַנגַעַהֲוִיכָן טראכטן
או ס'איין צוֹפִיל צו ווארטן.

האט ער צוֹ-בִּסְעָלֵךְ געווארט
אוֹן צוֹ-קָפְעָלֵךְ געטראקט
ביו דער זיגער האט געהאלטן —
אַ מאָנאָט נאך אקט.

האט ער די קראווואקטקע
אַבִימָל פֿאַרגְלָעַטִיקָט,
אוֹן זיך אַנגַעַשְׁטִוִיסָן,
אוֹ זיך האט זיך פֿאַרְשְׁפָעַטִיקָט.

שטייט ער אָפָן בריקל
פארוקט אָפָן אַ בוֹם,
פארוועכט אַין אַ בלויין
גרינְלָעַן טְרוֹזִים.

דאָס ווֹאַסְעָרֶל אָונְגָּטָן
קיַיקְלָט זיך אַין לאַכְטָן,
ליַיעַפְעַ האט מִיט צִיפְעַן
אַ רָּאנְדְקָע גַּעַמְאָכָט.

איַז ער גַּעַשְׁטָאָנָן אַין געווארט
אוֹן געווארט בִּין בָּאנְגָּכָט,
דער זיגער איַז געווארט —
אַ סְעַקְנְּדָע נאך אקט.

האט ער גענו מען קוֹקָן
איַן דער יַסְעַר נאָכָט:
אוֹן גִּיטְזִיך אַין קוֹמָט זיך
האט זיך אַיְם אוֹיסְגַּעַדְאָכָט.

אַבעָר סְאיַז נִישְׁטָ גַּעַוּעַן זיך
נאָך אַ רָּאָבָע קָאַטְשָׁקָע,
צִיפְעַ האט אוֹיך אַ לאָנְגָּנוֹ חַלְזָן,
האט ער איַן דער פֿינְצְטָר אַ מְאָעָם גַּעַמְאָכָט.

ליַיעַפְעַ האט פֿיַינְט ווֹאָרְטָן,
וּוַיְיל די צִיְיט אַיז אַנְעוּוִירָע,
ער באָקוּמָט אַבעָר פֿאָרָט
נאָך אוֹיך די בָּאַלְיָעָר !

זענען דורךגעפליגן
און אַוועקגעפליגן
הינטער זייןע פלייעצען.
אונטער זייןע אויגן.

נאר ער אייז אָפֶן בריקל
זיעיר פֿאַרנוּמָעַן.
ווײַיל טַאמְעָר גִּיטָּע ער אַוּעָךְ
קען זי עַפְשָׁעָר קומען.

און אַיְבָּז זי ווּטָם קומען
ווּטָם זַיְן זַיְעָר גּוֹטָן
האָט ער באַשְׁלָאָסָן צוֹ ווּאָרטָן —
נאר פֿינְפֿ מִינְטָן.

וּ ער האָט זַיךְ ווּיְטָעָר
וּאָרטָן גּוֹנְמָעַן.
ער טוֹט אַקְוק — זַוְויִ, גַּעֲוָאָלְדָן!
זי אַיְזָ פֿאָרטָן גּוֹנְמָעַן!

האָט ער באָלְד אַוְוְגַּעַלְיכְּט
זַיְן אַלְטָעָן קְרָאוֹוָאָטָקָע
אַבעָר נִישְׁתָּזֵן זַי אַיְזָ דָּסָם גּוֹוּעָן.
נאר אַיר אַיְנִיקָל, וּלְאָטָקָע.

האָט ער אַשְׁמִינְכָּל גַּעַטְאָזָן
מיַט זַיְינָע פֿאַרְשִׁימְלָטָע צִיְינָעָר
און גַּעַזְגָּט : אַזְוֹאָ! אַזְוֹאָ!
די באָבָע מיַט די בִּינְעָר!

איַז ווּוִיסָּם, טְרָאָכְטָט ער:
אַ מִיְּדָל,
אַ דְּרִיְּדָל,
אַהֲוָן,
אוֹן אַחֲעָר,
אַ שְׁמִינְכָּל,
אַ פּוֹדָעָר,

גַּעַדוּיְּרָטָט עַם אַבְּיָסָל מַעָרָן.
האָט ער זַיךְ פֿעַרְזָעַלְעָד
און דִּי הַעַנְטָ גּוֹנְמָעַן.
און באַשְׁלָאָסָן צוֹ ווּאָרטָן
כַּאֲטָשׁ בְּזָוִי ווּטָם קומען.

האָט ער טִיפְּפָעָר גַּעַטְרָאָכְט
און לְעַנְגָּעָר גַּעַוְוָאָרָט.
בְּזָוִי דָּעָר זַיְגָּעָר האָט גַּעַחְאָלְטָן:
פּוֹפְּצִיק יָאָר נָאָךְ אָכְטָן.

האָט ער שְׂוִין גַּעַוְאָלָט אַוְוְקָגְיָין
און זַאל זַי נִישְׁטָמְפִּינְגָּן,
איַז ער אַיְזָ אַזְאָ פֿעַרְדָּ!

אוֹ ער האָט גַּאָר אַינְגָּאנְצָן
דָּסָם אַיְסָעָק אַיְן דְּרוּרָדָ!

סְטְרָיוִיקָם
פְּאַגְּרָאָמָעָן
רַעֲוָאָלְזִיעָם
דַּעַמְּאָנְסְטְרָאָצִיעָם

הַ דְּבָרֶת כָּאֵן

ווען אכבר נישקא
דארכ מאכן א פעלין:
געמט ער א פעלכל
מייט א פאריער
און מאכט עס.

ווען א שריבער וויל שריבבן
און ארייניגעלע ליד:
געמט ער א פען
מייט א שטיקל פאפר
און מאכט עס.

ווען נישקא וויל שריבבן
און ארייניגעלע ליד:
געמט ער א שטיקל פאפר
מייט א שטיקל שריבער
און מאכט עס.

און וואם מאכט עם אוים
אכבי ער וווערט גרוים.

ער ערנערת זיך דערפונ
איפילע קיין חאר נישט,
ער מאכט אייך אלצדיניג
און קענען קען ער
גאָרנישט.

טרעפעט-זשע ווער ער אייז!
אייך קענט נישט?
טאָ כאָפַט נישט,
ס'ברענט נישט.

פרעגת זיך א פראגגע
וואם איידאָס פאָר א פיש?
וועל אייך אייך דערקלערן
וואם ער אייז ניש.

ער אייז נישקא סטאליר,
ער אייז נישקא פוייער,
ער אייז נישקא שנויידער,
ער אייז נישקא בויער.

ער אייז “נישקא”
און פארטיך.

און באנטש ער אייז נישט
אט די אלע זאָכָן,
פונדעסטוועגן קען ער
אייך אלצדיניג מאכן.

ווען א פאריער, לעמאַשָּׁל,
דארכ מאכן א פעלין:
געמט ער א פעלכל
און מאכט עס.

נִישָׁקָה

אלין גארנישט קענען
איו דאך גארנישט שיין
אבער עסן, זאגט מען
קען ער אלין.

פרענט זיך א פרענקע
וואס איז ער פארט?
וואס איז ער נישט?
ער איז וואס אין דער קארט:

א יאנער, א זייפער,
א לאכון, א קויפער,
א באנער, א וויכער,
א נעמער, א קרייכער,
אין דער רומענישער של
איו ער א פאליטישן א שטייל
ער פארכויפט זוי
ריבונגעשלילעט
צוווי פאר א ניקל.

ס'גייט „ニシカア“ נישקאשע
עם ליעבט זיך אים גלאט,
ער איז גואולדיך צופרידן
וואס די מאמע האט אים געהאט.

עסטטעטן

ליינן אין די בעטן.

עפן זיסע זאכן

אוון ווילן או מע זאל זוי גלעטן.

זוי באַלעטָן און שטרעבן

פֿון נְעַמֵּן אָוֹן נִישְׁתְּגָעֶן

אוון מאָכוֹן דָּרְפָּן אַ פּֿינְגָּעָם לְעָבָן —

קָאַלּוֹמָאן דָּעָר אַרְבָּעָטוֹרָעָר לְאַזּוֹט.

באַלְעַבְעַסְלָעַד

וואֹיְנְגָעָן אַין גְּרִינְעַ גַּעֲלָעַה,

שְׁעַנְקָעָן אַרוּקָדִי שְׁאַלְעָבָן

אוון עַסְפָּן-אָנוֹפּ דִי נִסְלָעָה,

כלְּיעַבְעָן עַסְּפִּיקְ-פְּלִיאַשְׁ פֿון פּוֹלְן טַאַפּ

אוון חִיטָן זִיךְ דָעַם פּוֹפִיקְ

וּוֹיְן צָן אַין קָאָפּ.

קָאַלּוֹמָאן דָּעָר אַרְבָּעָטוֹרָעָר לְאַזּוֹט.

אָוְנְטָעַנְעַמְּדָלָעַד

נְעַמְּעָן זִיךְ אָוְנְטָעָר

צָו פְּעַיקָּן זָוְמָעָר

אוון צָו בְּלָאָפּ וּוּינְטָעָר.

זַוְיִ דְּרִיְעָן מִיטְ דִי צִינְגָּעָר

אוון מְעַלְקָעָן מִיטְ דִי פּֿינְגָּעָר

די גָּאַלְדָעָן קְלִינְגָּעָר —

קָאַלּוֹמָאן דָּעָר אַרְבָּעָטוֹרָעָר לְאַזּוֹט.

קָאַלּוֹמָאן

דָעָר אַרְבָּעָטוֹרָעָר לְאַזּוֹט,

וּנְעַנְעָן זַוְיִ אַלְעָן זַוְיִ פְּלִינְגָּן

אַיִן אַ קָּאַסְטָן מִיטְ הַאֲנִיקְ

וּוָסָם שְׁלָעָפָן אַוְן שְׁעָפָן

מִיטְ אַ גְּרוּיִיסְ פָּאַלְאַנִיקְ.

זַוְיִ וּוּעָלִין קִינְגָּמָאָל נִיטְ אוּיפְּהָעָרָן,

דָּסָם בֵּין אַיךְ אַיְבָּרְצִיְגָּט —

קָאַלּוֹמָאן דָּעָר אַרְבָּעָטוֹרָעָר שְׂוּוִיגָט — בָּאַט !

גָּלַּאֲסָר

אנגלו-צייזומען, ווֹאָס גִּיְעָן אַרְיִין אֵין בָּה, פָּאַרְטִּוּיִיטְשֶׁת.

.א.

אַיְמָפְּרוֹאוּמוּנֶט — בָּאַקְוּוּמְפִּיקִיטָן, אוּמְבָּעְסְּעוּנוּגָעָן.

אַינְדוּשָׁאנְקָשָׁן — פָּאַרְבָּאַטָּן, פָּאַרְוּעוּרָוָגָן דָּרְבָּן גַּעֲרִיכָּט, דַּעֲקָרָעָט.

אַיְוּקָרִים — גַּעֲפָרוּרִינָם.

אַקְשָׁן — לִיְצִימָצָעָן.

אַנְנוּוּעָסְטָמָעָנֶט — דָּאָס אַרְיוּנְלָעָגָן גַּעַלְתָּ אֵין אַ גַּעַשְׂעָפָן.

אַוּעוּרָאַלָּס — אַרְבָּעָמְדָהִיוֹן.

אַלְסָעָר — אַ גַּעַשְׂוָיר.

אַלְבָּעָטָשׁ (פָּאַרְגְּרִיוֹזָט) — אַיךְ וּוּעַט אַדָּה.

אַקְעָי — רַוְּבָּשִׁיק, קַאַרְעָקָט.

.ב.

בָּאַדְרָוָן — שְׁטָמָרָן, בָּאַלְעָסְטִיקָן מִיט אַיְבָּרִיקָעַ רַיְיד.

בָּלָאָק — קוֹאָרָטָאָל.

בָּאַטָּו — קַנְאָאָפָּק, קַגְעָפָּל.

בָּיִל — רַעֲכָעָנָגָן, בַּעַשְׁבָּוּן.

בָּרְעָקְפָּעָטָט — אַנְבָּיוֹסָן, פָּרִוְשְׁטִיק.

בָּאַגְּרָעָיָן — אַ מעַצְיָע.

בָּאַגְּדָל — אַ פָּעָקָל.

בָּאָס — אַפְּגָעָרִוְסְעָנָרְ-אַפְּגָעְשְׁלִיסְעָנָר, „בָּאָסִיאָק“.

בִּיוּטוּפָול — שְׁוִיןָן, פַּיוֹן.

בָּעַסְטָעָד (פָּאַרְגְּרִיוֹזָט) — מָאָמוֹעָר.

בְּעַיְוָנָמָעָנֶט — קַעְלָעָרְ-שְׁטִיבָּל.

בָּעַיְקָאָן — גַּעֲרוּכְעָרָתָחָוְרִיפְלוֹוּש.

.ג.

גְּרָאָסְעָרִי — שְׁפִּיוּזְגָּעוּוּלָבָן, בָּאַקְאָלוּוּ.

גָּאַרְבָּעָדְזִוְשִׁקָּעָן — מִוְּסְטִיקְעָסְטָל.

.ד.

דָּאִים — זַוְּלְבָּרְגִּינָּעָמָטְבִּיּוּעָ פָּוָן צָעָן סְעָנָט.

דָּעְפָּאָוִית — אַדְרָוָף, אַוְאָנָטָם.

דָּוְשִׁיוֹוָאַשְׁעָר — גַּעֲפָעָסְ-דוֹאַשְׁעָר.

דָּוְשָׁאָדוֹש — רַיְבָּשָׁעָר.

דָּוְשָׁאָבְ-לָאָט — אַ בִּינְגָלְטָל סְבָּוּרָעָן, אַ רַּאְמָשָׁ.

דָּאָרְלָוָג — טַוְּיָעָרָעָר, טַוְּיָעָרָעָן.

דָּוְסְפָּאָוּעָם — דָּאָס אַרְיוּסְזָעָן אַיְוּנָעָם פָּוָן זְיוּן וּוּאוּנָגָן דָּרְבָּן גַּעֲרִיבָּט.

דָּוְשָׁעָלִי — אַוְגָעָמְאָכָטָם, „וּוְאַרְעָבָנִי“.

דָּוְשָׁעָנִיטָאָר — אַוְיְפָאָסְעָר, אַוְיְפָזָעָר פָּוָן אַ הוּוּוּ.

אַ גְּרוּסְעָר טַוְּלָפָן גָּלָאָסָאָר אַיְזָגְעָהָאָקָט, וּוּוּלָמָעָר הַאָשָׁ

זִיךְרָן יְשִׁשְׁתָּגָעָנָט אַוְיְסְטָעָלָן.

